

ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು !

ಖ್ಯಾತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ
ಪಾವಂ. ಆಚಾರ್ಯರ
ಆಯ್ದ ಹರಟೆಗಳು

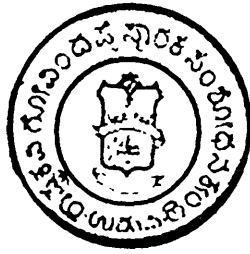
ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಉಡುಪಿ

ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಂಪುಟ ೬
ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು!

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ
ಆಯ್ದ ಹರಟೆಗಳ ಸಂಕಲನ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ
ಶ್ರೀ ಎಸ್ಸೆಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ
ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು,
ಉಡುಪಿ - 576 102 .

EVARĒ LĀNGŪLĀCHĀRYARU ! -

Pāvem Āchāryara Āyda Harategala Sankalana.

Collected by Dr. Srinivas Havanoor &

Sri S. L. Srinivas Murthy.

Ist Impression : 2002

© Pāvem Vishwastha Samithi

Pages: xvi + 224

Price: 120 /-

ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು! -

ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಆಯ್ದ ಹರಟೆಗಳ ಸಂಕಲನ

ISBN 81 - 86668 - 36 - 5

Cover Design : Vinaysheela Shetty.

D.T.P. : Prasadhan Computers, Bejai, Mangalore - 4.

Printed at : Prakash Offset Printers, Baikampady.

ಸಮಗ್ರ ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯ ಸಮರ್ಥ ಸಂಪಾದಕರು,
'ಓದುಗರೊಡನೆ ಹರಟೆ' ಹೊಡೆದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು,
ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಚಿಂತಕರು,
ಸರ್ವಕುತೂಹಲಿ - ಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರು,
ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪಂಡಿತರು;

ಈ ರೀತಿಯ ನಾನಾ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯರ ಸಮಗ್ರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಿತ್ತು.

ಕೃತಿ ರಚನೆ

ಪಾ.ವೆಂ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮೂರು ಕಾಲಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

- ೧೯೩೨ರಿಂದ - ೧೯೪೨ : ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, 'ಅಂತರಂಗ', 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ' ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಕತೆ - ಕವನಗಳ ರಚನೆ. ಅವರ ಮೊದಲ ಕವನ 'ಉದ್ಧಾರ' ಎಂಬುದು 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. (೧೯೩೩). ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಸಣ್ಣಕತೆ 'ಮಧುವನ' ಎಂಬ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ (೧೯೩೫).
- ೧೯೪೨ರಿಂದ ೧೯೫೪ : ಕರ್ಮವೀರ, ಕಸ್ತೂರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾದ ಬರಹಗಳು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಬಲುದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ ಈ ಕಾಲದ್ದು.
- ೧೯೫೪ ರಿಂದ ೧೯೯೨ : ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ತುಷಾರ, ಸುಗುಣಮಾಲಾ, ತರಂಗ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸರ್ವ ವಿಧದ ಬರಹಗಳು. ತುಳು ಕವನಗಳ ರಚನೆಯೂ ಇದೇ ಅವಧಿಯದು. ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ವಿವೇಚಿಸಲಾದ 'ಪದಾರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ'

ಪಾ. ವೆಂ. ಅವರ ಒಟ್ಟಿನ ಬರವಣಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪುಟಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದಾಗಿದ್ದರೂ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. 'ರಶಿಯದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ' ಮತ್ತು 'ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ' ಎಂಬೆರಡು ಪ್ರಚಲಿತ ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಹರಟೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಮತ್ತು ಎರಡೇ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು. ಅಲ್ಲದೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಕೃತಿಗಳೆಂದು 'ಸುಭಾಷಿತ ಚಮತ್ಕಾರ' ಹಾಗೂ 'ಪದಾರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ' ಇವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕು.

ಪಂಚಮುಖಗಳು

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿರಚನೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಐದು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ರೇಖಿಸಬಹುದು. ಅವೆಂದರೆ - ಕಲ್ಪಕತೆ; ಚಿಂತನಪರತೆ; ಶಬ್ದಾಸಕ್ತಿ, ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮ; ಅಣಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ಕಲ್ಪಕತೆ ಅವರ ಕವನ, ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದರೆ, ಚಿಂತನಪರತೆಯು ಜೀವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತ ವಿಚಾರಮಂಥನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಬ್ದಾಸಕ್ತಿಯಂತೂ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯು ಆರಂಭವಾದ ಕಾಲದಿಂದ ತೋರಿಬಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮದ ಬಗೆಯನ್ನು ಅವರು ಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕೂ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯೇ ಕಾರಣವಾಯ್ತು. ಅಣಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಜಾತವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿರಚನೆಗೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಹರಟೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಇವು ಐದೂ ಭೂಮಿಕೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಖಂಡವಾದ ವ್ಯಾಸಂಗ ಪ್ರಿಯತೆ - ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತುಸು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡೋಣವೆ?

ಅನೇಕರಂತೆ ಪಾ.ವೆಂ. ತಮ್ಮ ಲೇಖನವನ್ನು ಕವನಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಆರಂಭಿಸಿದರು - ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದವರಿದ್ದಾಗ. ಆ ಮುಂದೆಯೂ ಕವಿತಾರಚನೆಗೆ ಮನಗೊಟ್ಟರೂ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲ ಮುಂದೆ ಸರಿದಂತೆ ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನವನವೀನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಿಸಿತು. ಅವರ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ 'ನವನೀರದ'ಕ್ಕೆ ಆಗಿನ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಾರಿತೋಷಕವೂ ಲಭಿಸಿತು. ಅನಂತರ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸಂಗ್ರಹದ ಹೆಸರು 'ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು'. ಈ 'ಕೆಲವು' ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಒಟ್ಟಿನ ಕವನ ರಚನೆಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮ'ನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಪೆಂಗೋಪದೇಶ'ದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಈ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಮಾದರಿ :

ಬದುಕು ಖಟರಾ ಬಸ್ಸು ; ವಿಧಿಯದರ ಡ್ರೈವರನು
ಕುಡಿದು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎರಡು ಕಾಣುತ್ತ
ಗಟರವೊ ಮರವೊ ಸಂಕವೊ ಟ್ರಕ್ಕೊ ಗೋಡೆಯೊ
ಮಡಿವವನಿಗಾವುದೇನೊ ಎಲವೊ ಪೆಂಗೇ.

ಅವರು ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬರೆದವುಗಳು. ಅವು ೧೯೩೦ರ ದಶಕದ ಕತೆಗಳಾದರೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಗೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕೊನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ಅಪರಜೀವನ' ಎಂಬ ಕತೆಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಂಥ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲಿನ ಕತೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವೆಂ ಅವರದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು, ಮೌಲಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. 'ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಣಯ ವಿವೇಚನೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇತ್ತ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಬಗೆಗೆ ನವೀನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಕಾಲೀನ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಬರೆದದ್ದು ಕಂಡು ಬಾರದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ - ಆದರೆ ಹಿರಿಯರಾದ ಸಾಹಿತಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಮನನೀಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶಿ ಇವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಆಚಾರ್ಯರ ವೈದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಇತ್ತ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದ ದ. ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಎದ್ದು ತೋರುವಂತಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿಸಿದುವೆಂದರೆ ಅವರ ಮೌಲಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಬಂಧಗಳು. ಅವು ಆಚಾರ್ಯರ ವ್ಯಾಸಂಗಪ್ರೇರಿತವಾದ ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. 'ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವುಂಟೆ?' ಅದರಂತೆ, 'ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳು', ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆ, ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆ, ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ - ಈ ಬಗೆಯ ಹತ್ತಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷ ಆಲೋಚನೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾ.ಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕು? ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು. ಇವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಪಾವೆಂ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಚಿಂತಕರೆಂಬುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು. ಅವರ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇನು ಮಾಡಬೇಕು?' ಎಂಬ ಸವಿವರ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕು. ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಪಕ್ಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಕಸ್ತೂರಿ'ಗಾಗಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು ೬೦೦ರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿವೆ. ಅವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು :

- ಅ) ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ
- ಆ) ದೇಶ - ವಿದೇಶಗಳ ಪರಿಚಯ
- ಇ) ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳು.
- ಈ) ಭಾರತದ ಆಗು -ಹೋಗುಗಳು.
- ಉ) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಲೇಖನಗಳಿಗಾಗಿ ಪಾವೆಂ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಕಸ್ತೂರಿಗಾಗಿ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸುವವರಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯ ಕಸ್ತೂರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲೇಬೇಕಲ್ಲವೆ, ಹೀಗಾಗಿ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವೆಂ. ಅವರ ವಾಚನದ ಬಹುಪಾಲು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿತು. ಅವರೇನೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಓದಿದವರಲ್ಲ. ಈಗ ಅಂಥ ಬರಹಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ

ಓದಿ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಅದರ ವಿಷಯ ಪೂರ್ತೆಗೆ ಬೇರೆ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಿತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಲೇಖವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪಾವೆಂ. ಮೊದಲ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ೧೮ ವರ್ಷಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಗಣ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ - ಲೇಖಕರೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದು.

ಅವರು ಪ್ರಾಯಶಃ ವಿಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಖಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಭೌತಿಕ, ಸಸ್ಯ -ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚ. ಜೊತೆಗೆ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಲೈಂಗಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳೂ ಅವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಸಂದಿದೆ. ರೋಗಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಜನ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಸದಾಶಯವನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೀಗ ಹರಟೆಗಳು. ಅವರ ಒಟ್ಟಿನ ಕೃತಿರಚನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ 'ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯ' ಹೆಸರಿನ ಹರಟೆಗಳದ್ದೇ. ಐದುನೂರನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹರಟೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೇರಾರೂ ಬರೆದಂತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಕರ್ಮವೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದವುಗಳು.

ಹರಟೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೊಂದು ಪ್ರಕೋಪನ (provocation) ಬೇಕು. ಒಂದು ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ತ ಘಟನೆ, ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಆಡಿದ ಒಂದು ಮಾತು - ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ಪ್ರಕೋಪನೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಆರಂಭಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬಹುಶ್ರುತತ್ವದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅನೇಕ ಹರಟೆಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳೇ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿವೆ. 'ನಗ್ನಾಪರಾಧ', 'ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿರಿ', 'ಮನುಷ್ಯ ನಗದಿದ್ದರೆ', 'ಶ್ಮಶ್ರು(ಗಡ್ಡ) ಚಿಂತಾರತ್ನಂ', 'ನೀವು ಹೆಂಡತೀನ್ನ ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?'

'ಕಸ್ತೂರಿ' ನಿಮಿತ್ತದ ಅವರ ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮವನ್ನು ತುಸು ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಈಗಿನ ಪತ್ರಿಕಾ ವೃತ್ತಿಯೆಂದರೆ ತತ್ಕಾಲದ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಏನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು, ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇನೆ ಗೀಚುವುದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ ಆ ಲೇಖವನ್ನು (ಆ ಲೇಖಕನನ್ನೂ) ಮರೆತುಬಿಡುವುದಾಗಿದೆ. ಪಾ. ವೆಂ. ಅವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವೇ ಎಂಬಂತಿದ್ದಿತು. ವಿಷಯವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲದ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿತೆಂದರೆ ತಾವು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಲೇಖಕರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಬರೆಯಿಸುವುದು, ಅದರ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಬರೆಯಿಸುವುದು; ಅನಂತರವೇ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾ.ವೆಂ. ಹಿರಿ ಕಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಸತತವಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳೆಯ 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯ

ಲೇಖಕರು ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ, ಪಾ.ವೆಂ. ಅವರ ಈ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಸ್ತೂರಿ ವಸ್ತುಶಃ ಡೈಜೆಸ್ಟ್ ಪತ್ರಿಕೆ. ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮಧುವನ್ನು ತಂದು ಇರಿಸಿದ ಜೇನ್ನೋಣದ ಹಾಗೆ. ಪಾವೆಂ ಅವರ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪತ್ರಿಕಾಧರ್ಮದಿಂದಾಗಿ ಆ ಜೇನುತುಪ್ಪ ತರುಣರಿಂದ ಮುದುಕರ ವರೆಗೆ ಸರ್ವಗ್ರಾಹ್ಯವಾಯಿತು.

ಈ 'ಕಸ್ತೂರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯೇ ಅವರ ಶಬ್ದಾಸಕ್ತಿಗೆ ಪುಟಕೊಟ್ಟಿತು. ಮುದ್ದಣ, ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳಂಥ ಶಬ್ದಾಸಕ್ತರು ಬಾಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಬಂದವರಾಗಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಕಸ್ತೂರಿಯ ಆರಂಭದ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿದ 'ನಿಮ್ಮ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಬೆಳೆಯಲಿ' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನಂತರ ಬರತೊಡಗಿದ 'ಪದ - ಅರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ'ಯ ನಿಯಮಿತ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಬ್ದದ ಪೂರ್ವಾಪರ, ಅದರ ಜ್ಞಾತಿಪದಗಳು, ಅದರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು - ಇವುಗಳ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದು 'ಚಿಂತಾಮಣಿ' ರತ್ನವನ್ನೇ ಹೊರತೆಗೆದರೆನ್ನಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಶಬ್ದಗಳ ನಂಟನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವೈದುಷ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಕಿಟಲ್, ಡಿ.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ - ಇವರಿಗೆ ಸಮನಾಗಿಯೇ ಪಾ. ವೆಂ. ಅವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು.

ಪಾವೆಂ. ಅವರ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಹತ್ತಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದು. ಬರಹವಂತೂ ಸರಿಯೇ, ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಿಗೆ ನಿಂತಾಗಲೂ ಇದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತಿತ್ತು. ವಿಧವಿಧವಾದ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ - ಎನಿಸುವಂತಹ ವಿಚಾರಗಳು ಕಾರಂಜಿಯ ನೀರಿನಂತೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸ್ಫುರಣ - ಎನ್ನುವುದು ಹೀಗೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲವೆ! ಈ ಸ್ಫುರಣವೇ ನವನವೋನ್ನೇಷ ಶಾಲಿನಿಯಾದ ಪ್ರತಿಭೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರತಿಭೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು. ಅವರ ಅನಂತರ ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾದವರು ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರೇ.

ಸಮಾರೋಪ

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರು ಕಲಿತದ್ದು ಕಡಿಮೆ ; ಓದಿದ್ದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಅವರ ಈ ಓದು ಬಿಡುವರಿಯದ್ದು. ಅದೇನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಓದಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜರಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಘಟನೆಗಳಿದ್ದರೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು, ಹಿಂದು ಮುಂದುಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಸಾರಾಸಾರ ವಿವೇಕದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತದ ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಿ - ಇವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಸಮಗ್ರ ಪಾ. ವೆಂ.

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಸಮಸ್ತ ಬರಹಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆ ಬಂದು, ಪಾವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. (ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಪಾಡಿಗಾರ, ಪ್ರೊ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ) ಅವರ ಬರಹಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯ - ಹೆಸರಿನ ಹರಟೆಗಳು, ನಗೆಬರಹಗಳು (ಸುಮಾರು ೫೦೦)
- ಉಡುಪಿಯ ಪರಿಸರದ ಲೇಖಗಳು (ತುಳು ವಿಷಯವೂ ಸೇರಿ)
- ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು (ಚರಿತ್ರಾತ್ಮಕ)
- ಜೀವನ ಮಂಥನ (ಮೌಲಿಕ ವಿಚಾರಗಳು)
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಫುರಣ (ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ ಸಹಿತ)
- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದ ಘಟನೆಗಳು
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರ
- ಲಲಿತ ಸೃಷ್ಟಿ (ಕವನ, ಸಣ್ಣ ಕತೆ, ಪೆಂಗೋಪದೇಶ ಇ.)
- ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನ (ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ತ್ರೋಟಕ ಪರಿಚಯ)
- ಪಾ. ವೆಂ. ಕಂಡ ಭಾರತ (ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ)
- ಸುಭಾಷಿತ ಚಮತ್ಕಾರ (ಮರುಮುದ್ರಣ)

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ -

೧. ಆಯ್ದ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು
ಸಂ. ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ
ಪ್ರ. ಪ್ರಿಸಮ್ ಬುಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೦.
೨. ಆಯ್ದ ನಗೆಬರಹಗಳು
ಸಂ. . ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಮತ್ತು ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ
ಪ್ರ. . ಪ್ರಿಸಮ್ ಬುಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೦.
೩. ಉಡುಪಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪಾವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರು
ಸಂ.. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ
ಪ್ರ.. ಪ್ರಸಾಧನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೧.
೪. ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ (ತುಳು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)
ಪ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೧.

೫. ಚತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಈ ಜಗತ್ತು
 ಸಂ. : ಎಸ್. ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ
 ಪ್ರ. : ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೧.
 - ಇತ್ತೀಚಿನವು -
೬. ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ! (ಆಯ್ದ ಹರಟೆಗಳು)
 ಸಂ. : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ
 ಪ್ರ. : ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ, ೨೦೦೨.
೭. ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತಿತರ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು
 ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡನೆ
 ಸುಮಂತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಉಪ್ಪಿನಕೋಟೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ.
- ಈ ಕೆಳಗಿನವು ಪ್ರಕಟನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿವೆ.
೮. ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖನಗಳು
 ಪ್ರ. : ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೨.
೯. ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತರು
 ಪ್ರ. : ಪಾವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೨
೧೦. ಭಾರತೀಯ ಗಣ್ಯರು
 ಪ್ರ. : ಪಾವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ೨೦೦೨.
೧೧. ಸುಭಾಷಿತ ಚಮತ್ಕಾರ
 ಪ್ರ. : ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೨೦೦೨.
 ನೆನವರಿಕೆಗಳು

ನೆನವರಿಕೆಗಳು

ಇದು ಪಾವೆಂ. ಅವರ ತೃತೀಯ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ. ಅವರ ಹರಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿರುವಂಥವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ವಾಚಕರಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರವು ಮುಂದೆ ಬಂದದ್ದು ನಮಗೆ ಅಭಿಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಪೈಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಪಾವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಸಮಿತಿಯು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು
ಫೆಬ್ರುವರಿ, ೨೦೦೨

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ
(ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ)

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಬಾಣಭಟ್ಟನು ತನ್ನ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೂ ಬಹುಶ್ರುತತ್ವವನ್ನೂ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಲು ಹರ್ಷಚರಿತದಂತಹ ಸಮಕಾಲೀನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥನಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಅಂತೆಯೇ ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಶ್ರುತಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನೂ ಬಾಣನಂತೆ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಲ್ಲದ ಸುಂದರ, ಲಲಿತಪದಗಳ ಗದ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸಮಕಾಲೀನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದು ಬಹುಕಾಲದ ತನಕ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಅವರ ಆಳವಾದ ವಿಚಾರಲಹರಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಓದಿನ ಚಿಂತನಶೀಲತೆಗಳು ಢಾಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಹರಟೆಗಳ ಮೂಲಕ.

ತಮ್ಮ ಹರಟೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಸಮಕಾಲೀನ ವಸ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳಿಂದಲೋ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳ ವಾಚಾ ಉಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೋ, ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಬರೆಹಗಳಿಂದಲೋ ಬೇಕು ಬೇಕಾದಂತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಪರಿಯೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಮುಖಕ್ಕೆರವಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಾಸಿಕವಾಗಿಯೋ, ದ್ವೈಮಾಸಿಕ ಷಾನ್ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೇಶಮುಂಡನವಿರಬಹುದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಕರಕೌಶಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದರೊಂದಿಗೇ ನಾಪಿತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದು ಕುಳಿತಿರುವುದು, ಮುಖಕ್ಕೆರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಸಮಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತನಂತೆ, ಗಣಿತಜ್ಞನೋ ಎಂಬಂತೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಮಾನವ ದಿನಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸುವ ನಷ್ಟದ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವ ಅವರ ಶಾಣೆ ಬುದ್ಧಿ ಅಪೂರ್ವವೇ ಸರಿ.

ಕಟ್ಟಾ ಮಾಧ್ವನಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಈರುಳ್ಳಿ ಪ್ರಿಯರು. ಖಾದ್ಯವಾದ ಈರುಳ್ಳಿಯ ಉಪಯೋಗಗಳ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಈರುಳ್ಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಸ್ತುವೆಂದು ತಮ್ಮ ಜಡ್ ಮೆಂಟ್ ನೀಡುವ ವೈಖರಿ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದುದು. ಅಡ್ಡಕ್ಕೂ, ನೇರಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದಾಗ ಅದು ಮೈದಾಳಿ ತೋರುವ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಆಕಾರಗಳಿಂದಾಗಿ ಅದು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರವಾದ ವಸ್ತುವೆಂದು ಅವರ ವಾದ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯೇ ಭೂಷಣವೆಂಬಂತೆ, ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡರೆ

ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ - ಈರುಳ್ಳಿಯೂ ಕೂಡಾ ತನ್ನ ನಾಚಿಕೆಯಂತಿರುವ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಕೊನೆಗೆ ಬರಿದಾಗುವುದು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಕಲ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೋ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನೋ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಪುತ್ರನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಲೇವಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕುರಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಗಾಲ ಸರಕಾರದ ಕೆಟ್ಟ ಕಾನೂನುಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೋರುವ ನಿಷ್ಠೆ, ದರ್ಪ, ವ್ಯರ್ಥ ಸಮಯಹಾಳು ಬಹು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು; ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂತ್ರಿಯೋ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೋ ಆಗುವ ಗೀಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ಬಹುಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೇ, ಕನಿಷ್ಠ ತಾಲೂಕಿಗೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪಕ್ಷಾಂತರಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಸುಲಭಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶಾಚರಿಗಳೇ. ರಾತ್ರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಂಚಾರವಾರಂಭಿಸಿದಂದಿನಿಂದ ಮಾನವನಿಗಾದ ನಷ್ಟವನ್ನೂ ಅವನು ಕಳಕೊಂಬ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಎಳೆಗೂಸುಗಳು ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಾಣುವ ಅವಕಾಶದಿಂದಲೇ ವಂಚಿತರೆಂಬುದು ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ. ಆಧುನಿಕತೆ ಬೆಳೆದರೂ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯದ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಆಡಳಿತವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಸಮರ್ಥವಾದ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಪಯಣವೆಂಬುದು ಒಂದು ಹಿಂಸೆ; ಬಹಿರ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಯಮಯಾತನೆ. ರಾತ್ರಿ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಅದು ನಿರಾಳ. ಅಜ್ಜ ಮೊಮ್ಮಗನ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಪಯಣಿಸುವ ಆನಂದ, ಬೆಟ್ಟ, ಘಾಟಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಸಂಚರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯ ಸೊಬಗು, ನೋಟ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆಲ್ಲದರ ಒಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ನಮ್ಮ ಯುವಪೀಳಿಗೆಯು ಕಂಡು ಕಲಿ, ಕೇಳಿ ಕಲಿ ಎಂಬ ನುಡಿಗೇ ಪೂರಕವಾಗದೇ ಇರುವುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಳೆದು ಹೋದ ಪ್ರವಾಸಾನಂದ ನಮಗೆದುರಾಗುವುದು.

ಆಚಾರ್ಯರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಹೊಸಶಬ್ದಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡವೋ ಎಂಬಂತೆ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮಾರ್ಗ ಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು; ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಟ್ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ. ಅರಣ್ಯಕೇಶಿ, ಅಕ್ಷೌರಿಕೀಯ, ಗೀಸುಳಿ, ಸಕೇಶ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಕೇಶ ಸಂಸ್ಕೃತಿ; ಸೇತುವಿಸಿ; ಅನೆಚ್ಚರಿಕೆ; ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳು.

ಈರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಇತರ ತರಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿಕೊಂಡೋ, ಅಥವಾ ಒಂಟಿಯಾಗಿಯೋ ಪದಾರ್ಥವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸುವಾಗ ಅವರು ಬಳಸುವ ಪದಗಳು ಆಚಾರ್ಯರ ಸಂಗೀತಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು - ಸೋಲೋ, ತನಿಯ ತರಕಾರಿ, ಪಕ್ಕವಾದ್ಯ ಅಥವಾ ಅಕಂಪನೀಮೆಂಟ್ ಈ ಪದಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಂಗೀತ ಆಸಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.

ಅವರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅತ್ಯಪೂರ್ವವಾದವುಗಳು. ಬೆಲ್ಲದ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಗೊದ್ದಗಳು ತುಂಬಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಭವ್ಯತೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ಆಚಾರ್ಯರ ಅನಿಸಿಕೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕ್ಷೌರದಂಗಡಿಯು ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ, ಬುದಿಹುಂಬಳವು ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ವಿಜಯವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗದಂತೆಯೋ ಪುರಾಣದಂತೆಯೋ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಐದಿಂಚು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ, ಇನ್ನು ಉಗಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಇಡಲಿಯನ್ನು ಹನ್ನೊಂದಿಂಚು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ.... ಬಡಿಸುವವನ ಪಾತ್ರ ಮುಗಿಯಿತು. ಆಚಾರ್ಯರ ಆಹಾರಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

ಆಚಾರ್ಯರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅನುಕೂಲವಂತರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಛಾಯೆಯು ಅಭಿಮಾನ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ ಹರಟೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದಂತೆನಿಸುವುದು. ಲಭಿಸಿದ ಪುಕ್ಕಟೆ ಪಾಸನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಅವರು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಪಡುವ ಬವಣೆಯು ಕೇವಲ ಆಚಾರ್ಯರ ಸಂಕಟವಲ್ಲ.

ಲಂಚರುಸುವತ್ತು ಪಡೆಯದೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರನ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯೋ ಮನೆಯ ಗತಿಯೋ ಆಚಾರ್ಯರ ಲೇಖನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಭಾರತವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಲ್ಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಪಮಂಡೂಕಪ್ರಾಚ್ಛರನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಆಚಾರ್ಯರ ಖಾನೆಸುಮಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುಡುಕರು, ತೀರಾ ನಿರುಪದ್ರವಿಗಳು, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು; ಕೊಲೆಗಡಕುರೇ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರು; ದೇಶ ಘಾತುಕರು.

ಆಚಾರ್ಯರು ನೀಡುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳೇ ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವಂತೆಯೋ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನೋ ಉಂಟು ಮಾಡುವವು; ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿರಿ; ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಬಾಲ; ಅತ್ಯಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಈರುಳ್ಳಿ ಮಹಿಮೆ; ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ವಿಜಯ; ನಾಮಾಂತರಕರಣ; ನಾರದ ವಿಜಯ; ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ.

ಎಳವೆಯಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೇಜಾವರ ಮಠದಲ್ಲಿ ವಾಸ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸರಸ್ವತೀ ಭಂಡಾರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ. ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವಾಚನಾಲಯ. ಮಾಸಿಕ ಕಸ್ತೂರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಹರಟೆ ಓದುವುದೇ ನಮಗೊಂದು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಉಲ್ಲಾಸ. ಹೀಗೆ ಆಚಾರ್ಯರತ್ತ ಸೆಳೆತ. ಮುಂದೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ

ಮುಖದರ್ಶನವಾದುದು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೇ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದಾಗಿ. 1960ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಸಂಘದಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣ. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನದು ಲಾಂಗೂಲದಂತಿದ್ದ - ಆದರೆ ನಿಷ್ಪಯೋಜನ - ವಂದನಾರ್ಪಣೆ.

ಹೀಗೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಅಂಕಣದ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಿತರ ಮುಖಪರಿಚಯದ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟರಿಂದಾಗಿ ನಿಕಟವಾದ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಅವರು ಅಸೌಖ್ಯದಿಂದ ಧಾರವಾಡದ ಅವರ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಸುಮಾರು 3-4 ಗಂಟೆಗಳ ಸರಸ. ನಂತರ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಿದಿಯೂರು ಜನಾರ್ದನ ರಾಯರೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಊಟ.

ವಿದ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಪತ್ರಿಕಾರಂಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೆ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ್ಯರ (ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು) ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ಆಯ್ದ ಹರಟೆಗಳ ಸಂಕಲನವೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಮಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುವುದು. ಹಿಂದೆ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಆಚಾರ್ಯರ ತುಳು ಕಬಿತೆ (ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ) ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸಲಾರದು.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಕಲ ರೀತಿಯ ನೆರವಿತ್ತವರು ಕೇಂದ್ರದ ಆಡಳಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಡ್ಯುಕೇಶನಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈ ಅವರು. ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರರು ಮತ್ತು ಎಸ್ಸೆಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ, ಡಿಟಿಪಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಸಾದ್‌ನ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್, ಬಿಜೈ ಮಂಗಳೂರು; ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪ್ರಕಾಶ್ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೈಕಂಪಾಡಿ; ಮುಖಚಿತ್ರ ಬರೆದ ವಿನಯಶೀಲ್ ಶೆಟ್ಟಿ - ಹೀಗೆ ಸಕಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವಾಢ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಂದ್ರವು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಕೊಂಡೋದಲಿರುವ ಅದೃಶ್ಯ ಸಹೃದಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಋಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಉಡುಪಿ

ಮಾರ್ಚ್ 23, 2002

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ,
ಉಡುಪಿ.

ಪರಿವಿಡಿ

೧.	ಕಳಾಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯಮಫಶಾಲಾ	1
೨.	ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ಈಶಸಂಕಲ್ಪ	9
೩.	ಕಳೆದುಹೋದ ಪ್ರವಾಸಾನಂದ	13
೪.	ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯ.....?	19
೫.	ಕುರಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಗಾಲ	22
೬.	ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ವಿಜಯಂ	27
೭.	ಕೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಆತಪತ್ರವನ್	30
೮.	ಕ್ಯೂ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನಾನು !	34
೯.	ಕ್ಷೌರಚಿಂತನೆ	37
೧೦.	ಗಾರ್ದಭೋಪಾಖ್ಯಾನಂ	40
೧೧.	ಒಂದು ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆ	45
೧೨.	ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ	49
೧೩.	ಎಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ?	52
೧೪.	ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ !	55
೧೫.	ಈರುಳ್ಳಿ ಮಹಿಮೆ	60
೧೬.	ಇರಬೇಕು ನಿಂದಕರು	63
೧೭.	ಇಡಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ	66
೧೮.	'ಇಜಂ' ವಿರೋಧಿ 'ಜಂ'	70
೧೯.	ಅಭಿಮಾನ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ !	73
೨೦.	ಅತ್ಯಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು	76
೨೧.	ಗೋಣಗಿ ಗೋಣಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ ತಪ್ಪಿಸಿರಿ	80
೨೨.	ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿರಿ	85
೨೩.	ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರ	90
೨೪.	ಟಪಾಲು ಸಂಪು ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರು	94
೨೫.	"ನಡೆಯುತ್ತದೆ !"	97
೨೬.	ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ತಾಮಸಾನಂದರು	103
೨೭.	ನಾಮಾಂತಕರಣ	109
೨೮.	ನಾರದ ವಿಜಯ	112

೨೯. ನಿಮಗೆ ಬೋರಾಗುತ್ತಾ?	119
೩೦. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಬಾಲ	124
೩೧. ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಸಂಘ	126
೩೨. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು	129
೩೩. ನಿವೃತ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಾನಪ್ರಮಗೆ ಬೋರಾಗುತ್ತಾ?	133
೩೪. ನಿಷ್ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧರ ಮಹತಿ	135
೩೫. ನೀವು ಹೆಂಡತೀನ ಹೊಡೆಯೋದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?	138
೩೬. ಪತಿಪೂಜನ - ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಯಜ್ಞ	142
೩೭. ಪರಮ ಪುರುಷ ಚಕ್ರ	145
೩೮. ಪರೀಕ್ಷಾ ಪರೀಕ್ಷಣಮ್	149
೩೯. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಮುದ್ದೆಗಳು	153
೪೦. ಪಾಶಚಿಚ್ಛಾಸಾ	156
೪೧. ಪಿಡುಗಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ	160
೪೨. ಪ್ರಮೀಳೆಯರ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ	163
೪೩. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಿಗೇಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಭಾಷಣ?	166
೪೪. ಬನ್ನಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಒಡೆಯಿರಿ!	169
೪೫. ಬುದ್ಧಿದಾನವೋ ಬಲಸಂವರ್ಧನೆಯೋ?	172
೪೬. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ಶಪಥ	174
೪೭. ಭಪ್ಪರೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ!	177
೪೮. ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚು	180
೪೯. ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ಬೇಕೆ ?	182
೫೦. ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಸೂದೆ	189
೫೧. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಸಂಜೀವಿನಿ	192
೫೨. ಶ್ಮಶ್ರು ಚಿಂತಾರತ್ನಂ	198
೫೩. ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣಂ	202
೫೪. ಸಲಹೆಗಳು - ಅನ್-ಲಿಮಿಟೆಡ್	206
೫೫. ಸವ್ಯಾಸೇರು	212
೫೬. ಸಹಸ್ರನಾಮೋ ಪುರುಷಾಯ	216
೫೭. ಸೇವಕರೇ ಎಲ್ಲಾ	219

೧. ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ

"ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ"ದ ಹೆಸರು ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಒಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಎರವಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ನಿಮಗೆ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ" ಇಂದು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಪ್ರವಾಹದ ಅಪ್ರತಿಭಟನೀಯವಾದ ಸೆಳವಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ನಾನು "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ"ದ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾನುಭವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದದ್ದು ಕೂಡ ದೈವಯೋಗದಿಂದಲೇ ಅನ್ನಬೇಕು. "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ" ಇದ್ದದ್ದು ನಮ್ಮೂರಿನ ಯಾವುದೊಂದು ರಾಜಾ ರೋಡಿನಲ್ಲಲ್ಲ. ಮನೆ ಅಭೀಸುಗಳ ನಡುವಣ ಅಂತರವನ್ನು ಒಂದು ಫರ್ಲಾಂಗಿನಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ರಾಜಾರೋಡುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಓಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ"ದ ಬೋರ್ಡು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು. ಆ ಬೋರ್ಡಿನ ಮುಂದೆಯೇ ನಾನು ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲ ದಿನಾ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದು ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬೋರ್ಡು ಬಹಳ ಮಜಬೂತಾಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಷರಗಳು ತೆಲುಗನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣವೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಧೂಳು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಶಾಲಾ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರದಿದ್ದರೂ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಒಂದು ಕತ್ತರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕ್ಷೌರದ ಕತ್ತಿ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಕರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೂ ನಾನು ಅದರೊಳಗೆ ತಲೆ ಹಾಕದಿರಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದರ ಬಾಯಿ ತುಂಬುವ ಹೆಸರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಹೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೋರ್ಡಿನ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ತೀರ ಒಪ್ಪ-ಓರಣವಾದ ಯಾವುದರ ಮುಂದೆಯೂ ನನಗೆ ಒಂದು ತರಹದ ಸಂಕೋಚ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಗೊಂದು ದಿವಸ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯದಿಂದಾಗಿ, ನನಗೆ ಅಂದು ಒಂದು ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಆಗಲೇಬೇಕಿತ್ತು. ನನ್ನ ತಲೆ ಕೂದಲು ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ನನಗೆ "ಅರಣ್ಯಕೇಶಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕೊಡುವ ಬಹಿರಂಗ ಸೂಚನೆ ತಂದಿದ್ದರು. ನಾನು ಶುದ್ಧ ಡೆಮಾಕ್ರಟನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಿರುದುಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಕೈಲಿ ಇತರರಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇರುವುದು ಆ ಇತರರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದ ಕೂದಲುಗಳಿರುವುದೂ ಸಹ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತಥ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮರುದಿನವೇ (ಅಂದು ಆದಿತ್ಯವಾರ) ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಯುಷ್ಯರ್ಮಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಹೊರಟೆ. "ಲಾರ್ಡ್‌ಹೇರ್ ಡ್ರೆಸಿಂಗ್ ಸೆಲೂನ್", "ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೇರ್ ಕಟಿಂಗ್ ಸೆಲೂನ್", "ಸರಸ್ವತೀ ಕೇಶಕರ್ತನಾಲಯ", "ವಿದ್ಯುತ್ ಶೇವಿಂಗ್ ಸೆಲೂನ್" ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹಣಕಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಲ್ಲದ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಗೊದ್ದಗಳು ತುಂಬಿದಂತೆ ತಲೆಭಾರ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂದಣಿ ಇತ್ತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ತಿರುಗಿ ಹೊರಬಂದೇನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಫಲ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲೇ ನಾನು ನಮ್ಮ "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯರ್ಮಶಾಲಾ"ದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನು ತುರುಕಿದ್ದು. ಆಹಾ! ಇಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರು. ಒಬ್ಬನದು ತಲೆ ಮುಗಿದು ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆ ಬೇಗ ಆಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಾನು ಬಾಗಿಲು ತಳ್ಳಿ ಒಳಹೊಕ್ಕೆ. "ಬನ್ನೀ ಸಾರ್" ಎಂದು ನನಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಕೂರಬಹುದಾದ ಒಂದು ಒರಗು ಬೆಂಚು ಕಾಯುವ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇತ್ತು. ಅದು ಎಷ್ಟು ಲಕಲಕ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಅಂಗಿಯ ಹಿಂಭಾಗದ ಅಂಚನ್ನು ರುಝಾಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂತೆ. ಎದುರುಗಡೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟೀಪಾಯ್. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಂದಿನ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಇದ್ದುವು. ಅಲ್ಲದೆ ತೆಲುಗಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ "ಭಾರತಿ"ಯೂ ಇತ್ತು. ಸೆಲೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗೇನು ಕೆಲಸ ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸೋಜಿಗಪಟ್ಟೆ, ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣುಹಾಯಿಸಿದೆ.

ಆಯುಷ್ಯರ್ಮಶಾಲೆಯ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಟನಟಿಯರ ಅಥವಾ ದೇವದೇವಿಯರ ಅಸಹ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳಾಗಲೀ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರುಗಳಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧ ಮಾತೆ ಮಾಯಾದೇವಿ ಎಡಗಾಲು ಮಡಚಿ ನಿಂತ ಅಜಂತದ ವರ್ಣಚಿತ್ರದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕೃತಿಯೊಂದು ಎದುರು ಗೋಡೆಯಿಂದ ತೂಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅಜಂತದ ಸ್ತ್ರೀಕೇಶಕಲಾಪ ಮಾದರಿಗಳ ರೇಖಾಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಕ್ಕೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ತಿಂಗಳು ತಾರೀಕುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುವ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್. "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ ಆಯುಷ್ಯರ್ಮಶಾಲಾ: ಪ್ರೊ. ಎನ್. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು" ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಬೋರ್ಡು "ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ"ದ ಒಡೆತನವನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಷೌರದ ಕುರ್ಚಿ. ಅದರ

ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡಿ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿ. ಒಂದೇ ಧೂಳಿ ಕಣ, ಸಾಬೂನಿನ ನೊರೆಯ ಕಲೆ ಅಥವಾ ಬೆರಳಮುದ್ರೆ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮೇಲಿಲ್ಲ. ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಾನು ಮುಖವನ್ನು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆ ಸೆಲೂನುಗಳ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಹಾಗೆ ಇದು ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸರ್ವೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವನ ಕ್ಷೌರಕರ್ಮ ಮುಗಿಯಿತು. ಕೈಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪ್ರೊ. ಎನ್. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ತೋರಿಸಿ, ಗಿರಾಕಿಯ ತಲೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಮೆದುವಾಗಿ ಕೈಯಿಂದ ನೀವಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒರಟು ಭಾಗ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತನಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಅದಾಗಿ ಐದು ನಿಮಿಷ ಕಾಲ ಶಾಂಪೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಯಿತು. ಶಾಂಪೂ ಕೊಡುವಾಗಿನ ಅವನ ಅಂಗೈಗಳ ಆಘಾತ ಯಾವುದೋ ಲಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನಗನಿಸಿತು. ಆದರೆ ತಾಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡುವಿನ ಕೈಗಳ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವನ ಕೈಯಾಟದ ಒಂದು ಲಾವಣ್ಯಮಯತೆ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮನಸಾ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಗಿರಾಕಿಯ ರುಂಡವನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ವೈಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿದು ಮೂರೂ ನಾಲ್ಕೂ ಸಲ ಜರುಗಿಸಿದ ರಭಸಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಟಕೆಗಳು ಹೊರಟವು. ಗಿರಾಕಿಯ ಗೋಣು ಮುರಿದೇ ಹೋಯಿತು ಅಂತ ನನಗೆ ಭಯವಾಯಿತು. ಹಾಗೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಟವಲಿನಿಂದ ಗಿರಾಕಿಯ ಮುಖ ಒರೆಸಿ, ಹೆಜಲೀನ್ ಸ್ನೋವನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತೊಡೆದು, ಅವನಿಂದ ಆರಾಣೆ ಕಾಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಕುರ್ಚಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿದ.

ಅವನ ಕತ್ತರಿ ಬಾಚಣಿಕೆಗಳ ಆಟವನ್ನು ನಾನು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧನಂತೆ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆ. ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಾತ್ರದ ಕತ್ತರಿಗಳಿದ್ದವು; ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರಹದ ಹಲ್ಲುಗಳ ರಚನೆಯುಳ್ಳ ಬಾಚಣಿಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕೂದಲು ಕೊಯ್ಯುವ ಮೆಶೀನು ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಮನಿಸಿ ನಾನು ಸೋಜಿಗಪಟ್ಟೆ, ಮತ್ತು ಬರಿ ಕತ್ತರಿಗಳಿಂದ ಇವನ ಕಟಿಂಗ್ ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಯಬೇಕು ಅಂತ ಭಯವನ್ನೂ ಪಟ್ಟೆ. ಬೇರೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡುವನ್ನು ಇನ್‌ಸೈಕ್ಟ್ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಆಂಧ್ರರ ಹಾಗೆ ಇವನೂ ಕಪ್ಪೇ. ವಯಸ್ಸು ೩೦ ಇರಬಹುದು. ನಿಲುವು ಎತ್ತರ, ಎದೆ ಅಗಲ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸುಂದರನಲ್ಲ. ಎಡದ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿದ್ದ. ಬಟ್ಟೆಬರೆ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷವಾಗಿತ್ತು. ಎದುರಿಗೊಂದು ಏಪ್ರನ್ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಷೌರಿಕೀಯವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಅವನಿಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಶೇವ್ ಮಾಡುವಾಗ ಗಡ್ಡ ಕೆರೆದ ಸಾಬೂನನ್ನು ಅವನೆಂದೂ ಮುಂಗೈಗೆ ಒರೆಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಕ್ಷೌರಿಕೀಯವಾದ ಮಿತಭಾಷಣವೂ ಅವನ ಗುಣ(ಅಥವಾ ಅವಗುಣ) ವಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಗಿರಾಕಿ ನಡುವೆ ಏನೋ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಅವನನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ಸವಿನಯವಾಗಿ

ತರುಬಿ, "ಬಿಡಿ ಸಾರ್! ನನ್ನ ವೃತ್ತಿ ನಂಗೊತ್ತು. ನೀವೇನೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇಫೆಕ್ಟ್ ನೋಡಿ ಆಮೇಲೆ ಹೇಳಿ!" ಎಂದುಬಿಟ್ಟ.

ಆಗಲೇ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ದಾಟಿತ್ತು. ಮಿತಭಾಷೆ ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಅವಗುಣ ಅಂತ ನನಗೆ ಬೇಗ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನನಗೆ ಬೋರಾಗಿ ಒಂದು ಆಕಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಚಟಿಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದೆ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಕತ್ತರಿ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತಿತು. ನಾನು ತುಸು ಬೆಚ್ಚಿ ಅವನ ಮುಖ ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಸಹನೆಯ ಛಾಯೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋದದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. "ಬೋರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿಬನ್ನಿ, ಸಾರ್. ನನಗೆ ಇವರನ್ನು ಮುಗಿಸೋಕೆ ಇನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಬೇಕು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಬನ್ನಿ. ನಿಮ್ಮ ಸರದಿ ರಿಜರ್ವ್ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮೀರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಂದ ಬೇರೆ ಗಿರಾಕಿಗೆ ಮೊದಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ" ಅಂದ.

ನಾನು ಈ 'ಆಮಂತ್ರಣ' ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊರಹೊರಟೆ. ಈ ಉಡಾಫೆ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಹಂಗೇಕೆ ಅಂತ ಬೇರೆ ಕೆಲ ಸೆಲೂನುಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಗದ್ದಲ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉಪಾಯ ಕಾಣದೆ ಮತ್ತೆ 'ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ'ಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಗಿರಾಕಿಯ ಶಾಂಪೂ ನಡೆದಿತ್ತು. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು, "ಬನ್ನೀ ಸಾರ್, ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಿ. ಇದೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಂದು ಹೋದರು. ನಿಮಗೆ ರಿಜರ್ವೇಶನ್ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಐದು ನಿಮಿಷ ತಡೆದು ಬರೋಕೆ ಹೇಳಿದೆ" ಅಂದ. ಇನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷ ತಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸರದಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ನೋದನ್ನು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ ಇದ್ದ ಅವನ ವಾಕ್ಸಂಯಮವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆ.

ಮುಗಿಸಿದ ಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಒರಸರಿವೆಯಿಂದ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ರುಡಿಸದೆ ಮತ್ತೆಗೆ ಒರಸಿ ನನ್ನನ್ನು 'ಹಸೆಗೆ' ಕರೆದ. ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗಿರಾಕಿ ಬಂದು ಹಣಕಿದಾಗ, "ನಲುವತ್ತು ನಿಮಿಷ ಬಿಟ್ಟು ಬನ್ನಿ. ಸಾರ್" ಎಂದಷ್ಟು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಕ್ಷೌರಿಕತಿಯನ್ನು ಮಸೆದಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿ ಬಾಚಣಿಗೆ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಅವನ ಕರ್ತನ ಕ್ರಮ ಮೌನವಾಗಿ ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಸಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಾಚಾಳಿತನವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾರದೆ ಮಾತು ತೆಗೆದೆ.

"ನೀವು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬರೇ ಕತ್ತರೀನೆ ಉಪಯೋಗಿಸ್ತೀರಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡೋ ಉತ್ತಮ ಮೆಶೀನ್ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಯಾಕೆ ಅವನ್ನು --"

"ಸಾರ್, ನೀವು ಕೇಳೋದು ಸರಿ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ಯಂತ್ರಗಳು ಸೇರಲ್ಲ. ಯಂತ್ರಗಳೇನು, ಬಿಳೇ ಆಫೀಸರುಗಳ ಮನೇ ಲಾನ್‌ನ ಹುಲ್ಲು ಕತ್ತರಿಸುವ ತೋವರ್‌ಗಳ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ಸಪಾಟಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡ್ತಾವೆ. ನಿಜವಾದ ಕಲಾವಿದ ತನ್ನ ಕಲಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೋರಿಸೋಕೆ ಯಂತ್ರ ಮುಟ್ಟದೆ ಕತ್ತರೀನೆ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ."

"ಆದರೆ ಯಂತ್ರಗಳು ಬೇಗಬೇಗ, ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸ್ತಾವಲ್ಲ. ಮೆಶೀನ್ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏರು ತಗ್ಗು ಉಳಿಯಲ್ಲ ಅಂತ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ", ಅವನನ್ನು ಮಾತಿಗೆ ಎಳೆದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ.

"ಸಪಾಟಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸ್ತವೆ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿದೆನಲ್ಲ , ಸಾರ್? ಆದರೆ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಲ. ನಾನು ಮೆಶೀನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಆಮೇಲೆ 'ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣ'ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ.

"ಏನಾಯಿತು?" ಅಂದೆ.

"ಸಾರ್, ನೀವು ಕೇಳಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿವೆನಿ. ಬೇರೆ ಗಿರಾಕಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ನನ್ನದು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ. ರಿಸೆಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡೋಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನಕ್ಕೆ ಬರಲ್ಲ. ನಾವು ಕ್ಷೌರಿಕರು ಅಂತ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ. ನಿಮಗೆ ರಿಸೆಕ್ಟ್ ಕೊಡೋದು ಗೊತ್ತು ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಿಗೆ ಇಳಿದೆ ನೋಡಿ. ಸಾರ್, ಮೆಶೀನ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೆ? ಎಲ್ಲಾ ತಲೇನೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಕಟ್ಟಾಡುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತಲೇನೂ ಒಂದು ತರಹ ಇರಲ್ಲ ಅನ್ನೋದೀಗ ಸ್ಪಷ್ಟ."

"ಹೇಗೇ!" ಅಂತ ಮೋಘಂ ಆಗಿ ನಾನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸಿದೆ.

"ಅಂದರೆ ಸಾರ್, ತಲೆಗಳ ಶೇಪ್ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತೆ. ಆಯಾ ಶೇಪಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರವರಿಗೆ ಕಟಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ."

"ಹೇಳಿ!"

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡುಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದ ಹಾಗೆ ತೋರಿತು. "ಕೆಲವರ ತಲೆ ಆಕಾರ ಉದ್ದ ಇರುತ್ತೆ. ಕೆಲವರದ್ದು ದುಂಡಗಿರುತ್ತೆ. ಕೆಲವರದ್ದು ಅಗಲ. ಎಲ್ಲಾ ತಲೆಗೆ ಒಂದೇ ತರಹ ಫ್ಯಾಷನ್ ಒಪ್ಪಲ್ಲ. ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಾನು ಶೇಪಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಂತ್ರವನ್ನ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಕ್ಕೆ ಮೆಶೀನ್ ಪ್ರಶಸ್ತ ಆಗಲ್ಲ."

"ಹಂ!" ಅಂದೆ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ.

"ನೋಡಿ ಸಾರ್, ಈಗ ಹೊರಗೆ ಹೋದರಲ್ಲ, ಆ ಗಿರಾಕಿ ತಲೆ ಶೇಪಿಗೆ ಕೆನ್ನೆ ಮತ್ತು ತಲೆ ಹಿಂಭಾಗ ತೆಳ್ಳಗೆ ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅವರ ತಲೆ ದುಂಡಾಗಿ, ಮಾಟವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಕಟ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರಲ್ಲ, ಅವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕೆನ್ನೆ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪ ಕೂದಲು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋ-ಕಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ."

"ಆದರೆ ಫ್ಯಾಷನ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತಾವಲ್ಲ ಮಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು. ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಫ್ಯಾಷನ್ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತೋ ಆವಾಗ ಅದನ್ನ ಬೇಕು ಅನ್ನೋಲ್ಲವೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು?"

"ಅಂತಾರೆ ಸಾರ್. ಫ್ಯಾಷನ್ ಬೇರೆ ಬ್ಯೂಟಿ ಬೇರೆ ಅನ್ನೋದು ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲ, ಸಾರ್. ಆದರೆ ನಾನು ಕಲಾಧರ್ಮ ಮರೆಯಲ್ಲ. ತಲೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ಷೌರಾನೇ ಮಾಡ್ತೇನೆ."

"ಗಿರಾಕಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೆ? ತಲೆಗಳು ಗಿರಾಕಿಗಳದ್ದು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೆ?"

"ಸಾರ್. ನೀವು ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಕಡೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮದ್ದು ಇಂಥಾದ್ದು ಅಂತ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡೋವರು ನೀವೋ, ಡಾಕ್ಟರೋ?" ಅಂದ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು.

"ಡಾಕ್ಟು" ಅಂತ ನಾನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಯಿತು.

"ವಕೀಲರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಪಾಯಿಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ವಾದಿಸಬೇಕು ಅಂತ ನೀವೇ ಹೇಳ್ತೀರೋ ವಕೀಲರೋ?"

"ವಕೀಲರು."

"ಮತ್ತೆ ಕ್ಷೌರಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀವೇ ಡಿಕ್ಲೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಯಾಕೆ ಹಟ?"

ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರಲಿಲ್ಲ. "ಆದರೆ ಗಿರಾಕಿ ಇಚ್ಛೆ ಅನ್ನೋದು ಒಂದು ಉಂಟಲ್ಲ?" ನಾನು ಕುಂಟಿದೆ.

"ಗಿರಾಕಿ ಇಂಥಾದ್ದೇ ಔಷಧ ಕೊಡಿ ಅಂದರೆ ಸಂಭಾವಿತ ಡಾಕ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗು ಅಂತಾರೆ. ವಕೀಲರೂ ಹಾಗೇನೆ. ನಾನೂ ಅದೇ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಈ ತಲೆಗೆ ಯಾವುದು ತಕ್ಕ ಕ್ಷೌರ ಅಂತ ನಿರ್ಣಯಿಸುವವನು ನಾನು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಅಂತೇನೆ."

ರವಿವಾರ ದಿನವೂ ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣದಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿ ಯಾಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಅಂತ ನನಗೀಗ ಹೊಳೆಯಿತು.

"ಮೊದಲು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರಲ್ಲ, ಅವರ ನೆತ್ತಿ ಬಹಳ ಚಪ್ಪಟೆ. ಅವರಿಗೆ ನೆತ್ತಿಲಿ ಕೂದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪ ಇಟ್ಟು ಆಕಾರಾನ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿದ್ದೋಕ್ ಬರುತ್ತೆ."

ದೇವರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನ ತಿದ್ದುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನುವ ಇವನ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಿ ನಾನು, "ನನ್ನ ತಲೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೋಬೇಡಿ, ಸಾರ್. ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಳಿ ಇದೆ; ಎಡಗಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿಬ್ಬ. ಈ ಗುಳಿ ಆದಷ್ಟು ಮುಚ್ಚೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಲೆಯ ಕಟಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬೇಸಿಕ್ ನಿರ್ಣಯ ಇದು, ಸಾರ್. ಒಂದು ಸಲ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದನಂತರ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಸಂಗತವಾಗದ ಹಾಗೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದಪ್ಪ ಕೂದಲು ಇಡಬೇಕು ಅಂತ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳೋದು, ನಿರ್ಣಯ ನನಗೆ ಬಿಡಿ, ಅಂತ."

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವನ ಕತ್ತರಿಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದವು; ಬಾಚಣಿಗೆಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕತ್ತರಿಯ ಸಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಯ ಇತ್ತು ಅನ್ನೋ ನನ್ನ ಮೂಲ ಭಾವನೆ ದೃಢಪಡುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಓದಿದವನ ಹಾಗೆ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಹೇಳಿದ: "ನಿಮಗೊತ್ತೇ ಸಾರ್, ಪ್ರತಿ ಕತ್ತರಿ ಆರಿಸೋವಾಗ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸ್ತೇನೆ ಅಂತ? ಕೆಲವು ಕತ್ತರಿಗಳ ಧ್ವನಿ ಕಿವಿಗೆ ಕರ್ಕಶವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಕೆಲವು ಕತ್ತರಿಗಳು ಗಿರಾಕಿ ಕೂದಲನ್ನ ಎಳೆದು ನೋಯಿಸ್ತವೆ"

ತಜ್ಞರೆನಿಸುವವರ ಮುಂದೆ ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ಕತ್ತರಿಗಳ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಇತ್ತೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವನ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪುನಃ ರಚಿಸುವ ಕೆಲಸದ ಕೊನೆಯ ಹಂತ ತಲುಪಿದ್ದ. ಮೂವತ್ತು ನಿಮಿಷ ದಾಟಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಾನೆಂದೂ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಕೈಲಿ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಡುಕುತ್ತ ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎರಚಿದೆ.

"ನೀವು ಮೆಶೀನ್ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇರೋದರಿಂದ ಕ್ಷೌರಿಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಡಬಲ್ ಟೈಂ ತಗೋತೀರಿ. ಇದು ನಿಮಗೂ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೂ ಟೈಂ ವೇಸ್ಟ್ ಅಲ್ಲವೆ?"

"ಅಲ್ಲಾ ಸಾರ್, ನೀವು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಮಾಡಿಸ್ಕೋತೀರಿ?" ಅಂತ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ. ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬಹಳ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಆತನಿಗೂ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು. ನನ್ನನ್ನು ಬಿಚ್ಚು ಮಾತಿನಿಂದ ನೋಯಿಸದೇನೇ, ಉದಾರವಾಗಿ, "ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಲ ಅಂತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಹನ್ನೆರಡು ಕ್ಷೌರಿಕೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ ಅನ್ನಿ. ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಸೆಕೆಂಡ್ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಲೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಅದನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಡೋಕೆ ದಿನಕ್ಕೆ ನೂರು ಸೆಕೆಂಡ್ ಸ್ಟೇರ್ ಮಾಡೋದು ಅತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿತೆ?" ಅಂತ ಕೇಳಿ, ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾಯದೆ, "ಇನ್ನು ನನ್ನ ಟೈಂ ಮಾತು ಬಿಡಿ, ಸಾರ್. ನನಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಟಿಸ್‌ಫ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಮುಖ್ಯ. ಟೈಂ ಅನ್ನ ಉಳಿಸಿ ತಿನ್ನೋಕಾಗುತ್ತೆಯೆ, ಸಾರ್?" ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದ.

ನಾನು ವಿಷಯ ಬದಲಾಯಿಸಿ, "ಅಲ್ಲಾ ಮಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು, ನೀವು ಗಂಡಸರ ಸೆಲೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಹೇರ್ ಸ್ಟೈಲ್ ಚಿತ್ರ ಹಾಕಿದ್ದೀರಲ್ಲ - ಏನೊಚಿತ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

"ಅದು ಸಿಂಬಾಲಿಕ್, ಸಾರ್. ಬೇಕಾದರೆ ಹೀಗೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ - ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ತಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಜಂತಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರ ಸಂಗಡ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗಂಡಸರು ತೀರ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡತಾರೆ ಅಂತ ಜ್ಞಾಪಕ ಕೊಡೋದು ನನ್ನ ಇರಾದೆ ಅಂತ."

ಮುಖಕ್ಷೌರವೂ ಮುಗಿದಿತ್ತು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ. "ಕನ್ನಡಿಯಿಂದದಿ ಪೊಳೆವ ಕಪೋಲ" ಆದಮೇಲೆ ಶಾಂಪೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ತಲೆನ ಛಾಪುತಾಳದಲ್ಲಿ ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ - ತಟ್ಟಿ, ಒಳಗೇನಾದರೂ ಏರುತಗ್ಗು ಇದ್ದರೆ ಅದೂ ಸರಿಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ.

ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಳಾಪ್ರಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇರಿಸೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸಲ ನಲುವತ್ತು ನಿಮಿಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ನನಗೇನೂ ಆತುರವಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಲೆ ಈ ಸಲ ಕಲಾಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಅಂತ ಯಾರೂ ಕಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪರೂಪವಾದ ಆಕರ್ಷಣೆ. ನಾನು ಅವನ ಕಾಯಂ ಗಿರಾಕಿ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಪ್ರತಿಸಲ ಅವನು ಕ್ಷೌರಿಕಲೆಯ ಹೊಸ ಪದರೊಂದನ್ನು

ನನಗೆ ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ನಾನು ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿದ್ದೆ.

ನಾನು ಅವನ ಗಿರಾಕಿಯಾದ ಆರನೇ ವರ್ಷ ಒಂದು ದಿನ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರುಡು ನನ್ನ ಹಿಂದಲೆಗೆ ಕ್ಷೌರಕತ್ತಿಯಿಂದ 'ಗೀಸುಳಿ' ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕೊನೇ ಬಾರಿ ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. "ಸಾರ್, ಮುಂದಿನ ನಿಮ್ಮ ಹೇರ್ ಕಟ್ನಿಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿರಲ್ಲ...." ಎಂದದ್ದು ನನಗೆ ಆಘಾತವುಂಟುಮಾಡಿತು.

"ಏನು, ಏನಾಯಿತು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಇಲ್ಲಾ ಸಾರ್, ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗಳಿಸೋದು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾಗಿದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿ ಏನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಫ್ಯಾಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಫ್ಯಾಷನ್ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಓಡೋ ಇಷ್ಟ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನೆಲ್ಲೂರಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್, ಹೋಗೋಕೆ ನನಗೆ ಬೇರೇನೂ ದುಃಖ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹ ತಪ್ಪುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದೊಂದೇ ಸಂಕಟ."

ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಕಟ ಆಗದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

(೧೯೭೬)

★

೨. ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ಈಶಸಂಕಲ್ಪ

ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಚಕ್ಕಲಿಯನ್ನು ಕದ್ದು ತಿಂದು, ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದು ಮೈಮುರಿ ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮುಂದೆಂದೂ ಕಳವಿನ ಯೋಚನೆ ಕೂಡ ಬಾರದಿದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂದೇಹವುಳಿದೇ ಹೋಯಿತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ, ಒಂದು ಸಂದೇಹವಿರುವುದೆಂದರೆ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಡ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ! ಮಾಡಲು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲೆಂದಾದೊಡನೆ ಮನಸ್ಸು ಈ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಗೋಳು ಹೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ, ಬಿಡಲಿ ಅದರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ್ದೇನು, ಹೋಗಬೇಕಾದ್ದೇನು ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಗಿಳಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅದೇನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದೇಹ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾದರೂ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದೋಣ ಎಂದು ಬಯಸುವದು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ಅಮ್ಮಾ, ನಾನು ಚಕ್ಕಲಿ ಕದ್ದಿದ್ದು ಡಬ್ಬಿಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆಯದಲೆ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು?" ಎಂದು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯೋಣವೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರ ತಾಯಿ ಪರಂಧಾಮವನ್ನೆದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಗ ಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಬೇಕಷ್ಟಿರಬಹುದಾದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಳ್ಳ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯರ ಸಂದೇಹ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾದಂಥ ಧೀರೋದಾತ್ತನಿರುವುದಾದರೂ ಶಕ್ಯವಿದೆಯೇ? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡರೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಯಾವುದನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದಾಗಲೇ ನಿಜತ್ವ ಗೊತ್ತಾಗುವದು ಎಂಬುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಂದೇಹ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವತಃ ಕಳ್ಳರಾಗಿ ಅನಂತರ ತಮಗೆ ಇತರ ಕಳ್ಳರ ಪರಿ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದೇ ಎಂಬುದನ್ನರಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ, ಕದಿಯುವದೇನೂ ಕಠಿಣವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕದ್ದಿದ್ದನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಕಠಿಣ. ಕಳ್ಳನ ಬಾಯಿ ಅಪರಾಧ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪೋಲೀಸರು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳ

ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳನ್ನೇ ಕೇಳಿ ಎದೆ ನಡುಗಿದ ಆಚಾರ್ಯರು, ಚಕ್ಕಲಿ ಕದ್ದು ಪ್ರಥಮ ಚುಂಬನದಲ್ಲೇ ದಂತಭಗ್ನವಾದ ಆಚಾರ್ಯರು ಕದಿಯುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವು ಕೈಗೆ ನಿಲುಕದಿರುವಾಗ ಪರರ ಅನುಭವವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೇಳಿಯಾದರೂ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವದೇ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.

ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಎರಡನೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಪತ್ತುಗಳೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿವೆಯೆಂಬ ಅನುಭವ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ದೊರಕಿತು. ಆಚಾರ್ಯರ ಚಿರಂಜೀವ (ನಂ. ೫) ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಕೇರಿಯಲ್ಲೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ "ಬಲು ಚುರುಕು" ಎಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನೆಗಡಿಯಾಗಿ ಗಂಟಲು ತುರಿಸುತ್ತ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೊಮ್ಮೆ ಕೆಮ್ಮು ಬಂದಾಗ ಯಾರೋ "ಎಕ್ಕಟ್ರಾ ಸ್ಯಾಂಗ" ಪೆಪ್ಪರಮಿಂಟ ತಿನ್ನಲು ಹೇಳಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರು ಎರಡಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ತಂದಿದ್ದ ಆರು ಪೆಪ್ಪರಮಿಂಟಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನ್ನು ತಿನ್ನುವದರೊಳಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಎಚ್ಚರಾಗಿ ಪುನಃ ಕೆಮ್ಮು ಬಂದಾಗ ತಲೆಯ ಬುಡಕ್ಕಿದ್ದ ಪೆಪ್ಪರಮಿಂಟೆ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಆರ್ಭಟಿಸಿದರು. ಉಳಿದ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅಳು ಮೋರೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಚಿರಂಜೀವ ನಂ. ೫ ಮಾತ್ರ "ಆಗ ನೀನೇ ತಿಂದಿಯಲ್ಲಪ್ಪಾ" ಎಂದು ಉತ್ತರವಿತ್ತ. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ಬಲವಾಗಿ "ನೀನೇ ತೆಗೆದಿರುವಿ. ಕದ್ದು ತಿಂದಿ ಹೌದಲ್ಲೋ?" ಎಂದು ಜಬರಿಸಿದರು. "ಹೂಂ! ನಾ ಕದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಕದ್ದೇನೆ ಅಂತ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಗೊತ್ತು! ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಳ್ಳರ ಸುಳಿವು ಹತ್ತತದ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರರು ಹೇಳತಿದ್ರು. ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದ್ರೂ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನನ್ನ ಬಯ್ಯಿ" ಎಂದು ಚಿರಂಜೀವ ಹೇಳಲು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಚಕ್ಕಲಿ ಕಥೆ ನೆನಪಾಗಿ ಬಂದು ಬೇರೆ ಪೆಪ್ಪರಮಿಂಟ ಕೊಂಡು ತರಲು ಆ ಚಿರಂಜೀವ(ನಂ.೫)ನನ್ನೇ ಕಳಿಸಿ ಉಸುರ್ಗರೆದರು.

+++

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯ ಮಾರ್ಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಠಿಣವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕೇ? ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುವವರೇ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸತ್ಯಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದವರು ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಬೇಕಷ್ಟು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಸುಖ ಕಂಡಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಸಾಮಾನ್ಯರು "A Bird in hand is worth two in the Bush" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ "ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ" ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯದ ಶೋಧ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಹವ್ಯಾಸವುಂಟಾದದ್ದೇ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ನೆಲೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಗನೆದುರು ಮುಖಭಂಗವಾಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

+++

'ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಭಂಗಿ ನೆಟ್ಟ' ಎಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಿರುದು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೂ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸಲು ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಂದೇಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಈಶ ಸಂಕಲ್ಪವಿದ್ದರೆ ನಿವಾರಣೆಯಾದೀತು; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪಾಪ ವಿಶೇಷ ಫಲವೆಂದು ಅದರ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರಾಯಿತು ಎಂದು ತಣ್ಣಗೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು.

+++

ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಈ ಜನ್ಮದ ನೀತಿ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳು ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಕೃತಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಹೇಸುವ ಆಚಾರ್ಯರು ಗತ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಎಸಗಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತಿನ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಸಂದೇಹ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ, ಬಂತು.

+++

ಲಾಹೋರದ ಕಳ್ಳನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕೊಳ್ಳೆಯ ಆಶೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜವಳಿ ಗಿರಣಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಆದರೆ ಆತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕನ್ನ ಹಾಕಿದರೂ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಂತಾಪದ ಭರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಪತ್ತೆ ಹತ್ತಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಆತ ಗಿರಣಿಯ ಆಡಳಿತಗಾರರಿಗೆ "ನೀವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ನೂಲನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಗಿರಣಿ ಬರಿದಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಪೋಲೀಸರು ಸದಾ ನಮ್ಮಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಳ್ಳರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತುವ ಬದಲು ನಿಮ್ಮಂಥ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಕದೀಮರ ಸಮಾಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದು ಒಂದು ಚೀಟಿ ಬರೆದಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

+++

ನೋಡಿ, ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಕಳ್ಳನೇ ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮಂಥವರಾರಾದರೂ ಗಿರಣಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅದು ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹಾನಿಯಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿಂತಿರಬೇಕು ಎಂದೋ, ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಂಪು ಹೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯೇ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದೋ, ಗಿರಣಿಯ ಸರಕುಗಳು ತುಂಬ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ತಯಾರಾಗುವದರೊಳಗಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದೋ - ಅಥವಾ ಇಂಥದೇ ಇನ್ನಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಸರಕಾರವಿರುವಾಗ, ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನುಗಳಿರುವಾಗ, ಪೋಲೀಸರಿರುವಾಗ, ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲನ ಶಾಖೆಯಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಮಾಲನ್ನೂ ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ತರ್ಕಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಭದ್ರವಾದ ಅಗಳಿ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗಲೇ ಕಾಯಕ ನಡೆಸುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ

ಇಂಥ ಅಡ್ಡಿ... ಆತಂಕಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಬಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಗಿರಣಿಯ ಮಾಲು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದಿಗ್ಬಂಧನಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವ ವಿಚಾರ ಆ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳನಿಂದಾದ ಈ ರಹಸ್ಯ ಸ್ಫೋಟವು ಗಿರಣಿಯ ಆಡಳಿತೆಗಾರರನ್ನೂ ಪೋಲೀಸರನ್ನೂ ತುಸು ಪೇಚಿಗೊಡ್ಡಿರಬಹುದಾದರೂ ಬಹುದಿನದಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮನೋರೋಗ ತಂದೊಡ್ಡಿದ್ದ ಒಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನು ಅದು ನಿವಾರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದಲೇ ಈ ಅಜ್ಞಾತ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಯಾರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಪರಮಾತ್ಮ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದ ಸಂದೇಹವುಂಟಾದಾಗ ಈಶಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುವುದೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಾರೆ.

✱

೩. ಕಳೆದುಹೋದ ಪ್ರವಾಸಾನಂದ

ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ದಾಟುವ, ರೋಮಾಂಚಕವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ, ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೆ. ಅವನಿಗೆ ಏನೇನೂ ರೋಮಾಂಚನವಾದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬೋರಾದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೇಳಿದ : "ಅಜ್ಜಾ, ಹೊಳೆ ಅಂದರೇನು? ದೋಣಿ ಅಂದರೇನು?"

ನನಗೆ ಆಘಾತವಾಯಿತು. ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ. ನಾನು ನನ್ನ ಮೂವತ್ತನೇ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಮಾಡಿರದಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಈತ ಏಳು ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಈತನಿಗೆ ಹೊಳೆಯೆಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೋಣಿ ಅಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಯಾಕೆ ನಿಂದಿಸಬೇಕು? ಅವನು ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ತಿರುಗಿಲ್ಲ; ನೋಡಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೆ ಕಂಡಿಲ್ಲ; ತಲುಪಿದ್ದಾನೆ, ಆದರೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಲ್ಲಿಂದ ಏಳದೆಯೇ ಇನ್ನೊರೋ ಮುನ್ನೂರೋ ಮೈಲು ಹೋದರೆ ಅದು ಹೋದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತೆ? ಏನಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಅಪಘಾತವಾದ ಹೊರತು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪಘಾತವೇ ಆದರೆ ರೋಮಾಂಚನವೇನೋ ಆದೀತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ತಾನೆ! ಈಗಿನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನನ್ನೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏನನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸ್ಸಿನ ಇತರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮುಖಗಳನ್ನೇ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನೋಡುತ್ತಿರಬಹುದು? ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸೀಟಿನ ಬೆನ್ನಿನಿಕೆಗೆ ಒರಗಿ, ನಾನಾ ಅಗಲಗಳಿಗೆ ಬಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ವಕ್ರ ವಕ್ರ ಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಯಾತ್ರಿ ಯಾತ್ರಿಣಿಗಳು ಕೆಲ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ವಿಕಟ ವಿನೋದ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಚಕುಳಿ ಇಡಬಹುದು. ಆಮೇಲೆ ಆ ದೃಶ್ಯ ಅಸಹ್ಯ ತರಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಸಹಜ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ಜಾಗ್ರತ್ - ಸ್ವಪ್ನಗಳ ನಡುವಿನ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಲಗೇಜ್ ರ್ಯಾಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತೋಲ ತಪ್ಪಿದ ಸಾಮಾನು ಸರಿದು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿ ತಲುಪುವವರೆಗೂ ಅದೇ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೀರಿ.

ನಾನು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನಷ್ಟಿದ್ದಾಗ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೈಲಿನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರಕಬಹುದಾಗಿದ್ದ ರೋಮಾಂಚನ ಈಗ ಇನ್ನೂರೈವತ್ತು ಮೈಲಿನ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿರಸಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸೋದೆಯಿಂದ ಶಿರಸಿ - ಕುಮಟಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಂಜುಗಣಿಗೆ ನಾವು ಹೋದದ್ದು ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೈಲು ಅಡವಿಯ ಒಳದಾರಿ, ಗಗನಚುಂಬಿ ವೃಕ್ಷಗಳು, ಚೇನಿನ ವಾಸನೆ, ಜೀರುಂಡೆಯ ಧ್ವನಿಯ ಶ್ರುತಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಸ್ವರಗಳು. ಹುಲಿ ಕರಡಿಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೋಗದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರು. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕರಡಿ ಒಂದು ಸಲ ಹೀಗೇ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಯಾಣಿಕನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಹೋಯಿತು. ತನ್ನ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ವರ್ಷ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಹೆಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಜೇನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಕರಡಿ ಸತ್ತಿತೋ ಅವನನ್ನು ಡೈವೋರ್ಸು ಮಾಡಿತೋ ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ (ಅವನು ಬಹಳ ಕೃಶನಾಗಿದ್ದನಂತೆ), ಅಂತೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದ. ಅವನಿಗೆ 'ಕರಡೀ ಗಂಡ' ಅಂತ ಹೆಸರು ಬಿತ್ತು. ಕಥೆ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎದುರಿನ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸಪ್ಪಳವಾಗಿದ್ದೇ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕರಡಿ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟಿತು ಅಂತ ಹೌಹಾರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಈಗಲೋ ಈ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು - ಒಂದು ಗಂಟೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸಪ್ತವರ್ಷೀಯನಿಗೆ ಆ ರೂಪರಸ ಗಂಧಭಾವೋತ್ತೇಜನಗಳು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಸೋದೆಯಿಂದ ನಾವು ಉಡುಪಿಗೆ ಬಂದೆವು. ಬಸ್ಸುಗಳು ಆಗ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಶಿರಸಿಯಿಂದ ಕುಮಟೆಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವೀಮರು. ದೇವೀ ಮನೆ ಘಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ರಸ್ತೆಯೇನೋ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ದೂರ ಮತ್ತು ಸಮಯ ಉಳಿಸಲು ಒಳದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಪದ್ಧತಿ. ಕಡಿದಾದ ಏರು-ಇಳುಕಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಈ ಕಾಲ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲ್ಬಲ ಕೈಬಲ ದೇಹದ ತೋಲನಚಾತುರ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಡ್ಡುವಂತಿದ್ದವು. ಎತ್ತಲು ದೊಡ್ಡವ, ನಡೆಯಲು ಸಣ್ಣವನಾದ ನನಗೆ ಇದು ಬಲು ಪೇಚಿನ ಯಾತ್ರೆ. ನಡುನಡುವೆ ದೊಡ್ಡವರು ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಹುಡುಗರು ದೇವೀಮನೆ ಘಾಟಿ ಬಿಡಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ನೃಪತುಂಗ ಬೆಟ್ಟ ಏರಲೂ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಘಾಟಿ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುವ ಹಿರಿಯರಾದರೂ ಈಗಲ್ಲಿ? ಆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಪಾತ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಮನುಷ್ಯರು ಯಾರಾದರೂ ತಿರುಗುತ್ತಾರೋ ನಾ ಕಾಣೆ. ಅಂದಿನ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಇಂದು ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯೂ ಬೇಡ. ಆದರೇನು? ನಿಮಗೆ ದೇವೀಮನೆ ಘಾಟಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಚಯ ಆಗದು. ದೇವೀ ಮನೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಹುಲಿಕಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ. ಆಗುಂಬೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಚಾರ್ಮಾಡಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಅವು ತಮ್ಮದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವುಳ್ಳ ತಮ್ಮದೇ ತಿರುವು ಮುರುವುಗಳುಳ್ಳ ಘಾಟಿಗಳಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವುಗಳ ಎದೆ ಸೀಳಿ ಕಪ್ಪು ರಸ್ತೆಗಳು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಭರೈಂದು ಸಾಗುವ ವಾಹನಗಳು. ಘಟ್ಟಗಳು ಬರೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಆತಂಕಗಳು.

ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಘಟ್ಟಗಳಿಗಿಂತ ಆಗುಂಬೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಿತ. ಆಗುಂಬೆ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎರಡೂ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ತಮ್ಮವೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳು ಇವೆ - ಅಥವಾ ಇದ್ದವು. ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಸೋಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು - ಮಹಾಯುದ್ಧ ಕಾಲದ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಸಿನ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ಅನುಭವ ಈಗಿನವರಿಗೆಲ್ಲಿ? ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕುಂಭಕರ್ಣನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಂಕಾವಾಸಿಗಳೇ ಅವತರಿಸಿ ಬರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಒಮ್ಮೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಘಟ್ಟ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಸೀಟು ದೊರಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಂಪೆನಿಗಳ ಬುಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರೊಡನೆ ಅನುನಯ, ವಿನಯ, ಕೂಗಾಟ, ಹಾಕಾಟ, ಪ್ರತಿಸಲ ಆಗಬೇಕು. ಅದು ಭಾರತದ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವದ ಒಂದು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ತೋರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಡನೆ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರದ ಅಭ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಆಗುಂಬೆಗಳ (ಆಗುಂಬೆ ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಕನ್ನಡಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ) ಬುಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ವಿಕಟ ವಿನೋದ ಬುದ್ಧಿ ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಬುಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. "ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿ?" ಎಂದು ನೀವು ಬಹು ಉತ್ಕಂಠಿತರಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಬುಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ "ಮೇಲೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅವಸರ ಯಾಕಯ್ಯಾ ನಿಮಗೆ?" ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತನಗೇನೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಈಗ ನೋಡಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ನೇರ ಬಸ್ಸುಗಳು ಶಿರಸಿ - ಕುಮಟೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಬಡ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಬುಕಿಂಗ್ ಆಫೀಸಿನ ಡಿಕ್ಲೇಟರರು ಹಾಳು ಸುರಿಯುವ ಶೆಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿನೋದ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಬಲಿಪಶುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಜ್ಜಿ ತುರಿಸುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಬುಕಿಂಗ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರ ಅನುಗ್ರಹವಾಗಿ ನೀವು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದರೆ ಆ ಬೆಳಗಿನ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯ ದೇವದುರ್ಲಭ ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಪಾತವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿದ ಮಂಜಿನ ಆವರಣ ನಿಮಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುವ 'ಅನಂತ', 'ಅಗಾಧ'ಗಳ ಒಂದು ಸಕೃತ್ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಸಲ ಆಗುಂಬೆ -ಸೋಮೇಶ್ವರಗಳ ನಡುವಣ ಆ ಸರ್ಪಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಾಗ ಈ ಅನಂತತೆಯ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಚಿರ ನೂತನವಾದ ಉದಾತ್ತತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲೋ ಸುಖಪ್ರವಾಸದ ರಾತ್ರಿ ನೇರ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ಈ ಅಮೂರ್ತ ಆನಂದವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೊಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ದರ್ಶನಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಗುಂಚೆ ಘಾಟಿಯನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವುದು -ಏರುವುದು - ನಿಮಗೆ ಅವಸರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ - ಆಗ ಹಲವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನೊಂದು ಸಲ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಮುಂಚಿನ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ದಾಟಿ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ದಾಟುವ ಮೊದಲು ಮೇಲಿನ ರಸ್ತೆಗೆ ಕೆಳಗಿನ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ತಾಳಲಾಗದೆ ಅದು ಧೊಪ್ಪೆಂದು ಹಾರಿ ಕೆಳಗಿನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರೇಮಾಭಿಗಮನದ ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಇರದಿದ್ದರೆ! ದೇವರೇ ಕಾಪಾಡಿದ ಎಂದು ಸಹಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ರೋಮಾಂಚಕ ಅನುಭವದಿಂದ ವಂಚಿತನಾದುದಕ್ಕೆ ತುಸು ನಿರಾಶೆ ಆಯಿತು. (ಯಾಕೋ ಏನೋ ನಿಜವಾದ ರೋಮಾಂಚನಗಳು ಕೆಲವು ಇಂಚುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮಿಷ್ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ!) ಈಗ ಈ ಘಾಟಿ ದಾಟುವ ಅಳಿದುಳಿದ ಅಲ್ಪದೂರದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕೂಡ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಣದಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿಸಿದ ನಯವಾದ ಘಾಟಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಘಟನೆಯನ್ನೂ ಕಾಣದೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಹೊಳೆಗಳ ನಾಡು. ಉಡುಪಿ - ಮಂಗಳೂರು ನಡುವಣ 36 ಮೈಲು ಕ್ರಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ದಾಟಬೇಕು. ಉಡುಪಿ - ಕುಮಟೆಗಳ ನಡುವಣ ನೂರು ಮೈಲಿಗೆ ಏಳು ನದಿಗಳು. ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ; ಕುಮಟೆಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ. ಬಸ್‌ಯಾನ ಬೋರಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನೀವು ಯೋಚಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಇಳಿದು ಹೊಳೆ ದಾಟಬೇಕು. ಈಗಲೋ ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಣ ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿ ಹೊರತು ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹೊಳೆಗಳಿಗೂ ಸೇತುವೆ ಆಗಿದೆ. ಕಣ್ಣು ಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವದರೊಳಗೆ ನದಿ ದಾಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸೇತುವೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಗಳಿಸಿದ್ದೆಷ್ಟು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆಷ್ಟು? ಕಡವು ದಾಟುವ ಆ ದೋಣಿ ಪ್ರಯಾಣದ ಸುಖಕ್ಕೂ ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವ 'ಸೌಕರ್ಯ'ಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ =ಗುರುತು ಹಾಕಲಾದೀತೆ? ಮೂರೂ ಸುತ್ತ ತಲೆದೂಗುವ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳ ಕುದುರುಗಳ ನೋಟವೆಲ್ಲ ಈಗ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯ. ದೋಣಿ ನಡೆಸಿ ಬದುಕು ಮಾಡುವ ಆ ಉಬ್ಬು ಸ್ನಾಯುಗಳ ಮರಕಾಲರ, ಪೇದ್ದುಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿದ್ದೀತು? ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಜೀ ಮಸ್ತಾನನ ಅಥವಾ ಅವನ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಆಳುಗಳಾಗಿರಬಹುದೇ ಎಂದು ಸಂಶಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಹೊಳೆ ದಾಟಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೇ ನಾನು ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು. ಶಿರಸಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಉಡುಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. 1932-33ರಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಗಂಗೊಳ್ಳಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಸಂಜೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ದೋಣಿಗಳು ಆಚೇ ದಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಮಾತ್ರ ಈಚೆ ಇದ್ದ. ಗಾಳಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ನದಿ ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಹತ್ತೆಂಟು ಜನ ಅವನನ್ನೇ ಎಚ್ಚಿಸಿ ದೋಣಿ ಹೊರಡಿಸಿದೆವು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ನದೀಯಾನ. ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದ ಗಾಳಿ ನೀರು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆವೇಶಕ್ಕೇರಿದವು. ನಡುಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು. ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂದಿ ತುರುಕಿದ ಅನೇಕ ತೂತುಗಳಿದ್ದದ್ದು ಹೊರಟ ಮೇಲೆಯೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದ್ದು. ನೀರು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. "ಆಯ್ಯಾ, ಯಾರಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಆ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಚೆಲ್ಲಿನಿ!" ಎಂದು ಮುದುಕ

ನಮಗೇ ಕೆಲಸ ತಾಗಿಸಿದ. ತೆರೆಗಳು ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ದೋಣಿಯನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಡಲು ಅವನ ತ್ರಾಣ ಸಾಲದು. "ಅಯ್ಯಾ! ದೇವರನ್ನ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಏನೂ ಸರಿ ಕಾಣ್ತಲ್ಲೆ" ಎಂದ ಬೆಸ್ತ. ಎದ್ದು ಎದ್ದು ಬೀಳುವ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೈಲಿ ಜೀವ ಹಿಡಿದು ನಾವು ಅತ್ತಿತ್ತ ಚಲಿಸಿದರೆ, "ಸ್ವಾಮಿ, ಅಲ್ಲಾ ಡಬೇಡಿ ಒಡಿಯಾ ! ದೋಣಿ ಮಗುಚಿ ಬಿದ್ರೆ ದೇವರೇ ಗತಿ!" ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ.

"ನೀರು ಎಷ್ಟಿರಬಹುದು ಮಾರಾಯಾ?" ಎಂದೊಬ್ಬರ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಿಜವಾದ ಗಂಡಾಂತರ ಎದುರಾದಾಗ ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿ ಬರುವ ರುಸ್ತುಂ ಹಾಸ್ಯಭಾವ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ತಂಬುಲವನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಉಗಿದು, "ದೋಣಿಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ ಒಬ್ಬರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ನಿಂತರೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವರ ಮೂಗು ಮಾತ್ರ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬರಬಹುದು!" ಎಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಖೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕೆವು. "ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು ಯಾರು?" ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು "ಚೀಟಿ ಹಾಕುವಾ!" ಅಂತ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು. "ಇಲ್ಲ! ನಾನೇ ಐಡಿಯ ಕೊಟ್ಟವನಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸೇವಕನಾದ ನಾನೇ ಕೊನೆಯವರ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ!" ಎಂದು ಮೊದಲನೆಯವರು ವಾಲಂಟಿಯರ್ ಮಾಡಿದರು. (ಗಾಂಧಿ ಚಳವಳಿ ಆಗ ತಾನೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾಡಿತ್ತು!) ಈಗಾದರೆ "ಹೋ! ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಜನ ಇವರು!" ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗ ಮಂತ್ರಿ-ಗಿಂತ್ರಿ ಆಗುವ ವಿಚಾರ ಗಂಗೊಳ್ಳಿವರೆಗೆ ತಲುಪಿಯೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಏಕಮತದಿಂದ ಅವರನ್ನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಈ ನಗೆಗಳ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪೊಂಗಿ ಅಂಬಿಗ "ಒಡಿಯಾ! ನಗಬೇಡಿ! ದಮ್ಮಯ್ಯ!" ಎಂದ.

ನಮ್ಮೊಡನಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಸುಸ್ವರದಿಂದ "ಅಂಬಿಗ ನಾ ನಿನ್ನ ನಂಬಿದೆ!" ಎಂದು ಪುರಂದರ ದಾಸರ ಹಾಡು ಹಾಡತೊಡಗಿದಳು. ನಾವು ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ಆಲಿಸಿದೆವು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಕಾಲಿಕವಾದದ್ದು ಬೇರೆ ಇರಲರಿಯದು ಎನಿಸಿತು. ಅದೇ ಆಗ ನಾಸ್ತಿಕವಾದಕ್ಕೆ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾನೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ದೇವರತ್ತ ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸಿದೆ.

ಮಬ್ಬಾಗುತ್ತ ಇತ್ತು. ಗಾಳಿ-ತೆರೆಗಳೊಡನೆ ಬೆಸ್ತ ಹೆಣಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ದೇವರು, ಯಾರು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಬಯಸಿದನೋ, ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಹಾಡಿಗೆ ಒಲಿದನೋ, ಅಥವಾ ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ಅಂತಸ್ತಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ದೈವ ತನ್ನ ಡಿಸ್ಟ್ರೀಶನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿ ಇಳಿಯಿತು, ತೆರೆಗಳು ತಿಳಿಯಾದವು. ದೀಪ ಹಚ್ಚುವ ವೇಳೆಗೆ ನಾವು ಈಚೆ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದೆವು.

ಆದರೆ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ, ನದಿ ಅಂದರೇನಜ್ಜ, ದೋಣಿ ಅಂದರೇನು? ಅಂತ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ, ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ಸೇತುವಿಸಿ, ರಾತ್ರಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ ನಾವು ಅವನನ್ನು ಅನುಭವ ವಂಚಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಥಾನುದಪ್ಪ ಕಾಗದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ದೋಣೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ವೈತರಣಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೇಲಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ದೋಣೆಯ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು, "ಅಜ್ಜಾ, ಗಂಗೊಳ್ಳಿಯ ನೀರೂ ಹೀಗೇ ನಾತ ಇಡುಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಷ್ಟು ಅಸಂಗತವಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕಾಗದ ನೈಲಾನ್ ರೇಯಾನ್ ಕಾರಖಾನೆಗಳಾದರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲಾ ನದಿಗಳೂ ಕೊಳಕು ನಾರಬಹುದು.

*

೦೯೭೭

೪. ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯ....?

ಯಾವುದೂ ತಿಳಿಯದೆ, ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದೆ ಮನುಷ್ಯ ಹತಬುದ್ಧನಾದಾಗ ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯ ಮೂಢನಾದ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರಂಥವರೂ ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯ ಮೂಢರಾಗಿ ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಸಂಗಡ ಹನ್ನೊಂದಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಂದಿನ ಜೀವನದ ಮಹಾದ್ರೋಣ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯನು ಬಡ ವಿರಾಟನಂತಾಗಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

+++

ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತು. ಕೈಯಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ ಮೈತಾನೆ ಬಹುದು ಎಂಬಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುವದು ಎಂಬ ನಂಬಿಗೆಯಿತ್ತು. ಆ ನಂಬಿಗೆಯ ಬಲದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಜಯಭೇರಿಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ಹೊಡೆಯುವಂತಾಯಿತು.

+++

ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು ಎಂದು ಮೀಸೆ ಹುರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಅವತರಿಸಿ ನಾಮುಂದೆ, ನಾಮೇಲು ಎಂದು ಅಬ್ಬರಿಸತೊಡಗಿದವು. ಅವುಗಳ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಗತ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅನ್ನದ ಮಾತೆದ್ದಾಗ ಆಹಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನವೇ ನಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಗುರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಆಧುನಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಎಂದು ಅದೇ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯ; ಭಾಷೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದರೂ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ ಸಿಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅದು ಸಿಗದೆ ಹೋಯಿತು.

+++

ಹೀಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನಂತಿರಲಿ, ತಜ್ಞರನ್ನು ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕೂಡ ಕಿಂಕರ್ಮ ಮೂಢರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭವೊದಗಿತೇ ಎನ್ನುವಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸೋತವು ಎಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಿದ ಮಹಾಧೀರರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾರ್ಥವೇನುಳಿದೀತು? ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಮೂಗು ಮೇಲು ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ಭಲವಾಗಿರುವಾಗ ಸೋತೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಆಚಾರ್ಯರಂಥವರು ಬದುಕಿರುವುದಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ!

+++

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಷ್ಟಿವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಅಷ್ಟೇ ಸಮಿತಿಗಳು ಇಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ಮೇಲಿನ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಹಾರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಓದುಬರಹ ಬಲ್ಲವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆಹಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆ, ಕೃಷಿ ಪಂಡಿತರು ಸಾಧಿಸಿದ ವಿಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸುಂದರ ಪುಸ್ತಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರೇಳೆಯಬಹುದು. ಯೋಜಕರು ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆವು ಎಂದು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತಜ್ಞನಾಗಬಹುದಾದರೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಂತೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಲಾರನಷ್ಟೇ! ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಶಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಸೇರಿ ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸುವದಷ್ಟೇ ಅವನು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯ. ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯಿತು. ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದವರು ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ, ಹಿಂಬಾಲಿಸದಿದ್ದವರು ಅಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದವನೇನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ?

+++

ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಹದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ, ಪರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿ ಸಾಧಿಸುವ ಇಂಥದೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಧನ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದಿರುವ ಆಚಾರ್ಯರು ದೇಶದೆದುರಿರುವ ಯಾವದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಕರ್ತವ್ಯಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೇನು ಬಂದರು ಎನ್ನುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ನೆಹರೂರು ಒಂದು ಬಾಂಬ ಒಗೆದು ಅವರನ್ನು ಹತಾಶರನ್ನಾಗಿಯೂ ಹತಬುದ್ಧರನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಟು, ಬೂಟು, ಕಾಲರ, ನೆಕ್ಟಾಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರನ ಹಾಗೂ ರೈತನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯತ್ನಿಸಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಟು ಬೂಟುಗಳು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೊತ್ತಷ್ಟೇ ಆಗಿರುವುದು ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಸಮಾನತೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗನ್ವಯಿಸುವ ಈ ಮಾತು ಇತರರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

+++

ಸೂಟು-ಬೂಟಿನ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಬಿಡಿರಿ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ! ಊ ಹುಂ! ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರ ಹಾಗೂ ರೈತನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳು ಮುಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿ ಆಚಾರ್ಯರಂಥವರು ಬರೇ ಮಾತು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇಷ್ಟನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಓದುಗರೇನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದವರ ಅಜ್ಞಾನದ ದ್ಯೋತಕ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆಂದು, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೈತರು ಕೆಲಸಗಾರರಿರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರಂಥವರು ಎಷ್ಟೇ ಸದುದ್ದೇಶಪೂರಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನನ್ನೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅವನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೇ ಹೇಳಿ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೇನನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ತೋರಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಸಕಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ವಿನಾ ಬೇರಾವ ಹಾದಿಯಿದೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗುಟ್ಟಿನ ಮಾತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಾತನ್ನೆಂದೂ ಮನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗಿಂತ ಮೇಲಿನವರು ಎಂದು ತಾವು ಭಾವಿಸಿರುವವರ ಮಾತನ್ನೇ ಅವರು ಮನ್ನಿಸುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧುರೀಣರ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಸೂಟು-ಬೂಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನವನೆಂದು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಏನಾದರೊಂದು ಗುರುತು ಬೇಡವೆ? ಗುರುತು ಧರಿಸುವುದಾದರೆ ಗುರುತಿನ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟೀತು?

+++

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯ ಮೂಢರಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತು ಸದುದ್ದೇಶ ಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಶಕ್ಯ ಕೋಟಿಯೊಳಗಿನದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಸೂಟು -ಬೂಟು ಬಿಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರ್ಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೂ ತೊಲಗಿ ಹೋದರೆ! ಸರ್ವನಾಶೇ ಸಮುತ್ಪನ್ನೇ ಅರ್ಧಂ ತ್ಯಜತಿ ಪಂಡಿತಃ ಎಂಬಂತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಟುಬೂಟಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮನೋವೃತ್ತಿಯೇ ಆಗಲೊಲ್ಲದೇಕೆ, ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ!

+++

ಈ ವಾದವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆಚಾರ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ತಿಳಿಯಾದೀತು! ಆದರೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆಚಾರ್ಯರಂತೆ ಪ್ರಚಂಡ ಬುದ್ಧಿಯವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೊಡನೆ ವಾದ ಮಾಡಿ ಬಂದ ನಂತರವೂ ಆಚಾರ್ಯರು "ಕಿಂ ಕರ್ತವ್ಯ" ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ..., ಯಾಕೆ, ನಾಳಿನ ಹಾಳನ್ನು ಇಂದೇ ಕಲವರಿಸಿ ಚಿಂತಿಸುವುದೇಕೆ? ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಚಾರ್ಯರ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಬಹುದು ಎಂಬಾಶೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮೇಲಲ್ಲವೆ?

★

೫. ಕುರಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಗಾಲ

ಕುರಿನಾಡಿನ ರಾಜಧಾನಿ ಬಫಲೋಪುರಂ ಆದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಶಂಕಾಮಯ ಉತ್ಕಟತೆ ಈಗ ಕೆಲ ವಾರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಕುರಿನಾಡಿನ ಪ್ರಭುಗಳೆಂದು ಎಲ್ಲ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನತಾ ಜನಾರ್ಥನರು ಈ ಉತ್ಕಟತೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗಿದ್ದರೆಂದಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಮುಗಿದಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷ ಮುಂದಿದ್ದು ದರಿಂದ ಜನತಾಜನಾರ್ಥನರಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮ ಕಪ್ಪಾನರಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ನೌಕರಶಾಯಿಯ (ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಂಶ ಶಾಯಿಯನ್ನು ಇವರೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೌಕರಶಾಯಿ ಎಂಬುದೇ ಸರಿಯಾದ ರೂಪವೆಂದು ಈಚೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ) ವರೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಚಳವಳಿಗಾರರಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಮಟಕಾ ದೊರೆಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವಂತ ವರ್ಗಗಳು ಈ ತಲ್ಲಣವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೀಗಿದ್ದವು : " ಸರಕಾರದ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬೇಯುತ್ತಿದೆ?"

ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದವನು ಬಫಲೋಪುರದ ಒಬ್ಬ ಅಜ್ಞಾತನಾಮದ ಸುದ್ದಿ ಸೂರಪ್ಪ. ಮೂರು ಮರಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನು ಸರಕಾರದ ಹಂಡೆಯೊಳಗೆ ಯಾವುದೋ ಆಮೆ ಬೇಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಡಿಗರ ನುಡಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ತರ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದ. "ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕುರಿನಾಡಿನ ಸರಕಾರದ ಯಾವೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಇದೆ" ಎಂಬಂಶವನ್ನು ಆತ ತನ್ನ ಓದುಗರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದ. "ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿವರೆಗೆ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಒಬ್ಬರೋ, ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರೋ ಕಳ್ಳಪೇಟೆ ಕದೀಮರಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರವರ್ಗದವರೆಗೆ ಒಂದಲ್ಲೊಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಅಸಮಾಜವಾದಿ ಶೋಷಕ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕ್ರಮದ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವುದು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಕಳೆದ

ವರ್ಷದ ಹನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳೊಂದರ ಸರಾಸರಿ ೧೭.೩೫ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಕೂಡ ಏನೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಗಾಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹುಣ್ಣು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುರಿದು ಈಗ ಈ ಕಾಷ್ಠ ಮೌನ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಯಾಕೆ?" ಎಂದಾತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ.

ಇದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ "ಹೌದಲ್ಲ! ಯಾಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇಲ್ಲ?" ಎಂದು ಹುಬ್ಬೇರಿಸಿದರು. ಹೆಸರಾಂತ ರಾಜಕೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಕಾರರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಮಗೇಕೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ? ಎಂದು ಕೈಕೈ ಹೊಸೆದುಕೊಂಡರು. ಕೊಟ್ಟ ಕೊನೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉಪಮಂತ್ರಿಯೆಂದೂ ಆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕುರಿನಾಡಿನ ದ್ವಿತೀಯ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಲ್ಯಾಂಬ್‌ಟೌನಿನ ಹಂದಿ ಸಾಕುವವರನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಮೆಂಟೇಟರ್ ಬರೆದ. ಅದು ಸ್ಮರಣಾರ್ಹ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು "ಹಂದಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಸಾಕಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಾಡಿಯಾಗಿ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತೆಂದು ದೂರು ಬಂದಿದೆ, ಸಾಕುವವರು ತತ್ಕ್ಷಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕದಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಮಾಲಕರ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದನ್ನೋದಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಿಡಿಗೇಡಿ, " ಸ್ವಾಮೀ, ಸಂಪಾದಕರೇ, ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ; ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಡೆನ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ತಾವು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಎಂದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿಯೂ ಸಾಧಿಸಿ, ತಪ್ಪು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಎಚ್ಚರಿಕೆ ರಹಿತವಾದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಏನೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಸರಕಾರಿ ಬೆಲೆಯ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಡ್ರಾಣಾ ಡಂಗುರವಾಗಿ ಮೂರೂವರೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ "ದೂರುಶಂಖ" ಪುಟದಲ್ಲಿ ದೂರಲಾಗಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು (ಮುಂದಲ್ಲ) ಹಿಂದೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದವರು ಚಳವಳಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಬೀದಿ ಬಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಹೊಸದಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ಪೋಲೀಸ್ ಸಂಘಟನೆಯ ಹುರುಪಿನ ನಾಯಕನೊಬ್ಬ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದ ಮಾನಭಂಗ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಣೆ ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ "ಟೋಪಿ ಡೌನ್" ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಮಿಶ್ರಿತ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುವವರ ಮೇಲೆ ಮಿಶ್ರಣ ವಿರೋಧಿ ಪಡೆಯವರೆಸಗಿದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೊಸದಾಗಿ "ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರಕು ಸಂಘ" ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿತ್ತು. "ಮಿಶ್ರಣ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು; ನಮ್ಮದು ಸಂಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ; ನಮ್ಮದು ಸಂಮಿಶ್ರ ಅರ್ಥಪದ್ಧತಿ; ಮಿಶ್ರಿತ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುವುದೂ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ," ಎಂದು ಅದರ ನಾಯಕ ಭಾಷಣ

ಮಾಡಿ ಕರತಾಡನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏನೊಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದ ಬಳಿಕ, Something is up ಎಂದೂ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿತ್ತು.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕ್ರಮಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೆ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕುರಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಎಂಬುದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಲಿತ ಮಂತ್ರ. ಓಂ ಹ್ರಾಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೂಂ ಅಂದ ಹಾಗೆ. ಪುರೋಹಿತರಿಗೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೇಳು-ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ - ಎಂದೊಬ್ಬ ಹ್ಯೂಮರಿಸ್ಟ್ ಹೇಳಿದ್ದ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ಹೊಳೆಯದಿದ್ದಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದೊಬ್ಬ ವಿಟ್ ಚಟಾಕಿಸಿದ್ದ. ಅದು ಒಂದು ತರಹದ ತೇಗು - ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದವರಿಂದ ಬರುವಂಥಾದ್ದು ಎಂದೂ ಹೇಳುವವರಿದ್ದರು.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುರಿನಾಡಿನ ಪ್ರಭುಗಳಾದ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಥವಂತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು ಹುಸಿ ಗುಂಡುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರಾಕ್ಷೀಸಿಗೆ ಹಾರಿಸುವಂಥಾದ್ದು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಗೂಢಾರ್ಥ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಆಮಂತ್ರಣವಾಗಿರಬಹುದು; ಅದು ಆಶ್ವಾಸನವಾಗಿರಬಹುದು. ಅದು ಶಾಮೀಲು ಕುಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು; ಅಥವಾ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ನೆರಳು ಕುಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು.

ಕೊಳತೂರಿನಲ್ಲಿ "ಸಕ್ಕರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕಪ್ಪು ಪೇಟೆ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬಿಳಿಪೇಟೆಯಲ್ಲೇ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ; ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ," ಎಂದು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಮೊದಲು ಎಲ್ಲರ ಸಂಗಡ ಸಕ್ಕರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ನಕ್ಕು ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರು. ಎಂಟು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಊರಿನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುದಾಮಿನ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸ್ ದಾಳಿಯಾಯಿತು. ಸಿಹಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕಹಿ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಫೆಲೋಪುರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದರು. ಆಹಾರಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಯಾವ ನಂಬರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆಂಬ ರಾಜಕೀಯ ರಹಸ್ಯ " ಅರಿತ ವರ್ಗ"ಗಳಿಂದ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಸಕ್ಕರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಆಹಾರಮಂತ್ರಿಗಳ ಬದಲಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 'ನಡೆದುಕೊಳ್ಳ'ಬೇಕಾಯಿತು. ಬಡ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಇನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನುಂಗಿಕೊಂಡರು. ಸಕ್ಕರೆ ಗುದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುದಾಗಲಿ, ಕೇಸು ಯಾಕೆ ದಾಖಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಲಿ ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಆಹಾರಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಗನ ಮದುವೆಯನ್ನು "ಅದ್ದೂರಿ"ಯಿಂದ ನಡೆಸಿದಾಗ ಆಹಾರ ವಸ್ತು ವರ್ತಕರ ಘಡರೇಶನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆರತಕ್ಷತೆಗೆ ಹಾಜರಾಗದೆ ಒಬ್ಬ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮೆಂಬರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಬಂದ ಉಡುಗೊರೆಗಳು ಏನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೊಳತೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಕಿಲೋಗೆ

ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಹಾರಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಲು ಧೈರ್ಯ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಕುರಿನಾಡಿನ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನಿಗೆ ಸುಳಿವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ತಥ್ಯವೆಂದರೆ ಪೋಲೀಸು ಖಾತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥವಂತ ವರ್ಗಗಳೂ ಬಫಲೋಪುರಂನಲ್ಲಿ " ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣತಜ್ಞ"ರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಸಾಲೆದೋಸೆಗಳ ವ್ಯಾಸ, ದಪ್ಪ, ತೂಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ದೋಸೆಯಲ್ಲಿ ಚದರ ಅಂಗುಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ತೂತುಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಕತ್ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಟ ಮೇಲೆ ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮದವರೂ ತಮ್ಮ ಮಂಕುತನ ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಣತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ಎಚ್ಚರಿಕಾಮೌನ ಗಂಭೀರವಾದ ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸದೆ ಇದ್ದೀತೆ? ಎಚ್ಚರಿಕಾರಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬರತೊಡಗಿದ ಮೇಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ಸುದ್ದಿಯೇ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಿಜಕ್ಕೂ ಗಾಬರಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಧಾನಿಯ ಎಚ್ಚರಿಕಾ ತಜ್ಞರಿಂದ ಯಾವ ಸಹಾಯವೂ ಒದಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಅನೇಚ್ಚರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಅನರ್ಥಗ್ರಹಣ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಡಾಟಾ(data) ಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆರು ವಾರಗಳ ಅನೇಚ್ಚರಿಕಾವಸ್ಥೆಯ ನಂತರ ಕುರಿನಾಡಿನ ಹವಾಮಾನ ಕಡತ ಬಿಗುಮಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ರಾಜಧಾನಿಯ ಯಾರೊಬ್ಬ ಎಚ್ಚರಿಕಾತಜ್ಞನಿಗೂ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಧಿಸುವುದು ದುಷ್ಕರವಾಗಿ ಇತ್ತು. ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಗಾಬರಿಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲೆಂಬ ಮೊಗುಂ ಆಶ್ವಾಸನೆ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೇನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಣಿಕ್ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಒಳಕಾರ್ಯಕಾರಿಣಿ ಸಮಿತಿಗಳ ರಹಸ್ಯಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಚರ್ಚಿಸಿದವು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೂಟಗಳ ನಾಯಕರೂ ಸೇರಿದರು. ಅಖಿಲ ಕುರಿನಾಡ ಚಳವಳಿಗಾರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿ ತುರ್ತುಸಭೆ ಕರೆಯಿತು. ಮಟಕಾ ದೊರೆಗಳು ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಏನೂ ನೆಲೆ ಹತ್ತದ್ದರಿಂದ ಕಲೆತ ಹಾಗೆ ಸಭೆಗಳು ಬರ್ಬಾಡಾದವು.

ಎಚ್ಚರಿಕಾ ಸಂನ್ಯಾಸದ ಎಂಟನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ಸಕ್ಕರೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಾಲ್ಕಕ್ಕಿಳಿದು ಮರುದಿನ ಮೂರಕ್ಕೆಜಾರಿತು. ಕೊಳ್ಳ ಹೋದ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಚಿವುಟಿಕೊಂಡು ತಾವು ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂದು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಏನೋ ಕೃತ್ರಿಮವನ್ನು ಶಂಕಿಸಿ ಕೆಲವರು ಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೆರಡು ದಿನ ಕಾದಿದ್ದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅಂಗಡಿಯವರೇ ಕಿಲೋಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಗೃಹಿಣಿಯರು ಸಾಮಾನು ತಂದ ಗಂಡಂದಿರ ಪೆದ್ದುತನವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಅತಿ ತುಟ್ಟದರದ ಮಹಾರಾಜಾ ಗುಂಪಿನ ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ದರಗಳು ಅರ್ಧಕ್ಕಿಳಿದದ್ದು, ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ತಿಂದು

ಬಿಲ್ ಕೇಳಿದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅರವತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ದೋಸಾಭಾಯಿ ಎಂಬವರು ತಲೆತಿರುಗಿ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವ ಕುರಿನಾಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಫೆಡರೇಶನ್ನವರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಿಂದೂಡಬೇಕೆಂಬ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಕಾರಣಕೊಡದೆ ಹಿಂದೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಚಳವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದೀತೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ನಡುರಾತ್ರಿಯ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದ ರ್ಯಾಂಕ್ ಗೀಳಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಇನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಓದಿದ್ದೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಹೋದೀತೆಂದು ಗೊಣಗಿದರು. ಮಟಕಾ ಮಹಾತ್ಮರು ತಮ್ಮ ಆರಕ್ಷಕರಿಂದ ಸೌಮ್ಯ ಸೂಚನೆ ಪಡೆದು ಕದ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಲಕ್ಷಾಧೀಶರಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದವರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ತಹಶೀಲು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಸಿ ಮಾಡದೆನೇ ತತ್ಕ್ಷಣ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಏಜಂಟರೊಬ್ಬರು "ಏನು ಕಲಿಕಾಲ ಬಂತಪ್ಪಾ" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಬೋಳುತಲೆ ಪೂಸಿಕೊಂಡರು.

ಸ್ಯೂಟರ್‌ಗಾಗಿ ವರಾತ ಹಚ್ಚಿದ ಮಗನಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರೊಬ್ಬರು "ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಪ್ಪಾ, ಏನೋ ಒಳಗೆ ಕುದೀತಾ ಇದೆ. ಕೈಮುಂದೆ ಒಡ್ಡಲಿಕ್ಕೇ ಅಂಜಿಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ" ಅಂದರಂತೆ. ಅಮ್ಮಣ್ಣಿಗಳು ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಭರ್ಜರಿ ಸೀರೆಗಳ ಆಸೆ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಗಂಡಂದಿರಿಂದ ತಾರಮ್ಮಯ್ಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿದರು. ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಗೋಳಿಬಾರ್ ಆಗಿರದ್ದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನೀರಸವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಚಿತ್ರವತ್ತಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು. "ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾವು ಕೃತಯುಗಕ್ಕೆ ಸದ್ಯವೇ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತೇವೆ. ಆ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ನಾನಂತೂ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ನಿಖಿಲ ಕುರಿನಾಡ್ ಹರಟೆಮಲ್ಲರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಘೋಷಿಸಿ "ನಾನು ಸಯನ್ಯೆಡ್ ಕೊಂಡಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಅವರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಿಕಾ ರಹಿತ ಅವಸ್ಥೆಯ ಒಂಭತ್ತನೇ ವಾರದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕುರಿನಾಡ್ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ "ಎಚ್ಚರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿ"ಯೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಪ್ರಕಟನೆ ಬಂತು.

ಮರುದಿನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ದರ ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಪಾರ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು.

✱

೬. ಕೂಷ್ಮಾಂಡ ವಿಜಯಂ

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ನೀವು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಸಂಡಿಗೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಗಳನ್ನು, ನಗಬೇಡಿರಿ! ಇದೀಗ ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಮರಳಿದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿ ವರದಿಯಿದು. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯೆಂಬ ಪದಾರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ನೆಲುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಲಂಕೃತ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯನ್ನು ತೂಗುಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ತೀರಿತು. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ನಿಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಗಿರಾಕಿಯು, ಜೇಡನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ನೋಣದಂತೆ, ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಅಶಕ್ಯವೇ ಸೈ -ಕನಿಷ್ಠ ಮದ್ರಾಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ನಂಬಿಕೆಯಿದು. ಕೆಂಪು ಕಪ್ಪು ವರ್ಣಗಳ ಬೊಜ್ಜುಗಳಿಂದಲೂ ಹುರಿಮೀಸೆ ಹಾರು ಹುಬ್ಬು ತೆರಬಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ನೇತಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವನೋ ಕಾಪಾಲಿಕನು ನರಬಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಕಾರ ರುಂಡದ ನೆನಪಾಗುವುದು. ಗಿರಾಕಿಯ ಉಪಟಳ ತಾಳಲಾರದ ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಅವರನ್ನು ಅಂಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಬೂದಿಗುಂಬಳಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಅನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಸಾಧನವೆಂದು ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಈ ಮಂತ್ರದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಡೆದು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಬಲಿಹಾಕಿ ಹೊಸ ಅಲಂಕಾರೋಪೇತ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಗಳನ್ನು ತೂಗ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದಂತೆ.

ಕಪಾಲರೂಪವಾದ ಈ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಗಳು ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿ ಓಡಿಸಲಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಒಂದುಪಕಾರವುಂಟೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತೋರಿತು. ತಿಥಿ ನೋಡದೆ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳಾರಾದರೂ ಅಪರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದರೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದು ತರಕಾರಿಯೆಲ್ಲವೂ ತೀರಿದ್ದರೆ, ಅಂಗಡಿಕಾರರ ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಉಪಯೋಗ ನಿಮಗೆ ಒದಗಬಲ್ಲದು. ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಿರದ

ಅಂಗಡಿಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕೂಷ್ಮಾಂಡವನ್ನು ನೆಲುವಿನಿಂದ ಜಾರಿಸಿ ತಂದು ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಮದ್ರಾಸಿಗಳು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಅಭಿಮಂತ್ರಿತ ಕೂಷ್ಮಾಂಡವು ತಪ್ಪಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅತಿಥಿಗಳು ಆಕರ್ಷಿತರಾದರೇನು ಗತಿ? ಮದ್ರಾಸಿಯಾದವನು ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯನ್ನು ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸಂಡಿಗೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಲ್ಲ, "ಕಲ್ಯಾಣ ಪೂಸಿನಕಾಯಿ" ಅದರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯವೂ ನೆರವೇರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರ ನಿಲುವಿಗೆ ಬದ್ಧ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯು ಅಪಶಕುನಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಹೆಂಗಸರು ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಕೂಡ ಸಲ್ಲದು. ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಹುಳಿ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಗಂಡಸರು ಅದರ ಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಮಾಡಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೊಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅಮಂಗಲವಾಗಿದ್ದು ತಮಿಳರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಹಕವಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ವಡೆ. ಮೊದಲನೆಯವರಿಗೆ ವಡೆಯು ಉತ್ತರಕ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ ಭಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಅದು ಮದುವೆ ಮುಂಜಿಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಪಕ್ಷಾನ್ನವೆನಿಸಿದೆ.

ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಭಯಪಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ರಾಹುಕಾಲ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಆಯಾ ವಾರವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಿನ ತನಕ ರಾಹುಕಾಲವು ಮದ್ರಾಸಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ವಿಮಾನವನ್ನೇರಲಾರ, ಪ್ರಯಾಣ ಹೂಡಲಾರ, ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಲಾರ - ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಂಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲಾಪನೋ ಇಲ್ಲವೋ! ಸುದೈವದಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಹುಕಾಲವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟೋ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ತಮಿಳರು ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ಕಲಸುಮೇಲೋಗರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ನಾವೀನ್ಯವನ್ನೂ ರಂಗುರಂಗಾಗಿ ಬೆರೆಸುವ ಅವನ ಪ್ರಾವೀಣ, ಅಸದೃಶವಾದುದು. ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರು ನಾಮಗಳನ್ನು (ತೆಂಗಲೆ ಅಥವಾ ವಡಗಲೆ ಛಾಪಿನದು) ಹೊತ್ತು ಸಂಗಡಲೇ ಓರೆ ಬೈತಲೆ ತೆಗೆದು ಪುಲ್ ಸೂಟು ಧರಿಸಬಲ್ಲವನಾತ. ಅಥವಾ ಕಂಠದವರೆಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪೋಷಾಕು ಹೊತ್ತು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಾಚಕ ನಾಮವನ್ನೋ ಭಸ್ಮವನ್ನೋ ತಳೆದು ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಶಿಖೆಯನ್ನು ಜರಿ ಮುಂಡಾಸಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಲೂಬಹುದು. ತಮಿಳುನಾಡು ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಎಂಜಿನಿಯರರನ್ನೂ ಯಂತ್ರಪ್ರವೀಣರನ್ನೂ ತಂತ್ರಕುಶಲರನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯ ಅದು ಜಾತಿವಾದದ ಅತಿ ಜಟಿಲವಾದ ಮುಳ್ಳಿನ ಪೊದರೂ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್, ಸುಂದರರಾಜನ್, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಎಂದು ಸಂದಿಗ್ಧನಾಮಗಳಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪರದೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಂಗಡಲೇ ಅವರು ಜಾತೀಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೂ ಹೆಣಗುತ್ತಾರೆ.

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕಂಡ ಇನ್ನು ಕೆಲ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಗಜರಾಜ ಭವನವೆಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಆಹಾರದ ಸ್ವಭಾವದ ಲಕ್ಷಣವಾಚಕವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅಂಜಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ "ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಚರ್ಚ್"ನ ಗೇಟಿನಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ 'Because Eve' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚಿಕ್ಕ ಚಿತ್ರ ಜಾಹೀರಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಮುಕ ತರುಣಿಯು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಸಂದಿಗ್ಧ ಚಿತ್ತದ ತರುಣನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. "ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಈವ್ವಾ(Eve) ಳ ಪೀಡೆ ನೋಡೆಂ"ದು ಒಳಗಿದ್ದ ಚರ್ಚಿನ ದೇವರಿಗೆ ಹಂಗಿಸಲೆಂದೇ ಈ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಆ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ ತೂಗಹಾಕಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮದ್ರಾಸಿನ "ನಂಬಿದರೆ ನಂಬಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ"ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅದ್ಭುತವಾದದ್ದೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತೇ ಆಣೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಅನ್ನದ ಊಟ ದೊರಕುತ್ತಿರುವುದು. ನೀರುಳ್ಳಿ ಸಾಂಬಾರಿನ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಇಡಲಿ ದ್ವೀಪವು ಒಂದೇ ಆಣೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದೆಂದರೆ ಇದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯನ ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರದೊಂದನೇ ಸುಳ್ಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿರಿ.

★

2. ಕೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಆತಪತ್ರವನ್

ಕೊಡೆಯೆಂಬುದು ದೇವರ ಹಾಗೆ. ಸಂಕಟ ಬಂದರೆ ನಿಮಗೆ ದೇವರ ಜ್ಞಾಪಕ ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರೆ ಮರೆವಿನ ಜೇಡರ ಬಲೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದು ಬಲೆ ರುಡಿಸಿ ಭಕ್ತಿದೀಪ ಹಚ್ಚಿ, ದೇವಾ, ನೀನೇ ಗತಿ ಎನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಕೊಡೆಯೂ ಹಾಗೆಯೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಮಾರುತನ ಬೆನ್ನೇರಿ ಬರುವ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಮಿಂಚಿನ ಚಬುಕು ಬೀಸತೊಡಗಿದೊಡನೆ ನಿಮಗೆ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ರದ್ದಿ ಸಾಮಾನುಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕೊಡೆಗಳ ನೆನಪು ಏಕಾಏಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿ ಧೂಳು ರುಡಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಅವು ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಚರ್ಮವನ್ನೂ ಜಿಗಿಯಲೊಲ್ಲದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಕೊಡಲು ಬೀದಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೊಡೆ -ಸರ್ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಒಯ್ಯುವಿರಿ.

ಮೊದಲನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದು ಬಲ್ಲವರು, ಇಂದಿನ ತರುಣರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೆ ಇಂದಿನ ಕೊಡೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಉದ್ಗಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನ "ಲೇಡಿಮಿಷನ್" ಕೊಡೆಗಳು ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನ ತನಕ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂದಿನವು ಒಂದು ಮಳೆಗಾಲ ಕೂಡ ತಾಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಬಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೋಲು ಡೊಂಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಾಳಿ ಬಂದರೂ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಬಹಿರಂಗ, ಬಹಿರಂಗವನ್ನು ಅಂತರಂಗ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ವಿಪರೀತಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆ ಮಳೆಗಾಲ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಅವು ಹಳೆಯವಾಗಿ, ಕ್ರಾನಿಕ್ ಜಾಡ್ಯ ಆದವರಂತೆ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಅತೀತವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ನನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೀಗೆ ಆಧುನಿಕ ಕೊಡೆಗಳನ್ನು ದೂರುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ಅವರು ಕೊಂಡ ಒಂದು ಕೊಡೆ ಇಂದಿಗೂ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವರ್ಷಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಕೊಡೆಯಂತೆ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹಳೆಯ ಕೊಡೆಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಲು ಸರಳವಾದದ್ದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೊಡೆಗಳ ಪಿಡುಗು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಸಭೆ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಹತ್ತಾರು ಕೊಡೆಗಳ ನಡುವೆ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ್ದನ್ನೂ ಮಡಗಿ ಅವರು ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಭೆ ಮುಗಿಯಲು ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಿರುವಾಗಲೇ ಅವರು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ರಾಶಿಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೊಡೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಡನೆ ಅವರು ಹೊರಟು ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದು, "ಸ್ವಾಮಿ, ಅದು ನನ್ನ ಕೊಡೆ" ಎಂದರೆ ಒಡನೆ ಅವರು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ "ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸ್ವಾಮೀ, ಎಲ್ಲಿಯೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಕೊಡೆಯ ಹಿಡಿಕೆಯೂ ಹೀಗೇ ಇತ್ತು" ಎಂದು ಅದನ್ನವರಿಗಿತ್ತು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ "ಎಲ್ಲಿಯೋ ಯೋಚನೆ" ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಸ ಕೊಡೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊಡೆಗಳ ದೈಯ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವಾಂತರ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಇಂದಿನ ಕೊಡೆಗಳೆಲ್ಲ ಎಂಟು ಕಡ್ಡಿಯವು. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕಡ್ಡಿಯ ಕೊಡೆಗಳೂ ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿದ್ದವು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಪದ್ಮಕಡ್ಡಿಯ ಕೊಡೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಕೊಡೆಯ ಪಕ್ಕಲುಬುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಪದ್ಮಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅರಳಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು.

ಇಂದಿನ ಕೊಡೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಲಿಂಗಭೇದ. ಕೋಲನ್ನು ಹೊರಗೆ ಮೂರಿಂಚಿನವರೆಗೆ ನೀಡಿದ ಗಂಡು ಕೊಡೆಗಳ ಹಿಡಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ಡೊಂಕಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗಿನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಡೊಂಕೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದು(ಕನಿಷ್ಠ, ಗಂಡಸಿನ) ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವಾಗ ಗಂಡುಕೊಡೆಗಳ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಈ ಸ್ತ್ರೀಯೋಗ್ಯ ರೂಪವೇಕೆ? ಆದರೆ ಗಂಡು ಕೊಡೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಅವು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಾಕಿಂಗ್ ಸ್ಪಿಕ್, ಊರುಗೋಲು ಕೂಡ ಆಗಬಲ್ಲವು. ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡೆಗಳ ತುದಿ ಮತ್ತು ಬುಡ ಎರಡೂ ಮೊಂಡು. ಮೊಂಡುತನ ಯಾವ ಲಿಂಗದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬಹುದೆ?

ಆಧುನಿಕ ಕೊಡೆಗಳ ಲಿಂಗಭೇದದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವರಂತೆ ಕೊಡೆಗಳು ಲಿಂಗಾಂತರ ಹೊಂದಬಲ್ಲವು. ಆದರೆ ಗಂಡು ಕೊಡೆ ತುದಿ ಬುಡಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಾಗಬಲ್ಲದಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡೆ ಮಾತ್ರ ಗಂಡಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾರದು. ಹೆಣ್ಣು ಎಂದಿಗೂ ಹೆಣ್ಣೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಡೆಗಳು ಕೂಡ ಬಲ್ಲವು!

ಕೊಡೆಗಳ ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ತರುಣರು ಕಂಡಾದರೂ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ. ತಾಡವೋಲೆಯ ಕೊಡೆಗಳು ಇಂದು ಪುರಾಣ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡಲು

ಸಿಗಬಹುದು. ನಾವು ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗಲೇ ಇವುಗಳ ಅವನತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಮೂರಾಣೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕೊಡೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾವು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅರಿವೆ ಕೊಡೆಗಳನ್ನು ತಂದ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಕೊಡೆಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲೊಗೆಯುವುದು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ನಮಗೇನೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಡಿಚಿಡಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಳೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅರಿವೆ ಕೊಡೆಗಿಂತ ಹಿತವಾದ ಒಂದು ಅನುಭವ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹನಿಗಳು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಆ ತಾಡವೋಲೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ತುರು ತುರು ನಾದದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾ ಋತುವಿನ ರೌದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಸಂಗೀತವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ದುಂಡನ್ನ ಆಕೃತಿಯೂ ಅರಿವೆ ಕೊಡೆಗಿಂತ ಬಲು ಸುಂದರ. ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವುಳ್ಳ ಅರಿವೆ ಕೊಡೆಯ ರೂಪ ಅರಳಿಸಿದಾಗ ಅಸಹ್ಯ. ಅರಳಿದ ಅರಿವೆಯ ಕೊಡೆ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡು ಮಹಾ ತೊಗಲುಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಹೊಲಿದ ಚಿತ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಕೊಡೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿವೆ. ಇಂದು ನೀವು ಕೊಡೆಗಳನ್ನು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕಷ್ಟೇ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಗಳು ಮಳೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಲು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆಧಾರಗಳಿವೆ, "ಕೊಡೆಯಂಬರ್ ಆತಪತ್ರವನ್" ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳಿಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ ಅವನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪೦೦ರಿಂದ ೧೭೦೦ ರವರೆಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದನೆಂದು ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ಕೊಡೆಯನ್ನು "ಆತಪತ್ರ" ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ (ಆತಪ) ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೊರತು ಮಳೆಗಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ 'ಆತಪತ್ರ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಿಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಳೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಲು ಆಧಾರಗಳು ಸಾಲದಿದ್ದರೂ ಮಳೆಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದಂತೂ ಹೇಳಲು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಆಧಾರ ಸಾಕು. ಮಳೆಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 'ವರ್ಷಾತ್ರ', 'ಜಲತ್ರ' ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಮಳೆಗೆ ಏನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು? ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜನರು - ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಲ್ಲವರು - ಮಳೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಏನನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ನನಗೆ ಬಲವಾದ ಸಂಶಯವಿದೆ. (ಧೂರ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಳೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಬೀಳದೇ ಸುಖವಾಗಿ ಹಗಲು ನಿಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಹುರಿದ ಹಪ್ಪಳಗಳ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ(ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ) ತಪ್ಪಾಗದು. ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಮಳೆಯಾದಾಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನೆಂದು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುವ ಕೊಡೆ ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಊಹೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕೊಡೆಯನ್ನೇ ಮಳೆಗೂ ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬ ಸರಳ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಆ ಕಾಲದ ಜನರಿಗೆ ಹೊಳೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುತೂಹಲಜನಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಹೊರಬೀಳುವವು, 'ಕೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಆತಪತ್ರವನ್' ಎಂದು ಅವನೇಕೆ ಹೇಳಿದ? ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದ ಪಂಡಿತರು ಈ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಆತಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಡೆಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅರ್ಥರಹಿತವಾದ ಅರ್ಥವೆಂದು ನಾನನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಕೊಡೆಯನ್ನು ಕೊಡೆಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಯಥಾರ್ಥ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಂಥ ಉದ್ದಾಮ ಕವಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೊಂದನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ಮೂಢರು ಮಾತ್ರ ನಂಬಬಹುದು. ಅವನು ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲದೆ ನಿಘಂಟುವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇರೆಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ದಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರಲ್ಲವೇ? ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆತಪತ್ರವನ್ ಅಂದರೆ ಕೊಡೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ 'ಕೊಡೆ' ಅಂದರೆ ಕೊಡಲಾರೆ ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಡೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಕಾದ್ದು ಕೇಳಿರಿ, ಆಗಿನ ಜನರು ಕೊಡಲು ಕೊಡುಗೈ ದೊರೆಗಳು: ಇದೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಕ್ಕರೆಯ ರೇಶನ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಬೇಡಿದರೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡಲಾರರೋ ಹಾಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಣಹೋದರೂ ಕೊಡಲು ಅವರು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್ ಕೊಡೆಗಳು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದವು.

"ಏಕಚ್ಛತ್ರಾಧಿಪತಿ" ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಇದೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತವೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕೊಡೆಯಿರುತ್ತಿತ್ತು; ಅದು ರಾಜನಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು "ಏಕಚ್ಛತ್ರಾಧಿಪತಿ"ಯೆಂದು ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಥವಾ ಯಾವಾತನು ಹೇಗಾದರೂ ಒಂದು ಕೊಡೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವನೋ ಅವನನ್ನೇ ಜನರು 'ಛತ್ರಪತಿ', 'ಏಕಚ್ಛತ್ರಾಧಿಪತಿ' ಎಂದು ಕರೆದು ಅರಸುತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುವ ಹಕ್ಕೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಲೆನಿನ್, ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಮಾವೋರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆಯೇ ಆ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿತು ಎಂದು ನನ್ನ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

✱

೮. ಕ್ಯೂ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನಾನು !

ಗಾಂಧೀ ಶಾಂತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದವರು ಧಾರವಾಡ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರಂತೆ. ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅ-ಜನಪ್ರಿಯರಾಗುವರೆಂದು ನಾನು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡುಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಗಾಂಧೀಜನ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಇದು ಅವರಿಗೆ ಆತಂಕವಾಗುವುದು. ಪೋಲೀಸರಲ್ಲಿ ಅವರು ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಭಂಗ ಎಂಬುದು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮೂಲಭೂತ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು ವರ್ಗದವರು ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವರು. ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯಾಕೆ ಕ್ಯೂ? ಗಾಂಧೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದವರೇ ಏಕೆ, ಸ್ವತಃ ಗಾಂಧೀಜಿಯೇ ಬಂದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾರರು.

ಕ್ಯೂ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ದೇವರಂತೂ ಅಲ್ಲ. ದೇವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬಿರ್ಲಾ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ಅವನು ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಮನು ಕೂಡ ಕ್ಯೂ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಅವನ ದೂತರು ಎಂದೂ ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರಾದರೂ ಕ್ಯೂ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕ್ಯೂ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಆರಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ? ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಾಗತಕ್ಕವರು ಉಳಿದವರನ್ನು ತಳ್ಳಿ ತಾನೇ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಏರುವುದು? ನಿಜ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಆರಿಸುತ್ತೇವೆನ್ನುವುದೇ ಸುಳ್ಳು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಮತ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕ್ಯೂ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಕ್ಯೂ ಎಂಬುದು ದುರ್ಬಲರು ಸಬಲರ ವಿರುದ್ಧ ಹೂಡಿದ ಫಿತೂರಿಯೇ ಅಥವಾ ಸಬಲರು ದುರ್ಬಲರ ವಿರುದ್ಧ ಹೂಡಿದ ಪಿತೂರಿಯೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿ ಅರ್ಜಿದಾರರನ್ನು ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಳಗೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕ್ಯೂ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಯೂ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಬಸ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ತಾವು ಮೊದಲು ಜಿಗಿದು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ನಾನೂ ನನ್ನಂಥ ಮರುಳರೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಕ್ಯೂ ನಿಂತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಮೊಂಡು ಕೊಡೆಧಾರಿ ಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ನಾನು ಹೋಗಿ ಸ್ಟಾಂಡ್- ಇನ್ -ಚಾರ್ಜಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿ, "ಕೆಲವು ಸಲ ನಾವು ಡಿಸ್ಕ್ರೀಶನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಕ್ಯೂ ನಿಮಗೆ ಬಂಧಕ ಹೊರತು ನಮಗಲ್ಲ" ಎಂದು ತುಂಬಾ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿದ.

"ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕ್ಯೂ ಯಾಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. " ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಜನ ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿ ನುಗ್ಗದ ಹಾಗೆ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ನೀವು ಬಂದು ನಾನು ಮೊದಲು ಹೋಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಇಲ್ಲ. ನಾವೇ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಿರುವವನನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಕ್ಯೂ ರೂಲು ಕ್ಯೂ ನಿಂತವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತೆ. ನಿಲ್ಲದವರಿಗಲ್ಲ" ಎಂದ. "ಹಾಗಾದರೆ ಕ್ಯೂ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಅವರು ಮೈ ನುಗ್ಗಾಗದ ಹಾಗೆ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಅಂತಾಯಿತು" ಎಂದು ನಾನು ಪುಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. "ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಕೆಲವು ಸಲ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಬೇಡಾದವರನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೀವು ಹೋಗಿ ಕ್ಯೂ ನಿಂತವರನ್ನು ಭಡಕಾಯಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಜನ ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಬಹುದು ಅನಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಕೋಪ ಇದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಡಿಸ್ಕ್ರೀಶನ್ ಅನ್ನೋದು. ಡಿಸ್ಕ್ರೀಶನ್ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಸ್ಟಾಂಡ್-ಇನ್-ಚಾರ್ಜ್ ಯಾವ ಕೋಪವೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಹೇಳಿದ. ನಾನು, "ಆದರೆ ಇದು ಫೇವರಿಟಿಸಂ ಆಗೊಲ್ಲವೇ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. "ಅಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ, ಡಿಸ್ಕ್ರೀಶನ್ ಅಂತ ಸರಿಯಾದ ಶಬ್ದ . ಈಗ ಕೇಳಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಯೂನಲ್ಲ ಜಂಪ್ ಮಾಡಿ ಬಸ್ ಹತ್ತಿ ಹೋದಳಲ್ಲ. ಅವಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನನ್ನ ಫೇವರಿಟ್ ಅಲ್ಲ, ಅವಳು ನಮ್ಮ ಬಾಸ್ ಮಗಳ ಫ್ರೆಂಡು. ಮತ್ತೆ ಐ ಹೇಟ್ ಮೈ ಬಾಸ್. ಆಂಡ್ ಹಿಸ್ ಡಾಟರ್, ಆಂಡ್ ಹರ್ ಫ್ರೆಂಡು. ಆದರೆ ನಾವು ಅವಳನ್ನ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತಂದ್ರೆ, ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಬಾಸನ ಮಗಳಿಗೆ ಏನೇ ನಿನ್ನ ಫ್ರೆಂಡೂಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟೆ ಬಸ್ಸಿನವರು ನನ್ನ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಏನು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟೆ ಅಧಿಕಾರವೋ ನಾ ಕಾಣೆ - ಅಂತ ಜರೀತಾಳೆ. ಅವಳು ಹೋಗಿ ತನ್ನಿಷ್ಟನಿಗೆ -ಏನಿಷ್ಟ ನಿನ್ನ ಬಾಸ್‌ಗಿರಿ! ನನ್ನ

ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ನಿನ್ನ ಬಸ್ಸಿನ ಹರಕು ಕಂಡಕ್ಕರ ಬಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿಸಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಗೊಡ್ಡು ಜನರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ - ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಬಾಸಿಗೆ ಅವಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೇನಾದರೂ ಬೇರೆ ನೆವಕ್ಕೆ ಒದಿಕೆ ಬೀಳುತ್ತೆ, ಹೂ ವಾಂಟ್ ಟ್ರಬಲ್?" ಎಂದು ಸಬೂಬು ಹೇಳಿದ. ಅವರ ಪಾಡು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಅಳು ಬರುವ ಹಾಗಾಯಿತು. "ಓ ಆಯ್ ರೀಯಲಿ ಸಿಂಪಡೈಸ್ ವಿಥ್‌ಯೂ" ಅಂತಂದೆ. ನಾನು ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಂಟ್ - ಇನ್-ಚಾರ್ಜ್ ಎದ್ದು ಬಂದು, "ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡುವವರು ನೀವು ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ," ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, "ಹೀಗೋ ಸ್ವಾಮಿ! ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಯಾಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಎಂಜಾಯ್ ಮಾಡ್ತೇವೆ. ನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಡಿಸ್ಟ್ರೀಶನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ" ಅಂದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಂತು ಬಸ್ಸು, ನಾನು ಕ್ಯೂವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದೆ.

✱

೯. ಕ್ಷೌರಚಿಂತನೆ

ಸಂಶೋಧಕ ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶಿಯವರು ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಪೂಜಕ ಮತ್ತು ಜಲಪೂಜಕರೆಂದು ಎರಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಕಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದವರು, ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವರು, ಬೆಳಕನ್ನು ಬಯಸುವವರು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಪರರು - ನಮ್ಮ ಋಷಿಗಳು. ನೀರಿನಿಂದ ಬೆನ್ನೆಟ್ಟಿಲ್ಲಟ್ಟಿವರು ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವವರು, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸುವವರು, ನಿವೃತ್ತಿಪರರು - ಮುನಿಗಳು, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಶಂ. ಬಾ. ಅವರ ಒಲವು ಋಷಿಗಳ ಕಡೆಗಿದೆ. ಅಗ್ನಿಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಡೆಗಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಋಷಿಗಳು ಬೆಳಕಿನ, ಅಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಆರಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಶಂ. ಬಾ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಕಾರಣಗಳಿಗಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನೂ ಋಷಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅನುಯಾಯಿ, ನನ್ನ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ. ಋಷಿಗಳು ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುನಿಗಳು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ದುಂಡಾಗಿ ತಲೆ ಬೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಕ್ಷೌರದ ಮೇಲೆ ಮಹಾದ್ವೇಷ, ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜ ಕ್ಷೌರವನ್ನು ನಿತ್ಯವಿಧಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದು ಅಧಃಪತನಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕ್ಷೌರಿಕರ ಕೈಗೂ, ಮೈಯನ್ನು ಸಿಂಪಿಗರ ಬೆರಳಿಗೂ, ತಲೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಬಿದ್ದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮುಷ್ಟಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೌರದ ಕತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಹಿತವಾದ ಪೋಬಿಯ ಇತ್ತು. ಕ್ಷೌರಸ್ಯ ಧಾರಾಣಿಶಿತಾ ದುರತ್ಯಯಾ ದುರ್ಗಂ ಪಥಃ - ಕ್ಷೌರದ ಕತ್ತಿಯ ಬಾಯಿ ಬಹಳ ಹದನಾದದ್ದು ಅದರ ದಾರಿ ದುರ್ಗಮವಾದದ್ದು - ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಋಷಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಭರದ್ವಾಜನ ವಂಶಸಂಭೂತನಾದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಕ್ಷೌರ ದ್ವೇಷ ಇತ್ತು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ನನಗೆ ಕ್ಷೌರದ ಕತ್ತರಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಒಂದು ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸರಾಸರಿ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಹಿರಿಯರು ಕ್ಷೌರಿಕನನ್ನಲ್ಲದೆ ಒಂದೆರಡು ಬೆತ್ತಗಳನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನು ಹೆಡೆಮುರಿಗೆ ಬಿಗಿಯಲು ಹಗ್ಗವನ್ನೂ ಅಣಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ಕ್ಷೌರಿಕನು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ನನಗೆ

ಮೂರರಲ್ಲೊಂದಂಶ ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಕೇಸನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಕೇಶವನ್ನು ಮರುದಿನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಗಲಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸಿದ ಸಂಧಿ ಸಾಧಿಸಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೌರಕರ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೂ ಸರಾಸರಿ ಮೂರು ಅಧಿವೇಶನಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವಾದರೂ ಹಗ್ಗ ಹರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಲು ಮುರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷೌರಿಕ ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ಸುಲಭವೆಂದು ನನ್ನ ಹಿರಿಯರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರು.

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನಾನು ಈ ಕ್ಷೌರ ಭ್ರಾಂತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷೌರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮನಗಾಣದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರತಿ ಮುಂಜಾನೆ ತಮ್ಮ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಿಂದದಿ ಪೊಳೆವ ಕಪೋಲಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ನನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರತಿ ಮೂರು ವಾರಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷೌರಿಕನ ಮುಂದೆ ತಲೆವಾಗಿ ತಲೆಯ ಹೊರಿಗನದನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಎಂದೂ ನನ್ನ "ತಲೆಯೆ ನನಗೆ ಭಾರ" ಎನ್ನಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಂದೂ ನಾನು ಕ್ಷೌರ ಕರ್ಮಕಾಂಡವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಈಗ ಕೂಡ ಈ ತಿಂಗಳು ಬಚ್ಚಲು ತೊಳೆಯುವ ಬ್ರಶ್ ತರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದಲೇ ಆ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಮಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನಾನು ಮುಖ ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ಸಾಬೂನು ತಿಕ್ಕಬೇಕು. ತಲೆಕತ್ತರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಕೇಳಲೇಬೇಡಿ, ಕೇಶಿರಾಜ, ಪುಲಿಕೇಶಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದುಗಳು ನನಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ನನಗೆ ಹೇರ್‌ಕಟ್ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಒಂದು ಫಂಡ್ ಎತ್ತುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿದ್ದರು; ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸುವುದುಂಟು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಕೃತಿಗೆ ಇಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬೇರೆ ಇದೆ. ನಾನು ಅವರ ಫಂಡನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಅಫರಾತಫರಾ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಋಷಿಗಳು ಕ್ಷೌರದ್ವೇಷಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಕೇಶ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಕೇಶ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೋಲಬೇಕಾಗಿ ಬಂತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸತ್ತರೆ ಕ್ಷೌರ, ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕ್ಷೌರ, ಮುಂಜಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕ್ಷೌರ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷೌರವನ್ನು ಮುನಿಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಋಷಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಾರಿಗಡ್ಡಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೋರಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೌರ ಸಲ್ಲದು ಏಕಾದಶಿ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಮಂಗಳವಾರ ಕ್ಷೌರ ನಿಷಿದ್ಧ. ಪಿತೃ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮೊದಲು ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ವರ್ಜ್ಯ (ಆಹಾ, ಎಂಥಾ ಸಂತಾನ ನಿರೋಧಕ ಉಪಾಯ!) ಎಂದೆಲ್ಲ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಹೇರಿದರು. ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಇದನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನವೇ ನಯವಾಗಿ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂದಿನ ಚಂದ್ರನಿಗೂ ತಮ್ಮ ತಲೆಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಋಷಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಕ್ಷೌರಿಕನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಎಂದು ಸಾರಿದರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ

ಕ್ಷೌರಪ್ರಿಯರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಹುಚ್ಚಿನ ನಿರರ್ಥಕತೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ "ಮಂಡೆ ಬೋಳಾದರೇನು ಮನಶುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲವೋ!" ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದದ್ದುಂಟು.

ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥರು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪುರುಷರು ಕ್ಷೌರಿಕನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಆದರೂ ಈ ಹೋರಾಟವೆಲ್ಲ ಸೋಲಿನಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕತೆಗಾರ ಮೋಪಾಸಾ ಗಲ್ಲಮೀಸೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಕಾಮಿನಿಯರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಜನರು ಆ ಕಡೆ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಗಾಧವಾದ ಕ್ಷೌರೋದ್ಯಮವೊಂದು ಬೆಳೆದು ನಿಂತು ಕ್ಷೌರವನ್ನು ತಲೆ ಅಥವಾ ಮುಖದ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ತರುಣ ತರುಣಿಯರನ್ನು ಕ್ಷೌರಚಿತ್ತರಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ಷೌರದಲ್ಲಿ ಅಪವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಗಾಧವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಸರಾಸರಿ ಮುಖವುಳ್ಳವನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮುಖಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹಿಡಿದರೆ ನೀವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೯೦ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಮುಖ ಕ್ಷೌರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸುಮಾರು ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ದಿವಸಗಳಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೀವು ದುಡಿತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಇದೊಂದೇ ಕ್ರಮದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಸೇಕಡಾ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೀರಿ. ಇನ್ನು ಮೂರೋ ನಾಲ್ಕೋ ವಾರಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಲೂನಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಾಗುವ ಕಾಲ ವ್ಯಯವೋ! ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ೪೦ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ೧೮೦ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಆರು ನಿಮಿಷಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗದಿಂದ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡಾ ಒಂದೂವರೆಯಷ್ಟು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಆಹಾ! ಕ್ಷೌರದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಎಂಥ ದುಂದುಗಾರಿಕೆ!

★

೧೦. ಗಾರ್ದಭೋಪಾಖ್ಯಾನಂ

ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ರಾಮಾಯಣ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಬೆಂಬತ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಯಾವ ದೇವಾಲಯ ಅಂತ ಈಗ ನೆನಪಿಲ್ಲ, ಅದರ ಒಂದು ಕಂಬದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪವೊಂದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆಹಾ, ಕತ್ತೆ! ಅಪ್ಪಟ ಸುದೀರ್ಘ ಕರ್ಣದ ಕುದುರೆಯ ಅಣ್ಣ! ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೇ ಏನೇ ಆದರೂ ಕತ್ತೆ ಮಾತ್ರ ಕತ್ತೆಯೇ ಅನ್ನುವ, ವಿರಕ್ತ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯ ಮುಖಮುದ್ರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಅರೇ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಅದರ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿ ಊರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಕತ್ತೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಲತ್ತೆ ತಿಂದು ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಇದು ಮುಂದುಗಡೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಕನ್ನ ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾಯಿಯ ಬದಲು ತಾನು ಒದರಿದ ಕತ್ತೆ ಅಗಸನ ಬಡಿಗೇ ಪೂಜೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬಹುಮಾನ! ಆದರೆ ಇದು ನಮಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯುವ ಕತ್ತೆ! ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೆ!

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೈಡ್ ಮಹಾಶಯ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ " ಅದು ವಸುದೇವ ಸಾರ್, ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ತಂದೆ," ಅಂತ ವಿವರಿಸಿದ. "ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇ ಸಾರ್? ಶಿಶು ಕೃಷ್ಣನ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಜೈಲು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಕತ್ತೆ ತನ್ನ ರಣಗಹಳೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಮಲಗಿದ ಕಾವಲುಗಾರನು ಎದ್ದರೇನು ಗತಿ ಅಂತ ವಸುದೇವ ಕತ್ತೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ ಸಾರ್. ಅದರಿಂದಲೇ ಅಂತೆ, "ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಕತ್ತೆ ಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಬೇಕು" ಅನ್ನೋ ನೀತಿ ವಾಕ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು, ಅಂತ ವಿವರಿಸಿದ ಗೈಡಪ್ಪ.

ಕತ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದೊಂದೇ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ. "ಮೂಕ ಬಧಿರರಂತಿರ್ಪರೋನೋಳ್ಪರ್ಜನಕೆ!" ಅಂತ ದಾಸರು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಕತ್ತೆಗೆ cent percent ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಅದಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇರೋದು. ವಸುದೇವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮನ್ನಿಸಿ ಒದರಾಟ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಂಸ ವಧೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಬೋಧನೇ ವರೆಗಿನ ಮಹಾ

ಅವತಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಸಗೋದಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಕತ್ತೆಗೆ ಯಾರು ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಹೋಗಲಿ, ಕತ್ತೆಯ ಮೌನದಿಂದ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಆಮೇಲೆ ಖರಾಸುರ ಅನ್ನೋ ಕತ್ತೇನ ಕೊಂದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಾವಾದರೂ ಕತ್ತೇ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋದು ಯಾವಾಗ? ದಡ್ಡರನ್ನ ಬೈಯೋದಕ್ಕೆ!

ಅದನ್ನೇ ಸ್ವಾಮಿ ನಾನೀಗ ಹೇಳೋಕೆ ಹೊರಟಿರೋದು. ಆಪತ್ತು ಅನ್ನೋದು ಯಾರಿಗೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ? ಆಪತ್ತಿಗೆ ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತು, ಅವನು ಇವನು ಅಂತ ಏನಾದರೂ ವಿವೇಚನೆ ಉಂಟೆ? Necessity knows no law ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ ರೋಮನ್ ಮಹಾಶಯ Publius Syrus? ಅವನ ನಂತರ 16 ಶತಮಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಒಲಿವರ್ ಕ್ರಾಂವೆಲ್ ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಹೇಳಿದ. ಗರಜಿ ಅನ್ನೋ ಆ ಸುಂದರ ಉರ್ದು ಪದ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಾಕ್ಷರ ಸಮಾನ ಪದ. "ಗರಜೀವಾಲೇಕು ಅಕ್ಲ ನಹೀಂ" ಅಂತ ಒಂದು ಅಮೋಘ ಉರ್ದು ಗಾದೆ ಉಂಟು. ಗರ್ಜಿ ಬಂದವನಿಗೆ ವಿವೇಕ ಇರೋಲ್ಲ ಅಂತ. ಗರಜಿ ಬಂದವನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗೋದೆ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನೀವು ಗಟ್ಟಿಗರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೊಳೆದೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಗ್ತಾರೆ. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಫುಲ್ಲಕ ಮನುಷ್ಯ ಆಗಿರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಘಮಂಡಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಅವನ್ನು ಅತಿ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾಣ್ತಾ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಪಾರಾಗೋದಿಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೇ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಬಲೇಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗೆ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಗುಡ್ಡೆ ಹಾಕಿತಂತೆ. ಸಾಲ ಬೇಕಾದಾಗ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಆ ಮಹಾಘನವಂತ ವರ್ತಕೋತ್ತಮ Antoneo ಫ್ಲುದ್ರ Shylockಗೆ ಅಂಗಲಾಚಲಿಲ್ಲವೆ? ನನಗೇ ಅದರ ಅನುಭವ ಇದೆ. ರಾಂಗ್ ಸೈಡಿನಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಹೊಡೆದು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೋಲೀಸನ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದ ಒಂದು ಸಲ. ಪೋಲೀಸರನ್ನ ಯಾವಾಗಲೂ ಬೈತಾ ಇದ್ದವ ನಾನು. ಆದರೆ ಈಗ ಆಚೆ ಈಚೆ ನೋಡಿ ಈ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ಲನನ್ನ "ಘೌಜದಾರರೇ" ಅಂತ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಅಂಗಲಾಚಿ ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಾರಾಗೋದಿಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನ ಹುಲಿಯ ಅಣ್ಣ ಅಂತ ಕರೀಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹುಡುಗೇರು "ಮಾವಾ ಅಂತಿನೋ!" ಅಂತ ಹುಡುಗರನ್ನ ಬೇಡೋದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾವ ಅಂದ್ರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಗಂಡನಾಗೋ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದವ. ತಾವು ಶುದ್ಧ ನಾಸ್ತಿಕರು ಅಂತ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ದೇವರು ದಿಂಡರನ್ನ ಯಾವ ಗಿಡದ್ದೋ ತೊಪ್ಪಲು ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋ ಬಿಸಿ ನೆತ್ತರಿನ ಸೈನ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆ ಬಂತೂ ಅಂದರೆ ಹನುಮಂತನ ಗುಡೀ ಸುತ್ತ ಕಾಲು ಸವೆಸಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರ್ತಾರೆ.

ಇದೇನು ಅಂಥಾ ಅಪರಾಧ ಅಂತ ಹೇಳೋಕಾಗೋದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರಂಥ ಜ್ಞಾನಿ, ಸಜ್ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರು ಹೇಳಿ ಚತುರ್ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ? ಆದರೂ ಅವರು ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಕೊಡುವಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಗೊತ್ತೇ? ರಾಜನಾದವನು ನನ್ನ ಹಾಗೆ ರಂಕನಾದವನಲ್ಲ ಮತ್ತೆ -

ತನಗಿಂತ ಪ್ರಬಲನಾದವನ ಮುಂದೆ ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ "ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಜೊಂಡಿನಂತೆ ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯುವುದೂ ಸರಿ" ಅಂತ. ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ವಚನಭಾರತ ಶಾಂತಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ!

ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಆದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಸಹಾಯ ಪಡೆದವರ ಮೇಲೆ ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇರೋದು ಶಕ್ಯವೆ? ಪ್ರಾಕ್ಷಿಕಲ್ಲೆ? ಜಾಣತನವೆ? ಪೂರೈಸುವ ಬಾಬೆ? ನಿಮಗೆ ಸಾಲ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ಅರ್ಜಿಕೊಡಿ ಅಂತಾರೆ. ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಮನೇಜರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಟೆಂಡರಿಗೂ ಸಲಾಂ ಹೊಡೀತೀರಿ. ಮನೇಜರ್ ಮನೆಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾತ್ರೆ ಬೆಳೆಸಿ ಬೆಳೆಸಿ ಚಪ್ಪಲು ಸವೆಸುತ್ತೀರಿ. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೀರಿ. ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡು ಹುಡುಕುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಸಾಲ ಕೈಗೆ ಬಂತೋ ಆಮೇಲೆ ನೀವ್ಯಾರೋ, ಅವರ್ಯಾರೋ. ಅಸಲಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೂಡ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆಗುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ಬೂಟು ಸವೆಸುವ ಕೆಲಸ ಮನೇಜರರದಾಗುತ್ತೆ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋರು ಮಾಡಿದರೆ "ಏನೀ ರಿಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡ್ತೀ. ಸಾಲ ಏನು ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದುಡ್ಡಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಬ್ಯಾಂಕಿನ ದುಡ್ಡಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. ಕೈಲಾದಾಗ ಕೊಡ್ತೇನೆ. ಅವರ ಮಗಳಿಗೆ ವರ ತಲಾಶ್ ಮಾಡೋದಿರಲಿ, ಅವರೇ ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಿಸಿ ನಿಮಗೂ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳಿಸಿದರೆ ಮದುವೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶುಭಾಗಮನ ಕೂಡಾ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದುವಾರ ಮನೆಗೆ ವಶೀಲಿದಾರರ ಸಮೇತ ಬಂದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಉದ್ದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ. ಪಾಪ ಅಂತ ಅವರು ನೌಕರಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಕಚೇರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲೋದೇನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೋದೇನು. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ದಿನ ಈ ಮರ್ಯಾದೆ ಎಲ್ಲ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಯಾಕಂತೀರಾ? ಅವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಖಾಯಂ ಆದ ಆರ್ಡರು ಬಂದಿತ್ತು. ಮುಂಚಿನ ದಿನವೇ ಅವನ ಸಹಕಾರ್ಯಕರ್ತನೇ ಒಬ್ಬ ಅವನ ಈ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಏನಂದ ಗೊತ್ತೇ? "ಹೌದೋ, ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಆದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಾ ನಡಕೋತ ಇರೋಕಾಗುತ್ತೆ?"

"ಅಲ್ಲಯ್ಯಾ! ಅವರು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಡ್. ನಾಳೆ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಡದು ಅವರಿಂದ ಏನಾದ್ರೂ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಏನು ಮಾಡ್ತೀ?" ಆತ ನಕ್ಕ "ನೋಡ್ತಾ ಇರು" ಅಂದ. "ಪ್ರಸಂಗವೆಂದರೆ ಇದೇ ಕತ್ತೇ ಕಾಲನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಡದು ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸ್ಕೋತೀನಿ. ಮತ್ತು ನನಗೊತ್ತು....ನಿನಗೆ ಒಂದು ಬೀಜ ಮಾತು ಹೇಳ್ತೀನಿ. ಈ ಉಪಕಾರ ಮಾಡೋ ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡೋದು ಒಂದು ಚಟ ಆಗಿರತ್ತೆ. ನಮಗೆ ಗರಜೀವಾಲರಿಗೆ ಮಂದೀಗೆ ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಂ ಹೊಡೆದು ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳೋ ಚಟಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೇನೇ ಇವರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಕಾರ ಮಾಡೋ ಹಂಬಲ ಇರುತ್ತೆ. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನಾತ . "ನೋಡು, ನಿನಗೊಂದು ಗುಟ್ಟು ಹೇಳ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ

ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದಾಗ ಇವರ ಹೆಂಡತಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಮುಖ ನೋಡಿದೆ. ಅವರ ಸಂತೋಷ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಗಂಡಂಗೆ ಇಂಥಾ ಗೌರವ ಇದೆ ಅವರಿಗೆ ಗಂಡನ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು! ಇವರಿಗಾದರೂ ಹೆಂಡತೀ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಪವರಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಹುಮ್ಮಸ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಗಿತ್ತು ಆಗಲೇ. " ಅಂದ ಈ ಕದೀಮ. Necessity makes an honest man a knave ಗರಜಿ ಬಂದರೆ ಸಂಭಾವಿತನೂ ಫಟಿಂಗ ಆಗ್ತಾನಂತ ಅಂತ ಡೇನಿಯಲ್ ಡೆಪೋ ಹೇಳಿದ್ದಾನಂತೆ. ಇವನು ಹುಟ್ಟಾ ಫಟಿಂಗ. ಮತ್ತೆ ಕೇಳಬೇಕೆ? ಆದರೆ ಆತ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಇದೆ. ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಗುಳಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಬೀಳೋವರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಪರೋಪಕಾರ ಮಾಡುವುದು psychological need; ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೃತಘ್ನರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಕೈಚಿಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಳಿಸುವ masochism ಆತ್ಮಯಾತನೆ ಪಡೋದು ಒಂದು psychological need. ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಇದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾನು ದುರ್ಬಲನಾಗಿರುವಾಗ ಪ್ರಬಲರನ್ನು ಅನುನಯಿಸಿ, ಕೈಕಾಲು ಹಿಡಿದಾದರೂ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬಲಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊತ್ತು ನೋಡಿ ಪ್ರಬಲರನ್ನು ಮುರಿದುಬಿಡಬೇಕು - ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ರಾಜರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ನೀತಿ ಅನ್ನಿ. ಆದರೆ ವೋಟುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ರಾಜನಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಧರ್ಮ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇವ್ಯವೂ ಪಡ್ಯವೂ ಆಗಿರೋದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಆದರೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಜನ ಯಾಕೆ ಮರೀತಾರೆ? ನನ್ನದೊಂದು ಥಿಯರಿ ಇದೆ. ಒಬ್ಬರಿಂದ ಉಪಕಾರ ಪಡೆಯುವಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣವರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಂದು ಜುಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ. ಬಹಳ ಕಾಲ ಈ ಆತ್ಮಜಿಹಾಸೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾದರೆ ಯೋಗಿಯಾದರೂ ಆಗಿರಬೇಕು, ಶುದ್ಧ ಪಶುವಾದರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನರು ಈ ಎರಡೂ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೊರಗನ್ನು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲಿನ ತಿರಸ್ಕಾರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಿರಸ್ಕಾರ ಪಾತ್ರರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವುದು ಅನಗತ್ಯ ಅಲ್ಲವೆ? ಅದಕ್ಕೇ ಆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಿನಿಕ ಹೇಳೋದು ನಾವು ಯಾರಿಗೆ ಋಣಿಗಳಾಗಿರುತ್ತೇವೋ ಅವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇವೆ - ಅಂತ.

ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಕೃತಘ್ನತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸೋದು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಜ್ಞಾನ ಇರೋವರು ಉಪಕಾರ ಮಾಡೋ ಮೊದಲೇ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣ ಮಾಡಿಕೊಡೋದು ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನೆವಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನ ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಗೋ ಮನೆಗೋ ಬೇಕಂತ ಎಡತಾಕಿಸ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಉಪಕಾರ ಬಹಳ ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ ಅಂತ ಅವರ ಅಂಬೋಣ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಅಂದರೆ

ಹೀಗೆ ಎಡತಾಕುವ ಮಂದಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಾಗೆ ಸುತ್ತಲಿನವರಿಗೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರತೀತಿ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆ. ಅದರಿಂದ ಬೇರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು ಅಂತ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಉಪಕಾರ ಪಡೆದವರ ಕಷ್ಟಾನೂ ನೋಡಿ. ನಮ್ಮ ಗರಜಿಗಳಿಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಾಲು ಹಿಡೀಬೇಕಾದ ಕತ್ತೆಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯ. ಎಷ್ಟು ಕತ್ತೆಗಳಿಗಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟೋದು. ಹಿಂದೀಲಿ "ಗರಜೀವಾಲೇಕು ಅಕ್ಲ ನಹೀಂ" ಅಂಬೋ ಗಾದೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ "ಗದ್ದೇಕು ಸಸುರ ಬನಾವ್" ಅಂದರೆ ಕತ್ತೆಗೆ ಮಾವ ಅನ್ನು - ಅಂತ. ಹೌದು ಮಾವ ಅನ್ನೋದಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಕತ್ತೆಗಳ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನ ಲಗ್ನ ಆಗೋದು ಸಾಧ್ಯ - ಈ ಏಕಪತ್ನೀ ಕಾನೂನಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ?

*

೧೧. ಒಂದು ಗಣಿತ ಸಮಸ್ಯೆ

ಬಫೆಲೋಲ್ಯಾಂಡಿನ ಕೃಷಿ ಆಹಾರಮಂತ್ರಿ ಬಫೆಲೋ ಮಹಾಶಯರು ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ಯೋಚನಾ ಪರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲದಾಗ ಕೂಡ ಬರಗಾಲದ ಬೆಲೆಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹಾಗೆಯೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜೊಂಪು ಹತ್ತಿತು. ಇದೇನು ಬಫೆಲೋ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಬಫೆಲೋ ಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಲೆದಿಂಬಿನ ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದು ದೀರ್ಘ ಕಾಲದಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಹಾಶಯ ಬಫೆಲೋ ಅವರು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಅವರನ್ನು ಯಾರೋ ಅಲುಗಿಸಿದಂತಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರು.

'ಅಪ್ಪಾ' ಎಂದ ಎದುರಿಗೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಅವರ ಕುಮಾರ ಮಾಸ್ಪರ್ ಬ. ಫೆ.ಲೋ.

"ಏನು ಮಗು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಸಿಗದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದ ರೋಷವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತ.

"ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕಬಹುದು?"

"ಅಡಿಗೆಯವನನ್ನು ಕೇಳು ಮಗೂ. ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಾರದೆಂದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆ?"

"ಅಡಿಗೆಯವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಅಪ್ಪಾ. ಅವನು ಹೇಳೋದು ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದ್ದೂ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನವನ್ನು ಇಬ್ಬರು ತಿಂದು ಹಾಕಬಹುದು ಅಂತ. ಆದರೆ ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪದ ಬಲ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ಸಿಗುವವರಾಗಿದ್ದರೆ ಐದಾರು ಜನರಿಗೂ ಸಾಕು ಅಂತಾನೆ."

"ಅಡಿಗೆಯವ ಅಂತಾನೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಈ ಸಮಾಜವಾದಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ಇಲ್ಲದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ"

"ಹಾಗಾದರೆ ಐದು ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದೂಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಕು ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ?" ಎಂದು ಕು. ಬ. ಫೆ. ಲೋ.

"ಇಟ್ಟುಕೊ ಮಗು," ಅಂದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು

"ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಅಪ್ಪಾ?" ಎಂದು ಕುಮಾರ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ.

"ಸೆಕ್ರೆಟರೀನ್ ಕೇಳಿ. ನಾವು ಸಣ್ಣರಿದ್ದಾಗ ಈ ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಪಿಂಟೆಲ್ ಒಂದೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ."

"ಸೆಕ್ರೆಟರೀನ್ ಕೇಳಿದ ಅಪ್ಪಾ. ಕ್ವಿಂಟೆಲ್ ಅಂದರೆ ನೂರು ಕಿಲೋ ಅಂತಾನೆ ಆತ. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಅಂತ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಬೇಕಂತ ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆ."

"ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು." ಎಂದರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು.

"ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟೆಲ್ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಐದುನೂರು ಜನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೂ ಊಟ ಹಾಕಬಹುದು ಅಂತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಅಪ್ಪಾ."

"ಹೌದು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ" ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಲೆದೂಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

"ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ ಅಪ್ಪಾ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣು ತೆರಿ." ಅಂದ ಮಗರಾಯ.

"ಹೇಳು ಮರಿ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೇ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಡಿಸೋಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಉಪಾಯ ಅಂತ ನನ್ನ ಅನುಭವ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಒಂಭೈನೂರು ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಮತ್ತು ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೂಟ ಹಾಕಬಹುದು?"

"ಮಾಸ್ತರನ್ನ ಕೇಳು ಮರೀ..... Don't bother me about this" ಬ. ಫೆಲೋ ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಸುರು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಳತೊಡಗಿದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

"Oh! don't get upset daddy, ನೀನು ಕೃಷಿ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿ ಅಂತ ನಿನ್ನ ಕೇಳಾ ಇದೀನಿ. ನಾನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದ ಪ್ರಕಾರ ೪, ೯೯, ೯೯೫ ಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೂಟ ಹಾಕಬಹುದು. ಏನಂತಿ ಅಪ್ಪ."

"ನೀನು ಭಾರಿ ಚೂಟಿ ಕಣೋ ಮರಿ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇಷ್ಟು ದ್ದ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ." ಅಂದರು ಮಂತ್ರಿ ಮಹಾಶಯ ಬ. ಫೆಲೋ ಅವರು.

"ಸುಮ್ಮನೇ ನನ್ನ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡಬೇಡಪ್ಪ. ನಾನೇನು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲ ಎಂದುಮಗ ಅಪ್ಪನ ಮಾತನ್ನು ಏನೂ ಮೆಚ್ಚದೆ ಉತ್ತರಿಸಿ, ಮುಂದುವರಿಸಿದ " ಈ ಬಫೆಲೋಪುರನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ ಅಪ್ಪಾ?" ಅಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಸೆದ ಕುಮಾರ.

"Oh Oh. ನೀನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಬಿಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಪೀಡಿಸಬೇಡ, Census Commissioner ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡು ಹೇಳ್ತಾರೆ."

"ಏನೂ ಬೇಡಪ್ಪ, ಸುಮಾರು ೧೮ ಲಕ್ಷ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಬಫೆಲೋಲ್ಯಾಂಡಿನ ಭೂಗೋಳ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ಈಗ ಕನಿಷ್ಠ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತೊವರೆ ಲಕ್ಷ ಆಗಿರಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕೂಡ."

"ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕು," ಅಂತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜೋರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಮಗರಾಯ ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಈವೊತ್ತು ಇಂಥಾ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಂಬೋ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ "ಯಾಕೆ ಕೇಳಿದೀಯಾ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅಂಟಾಸುಂಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ?" ಅಂದರು.

"ಯಾಕೂ ಇಲ್ಲಪ್ಪಾ. ಈವೊತ್ತು ಪೇಪರು ಓದಿ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ."

"ನೀನು ಈಗಾಗಲೇ ಪೇಪರ ಓದುತ್ತೀಯಾ? ಭೇಷ್!"

"ಮತ್ತೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಸುರು ಮಾಡಿದಿ ಅಪ್ಪಾ." ಎಂದು ಕುಮಾರ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ.

"ಇರಲಿರಲಿ ಬಿಡು. ಏನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೊಕ್ಕು ಪೇಪರು ಓದಿ?"

"ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಈ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಹದಿನೈದು ದಿನದ ಸತತ ಶೋಧನೆ ನಂತರ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ೩೩೩ ಕಡೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ೯೯೯.೯೯ ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಅಕ್ಕಿನ ಅಕ್ರಮ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದ್ರೋಹಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕಿದೀವಿ ಅಂತ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ."

"ಹೌದೌದು. ತಪ್ಪೇನು? ಜನರು ಉಪವಾಸ ಇರೋವಾಗ ಕಳ್ಳ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವವರನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ದೃಢ ನಿಲುವು -"

"ನಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಪ್ಪಾ! ನೀನೀಗ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೆಸ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ನೀನೀಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದೀ."

"ಹುಂ! ಹೌದಲ್ಲಾ". ಅಂದರು ಮಂತ್ರಿ ಮಹಾಶಯರು.

ಮಗರಾಯ ಮುಂದುವರಿಸಿದ; "ನಿಮ್ಮ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಹದಿನೈದು ದಿನ ದಾಳಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ೪, ೯೯, ೯೯೫ ಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೂಟ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿನ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತೊವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪೈಕಿ ಕಾಲಂಶ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ನೀವು ಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ."

"ಇರಬಹುದು," ಬ. ಫೆಲೋ ಅವರು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋಕೆಯಿಂದ ನುಡಿದರು.

"ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ, ನಾನು ಕೇಳೋದು ಸುಮಾರು ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನ ಇರೋ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾಲಂಶ ಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೂಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿನ ಕಳ್ಳಪೇಟೆ ವರ್ತಕರು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದರಗಳು ಏರಿದಾವೆ ಅಂತ ನೀವು ಹೇಳಿದೀರಾ?"

"ಅಲ್ಲ. ಅದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ, ಅಂತ", ಎಂದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡಿಫೆನ್ಸಿವ್ ಆಗಿ.

"ಏನು ನಿಮ್ಮ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಏನೂ ಮಿದುಳೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೋ ಹೇಗೆ?"

"ಯಾಕೆ ಮರಿ? ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಮ್ಮಿ ಅಂತ ಗೃಹೀತವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನೋದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಮಿದುಳೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲ್ಲ, " ಅಂದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಪೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ.

"ನಮ್ಮ ಕ್ಲಾಸಿನ ಹುಡುಗಿಯರು ಕೂಡ ಕೇಳಾರೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾ? ಇಷ್ಟು ದರವಿರಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಕಳ್ಳ ದಾಸ್ತಾನು ಇರೋದು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರು ಚಿಲ್ಲರೆ ಕುಳಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಹಿಡೀತಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ರಕ್ಷಾ ಹಸ್ತ ಇದೆ. ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಜಡ್ಡಿ ವೇಷ ಹಾಕಾರೆ ಅಂತ."

"ಏನು? ಹುಡುಗಿಯರೂ ಹೀಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರಾ? ಹುಂ! ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ಗಣಿತ ಮೇಷ್ಟ್ರು?" ಎಂದರು ಬ.ಫೆಲೋ ಮಹಾಶಯರು.

ಆ ದಿನವೇ ಸಂಪುಟದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬೆಳೆದು ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೃಷಿ ಆಹಾರ ಖಾತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದರು. ಗೃಹಮಂತ್ರಿ ಬಫೆಲೋ ಅವರ ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದಾಳಿಯಿಂದ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದವರಾದ ಕೃಷಿ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿ ಬ.ಫೆಲೋ ಅಂದು ಮುಂಜಾನೆ ತಮ್ಮ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವನು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಾದ ಸರಣಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯ ಕದೀಮರಿಗೆ ಗೃಹಖಾತೆಯ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಆಹಾರ ಖಾತೆಯ ಕೆಲಸ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮರುಪೆಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದರು. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು ರಾಜಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರೂ ಶಾಂತರಾಗಿ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಬಫೆಲೋ ಮಹಾಶಯರು ಬಘ್. ಎಲೋ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಗಣಿತ ಹೇಳುವ ಮೇಷ್ಟ್ರೇ ಕಾರಣವಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅವನು ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿಯಾದ ಪ್ರತಿಗಾಮಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಊಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳು ಜರುಗಿದವು. ೧) ಆ ಮೇಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಬಫೆಲೋಪುರದಿಂದ ದೂರದ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಯಿತು. ೨) ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ಪ್ರೆಸ್ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಟನ್ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಜಪ್ತಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೇವಲ "ಅಪಾರ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು" ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರು. ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗಿ ಸುದ್ದಿಗಾರನೊಬ್ಬ ಅಪಾರ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಅಗಲಕ್ಕೆ ಬಿಡಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆಡಹಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ - ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರು.

✱

೧೨. ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ

"ಟೈಂ! ಟೈಂ! ಟೈಂ!" ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಮೂರು ಗಂಟೆ ಬಡೆಯುವುದೇ ತಡ, ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಜೀವ ಯಂತ್ರ "ಪೆಟ್ರೋಲ್" ತೀರಿದ ಮೋಟಾರಿನಂತೆ ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತದೆ. 'ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ' ಹೊಯ್ದರೆ ಯಂತ್ರ ಚಲನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಗಾಡಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತದೆ. ಅಬ್ಬ, ಈ ಪೆಟ್ರೋಲಿನ ಶಕ್ತಿಯೇ!

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ನಾರದರಂತೆ ದೇಶಸಂಚಾರಿ, ರೈಲು, ಬಸ್, ದೋಣಿ, ಟಾಂಗಾ, ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ, ಬೈಸಿಕಲ್, ಕೊನೆಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಈ 'ಕಾಲ್ನಾಡಿ'ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಊರು ಕೇರಿ ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿರುವರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ "ಬೇರು ಬೆಳ್ಳೆಯೆನುಂಡು" ಬಳಲುವ ಕಷ್ಟ ಒದಗಿಲ್ಲ. ದೇವರ ಮೇಲಿನ ತುಳಸಿಯಾದರೂ ತಪ್ಪಿತು, ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ "ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ" ಸಿಗದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ.

ಮೋಟಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದು "..... ಚಹಾ ಹೊಟೇಲ್!" ರೈಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದಾಗ, ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿದ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಯಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ "ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ" ಸಿಗುವ ಏರ್ಪಾಡು ಇದೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಟ್ರೇ(ತಟ್ಟೆ) ಹೊತ್ತು " ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ" ತಂದುಕೊಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಕೀಟನಲ್ಲಿ ಚಹಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡು "ಚಾ! ಗರು ಚಾ! ಗರು ಗರು ಚಾ!" ಎಂದು ಹೊತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

'ಚಹಾ'ದ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿವೆ ಕೆಲವರು 'ಚ' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಉಸುರಿ 'ಹಾ' ಪದವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಗವಾಗಿ ಎಳೆಯುವುದುಂಟು. ಅನೇಕರು ಕೇವಲ 'ಚಾ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಲಬಾರಿನ ಮಾಪಿಳ್ಳೆಗಳು ಚಾಯ, 'ಚಾಯಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲವರು 'ಟೀ' ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಂದ 'ಬಾವಲಿಗಳು', 'ತೀ' ಎಂದೂ ಹಲ್ಲು ಕಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದರೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ!"

ಮುದ್ರಣ ಹಾಗೂ ಮುದ್ದುಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡು ಹುಡುಕಿದವರು ಚೀನಿಯರಂತೆ. ಅದರಂತೆ ಈ 'ಚಹಾ' ಶಬ್ದ ಹುಟ್ಟಿದುದೂ ಚೀನದ ಕ್ಯಾಂಟನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ. ಮೊದಲು ಚೀನೀಯರು

ಅದನ್ನು ಚ(Cha) ಎಂದು ಕರೆದರು. ಬರಬರುತ್ತ ಅದು 'ಚಾ' (Chah) ಆಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಯಿತು. ಚೀನದಿಂದ 'ಚಾ' ಜಪಾನಿನ ಮೂಲಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ 'ಚಹಾ' ರೂಪ ತಾಳಿತು. ಪರ್ಶಿಯನ್ನರೂ ರಶಿಯನ್ನರೂ ಭಾರತೀಯರಿಂದಲೇ 'ಚಹಾ'ದ ಮಹಿಮೆ ಅರಿತುಕೊಂಡರೆಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಶಿಯನ್ನರ 'ಶಹಾ' ವಂಶದವರು ಚಹಾಪ್ರಿಯರೇ, 'ಶಹಾ' ಎಂಬುದು 'ಚಹಾ'ದ ತದ್ಭವವೇ ಹೇಗೆ ಎಂದು ವೈಯ್ಯಾಕರಣಿಗಳು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

'ಚಹಾ ಮಹಾತ್ಮೆ' ಎಂಬ ಮಹಾಗ್ರಂಥದ ಪುಟಗಳನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಅದರ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮೊದಲನೇ ವಾಕ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ 'ಚಹಾ'ದ ಹುಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿನ ವರ್ಣನೆಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಚೀನವೇ ಆಗಿದೆ. "ಬೋಧಿ ಧರ್ಮ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬೌದ್ಧ ಋಷಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣುಗಳು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡುವು. ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚತ್ತ ಬೋಧಿಧರ್ಮ ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆವೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಎಸೆದ. ಅವು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳಂತೆ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆದುವು. ಸಸಿ ಚಿಗುರಿತು. ಅದೇ ಚಹಾ ಗಿಡ. " ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ" ಕೊಡುವ ಚಹಾ ಗಿಡ!

+++

ಈ ಬೋಧಿ ಧರ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವನು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಚೀನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಬೌದ್ಧ ಗುರುವಾದ ಚೀನದಲ್ಲಿ 'ಯೆನ್' ಎಂಬ ಒಂದು ನೂತನ ವಂಶವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆ 'ಚಹಾ' ಗಿಡದ ಹುಟ್ಟುಗೂ ಕಾರಣನಾದನು. ಅವನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಚಹಾಕ್ಕೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವರಿಗೂ ಏನೋ ವಿಶೇಷ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಋಣಾನುಬಂಧ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಲಯದವರೆಗೆ ಇರುವ ಚಹಾ ಹೋಟೇಲುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಹೋಟೇಲುಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವರವು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಉಡುಪಿ ಹೋಟೇಲಿನವರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದವರೇ ಅಲ್ಲವೇ?

+++

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹರಿನಾಮದ ಬದಲು ಈ ಚಹಾದ ಸ್ಮರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. "ಲೇ ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ ಮಾಡೆ. ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿಕೋ. ಹಂ, ಒಂದು ಕಪ್..... ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಪ್, ಹಾ! ಎಷ್ಟು ...ದೇವರೇ!" ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು 'ಉದಯರಾಗ' ಹಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸೋಜಿಗವಲ್ಲ. ಮನೆಯವರೆದ್ದು ಸ್ಲಿಪ್ ಹಚ್ಚಿ ಚಹಾ ತಯಾರಿಸಿದಾಗ ' ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ' ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಸುರಿದು ಬಿಡುವರು. ಮೊದಲು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದಿಳಿಯಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಿದ ಮಹರಾಯ ನೀರು ಹೊತ್ತು ತರಲು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು ಜಗಜಟ್ಟಿಯಂತೆ 'ಈ ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ ಹೀರುತ್ತಾರೆ!

+++

ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಚಹಾ ತಯಾರಿಸಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು ನೀರು ಕಾಯಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಚಹಾ ಪುಡಿ ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಕುದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಚಹ ಅಲ್ಲ ಕಷಾಯ. ಚಹಾಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಅಧಿಕ

ನೀರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಸೇರಿಸಿಬಿಡುವರು. ಇದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುದಿಸಿ, ಆ ಕುದಿವ ನೀರನ್ನು ಚಾಹುಡಿ ಇರುವ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಸುರಿದು ಮೂರು ನಿಮಿಷ ಹಾಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಆ ಸೋಸಿದ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ ಕಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

+++

ಆದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಆರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕಿಣಿ ಕಿಣಿ ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಬಳಿಯುಳ್ಳಾಕೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳೆಂದರೆ ಅದು ಸೋಮಪಾನಕ್ಕಿಂತ ಸವಿ. ಆದುದರಿಂದಲೇ "ಚಹಾ ಚೋಡಿ ಚೂಡ ಇದ್ದಾಂಗ" ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಹಾಡಿರುವುದು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಅಮೃತಪಾನದ ರಸನಿಮಿಷದ ಇದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಉಮರನ ಒಸಗೆಯ - "ಹಾ ಪ್ರಿಯಳೆ ಬಾ. ತುಂಬು ಬಟ್ಟಲ ತುಂಬಿ ನೀಡೆನಗೀಗ" ಎಂದು ಡಿ. ವಿ. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಹಾಡಿದ ಹಾಡಿನ ಆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಅರ್ಥಾತ್ ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾದ ನೆನಪೂ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

✱

೧೩. ಎಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ?

ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕು? ಎಂದು ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರು. ಅದು ತತ್ಕಾಲದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ - ಎಂದೆ ನಾನು. ಅಲ್ಲಾ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಎರಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕಂತೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಾಕಂತೆ. ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಬೇಕು ಅಂತ? ಎಂದರು ಅವರು. ಸಂದರ್ಭ ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ - ಎಂದೆ ಮತ್ತೆ ನಾನು. ಏನು ಸಂದರ್ಭ? ಎಂದರು ಅವರು.

ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ನಿಮಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳಿ.

ನನಗೆ ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕು. ನಾನು ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ರಕ್ತದ ಕೊನೆಯ ಹನಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಹೋರಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೋ, ಸಾದಾ ಮಂತ್ರಿಯೋ, ಸ್ಟೇಟ್ ಮಂತ್ರಿಯೋ, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಉಪಮಂತ್ರಿಯೋ ಆಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನನಗೆ ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕು. ನೋಡಿ, ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕವಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಉದ್ದ ಹಗ್ಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ದ ಹಗ್ಗ ನನಗೆ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲವೆ? ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ! ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಒಂದು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಶಿಪ್? ಬೇಡ, ಅಳಿಯನಿಗೆ ಒಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡೋಣ ಅನ್ನುತ್ತೀರಾ? ನನ್ನ ಏನಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಶಿಪ್ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬುರುಡೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಲಿ, ಎರಡಾಗಲಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಆದವನು ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಲ್ಲವೆ ಕುಯ್ಯು ಕುಯ್ಯಬೇಕು? ಎಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕವಾದರೆ ನನಗೇನು?

ನೀವು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಿದರೆ ನಾನು ಎರಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದು ಬೇರೆ. ನಮ್ಮದು ಬಿಳೇ ರುಮಾಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನಿಮ್ಮದು ಕರೇ ಕಮಟು ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನನ್ನ ರುಮಾಲನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀವೇ

ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುತಂತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಜರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಾರಿ ಹಣವನ್ನು ಜೇಬಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಮಹಡಿ ಮಹಡಿಯಿಂದ ಕೂಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಇಬ್ಬಾಗ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಯಾರೂ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಳಿಚೋಪಿ ಅಥವಾ ಬರಿ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಅರಸರಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳು ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ನೋಡುವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ, ನನ್ನದೋ! ನಾನು ಅಪ್ಪಟ ಕರ್ನಾಟಕವಾದಿ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ದ್ವಿಕರ್ಣವಾಗಿವೆ. ದ್ವಿಕರ್ಣಾಟಕವೇ ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅದೀಗ ಏಕಕರ್ಣವಾಗಿರುವುದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು, ನಾನು ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಏಕಕರ್ಣದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್‌ಫಿಟ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ನಾನು ಬರೇ ದ್ವಿಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ನೀವೆಣಿಸಿದ್ದರೆ ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ದ್ವಿಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ ನಾನು ತ್ರಿಕರ್ಣಾಟಕವಾದಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಡಿವಿಜಿಯವರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಏಕಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಏಕೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಕರ್ನಾಟಕವಾದರೆ ಅವರು ಅವರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನಭಿಷಿಕ್ತ ರಾಜರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೇಕಾದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೊಸಳೆಯನ್ನು ನಾನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಈಸಲು ಬಿಡಬಲ್ಲೆ.

ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ರಾವ್ ಬಹಾದ್ದೂರರು ಒಂದೊಂದು ತಾಲೂಕು ಒಂದೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವ ಚಾನ್ಸ್ ಹತ್ತುತ್ತದಂತೆ. ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಅಥವಾ ನನಗೆ ಮಂತ್ರಿಪದ ಸಿಗುವುದು ಖಂಡಿತವಿದ್ದರೆ ಇದು ಆದರ್ಶ ಉಪಾಯವೇ ಸೈ.

ನನ್ನನ್ನು ಜಾತಿವಾದಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶುದ್ಧ ಅಪಪ್ರಚಾರ. ನಾನು ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ನಾಟಕಗಳಾದರೆ ನನ್ನ ಜಾತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತೇನೆಂಬುದರಿಂದ ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಜಾತಿವಾದಿ ಎಂದು ಡಬ್ಬು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಜಾತಿ ಇಲ್ಲ, ಮತವಿಲ್ಲ, ದೇವರಿಲ್ಲ, ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಯಾರು ನನಗೆ ವೋಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ನನ್ನ ಜಾತಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರೂ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುತ್ತಾರೆಂದು

ಖಂಡಿತವಾದರೆ ನಾನು ಜಾತ್ಯತೀತನಾಗುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ತೊಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ. ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರ ಹೊರತು ಇತರರು ನನಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟಾರೆಂದು ನನಗೆ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ನಾನು ಏಕ, ದ್ವಿ, ತ್ರಿ, ಚತುರ್... ಬಹು ಕರ್ನಾಟಕ... ವಾದಗಳ ನನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಭವವೂ ಇದೆ. ನಾನು ನಿಷ್ಕರ್ನಾಟಕ ಅಥವಾ 'ನೋ ಕರ್ನಾಟಕಾ' ವಾದಿಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕವಾದರೂ ನನಗೊಂದು ಸೆಕ್ರೆಟರೀಶಿಪ್ ಕೂಡ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಬೇಡ, ದೇಶವೆಲ್ಲ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಸೂಪರ್ ದೇಶಭಕ್ತನಾಗುತ್ತೇನೆ.

✱

೧೪. ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ !

ನೀವು ಎಂದಾದರೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಇಲ್ಲ!? ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಪುಣ್ಯವಂತರು; ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ನಿಮಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಅದಮ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಇಲ್ಲ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಮಹಾ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹಿಗಳು. ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲ ಕೈ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಉಪಕಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಅನೇಕ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಅನೇಕ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರವೂ ಒಂದು; ಸರಕಾರ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ, ಯುದ್ಧ, ಪರಮಾಣು ಬಾಂಬು, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ದಿಗ್ವಿಜಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನಿಷ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಮತ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಉಪಕಾರ ಅನ್ನೋದು ಪ್ಯೂಡಲಿಜನ ಒಂದು ಸೈಡ್-ಪ್ರೊಡಕ್ಟ್ ಎಂತಲೂ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ವಿರಾಡ್ರೂಪ ತಾಳಿ ಮನುಷ್ಯಕುಲದ ಒಟ್ಟು ದುಃಖ ಸಂಕಟಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆಂದೂ ನನ್ನ ತೀರ್ಮಾನ.

ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಂದದ್ದು. ನಾನು ಶಾಲೆಯ ಆಟದ ಮೈದಾನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಟ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ಕೇಶವ ಪೈ ಬಂದು "ಏ ಆಚಾರ್, ಒಂದುಪಕಾರ ಮಾಡೋ" ಎಂದ. ನನ್ನ ಕಿವಿ ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು. ಯಾಕಂದರೆ ಆವೊತ್ತೇ ಮಾಸ್ತರು "ಪರೋಪಕಾರಃ ಪುಣ್ಯಾಯ, ಪಾಪಾಯ ಪರಪೀಡನಂ" ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಮಹಾಭಾರತದ ಕಪೋತಾಖ್ಯಾನದ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪೋತ ಪಕ್ಷಿ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಬ್ಬ ಬೇಡನ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ತಾನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮಾಂಸವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವ ಬೇಡನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಲು ತಾನೇ ಜೀವಕೊಟ್ಟ ಈ ಕಪೋತ ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಮಾಸ್ತರರು ಎಷ್ಟು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದರೆಂದರೆ ಆ ಕ್ಷಣ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ತನಗೆ

ಹಸಿವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನರಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಕೇಶವ ಪೈಗೆ ಹಸಿವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ನಾನೊಂದು ಆಟ ಆಡಿ ಬರುವವರೆಗೆ ನನ್ನ ಕ್ಲಿಪ್‌ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ ರಟ್ಟನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಿರು" ಅಂತಷ್ಟೇ ಕೇಶವ ಪೈಯ ಕೇಳಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಛಾನ್ಸ್ ಯಾರು ಬಿಟ್ಟಾರು ಹೇಳಿ? ನಾನು ಒಪ್ಪಿದೆ. ರಟ್ಟು ಕ್ಲಿಪ್ಪು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಟ ನೋಡುತ್ತಾಕೂತೆ. ಇತರ ಹುಡುಗರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹತ್ತಿರ ಕೂತು ಆಟ ನೋಡಿ ಎದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಆಟದ ಮೈದಾನದಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕ ತಿರುಗಿಸುತ್ತೇನೆ: ರಟ್ಟಿನಿಂದ ಕ್ಲಿಪ್ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ಪೈ ಹರಹರ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಂದು ತನ್ನ ರಟ್ಟು ಕ್ಲಿಪ್ಪು ಕೇಳಿದ. ನಾನೆಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು? ಇದಾಗಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಿಂದ ಪೀಡಿಸಿದ ಅಂದರೆ ಕಡೆಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕರಡಿಗೆಯಿಂದ ಎರಡಾಣೆ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕದ್ದು ಉಪಕಾರದ ಫಲದಿಂದ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಅದು ನನ್ನ ಮೊದಲ ಕಳವಾಗಿತ್ತು.

ಆ ದಿನ ನಾನು ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ಪರೋಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡದಿರುವುದೂ ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಪ್ರಾಯವಾದದ್ದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಗಳು ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ, ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾಗಿ, ನಾವು ವಿವೇಕ ಪಥವನ್ನು ಮರೆತು ಉಪಕಾರದ ಜಾರುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತೇವೆ. ಜಾರುವ ಅನುಭವ ಉನ್ನಾದಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾರಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹುದಲಲ್ಲಿ ಕಾಲು ತೊಡಸಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಆಶಿಸತೊಡಗುತ್ತೇವೆ.

ಒಂದು ಸಲ ಹೀಗಾಯಿತು. ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು, ಏಕಾದಶಿ. ಅರುವತ್ತು ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿ ಹಳೇ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೂಟೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹೀಗೇ ಮಗುವನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಚಟವುಳ್ಳವರ ಮೈಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಾಸನೆ ಹೊರಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂತಲೂ ಉಪಕಾರದ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಫರ್ಲಾಂಗು ದೂರದಿಂದಲೇ ಆ ವಾಸನೆಯ ಜಾಡು ಸಿಗುತ್ತಿರಬೇಕೆಂತಲೂ ನನಗೆ ಸಂಶಯ ಇದೆ. ಆ ಮುದುಕಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡದೆ ನೇರವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು - ವಾಸನೆಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಹಾಗೆ. ಬಂದವಳೇ ಅರ್ಧ ಅರವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಾನು ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಬಂದವಳೆಂದೂ ಗೋರ್ಕಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ದಿನವಿಡೀ ಉಪವಾಸವೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಳು. ನಾನು ದುಭಾಷಿಯಾಗಿ ಮುದುಕಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮಗೆ ಇಂದ್ರಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮುದುಕಿ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟಳು. ಉಪಕಾರದ

ಇಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲಿ ನಾನಾಗಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುದುಕಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ; ಏಕಾದಶಿ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ತಾನು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಖಂಡಿತವಾದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮರುದಿನಕ್ಕಿಂದು ತುಂಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಡ್ರಂ ತೋರಿಸಿದೆವು. ಮುದುಕಿಗೆ ಜಲಪಿಶಾಚಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಸಾಕು ಸಾಕು ಅಂತ ನಾವು ಬಡಕೊಂಡದ್ದು ಕೇಳದೆ ಇಡೀ ಡ್ರಂ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದಳು. "ಅಯ್ಯೋ, ನಾನು ಕಾವೇರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವಳು. ಒಂದು ಬಕೀಟು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಬಸ್ಸಿನ ಮೈಲಿಗೆ ಹೋದೀತೇ?" ಅಂತ ಅವಳ ವಾದ. ಸರಿ, ಗಜಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿದ್ದೇ ಒಳಗೆ ಬಂದು, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು "ಅಯ್ಯೋ ದಾಹ ದಾಹ!" ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಳು ಮುದುಕಿ. ನನ್ನ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಚೊಲ್ವ ಮೋರು ಇದ್ದರೆ ಕೊಡುಂಗೋ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅತ್ತೇ ಓಗುತ್ತದೆ" ಎಂದಳು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಮಿದುಳಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರದ ಮದ ಇಳಿದು ಹೋಗಿ ಅಪಾಯದ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಮುದುಕಿಯ ಗಾತ್ರವನ್ನೂ ಅವಳು ಸತ್ತರೆ ಸುಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಮಾನಸಿಕ ಲೆಕ್ಕದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ನಾನು "ಏನಾದರೂ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡು ಮಹಾರಾಯಳೇ" ಅಂತ ನನ್ನವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸೇರು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮುದುಕಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿತೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಆಮೇಲೆ ಫಲಾಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧ ಸೇರು ರವಾದ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟನ್ನು ಬರಿದು ಮಾಡಿ ಮುದುಕಿ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದಳು. ಅದರ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗು ಎದ್ದು ಯಾಕೋ ಕಿರುಚತೊಡಗಿತು. ಮುದುಕಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು "ಎಂದ ರಗಳೆಯಪ್ಪ ಇದಿ" ಅಂತ ಗೊಣಗಿ 'ಈಗಿನ ಎಂಗಸರಿಗೆ ಕೊಳಂದೆಗಳನ್ನ ಸಾಕಲಿಕ್ಕೇ ತೆರಿಯಾದ್' ಅಂತ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳ ದನಿ ಕೇಳಿಯೇ ಮಗು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿತ್ತಷ್ಟೇ, ಮುದುಕಿ ಎದ್ದು ನಮ್ಮನ್ನ ಎಬ್ಬಿಸಿ ತಂಬಿಗೆ ಕೇಳಿದಳು. ಏಕಾದಶೀ ಉಪವಾಸದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡಿ ಬಂದು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೇಳಿದಳು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೆ ಬದುಕಿದೆ ಅಂತ ಬೇಗ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮುದುಕಿಗೆ ಪಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ "ಅಮ್ಮಾ, ಇನ್ನು ಹೋಗಿ" ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಮುದುಕಿಗೆ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಆತಿಥ್ಯ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣ ಎಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದು ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಸಾವೋಪಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಅಪೇಕ್ಷೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯ ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವವರಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಅವರು ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಉಪಾಯ ಹುಡುಕಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರುಗಾಣಿಸಿದರು. ಉಪಕಾರ ಮಾಡದ ನಿರ್ಘೃಣರಿಂದಲೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಉಪಕಾರ ಆಗಬಲ್ಲದು ಅಂತ ಆವೊತ್ತು ನನ್ನ ಪ್ರತೀತಿಗೆ ಬಂತು.

ಇಂಥ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಒಂದು ಕಷ್ಟವೆಂದರೆ ಯಾವ ಉಪಕಾರ ಉಪದ್ರವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು ಅಂತ ಊಹಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ತರದ ಸರಳ ಉಪಕಾರಗಳಿಂದ ನಾವು ಹೊಸ ಹೊಸ ಫಜೀತಿ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ "ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಕೈಚೀಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡಕೊಂಡಿರಿ, ಈಗ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂತ ಯಾರೋ ಅಪರಿಚಿತ ನಿಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಚೀಲ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು. ಜೋಕೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕದ್ದ ಮಾಲು ಇರಬಹುದು; ಕೊಲೆಯಾದವನ ರುಂಡ ಇರಬಹುದು; ಆರೋಪ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬರಬಹುದು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕೋ ಸಾಕಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಕಾರು ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಸುಂದರಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಕೈ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಇರುವ ಇಂಥಾ ಸ್ಥಳದವರೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಒಯ್ಯಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೂಂ ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಅವಳು ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಬಹುದು. ಇಂಥ ನಿರುಪದ್ರವಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ ನಿಮಗಾಗಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಇವೆಲ್ಲಾ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿರುವ ಆಕ್ಯುಪೇಶನಲ್ ಹೆಜಾರ್ಡ್ ಅನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಪಕಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ತಮಾಷೆಯಾದ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ನೀವು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿಲುವು - attitude - ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಗಮನಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಯಾರಾದರೂ ತುಂಬ ಹಣದ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಸಾಲಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿ; ಅಥವಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಾಲ ಇಸಿದುಕೊಂಡವನು ತೊಂಭತ್ತು ಪಾಲು ತಾನಾಗಿ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೀವು ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮಂದ ಮಧುರ ಸ್ಮಿತದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದರೆ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅವನ ಮುಖ ನಿಮ್ಮ ಮುಖದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾಪಾಪ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸಾಲವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಗಮನಿಸಿರಿ. ತಿರುಗಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡಿದರೋ ಆಗ ಅದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೇ ಬೇರೆ. ಬಹಳ ಬೇಗ ನೀವು ಕನಕದಾಸರ ಹಾಗೆ "ಕೊಟ್ಟು ಸಾಲ ತಿರುಗಿ ಕೇಳುವಾತನೆ ಹೊಲೆಯ" ಅಂತ ಮನಗಾಣುತ್ತೀರಿ. ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ "ನೆನಪಿದೆ, ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಸಲ ಕೇಳಿದರೆ "ಮಹಾರಾಯರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಮುಳುಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ಸಲ ಕೇಳಿದರೆ "ಏನು, ಕಂಡಲ್ಲೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ? ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಎದುರು ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಳೆಯುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ" ಎಂದು ಉತ್ತರ ಬರಬಹುದು.

ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಹಣ ವಾಪಸ್ಸು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಹೆಡ್ಡನೆಂದಾಗಲಿ ಹೇಡಿಯೆಂದಾಗಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದವನೆಂದಾಗಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಲದ ಮಾತು ಬಿಡಿ. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವ ಉಪಕಾರದ ಅವಸ್ಥೆಯೂ ಬೇರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಹತ್ತು ಸಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹನ್ನೊಂದನೇ ಸಲ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಆಗ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಅವರ ಹಕ್ಕಿನ ಅಂಶವನ್ನೇನೋ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರಿ ಅಂತಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಮನುಷ್ಯರು ನಿಜವಾಗಿ ಅಂಥಾ ದುಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ? ಹಾಗೇನೂ ಅಲ್ಲ. ನಿಜ ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಡುವವನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಯೇ ಉಂಟಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಗದ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ನಾವು ಇತರರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ. ಅವರಿಗಿಂತ ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರ ನಮ್ಮನ್ನು ತಿವಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಉಪಕಾರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅಥವಾ ಆತನಿಗೆ ಸಮಾನರು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವರು ಈಗ ಅವನಿಗಿಂತ ಕೀಳರು ಅನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನೇ ನಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ತಿರಸ್ಕಾರ ಆತ್ಮಗ್ಲಾನಿ ನಮ್ಮ ಉಪಕಾರಕರ್ತನ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಉಪಕಾರವನ್ನಾದರೂ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಆದರ್ಶ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ ಇರಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಬರಲೇಬಾರದು. ಉಪಕಾರ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ದೀನರು, ಇತರರು ದೀನೋದ್ಧಾರಕರು ಎಂಬ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವವನು ಪುಕ್ಕಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ನೀವು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಾ? ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ತನಗೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಉಪಕಾರ ಉಪ್ಪುಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಉಪ್ಪು. ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಖಾರ ಖಾರ.

*

೧೫. ಈರುಳ್ಳೀ ಮಹಿಮೆ

ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಏಕಮಾತ್ರ ಮಹಾತ್ಯಾಗ ಎಂದರೆ, ನೀರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಇಕೊಳ್ಳಿ! ಅದರ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಒಸರತೊಡಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮೂಗಿನ ಹೊರಳೆ ಉಬ್ಬತೊಡಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗ ಎಂಥ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ನೀವು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ವಕಲ್ಪಿತ ತ್ಯಾಗವಲ್ಲ. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಮೇಳ ಕೂಡುತ್ತದೆಂದು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನೀರುಳ್ಳಿಗೂ ನಿನಗೂ ದ್ವೇಷವುಂಟೇ? ಎಂದು ಕೇಳಲು ಮಾತ್ರ ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ದೇವರು ಗಂಡಿನ ಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಮಂಕುಬೂದಿ ಎರಚುತ್ತಾನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಅವಳನ್ನು ತಪ್ಪು ಕೋಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಪರಮ ಸುಂದರಿಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತೀರಿ. ಏನೋ ಬಣ್ಣಗುರುಡು ಬಂದು ಕಪ್ಪಿದ್ದವಳನ್ನು ಕೆಂಪೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಹಲ್ಲಿನ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಮೂಗನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ನೀರುಳ್ಳಿ ಅವಳಿಗೆ ಸುವಾಸನೆಯೋ ದುರ್ವಾಸನೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ನೀರುಳ್ಳಿಯ ವಾಸನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವು ಡೈವೋರ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಕಾರಣವಲ್ಲೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಹಳಹಳಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಉಳ್ಳಿ, ನೀರುಳ್ಳಿ, ಉರುಳಿ, ಉರುಳಾಗಡ್ಡೆ, ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ... ಅಹಹಾ! ನಮ್ಮ ಕೆಲ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತಾವ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳು ಇರಬಹುದೆಂದು ನಾನೆಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯಕರನು ಪ್ರಿಯಕರಿಯನ್ನು, ಚಿನ್ನಾ ಪ್ರಿಯೆ, ಮುದ್ದಿನಗಿಣಿ, ಪ್ರಾಣಾಧಿಕೇ, ಕೆಳದೀ - ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದರೂ ತೃಪ್ತಿ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ನೀರುಳ್ಳಿ ಪ್ರಿಯರೂ ಅದನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. "ಸಖಿ, ನಿನ್ನ ಸಖ್ಯದ ಆಖ್ಯಾನ ಕಟುಮಧುರ" ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀರುಳ್ಳಿಯ ಆಖ್ಯಾತ ಖಾರ-ಮಧುರ ಮತ್ತು ರಸವರಿಯದ ಮೂಗುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದುರ್ಗಂಧ - ಮಧುರ. ಮಧುರಗಳಲ್ಲಿ

ಭೇದ ತೋರಿಸುತ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಕವಿ, "ದಧಿ ಮಧುರಂ ಮಧು ಮಧುರಂ ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಮಧುರಾ ಸುಧಾಪಿ ಮಧುರೈವ" ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಧುರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಪಲಾಂಡು(ನೀರುಳ್ಳಿ) ಮಧುರವನ್ನು ಹೇಳಲು ಮರೆತದ್ದು ಮಧುರದ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅವನು ಶೋಧಿಸಿದವನಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ "ತಸ್ಯ ತದೇವ ಹಿ ಮಧುರಂ ಯಸ್ಯ ಮನೋ ಯತ್ರ ಸಂಲಗ್ನಂ" - ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅವನಿಗೆ ಅದೇ ಮಧುರ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಈರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮಧುರವೆಂದು ಬಗೆಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಈರುಳ್ಳಿಯಂಥ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ತರಕಾರಿ ಬೇರೊಂದು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದು 'ಸೋಲೋ' ಅಥವಾ 'ತನಿಯ' ತರಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ 'ಪಕ್ಕವಾದ್ಯ' ಅಥವಾ 'ಅಕಂಪನೀಮೆಂಟ್' ವ್ಯಾಜನವಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಗಡ್ಡೆಯಷ್ಟೇ ಅದರ ಸಸಿಯೂ ಸುಗಂಧ' ಮತ್ತು ಜಿಹ್ವಾಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿಯಾಗಿ, ಅರೆಬೇಯಿಸಿ, ಪೂರಾ ಬೇಯಿಸಿ, ಹುರಿದು, ಕರಿದು, ಹರವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು - ಬೇಕು ಬೇಕಾದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ನೀರುಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಿಮಗೆ ನಿರಾಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಟಾಟೆ ಅದರ ಜೀವಸಖಿ. "ಚಹಾದ ಜೋಡಿ ಚೂಡಾ" ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಬಟಾಟೆ ಜೋಡಿ ಉಳ್ಳಿ, ದಡ್ಡ ಬಟಾಟೆಗೆ ಚುರುಕುತನ ಕೊಡಲು ಅದೇ ಬೇಕು. ಬಟಾಟೆ - ನೀರುಳ್ಳಿ ಒಣಪಲ್ಪ ದೋಸೆಯ ಗರ್ಭಾಂತರ್ಗತವಾದಾಗ "ಹೋಳಿಗೆಗೆ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚೆಂದ ಲಾಂಗೂಲ." ಬಟಾಟೆ - ನೀರುಳ್ಳಿ ಹುಳಿಮಾದರೆ ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಡಬಲ್ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಪಾತಾಳಭಾಜಿ ಎಂದು ಯಾವನೋ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಭಗವಂತ ಹೆಸರುಕೊಟ್ಟ ಬಟಾಟೆ - ನೀರುಳ್ಳಿ ರಸಪಲ್ಪ, ಪೂರಿಯೊಡನೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕಲ್ಲ, ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಸಿ ನೀರುಳ್ಳಿ, ಕೋಸಂಬರಿ, ಸಾಲಡ್; ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಕರಿದರೆ ಭಜಿ; ಪಕೋಡ; ಚಟ್ಟಿ... ಕಿಂ ಕಿಂ ನ ಸಾಧಯತಿ ಕಲ್ಪಲತೇವ ಉಳ್ಳೀ? ಮೈಸೂರು ಸಾರಿನೊಡನೆ ಹಸಿ ನೀರುಳ್ಳಿ ನಂಜಿಕೊಂಡು ಊಟಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ನೀರುಳ್ಳಿ ಹಸಿಯಾಗಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಬೆರೆಸಿ ತಿಂದು ಬಲ್ಲಿರಾ? ಅದಕ್ಕೇ ಎರಡು ಚಮಚ ಗಟ್ಟಿಮೊಸರು ಹಾಕಿ, ಚಟಕಿ ಉಪ್ಪು ತೋರಿಸಿ ತುಪ್ಪದ ಒಗ್ಗರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಈರುಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗಾತ್ರಗಳು! ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಗಿಂತಲೂ ಸಣಕಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಬಾರ್ ನೀರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೀವು ಅಷ್ಟಾಗಿ ನೋಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಇಡ್ಲಿಯನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಲು ಈ ಫ್ಲೂಯಿಡ್ ನೀರುಳ್ಳಿಯ ಸಾಂಬಾರೇ ತಕ್ಕ ದ್ರವವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಮತ ನನಗೂ ಸಮ್ಮತವೆಂದು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಡಿ ನೀರುಳ್ಳಿ ಸಾಂಬಾರಿನ ರುಚಿ ಹೋಳು ನೀರುಳ್ಳಿ ಸಾಂಬಾರಿಗೆ ಬರಲೇ ಆರದು. ಆದರೆ ಭಜಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ದೊಡ್ಡ ಬಟಾಟೆ ಗಾತ್ರದ ನೀರುಳ್ಳಿಯೇ ಬೇಕು. ಮಲೆಯಾಳಿ ನಾಯರರು ಭಜಿಗಾಗಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರು. ಕಾಗದದಷ್ಟು ತೆಳ್ಳನ್ನ ದುಂಡಾದ ಹೋಳುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಚಕ್ರಚಕ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಡುವ ಅವರ ಕೈಚಳಕ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಚೂರಿಯ ಹರಿತ ಭಯಪ್ರದವಾದದ್ದು.

"ಅಯ್ಯೋ! ವೈದಿಕನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ನೀರುಳ್ಳಿ, ಅದೂ ಹಸಿ ಹಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ! ಯಾವ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಂತ ಇದ್ದೀ!" ಅಂತ ನಮ್ಮ ಜ್ಜಿ ಬೈದರೆ ನನ್ನ ಕಿಟಲೆಗಾರ ಭಾವ "ನಿಮಗ್ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿ! ನೀರುಳ್ಳಿ ವಿಷ್ಣು ದೇವರಿಗೆ ಭಲೇ ಪ್ರೀತಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಡ್ಡ ಕೊಯ್ದರೆ ಚಕ್ರ, ಉದ್ದ ಕೊಯ್ದರೆ ಶಂಖ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ನೀರುಳ್ಳಿನ. ನೀವೇ ಹೇಳಿ! ನೀರುಳ್ಳಿ ತಿಂದವರು ನೆಟ್ಟಗೆ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಛೇಡಿಸುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ, ರೋಗಾಣುಹರ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನೀರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅಭೋಜ್ಯ ಎಂದು ಯಾಕೆ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೋ ನನಗಿನ್ನೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಘಾಟು ಇರುವ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಅವರು ಹೆದರಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಜ್ಞದ ಹೊಗೆಯ ನಾತ ಒಗ್ಗಿಹೋದ ಅವರಿಗೆ ನೀರುಳ್ಳಿಯ ವಾಸನೆ ದುರ್ಗಂಧವೆನಿಸಿರಬೇಕು. ತಿನ್ನದೆಯೇ ಅದನ್ನು ಅಭೋಜ್ಯ ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದೂ ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವರ್ಜ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಅವರು ನೀರುಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪೂರ್ವವಾಸನೆಯನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರುಳ್ಳಿಮಾಲೆಯನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಿದರಂತೆ.

ನೀರುಳ್ಳಿಯೆಂದರೆ ನಾಚುಗುಳಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆ ನಾಚಿಕೆಯ ಒಂದು ಪರೆಯನ್ನು ಸುಲಿದು ಹಾಕಿದರೆ ಒಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಒಳಗೆ ಮತ್ತೂ ಒಂದಿದೆ. ತಿರುಳಿನವರೆಗೂ ಇದೇ ಕಥೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಾಚಿಕೆ ಪರೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ! ಆಗಲೇ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು - ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ನಾಚಿಕೆಯ ಅಸಂಖ್ಯ ಸುರುಳಿಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ ಅಂತ. ಮತ್ತೆ ಈ ಪರೆಗಳ ಕಳಚುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಅಚಾತುರ್ಯವಾಯಿತೋ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು!

ಹೌದು. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು. ನೀರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿಯ ಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ, ನೀರುಳ್ಳಿಗೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಘಾಟು ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಜನರು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಅದು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೇ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೇ ಮಹಾದೇವನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಘೋರ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿಯೇಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ದೇವರ ಪೀಠ ಬಿಸಿಯೇರಿ ಅವನು ಎದ್ದು ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ, "ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಉರುಳಪ್ಪನೆ! ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಏನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ನೀರುಳ್ಳಿ, "ಪ್ರಭೋ, ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ನಿನಗೆ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದವರು ತಾವೇ ನನಗಾಗಿ ಅಳುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದಷ್ಟೇ ವರವನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದಿತಂತೆ. ದೇವಾಧಿದೇವನು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ಅಂತರ್ಧಾನವಾದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ನೀರುಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚುವವರು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಈ ವರದ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬ ನೀರುಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚುವಾಗ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ಯಾಸ್‌ಮಾಸ್ಕ್ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

೧೬. ಇರಬೇಕು ನಿಂದಕರು

"ಕ್ಷುರಸ್ಯ ಧಾರಾ ನಿಶಿತಾ ದುರತ್ಯಯಾ" ಎಂದ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಋಷಿ ಕ್ಷುರಾಯುಧರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾರ ಕಲಿತಿರಬೇಕು. ಕ್ಷೌರಿಕನ ಕತ್ತಿ ಮೊಂಡಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಅದರ ಧಾರೆಯ ಸುಖಾನುಭವ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಋಷಿಯ ಮೋರೆಗೆ ಕ್ಷುರದ ನಿಶಿತವಾದ (ಹರಿತವಾದ) ಧಾರೆಯ "ದುರ್ಗಂ ಪಥ"ವನ್ನು "ಕವಯೋ ವದಂತಿ" ಕವಿಗಳೇ ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ನಿಶಿತವಾದ ಕ್ಷುರದ ಸಿಟ್ಟು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕವಿಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಇತ್ತೆಂದು ಈ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಊಹಿಸಲೆಡೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ಋಷಿಗಳು - ಅಂದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಕವಿಗಳು - ದೀರ್ಘವಾದ ಜಟಾಶ್ಯತ್ರುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಕ್ಷೌರಿಕರ ಸಿಟ್ಟು ಕವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿದೆ. ಕ್ಷೌರಿಕರ ಸಮ್ಮೇಲನವೊಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಾದ ಆಚಾರ್ಯ ಅತ್ರೇಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ನಿಶಿತವಾದ ಕ್ಷುರಧಾರೆಯಿಂದ ಖಂಡಿಸಿದೆ. ಆಚಾರ್ಯಜಿಯವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೌರಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೇಖಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಆಚಾರ್ಯಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಆಯುಷ್ಯಮರ್ಪ ಪುರೋಹಿತನ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಲಿ. "The Pen is mightier than the Sword" ಕತ್ತಿಗಿಂತ ಲೇಖನಿಯೇ ಬಲ ಎಂಬ ಹಳೆಯ ಗಾದೆಯನ್ನು ಅವರು ಕ್ಷೌರಿಕನ ಕತ್ತಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬೇಸ್ತು ಬೀಳದಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮಸಿಯಿಂದ ಬರೆದದ್ದಕ್ಕೆ ರಕ್ತದಿಂದ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಬೇಕಾದೀತು. ಅವರ ಮುಂದಿಗ ಎರಡೇ ಹಾದಿಗಳಿವೆ. ಕ್ಷೌರಿಕರಿಗೆ ಅನಿರ್ಬಂಧ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಉಪನಿಷತ್ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಲಾರೆನ್ಸ್, ಠಾಕೂರರ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕ್ಷುರಸ್ಯ ಧಾರೆಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಸದಾ ದೂರವಿರಿಸುವುದು.

+++

ನಮ್ಮ ಶೂರ ಕ್ಷೌರಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮದಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಚಿಂತೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ತಮ್ಮನ್ನು ಹಜಾಮರೆಂದು ಕರೆಯಕೂಡದೆಂದೂ ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ಬರೆಯಕೂಡದೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಮಸೆದ ಬಾಳನ್ನು ಭಯಾನಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ಭಾಷಣ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನಾಪಿತರನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಸಂಗಡ ನಿಂದಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾತ್ಯತೀತ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳೂ ಇಂದು ಎಚ್ಚತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ಲೇವಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕದಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೆಂದು ನಾಶವಾಗುವ ಭಯವುಂಟಾಗಿದೆ. ನಿಂದಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಅರ್ಧ ಪಾಲು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ನಮ್ಮ ರೈತರಂತೆ ಅವರೂ ಅರ್ಧೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುವರು. ರೈತರಿಗೆ ಪೂರ್ಣೋದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದೇ ನಮಗಿನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವಾಗ ಈ ಹೊಸ ಅರ್ಧೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿದರೆ ಎಂಥ ಅನರ್ಥವಾದೀತೆಂದು ಬೇಕಾದವರು ಊಹಿಸಬಹುದು. "ನಿಂದಕರಿರಬೇಕಿರಬೇಕು" "ಇರಬೇಕು ನಿಂದಕರು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ" ಎಂದ ನಮ್ಮ ದಾಸರು ಬಹಳ ದೂರದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗಲ್ಲ ನಿಂದಕರಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಾವು ಸಜ್ಜನರೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಿಂದೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಬಿಭೀಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ವಿಘಾತವಾದುದು. ಬಹಳವಾದರೆ ಅಂಥವರು ಪ್ರತಿನಿಂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ನೂರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೂ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಚೀನವೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಾರಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಈಚೆಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚಳವಳಿಗಳ ಅಭಾವದಿಂದಂಟಾದ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಆಯೋಗಗಳು, ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು, ಉಚ್ಚಾಧಿಕಾರ, ನೀಚಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಾಧಿಕಾರ ಕಮಿಟಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ನೇಮಕಗಳಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಉಗ್ರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ವಿಕಟ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಡಾಂತರದ್ದು. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ನಿಂದಾಜೀವಿಯಾದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಡ ಲೇಖನಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಹುಶಃ ಕ್ಷುರದ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯುವರೆಗೆ ಯಾರೂ ನಿಂದಾವಿರೋಧಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಬಾರದೆಂದು ವಿನಂತಿಸಲಾಗಿದೆ.

+++

ನಿಂದೆಯು ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೂ ಕಲಾಜೀವನದ ಮೇಲೂ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಯಾರೂ ಅರಿಯದಿರುವುದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ನಿಂದೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಾಷೆ ನೀರಸವೂ ನಿಸ್ಸತ್ಯವೂ ಆದೀತು. "ಆರಂಭಶೂರಾಃ ಖಿಲು ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಃ" ಎಂದು ಉತ್ತರದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಗುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನವರು ಮಂಗಳೂರವರನ್ನು "ಪಾತಾಳ ಲೋಕದವರು" ಎಂದು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳರು ಕರ್ನಾಟಕದವರನ್ನು "ಜೋಳರೊಟ್ಟಿ" ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂಬ ದಪ್ಪಬುದ್ಧಿಯವರು ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. "ನೀನೆಂಥ

ಕುರುಬನೋ ಅಥವಾ ಕುಂಬಾರನೋ" ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಆ ಲೋಕೋಪಕಾರಿ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೇನು ಮಾಡೋಣ? " ನೀನು ಬರೇ ಕುಂಬಾರ" ಎಂದರೆ ಬರುವ ಅರ್ಥ "ನೀನು ಬರೇ ದಡ್ಡ" ಎಂದರೆ ಬಂದೀತೆ?" ಈಯಲ್ ಇರಿಯಲ್ ಶರಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಯಲ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆ ಬಲ್ಲರಲ್ಲದೆ ಬೊಮ್ಮರ್ ಭೋ ಎನಲುಂ ಬಲ್ಲರ್ ಕೊಲೆ ಧೋ ಎನಲುಂ ಬಲ್ಲರ್" ಎಂದು ರನ್ನ ದುರ್ಮೋಧನನ ಬಾಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೋಜನಪ್ರಿಯಃ" ಅಂತೆ. "ಹಾರುವ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಪಿಂಡಕ್ಕೆ, ಬಂಟ ಗಳಿಸಿದ್ದು ದಂಡಕ್ಕೆ, ಹೊಲೆಯ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಹೆಂಡಕ್ಕೆ" ಎಂದು ಮೂರು ಜಾತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾಷ್ಯ ಮಾಡಿದವನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಜಾತಿಯವನೋ ಇರಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಲ್ಲಿ ಸ್ಕಾಟ್ ಜನರ ಜಿಪುಣತನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ " ಪುಣೇರಿ"ಗಳ ತೋಟ ಸಿಂಗಾರದ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ: ಪುಣೆಯ ಜನ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೋಗುವರಂತೆ. ಅವರು ಮಾಣಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆರ್ಡರ್ : "ಏಕ್ ಸಿಂಗಲ್ ಚಹಾ, ಚಾರ್ ಬಶ್ಯಾಂ, ಕೇಸರಿ, ಆಣಿ ಫ್ಯಾನ್! ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಿಂಗಲ್ ಚಹಾ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬಸಿಗಳು, ಓದಲು ಕೇಸರಿ, ಮೇಲೆ ಫ್ಯಾನ್! "ಗೌಡ ಬಂಗಾಲಿ" ಎಂಬುದು ವಂಚಕ ಶಿಖಾಮಣಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗುಣವಾಚಕ "ಪಕ್ಕಾ.... ಮದ್ರಾಸಿ" ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಕುನಿತನಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದರೆ "ಮಾರವಾಡಿ" ಪದದ ವ್ಯಂಗ್ಯಾರ್ಥ ಸರ್ವತ್ರ ವಂದ್ಯವಾಗಿದೆ. "ಕುಂಟಗೆ ಎಂಟು ಬುದ್ಧಿ" ಎಂಬುದು ಕುಳ್ಳರ ಚಾಣಕ್ಯತೆಯ ದ್ಯೋತಕ. "ಉದ್ದ ಇರುವವಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ" ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಅಕ್ಕನ ಚಿನ್ನವಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಬಿಡ" ನಂತೆ ಅವನ ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಶಬ್ದ "ಕೊಟ್ಟಂ ಕೆಟ್ಟಂ ಕೊಟ್ಟಂ ಕೆಟ್ಟಂ" ಅನ್ನುವುದಂತೆ. " ಸ್ತ್ರೀ ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಳಯಾಂತಿಕಾ" ಎಂದು ಗಂಡಸರ ಟೀಕೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಿಂದಾ ವಚನಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವೂ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ!

★

೧೨. ಇಡಲೀ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಇಡಲಿಗೆ ಭಾರತದ ತಿಂಡಿ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ೧೯೫೪ರ ಆವಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಮರಣೋತ್ತರ ಭಾರತ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರೂ ಮದ್ರಾಸಿನ ಕಿಂಗ್ ಮೇಕರರೂ ಕಾಮರಾಜ ಸೂತ್ರದ ಜನಕರೂ ಆದ ದಿವಂಗತ ಕೆ. ಕಾಮರಾಜ ನಾಡಾರರು ಅಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಇಡಲೀ - ಸಾಂಬಾರ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಭಾರತದವರು ದಕ್ಷಿಣದವರ ದ್ರಾವಿಡ ಕಳಗವನ್ನಾಗಲಿ, ದಕ್ಷಿಣದವರ ಆರಂಭಶೂರತ್ವ (ಆರಂಭ ಶೂರಾಃ ಬಲು ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಃ) ವನ್ನಾಗಲಿ, ದ್ರಾವಿಡರ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ನಾಲ್ಕು ಮೊಳದ ಲುಂಗಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಆಣಕ ರಾಮಾಯಣವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ ಮೆಚ್ಚದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸಾಂಬಾರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದ್ವೀಪಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಇಡಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮೆಚ್ಚದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಲ್ಘಾಟಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಭಾರತದ ನಕಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಂಬಾರ ಸಹಿತವಾದ ಇಡಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತವನ್ನು ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟು, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಮೇತನಾದ ರಾಮನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವನ್ನು ಗೆದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ಕಾನಪುರ, ಎಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ..... ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾದ ರೋಟಿಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಇಡಲಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ದ್ರಾವಿಡ ಕೀರ್ತಿಪತಾಕೆಗೆ ದೊರೆತ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ವಿಜಯ ನ್ಯಾಯವೂ ಸಾರ್ಥಕವೂ ಆದದ್ದೇ. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ದಂಡೆಯಂತೆ, ಶಿವನ ನಗೆಯಂತೆ, ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ರಾಜರ ಕೀರ್ತಿಯಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿರುವ ಇಡಲಿ, ಕಾಶಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ತಲೆವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ದ್ರವಿಡಸಾಧು ಅಪ್ಪಯ ದೀಕ್ಷಿತರಷ್ಟೇ ಸಾತ್ವಿಕವಾದದ್ದು, ಮತ್ತು ಸತ್ತ್ವಶೀಲವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರೊಳಗಿನ ಯಾವ ವಿಟಾಮೀನುಗಳೂ (ವಿಟರಿಗಾಗಲಿ ಮೀನುಗಳಿಗಾಗಲಿ ಇವು ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲ) ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಆಹಾರಪಂಡಿತರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು. 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಯಲ್ಲಿ ಜೈನ ಮುನಿಗಳಿಗೆ 'ಇಡ್ಡಲಿಗೆ'ಯನ್ನು

ಬಡಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದರೆ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅದನ್ನು ಬಲ್ಲರು. ಜೈನಮುನಿಗಳೇ ಅದನ್ನು ಮೆದ್ದಿದ್ದಾರೆಂದಮೇಲೆ ಅದರ ಪಾವಿತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಚಾಲುಕ್ಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಇಡ್ಡಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಉದ್ದಿನ ರುಬ್ಬಿದ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಅನಂತರ ಬರೇ ಉದ್ದಿಗಿಂತ ಅಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚಿನೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿ ಇಡ್ಡಲಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬುದಾಗಿ ಯಾವನೋ ಅಥವಾ ಯಾವಳೋ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಮಧುಮೇಹವಿದ್ದರೆ ಗೋದಿ ರವಾ ಕೂಡ ಅಕ್ಕಿ ನುಚ್ಚಿಗೆ ಸರಿಮಿಗಿಲೆನಿಸುವ ಸಬ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಅಥವಾ ಬದಲಿ ಆಗಬಲ್ಲದು.

ಇಡಲಿಯ ಆಕೃತಿ ಹದವಾಗಿ ನಯನಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಕಾಸ್ಮಿಕ್ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಹಾಂಡಿಕ ಲಕ್ಷಣ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಆಕಾಶಗಂಗೆ, ಅದರ ನೆರೆಯ ಅಂದ್ರೋಮಿದಾ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು ಇಡಲಿಯ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಚದರಿದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ನಿಬಿಡತ್ವ ಸುಮಾರಾಗಿ ಇಡಲಿಯೊಳಗಿನ ನುಚ್ಚಿನ ಕಣಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಯಷ್ಟೇ ಇರಬಹುದು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಯಾವಾಗ ಮೊದಲು ಅವು ಬಂಗಾಲಿಗಳ ರಸಗುಲ್ಲಾ, ಅಥವಾ ಕೊನೆಯ ಮರಾಠಿ ಪೇಶ್ವೆ ಬಾಜೀರಾಯನನ್ನು ಅಜರಾಮರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಉಂಡಿಯ (ಅವನಿಗೆ ಉಂಡೀ ಬಾಜೀರಾಯನೆಂದೇ ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿತ್ತು) ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಬರಬರುತ್ತ ಇಡಲಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಲಿ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಇನ್ನೊಂದು ಖಾದ್ಯವಾದ ದೋಸೆಯ ಚಪ್ಪಟೆ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವಂತೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ, ದೋಸೆಗಳನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುವ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣು ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಿದು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಾನೆ.

ಇಡಲಿಯ ಹದವಾದ ಗಾತ್ರ, ಸುಂದರವಾದ ಆಕೃತಿ ಅದನ್ನು ಜನಾನುರಾಗದ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇಡಲಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಮೂಡೆ", "ಕಡುಬು", "ಅಡ್ಡೆ", "ಗುಂಡ" ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಇಡಲಿಯ ಅಣ್ಣನಿಗೂ ಒಳಸತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದ್ದು ಉದ್ದಿನಹಿಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಿನುಚ್ಚು ಮಿಶ್ರಣವೇ. ಕೇದಗೆ ಜಾತಿಯ ಮುಂಡಗೆಯೆಂಬ ಸಸ್ಯದ ಮುಳ್ಳೆಲೆಯನ್ನು ಕಂಟಕ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿ, ಮಿಲ್ಲಿನ ಹೊಗೆ ನಳಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ಕೊಳವೆ ಮಾಡಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಇಡಲಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹೊಯ್ದು ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಅದೇ "ಮೂಡೆ" ಅಥವಾ "ಕಡುಬು." ಬೆಂದ ಮೇಲೆ ಮೂಡೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಅದು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿದ ಪೀಸಾದ ಗೋಪುರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಹಲಸಿನೆಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ತಯಾರಿಸಿದ 'ಕೊಟ್ಟೆ'ಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹೊಯ್ದು ಬೇಯಿಸಿದ್ದೇ 'ಗುಂಡ'. ಅದು ವಿಪರೀತ ಕೊಬ್ಬಿದ ಹೆಣ್ಣಿನಂತಾಗುವುದರಿಂದ ರಸಿಕರಿಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಡುಪಿ ಹೋಟೇಲುಗಳಲ್ಲಿ

ಅವರ ಸ್ವದೇಶ ವಿಶೇಷವಾದ ಮೂಡೆ, ಗುಂಡಗಳು ಕಾಣಿಸದೆ ಹದಮಿದು ಸುಂದರ ಇಡ್ಲಿಗಳ ಪ್ರಸ್ಥವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಡುಪಿ ಪಾಲ್ಘಾಟಿಗೆ ಸೋತ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಇಡಲಿಯದು.

ಇಡಲಿ ಬೇಯಿಸುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಡಲೆಬೇಳೆಗಳನ್ನೋ ಹಸಿಶುಂಠಿಯ ಚೂರುಗಳನ್ನೋ ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ತುಣುಕುಗಳನ್ನೋ ಹಾಕುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಪ್ರಶಸ್ತವಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಇಡಲಿಯೆಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾತ್ವಿಕ, ವರ್ಣಸಾಂಕರ್ಯವಾಗದ, ಶುದ್ಧ ತಳಿಯ ಇಡಲಿಯೇ. ನಿಮಗೆ ಕಡಲೆಬೇಳೆ, ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಹಸಿಶುಂಠಿಗಳ ಮೋಹವಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರುಬ್ಬಿ ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಇಡಲಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಇಡಲಿಯ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಭ್ರಷ್ಟಗೊಳಿಸಬೇಡಿರಿ.

"ಇಟಲಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾವುದು?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ ಭೂಗೋಲ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನು "ಇಡ್ಲಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿ ಚಟ್ಟಿ" ಅಂತ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಹಳೇ ಜೋಕು ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಇಡಲಿಯನ್ನು ಹಸಿ ಅಥವಾ ಚಟ್ಟಿಯೊಡನೆ ತಿನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಹುಳಿ ಉರುಘ್ ವೋರ್ ಕೊಳಂಬುವಿನೊಡನೆಯೂ ತಿನ್ನುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ಗೌಣಮಾರ್ಗಗಳು. ಇಡಲಿಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಸಂಗಾತಿಯೆಂದರೆ ಸಾಂಬಾರೇ ಎಂಬುದು ಎಂದೋ ರಸಿಕರು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಿದ ಮಾತು. ಇಡಲಿಯನ್ನು ಚಟ್ಟಿಯೊಡನೆ ತಿನ್ನುವುದೆಂದರೆ ದೋಸೆಯನ್ನು ಸಾಂಬಾರದೊಡನೆ ತಿನ್ನುವಷ್ಟೇ ವಿಪರೀತ ವೃತ್ತಿಯೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಮತ.

ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಕೂಡ ಈರುಳ್ಳಿಯದೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸನಾತನಿಗಳ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಡಲಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸಾಂಬಾರಿಗೆ ಈರುಳ್ಳಿ ಹೊರತು ಶಾಕಾಂತರ ಇಲ್ಲೆಂಬುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾತು. ನಾನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಯ. ಅದೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಈರುಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹೋಳು ಮಾಡಿ ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸುವುದು ಶಿಷ್ಟ ಸಮ್ಮತ ಸಾಂಬಾರಲ್ಲ. ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘ ಗೋಲಾಕೃತಿಯ, ಕೆಂಚು ಬಣ್ಣದ ಸಾಂಬಾರ್ ನೀರುಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಒಣ ಸಿಪ್ಪೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿ ಪಾಕ ಮಾಡಿದ ಸಾಂಬಾರೇ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದದ್ದು. ಸಾಂಬಾರು ಮುದ್ದೆಯಾಗಿರಬಾರದು; ಸಾರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪವಾಗಿರಬೇಕಷ್ಟೇ.

ಕೊನೆಯದಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ್ದು ಇಡಲಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಡಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದೂ ಸೇರಿದೆ. ಆವಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ತುಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಲಿ ಸಾಂಬಾರು ಬಡಿಸಿದರೆಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಬಾಳೆ ಎಲೆಯೇನು, ಮುತ್ತುಗದ ಪತ್ರಾವಳಿಯೇನು - ತೊಳೆಯುವ ಕೆಲಸ ಉಳಿಸುವ ಉಪಾಯವಾದೀತು ಹೊರತು - ಅದು ಯೋಗ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮವೂ ಅಲ್ಲ. ಇಡಲಿಯನ್ನು, ಅದೂ ಸಾಂಬಾರಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಪ್ಲೇಟುಗಳಲ್ಲೇ ಎಂಬುದು ಸ್ವಯಂವೇದ್ಯ.

ಐದಿಂಚು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ, ಇನ್ನು ಉಗಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಇಡಲಿಯನ್ನು ಹನ್ನೊಂದಿಂಚು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಲಿನ ಪ್ಲೇಟಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸಾಂಬಾರನ್ನು ಇಡಲಿಯ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲೊಂದಂಶ ಮಾತ್ರ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುವಷ್ಟು ಹೊಯ್ಯಬೇಕು. ಈ ಸದ್ವಿಪ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಭಕ್ಷಕನ ಮುಂದೆ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಚಹಾ ಚಮಚದಷ್ಟು ಗಮಗಮಿಸುವ ಕರಗಿದ ತುಪ್ಪವನ್ನು (ಹೆರೆತುಪ್ಪ ಕೂಡದು!) ಹೊಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದು (ಇಡ್ಲಿ - ಬೆಣ್ಣೆ ರೋಗಿಗಳಿಗೇ ಸೈ). ಮೇಲೊಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ಚಮಚಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಬಡಿಸುವವನ ಪಾತ್ರ ಮುಗಿಯಿತು.

ಇನ್ನುಳಿದದ್ದು ತಿನ್ನುವವನ ಪಾತ್ರ. ಅವನು ಚಮಚಿಯಿಂದ ಇಡ್ಲಿಯನ್ನು ತುಣುಕು ತುಣುಕಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಆ ಹೋಳುಗಳು ಸಾಂಬಾರನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಸಾಂಬಾರಿನೊಡನೆ ಮುದ್ದೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಸಣ್ಣವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅನ್ನವನ್ನು ಹುಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಸುವ ಹಾಗೆ ಇಡಲಿಯನ್ನು ಸಾಂಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಬಕಬಕ ತಿನ್ನುವವನಷ್ಟು ಕಲಾಭಿರುಚಿಹೀನ ಬೇರೊಬ್ಬ ಇರಲಾರ. ಇಡಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರಿನ ಪಾಕ, ಹದ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ತುಣುಕುಗಳು ಸಾಂಬಾರನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತುಣುಕುತನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅತ್ಯಂತ ಮೋಹಕರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣು ಮೂಗುಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವುಂಟೆ? ಆಹುತಿಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಚಹಾದಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಾಫಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬುದು ಲಾಂಗೂಲ ಮತ. ಆದರೆ ಇದು ಅಭಿರುಚಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲ.

★

೧೮. 'ಇಜಂ' ವಿರೋಧಿ 'ಜಂ'

ಎಲ್ಲ 'ಇಜಂ'ಗಳೂ ಜನರಿಗೆ ಸುಖ ತಂದು ಕೊಡುವುದೇ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಬೃಹತ್ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಡೆಸಿ, ಅಸಾಧ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ತನ್ನೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸುಖಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಕ್ಯಾಪಿಟ್ಯಾಲಿಜಂನ ವಾದ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ಹೇಳಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನವಾದಾಗಲೇ ಸುಖ ಬಂದೀತು; ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಅಟ್ಟಹಾಸಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸೋಶಲಿಜಂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಕಲರೂ ಸಮಾನರಾದಾಗಲೇ ಶಾಂತಿ -ಸುಖಗಳು ನೆಲೆಸುವವು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತದೆ.

+++

ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನಮರಿ ಎಂಬ ಗಾಡೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಂದೇಹ ಪಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತೇ ಅಸಹ್ಯವೆಂದು ಮೂಗು ಮುರಿದರು ಕೂಡ ತಾಯಿಯಾದವಳು ತನ್ನ ಕುರೂಪಿ ಕೂಸನ್ನೇ ಇಂದ್ರನೋ ಚಂದ್ರನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮೋಹಿಸಿ ಮುದ್ದಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟ್ಯಾಲಿಜಂ, ಕಮ್ಯುನಿಸಂ, ಸೋಶಲಿಜಂ ಮುಂತಾದ 'ಇಜಂ'ಗಳು ತಂತಮ್ಮ ತತ್ವ, ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ ಯಾರ ಅಕ್ಷೇಪವೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಯಾರ ಗಂಟೂ ಮುಳಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ತಾವಂದದ್ದನ್ನು ದೇವವಾಕ್ಯವೆಂದು ಇತರರು ನಂಬಬೇಕು; ತಾವು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇವು ಹಟ ತೊಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಯುದ್ಧ, ಸಂಪ್ಪ, ಚಳವಳಿ ಮುಂತಾದವು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ.

+++

ಆದರೆ ಹಾಗಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇತರರಿಗಿಂತ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿ ತನಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಇತರರ ಕೈವಾರಿ ತಾನು, ಸುಖದಾತ ತಾನು ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಭ್ರಮೆ - ನಂಬಿಕೆಗಳ ಉನ್ನಾದದಲ್ಲಿ ಈ ಜನ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದವರು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ತಡವರಿಸಿ, ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬವಣೆಗೊಳಗಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳು ಹೇಳಿದರೂ ತಮ್ಮ 'ಇಜಂ'ದ ವಿಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬಂದಂತೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಲು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಇಂದಿನ ಮಾರ್ಗ ನಾಳಿನ ಅಡವಿ, ನಿನ್ನೆಯ ಅಡವಿ ಇಂದಿನ ಮಾರ್ಗವಾದಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ಆಗಾಗ ಈ 'ಇಜಂ'ವಾದಿಗಳು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗನಿರ್ದೇಶನ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

+++

ಇಷ್ಟು ದಿನ ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತು ಇಂದೇಕೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವವರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವಾಗ ಆ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಬರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಅವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ 'ಇಜಂ'ಗಳೂ ತಂತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಇದ್ದರೇನೇ ಸುಖ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಹಮದಾಬಾದದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಭತ್ತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದೊಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಒದಗಿಬಂತು.

+++

ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಇದೇ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೇನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ತವಡು ಕುಟ್ಟಿ ಬರುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಓದುಗರು ಮರೆತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿಸುವುದು ಕಠಿಣವಾದೀತು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನಿಸಿರಬೇಕು. ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಹಿಡಿದು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಭತ್ತ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸುಲಭವಲ್ಲವೇ ಎಂದವರು ಈ ಹೊಸ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾದವನು ಸಿಕ್ಕ ಭತ್ತಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂದೇಹಪಡುವುದು ಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ಹೆಂಡರು - ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದವರಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

+++

ಒಂದು ದಿನ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಮರುದಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಎರಡರ ನಡುವಿನದಕ್ಕಾಗಿ, ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗಳಿಗೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳು ಪ್ರಚಾರ

ಮಾಡಿ ಜನ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದದ್ದಾದರೆ ಗತಿಯೇನು? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದದ್ದೇ. ಎಲ್ಲರ ಸಮಸ್ಯೆನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ 'ಇಜಂ' ಗಳಿಗೆ ಹವ್ಯಾಸವಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಹಾಪೂರ, ಬರಗಾಲ, ರೋಗಾದಿಗಳ ಅನರ್ಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳ ಅನರ್ಥವನ್ನೂ ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟು ಏಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅದು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಎನ್ನುತ್ತೀರೇನು?

+++

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವಿರಲಿ ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆದರೆ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪದ ಚಟ ಒಮ್ಮೆ ಬಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ಬಿಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳು ತಾವು ನಶಿಸಿದರೂ ತಮ್ಮ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪವನ್ನು ಬಿಡಲಾರವು. ಆದುದರಿಂದ ಈ 'ಇಜಂ'ಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರೂ ಯಾವ 'ಇಜಂ'ನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬಾರದು; ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಾರದು; ಜನರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಲಿಬೀಳಬಾರದು ಎಂಬ 'ಇಜಂ' ವಿರೋಧಿ 'ಜಂ' ಒಂದನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿದರೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪಾಲು ಕಳೆದಂತೆಯೇ ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊಸ 'ಇಜಂ' ವಿರೋಧಿ 'ಜಂ'ದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸೆ ತೋರಿಸುವರು ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಆಚಾರ್ಯರಿಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೊಸ 'ಇಜಂ'ನ್ನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವರು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಲಿದ್ದಾರೆ.

*

೧೯. ಅಭಿಮಾನ ಕಾಡಿತ್ತು ನೋಡಾ!

ಸಂಸಾರಿಯಾದವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಟ ಕೊಡುವದು ಅಭಿಮಾನ. ಅದೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರಿಯೂ ಸನ್ಯಾಸಿಯೂ ಒಂದೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಸಾರಿಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವದು ಕೂಡ ಅಭಿಮಾನವೇ. ಲಗ್ನವಾಗಿ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಲೊಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರಭಾರ ಹೊರಲಂಜಿದ ಹೇಡಿಯೆಂದಾರು; ಲಗ್ನವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ಪಿತೃಖುಣ ತೀರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟನೆಂದಾರು; ಜೇಲಿನ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯಂಥ ಬಾಡಿಗೆಯ ಖೋಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಮನೆಯೆಂಬುದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಂಡಾಡಿ ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿಯಾರು ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದು ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಕೆಣಕುವದರಿಂದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೀಸೆ ತಿರುವುವ ಗಂಡಸು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆದರಿ ಸಂಸಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಈ ಅಭಿಮಾನದ ಕಥೆ! ಅದೂ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅದು ಆರಂಭವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ, ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಂಡತಿಯ, ರಕ್ತದ ಅಂಕುರಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿಮಾನವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅದು ಬೃಹದಾಕಾರವನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳೆಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಅಂಜಿಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ಗಮನಿಸದ ಮಗು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕೈಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನುಭವ ಪಡೆದ ಮೇಲೆಯೇ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ದೂರವಿರುವಂತೆ ಕೆಲವಂ ಬಲ್ಲವರಿಂದ, ಕೆಲವಂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ, ಕೆಲವಂ ಸಜ್ಜನ ಸಂಗದಿಂದ - ಕೆಲವಂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಕಲಿತರೂ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತನ್ನ ಅಭಿಮಾನವೆನ್ನುವದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಕೂಡ ಅಭಿಮಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೇ.

ಎಂದಿಲ್ಲದೆ ಇಂದೇ ಈ ಮಾತು ಬರುವದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಾರಣವಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಹುಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಹುಚ್ಚು ದೊಡ್ಡದು. ಮನುಷ್ಯ ಬದುಕುವುದೇ ಹೊಗಳಿಕೆ ಮೇಲಾದ್ದರಿಂದ - ಅದು ಯಾರಿಂದ ಬಂದರೂ ಸರಿಯೇ... ಆ ಹೊಗಳಿಕೆ ಪಡೆಯಲು ಮನುಷ್ಯ

ತನ್ನ ಕೈಲಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಓದಿದ್ದು, ಬರೆದಿದ್ದು, ಕೇಳಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಲಾಭವೂ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಇಂದಿನದು ಜಾಹೀರಾತಿನ ಯುಗವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಊರು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ, ಒಕ್ಕಲುತನ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ವಾಸದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ತೀರ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡವರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಂದರೆ ಪುಕ್ಕಟೆ ಪ್ರವೇಶದ ಪಾಸು ದೊರೆಯಿತು. ಪುಕ್ಕಟೆ ಪಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಒಂದೇ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಕಾಯನ್ನು ಉದುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪುಕ್ಕಟೆ ನೋಡಿದವನು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದು ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಒಂದು. ಎರಡನೆಯದು ಅವನು ನೋಡಿದ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದು ಅವನ ಪರಿವಾರವೂ ಪರಿಚಿತರೂ ನೋಡಲು ಬರುವುದರಿಂದ ಆ ಮೂಲಕ ಸಿಗುವ ಹಣ ಎರಡನೆಯದು.

ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪಾಸು ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರದರ್ಶನ ನೋಡಿದರು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದೊಡನೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಎದುರಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ರಸವತ್ತಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಪಾಸು ಕೊಟ್ಟವರ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ಕಾಯನ್ನು ಉದುರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅನುಭವ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಮಾತು ಮುಗಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಂತು.

"ಹಾಗಾದರೆ ನಾವೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದ ಆರೆಂಟು ಕಂಠಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೂಗಿದವು. ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೋರಿಸುವದೆಂದರೆ ತಲಾ ಎರಡಾಣೆಯಂತೆ ಎಷ್ಟಾದೀತು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಡರು ಆಚಾರ್ಯರು. ತಮಗಂತೂ ಪಾಸು ಇದೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕವು. ಒಂದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಒಂದನ್ನು ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಯ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಎರಡು 'ತಲೆ'ಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವವು ಉಳಿದವರು ಐದು ಜನ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಹತ್ತಾಣೆ. ಏನು ಮಹಾ, ಇದಿಷ್ಟು ಜನರು ಪ್ರದರ್ಶನ ನೋಡಿ ಹೊಂದುವ ಆನಂದದ ಮುಂದೆ? ಅಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಸಮಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಚಾರ್ಯರ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾಯೆಯಿಂದಲೋ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ನಲವತ್ತೈದು ನಯಾ ಪೈಸೆಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ "ಆಗಲಿ, ನಾಳೆ ಹೋಗೋಣ" ಎಂದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆ ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನೆಂಬ, ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಮಾನ ತಾಳುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿಬಂದು ಅವನನ್ನು 'ಹೂಂ' ಎನ್ನಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಕರಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರಕ್ಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೋಡಲು ಹೊರಡುವದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಹನ್ನೆರಡು

ಗಂಟೆಯಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳ ಮುಖ ತೊಳೆದು ಪೌಡರ ಬಳಿದು ಸಿಂಗರಿಸುವ ಗದ್ದಲ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಸಂಭ್ರಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ತೊಡಿಸಬಹುದಾದ ಚಂದದ ಅಂಗಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೂಗಿದ್ದಿತು. ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಿಗೇನು? ಬತ್ತಲೆಯಾದರೂ ಸರಿ, ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಹೋದರೆ ಸಾಕು ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಅದು. ಆದರೆ ಅದು ಅದರ ಅಮ್ಮನ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಬೇಕಲ್ಲ. ಮಗುವಿಗೆ ಅಂಗಿಯಿಲ್ಲ, ಕರೆದೊಯ್ಯುವದು ಹೇಗೆ? ನೀವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ, ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದವಳು ರಾಗವೆಳೆದಳು. ಅದರರ್ಥ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಅಂಗಿ ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಬೇಕು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವದು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಸ್ಥರಾದ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ರಣಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬನ ಮನೆಗೋಡಿ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕೈಗಡ ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಅಂಗಿ ತಂದರು.

ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸೇರಿ ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ನೋಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಜೀವಂತ ಹುಂಜು-ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆನಂದಗೊಳಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಟದ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥವೇ ಆಟಗೆಯ ಕೋಳಿಗಳು ಕಾಣಬೇಕೇ? ಮಕ್ಕಳ ರಾಗ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ದಂಡ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಕೈನೂಲು ಕೈಮಗ್ಗದ ಅರಿವೆಗಳ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೀರೆ ಅವರ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿಯರ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅವರ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಮಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಿತು. ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೆ, ಕೊಳ್ಳುವವರಂತೆ ಅವರು ಅದರ ಬೆಲೆ ಕೇಳಿ ಚೌಕಾಶಿಗೆ ತೊಡಗಿಯೂ ಬಿಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಕಿಸೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರು ಬಗಲಲ್ಲಿದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಬೇರೇನನ್ನೋ ತೋರಿಸುವ ನೆವದಿಂದ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು "ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ, ಏನು, ಸೀರೆ ಖರೀದಿಯೇನು? ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೀರೆ ನಿನ್ನೆಯೇ ನಮ್ಮಾಕೆ ಇಂಥಾದ್ದೇ ಕೊಂಡಳು" ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರು. "ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಚರಮಗೀತೆ ಹಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು.

ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರ ಮುಂದೆ ರೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥ ಗೃಹಸ್ಥನ ಅಭಿಮಾನ ಒಪ್ಪಿತು, ಹೇಳಿ? ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬದಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಹಣ ಇಸಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಿಂಗಳಿನ ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರದ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಎರಡೇ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವವಿದ್ದರೂ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು ಅನ್ವರ್ಥಕ ನಾಮದವನಾದೆನಲ್ಲ ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ದಗ್ಧರಾಗಿ ಬಳಲಿ ಹೋಗಿದ್ದರು.

೨೦. ಅತ್ಯಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು

ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶಂಭು ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಮಹಾ ದೇಶಭಕ್ತರು. ಭಾರತದಂಥ ದೇಶ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಸ್ಥಿರ ವಿಶ್ವಾಸ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಮತಭೇದವಿಲ್ಲ . ಭಾರತ ಭಾರತವೇ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವೇ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಇಂಗ್ಲೆಂಡೇ, ಅಮೇರಿಕ ಅಮೇರಿಕವೇ, ಒಂದರ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದಂಥ ದೇಶ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಎದುರು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾರತವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅವರೊಡನೆ ತರ್ಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

"ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರ ಪರ್ವತ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಏನಂತೀ?" ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ನನ್ನೊಡನೆ ರಣಾಗ್ರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. "ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೆ ಅದರ ಹೆಸರು ಎವರೆಸ್ಟ್."

ಎವರೆಸ್ಟ್ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರ ಪರ್ವತ ಶಿಖರವಾದರೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಅ-ದೇಶಭಕ್ತ. "ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳೇ, ಎವರೆಸ್ಟ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿದೆ. ಅಥವಾ ಟಿಬೆಟಿನಲ್ಲಿದೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ," ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಎವರೆಸ್ಟ್ ಏರಬೇಕೆನ್ನುವವರೆಲ್ಲ ನೇಪಾಳದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ನೆನಪು.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳ ಕಣ್ಣು ಮಿಂಚುತ್ತದೆ, ಧ್ವನಿ ಏರುತ್ತದೆ, ನೇಪಾಳ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಮತ್ತು ಟಿಬೆಟ್ ಕೂಡ - ನೆಹರೂ ಅದನ್ನು ಚೀನಕ್ಕೆ ದಾನಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ - ಎಂಬುದು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ. ನಾನೋ ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂದೆ. ಎವರೆಸ್ಟ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಗಟ್ಟಿ ಪುರಾವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೇಪಾಳವನ್ನೂ ಎವರೆಸ್ಟನ್ನೂ ಪರಕೀಯರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವರು ಕೂಗಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಇನ್ನೊಂದು ವಾದಸರಣಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇನೆ.

"ಆದರೆ ಎವರೆಸ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು?" ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

"ದೇವರು"

"ದೇವರು ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೇನು ಬಂತು? ದೇವರು ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ತಾನೆ?"

"ಭಾರತವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅತಿ ಎತ್ತರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಗರ್ತವನ್ನು ನಮಗೆ ಯಾಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಅದು ಶಾಂತ ಸಾಗರದಲ್ಲಿದೆಯಂತೆ. ಅದು ಏಳು ಮೈಲು ಆಳವಾಗಿದೆ."

ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಸುದ್ದಿ. ಅವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿತು. ದೇವರು ಅವರಣಿಸಿದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯವನಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿತೋ ಏನೋ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವನು ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬಂತೆ ಅವರು ಮೋರೆ ಒಣಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವನು ಆಳ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏನೋ ತಪ್ಪು ಇರಬೇಕೆಂಬ ತರ್ಕ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಥಾ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ದೇವರಲ್ಲೇ ಏನೋ ತಪ್ಪು ಇರಬೇಕು.

ನಾನು ದೇವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದೆ. "ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ ಅತಿ ಆಳ ಗರ್ತವನ್ನು ದೇವರು ನಮಗೆ ಯಾಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪರ್ವತವನ್ನೂ ಅತಿ ಆಳದ ಗರ್ತವನ್ನೂ ನಮಗೇ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಪರ್ವತ ಗರ್ತದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಸಪಾಟಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಆಗ ನಮ್ಮೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪರ್ವತವೂ ಇಲ್ಲ ಗರ್ತವೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾಗಿ ಹೋದೀತು ಅಂತ ದೇವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಬಂದಿರಬೇಕು" ಎಂದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಅವರು ಅತಿ ಎತ್ತರ ಪರ್ವತದಿಂದಲೇ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು.

"ಭಾರತ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಗುರು. ಅದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಕೊಟ್ಟಿತು." ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನನ್ನೆದುರು ಘೋಷಿಸಿದರು.

"ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು?" ನಾನು ತರ್ಕಿಸಿದೆ.

"ವೇದಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ವೇದಗಳು ಬೆಳಕಿನ ಖನಿ, ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿ."

"ಆದರೆ ವೇದಗಳು ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಾಚೀನವಲ್ಲ, ಇಜಿಪ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅಂತ ಮೊನ್ನೆ ಶಂ.ಬಾ. ಜೋಶಿಯವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರಲ್ಲ?"

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಶಾಕ್ ಹೊಡೆದಂತಾಯಿತು. ಶಂ. ಬಾ. ಜೋಶಿಯವರೇನಾದರೂ ಆಗ ಎದುರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಖಂಡಿತ ಸಿಗಿದು ತೋರಣ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. " ಆ ಜೋಶಿಗೆ ಈಗೀಗ

ಪೂರಾ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಭಾರತವನ್ನು ಹೀಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಶುದ್ಧ ದೈತ್ಯ, ಪಾಷಂಡ; ಅವನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಚಳವಳಿ ಹೂಡುವವನಿದ್ದೇನೆ. ನಾಲ್ಕು ದಾರಿ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಳಿ ಮಾಡಬೇಕು. "

"ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳೇ, ಅಂಥಾ ಅಪವಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅಗ್ನಿದೇವರಿಗೆ ಅಶುದ್ಧ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ?"

"ಅಗ್ನಿ ಸ್ವಯಂಶುದ್ಧ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಅಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥದಿಂದಲೂ ಅಶುದ್ಧ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ನಾನು ಶಂಬಾ ಜೋಶಿಯ ಪುಸ್ತಕದ ಹೋಳಿಯ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ" ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಗುಡುಗಿದರು.

"ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಾದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ನೀವು ಶಂ. ಬಾ. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನ ಹೋಳಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅಥವಾ ಮಾಡಿದಿರಿ ಅಂತ ಪೇಪರು ಓದಿದರೆ ಜನರು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಓದತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾದರೆ ಕೆಲ ಪಂಡಿತರು ಹೊರತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾರೂ ಅವರ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ."

ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಅಸಹಾಯವಾಗಿ ಕೈ ಕೈ ಹೊಸಕಿಕೊಂಡರು. "ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಜೋಶಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಉಪಾಯ ಯಾವುದು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

"ಅವರನ್ನು ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಎಂದೆ ನಾನು. " ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಆರಿಸಿ ಬಂದು ವೇದಗಳು ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿಸುವುದು."

ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ವೇದಗಳ ಪುರಾತನತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದುಹೋಯಿತು.

"ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮ", ಎಂದು ಒಂದು ದಿನ ಶಂಭು ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

"ಇಜಿಪ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸುಮೇರಿಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮಗಳು ಇದ್ದವಂತೆ," ಎಂದೆ ನಾನು.

"ಇದ್ದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಈಗ ಇದ್ದಾವೋ? ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ. ಏನಂತೀ ಇದಕ್ಕೆ?"

ನಾನು ಏನೂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಆಕಳಿಸಿದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, "ನಮ್ಮದು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

"ಹೌದು" ನಾನಂದೆ. "ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದೆವಲ್ಲವೆ?"

"ತಪ್ಪೇನು? ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಪಾರಾಗಲಿಲ್ಲವೆ?"

"ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ಮಯ ಆಗಿರದಿದ್ದರೆ?"

"ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು" ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಶಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

"ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಫೇಲ್ಯೂರ್(failure) ಆಗಬಹುದಿತ್ತು ಅಂತೀರಾ?"

ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟವಾದ "ಅತ್ಯಂತ"ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಅತ್ಯಂತವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಅತ್ಯಂತವಾದರೂ ಸೈಯೇ ಎಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು.

ನಾನೀಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಂಗಡ ಹೆಚ್ಚು ವಾದ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬದಲಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡುವ ಒಂದು ತರಹದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರ ಜಲಪಾತ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತವನು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅದರ ಸಂಗಡವೇ ಬೇರೆ ಕೆಲ ಅತ್ಯಂತಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕೊಳಕಾದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ, ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಮೈಗಳ್ಳರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ತೀರ ಈಚೆಗಿನ ಒಂದು ತಥ್ಯವೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಲಾ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಭಾರತದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ - ಎಂಬುದು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಈ ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ತಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ತಮ್ಮ ಟಾಕಿಂಗ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಅತ್ಯಂತಗಳು ತೀರಿದ ನಂತರ ಅವರು ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಅನಿಷ್ಟ ಅತ್ಯಂತಗಳನ್ನಾದರೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ನನಗೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ.

೨೧. ಗೋಣಗಿ ಗೋಣಗಿ ಕ್ರಾಂತಿ ತಪ್ಪಿಸಿರಿ

ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ಗೋಣಗುಡುಕರು ಮತ್ತು ಕೊಲೆಗಡುಕರು. ನೀವು ಗೋಣಗುಡುಕರಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಕೊಲೆಗಡುಕರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಅಂದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾವರ್ಗದವನು.

ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ರಾತ್ರಿ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಆಫೀಸಿನ ಮೇಲೆ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಬದುಕಿರುವುದಕ್ಕೂ ಗೋಣಗಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಗೋಣಗುತ್ತ ಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಗೋಣಗುತ್ತಲೇ ಏಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗಿನ ಸಕ್ಕರೆ ನಿದ್ರೆಯ ನಡುವೆ ಯಾವುದೂ ಕಾನನ್ ಡಾಯಲ್ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಘೋರ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಘಟನೆಗಳುಳ್ಳ ಕನಸು ಸುರುಳಿ ಬಿಚ್ಚತೊಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ನಿಟ್ಟನ್ನು ತಲುಪಿ, ಮರದ ಕಾಲಿನ ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನ ಕಿಡಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ, ನನ್ನ ಕೊರಳನ್ನು ತನ್ನ ಎಲುಬುಕೈಗಳಿಂದ ಹಿಡಿಸುತ್ತೊಡಗಿದ್ದಾನಷ್ಟೆ. ನಾನು ಪಾರಾಗಿ ಬದುಕುವೆನೋ ಅಥವಾ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಸಾಯುವೆನೋ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲಜನಕವಾದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನಸು ಇರುವಾಗ "ಕಾಫಿ ಆಗಿದೆ, ಏನು ಈವೊತ್ತು ಏಳೋದಿಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅಲುಗಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ನಾನು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಮರದ ಕಾಲಿನವನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಒಳ್ಳೇ ಮಜಾ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಭಂಗಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ತಾಮಸ ಸಂತೋಷ ಸಿಗುತ್ತದೇನೋ ಎಂದು ಗೋಣಗುತ್ತ ಏಳುತ್ತೇನೆ. ಬಚ್ಚಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಸಿನೀರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾದಿಲ್ಲವೆಂದೋ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಾದಿದೆಯೆಂದೋ ನನ್ನ ಟೂತ್ ಬ್ರಶ್ ನಿನ್ನೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದೋ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಫಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ದಿನ ನನಗೆ ಮಧುಮೇಹ ರೋಗ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲೆಂದೂ ಗೋಣಗುತ್ತೇನೆ. ಹೊರಗೆ ಬಂದು ರೇಡಿಯೊ ತಿರುಗಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ವೆಂಕಟೇಶ

ಸುಪ್ರಭಾತ ಸ್ತೋತ್ರ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ಸ್ತೋತ್ರವೂ ಯಾಕೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತಲೆ ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಟವೆಲ್ ಹಿಸಿದು ಈಗಿನ ಟವೆಲ್ಲುಗಳೇ ಹೀಗೇ, ಎಲ್ಲಾ ಜವಳಿಗಿರಣಿಗಳೂ ಠಕ್ಕರ ಕೂಟಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ. ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಗೊಣಗುತ್ತ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತೇನೆ. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಷ್ ಇದ್ದರೆ ಸಿಟಿ ಸರ್ವಿಸುಗಳನ್ನೂ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದೆಂದೂ ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ. ಜನರು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಈ ಕಥೆಗಳಿ ನಾಟ್ಯವಾಡುವ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೈ ನುಗ್ಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದೂ ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬೇರೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಹಿಂದುಳಿತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ತೀರ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಆಕಾಶತುಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಖೋತಾ ಬಡ್ಜೆಟ್ ವಿರುದ್ಧ ಗೊಣಗುತ್ತಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರರ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಮೊದಲಿನಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಈಚೆಗೆ ನನಗೆ ಏನು ಕರ್ಮವೋ ನಿದ್ಡೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ, ನಿದ್ಡೆಯೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ರಾತ್ರಿ ಗೊಣಗುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಎಂದು ಗೊಣಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವಷ್ಟು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಾನು ಗೊಣಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ ಎಂದು ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಗೊರಗೊರ ಎಂದೇನೋ ಸಪ್ಪಳ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದೆನೆಂದೂ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಗೊಣಗೊಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿರಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಾನು ಹುಟ್ಟಾ ಗೊಣಗುಡುಕನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ.

ನೀವು ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಇದ್ದಲಿ ಗ್ಯಾಸಿನ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಚಳಿಗಾಲದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಕಂಡಕ್ಕರನೋ ಇನ್ನಾರೋ ಅದರ ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆವರೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಅದರ ಮೂಗಿಗೆ ಅಂಕುಶ ಹಾಕಿ ತಿರುವಿದಾಗ ಶಬ್ದಮಾಡಿ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಅದು ಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಆಗುವುದನ್ನು ನಾನು ಮೂಕ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಗೊರಗೊರ ಎಂದು ಗೊಣಗುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದೆಂದೂ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸೇರಲಾರದೆಂದೇ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಗುರಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವೋ ಮುಂಚೆಯೇ ತಲುಪಿಯೇ ತಲುಪುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಈ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀವು ಹೊರಡಿಸುವುದು ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗೊಣಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಕೊನೆಗೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಲೇ

ಇತ್ತು. ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಕೋಲ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಬಸ್ಸಿನ ಸಂಗಡ ಒಂದು ತರಹದ ಭಾಯೀಭಾಯಿತನ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಗೊಣಗುಡುಕರ ಸಂಘವೊಂದನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಾನೊಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ದೊರೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಮಾನಸಿಕ ಗಣಿತ ಮಾಡಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಗೊಣಗುಡುಕರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೀಂ ಕೇಸ್ ಆಗಿರಬಹುದಾದರೂ ಯುನಿಕ್ ಕೇಸ್ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಮನವರಿಕೆಯಿಂದ ನನಗೆ ತುಸು ನಿರಾಶೆಯಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಯೆನಿಸಿತೆಂದೂ ಹೇಳಲೇಬೇಕು.

ಗೊಣಗುಡುವುದು ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವೋ ಅಥವಾ ಮನೋರಂಜನೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾರದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಗೊಣಗುಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೊಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡನೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವ ಆನಂದದ ಛಾಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ಮನೋರಂಜನೆಯೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅನುಭೂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸುವ ಲೋಕೋತ್ತರ ನಿರ್ಮಮ ಆನಂದದ ಛಾಯೆ ಅದು.

ಕಲಾತ್ಮಕ ಆನಂದದ ಒಂದು ಗುಣವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಬೇಸರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ರುಚಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ನಾವು ಗೊಣಗುಡುಕರ ಬಳಗದವರು ಇಂಥ ಆನಂದವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಆನಂದ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಸಿದೊಡನೆ ಪುಟಿದೆದ್ದು, ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಶೋಕವೇ ಶ್ಲೋಕವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಹಾಗೆ, ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಸೂಸತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸುತ್ತು ಗೊಣಗಾಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗೊಣಗುವ ಅಲ್ಪ ತೃಪ್ತಿಯ ಸಾಲುಮಂಥ ಮನಸಿಪಾಲಿಟೀ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಮತ್ತು ನೋಣಗಳು, ಕಸದ ರಾಶಿಗಳು, ಕ್ರೂರನ ಕಣ್ಣುಗಳ ಹಾಗೆ ನಿರ್ಜಲವಾದ ನಲ್ಲಿಗಳು, ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉರಿದು ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ನೈತಿಕ ಒಲವಿನವರಾಗಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಕಂಡು ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕುವ ಈಗಿನ ತರುಣರ ಪಾತಕ ವೃತ್ತಿ, ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಿಚ್ಚಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊಲಿದ ಈಗಿನ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಈಗಿನ ಸಿನೇಮಗಳ ಕಾಮಪ್ರಚೋದಕತೆ ಮೊದಲಾದ ನೀತಿಗೇಡುಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿವೆ. ನೀವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ, ಸ್ವಜನಾನುಗ್ರಹ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಗತಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಗೊಣಗಾಟಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗಬಲ್ಲವು. ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರದವರಿಗೆ ಇಂಡಿಕೇಟು - ಸಿಂಡಿಕೇಟು, ಜಾತೀಯತೆ, ಪ್ರಾಂತೀಯತೆಗಳು

ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಸುಧಾರಣಾವಾದಿಗಳಿಗೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಈಗಿನ ಕವಿಗಳ ನಿರರ್ಥಕ ಕವಿತೆಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ನೀರಸ ರಚನೆಗಳು ಇವೆ. ಹಿಂದುಗಳು ಹಿಂದುಗಳ ಅನೈಕ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಣಗಬಹುದು. ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹಿಂದುಗಳ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಬಹುದು. ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಮರಾಠಿಗರೂ ಗಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೊಣಗಬಹುದು.

ಮತ್ತು ಗೊಣಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳ ಅಭಾವವಾಗದ ಹಾಗೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಡುವೆ ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮೂಗಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಕತ್ತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದ ಟೆಲಿಫೋನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೆ ಕತ್ತೆಯ ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿಫೋನಿಗೆ 2 ಪೈಸಾ ಖರ್ಚುಮಾಡಲಾರದಷ್ಟು ಜಿಪ್ಪಣಾರು ನೀವಲ್ಲ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸತ್ತ ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೀಗ ಒಂದು ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ನಿಹಿತ ಸ್ವಾರ್ಥ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ನೀವು ವರದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲಾದರೂ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಎತ್ತಿಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ, ನಿಮಗೂ ನನಗೂ ಗೊಣಗುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿರುವ ಒಂದು ನವೀನ ವಿಷಯ ಹೊರಟುಹೋಗುವುದಲ್ಲವೆ?

ಗೊಣಗುಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನುಕೂಲವೆಂದರೆ ಅದು ಯಾವುದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಶ್ರಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಮನೆಯಾತ ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯನ್ನೂ ಲಂಚಗುಳಿತನವನ್ನೂ ಗುಪ್ತ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಕ್ಕವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅನಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರ ಹೌದು. ನೀವು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮುಂದೆ, ಅವನ ಹಿಂದೆ, ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಗೊಣಗುತ್ತೀರಿ. ಅವನ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾಯಿತು.

ಗೊಣಗುವುದು ಶಾಂತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪೋಷಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ದಿನದ ಗೊಣಗಾಟವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಮನಶ್ಯಾಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಾನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಲಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದಿನ ಗೊಣಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ವಸ್ತು ಸಿಕ್ಕದೆಯೇ ಮತ್ತಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಗೊಣಗಾಟ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಎಗರಾಡುತ್ತೇನೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ, ಆಮೇಲೆ ಊಟಮಾಡದೆ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ, ನಿದ್ರೆ ಬಾರದೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಗೊಣಗುಡುಕರಲ್ಲದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಲೆಗಡುಕರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗೊಣಗಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಒಂದು

ಘಟನೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಂಡೆ. ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಗಿರಾಕಿ ಮಿತಭಾಷಿಯೂ ಪರನಿಂದೆ ಮೊದಲಾದ ಗೊಣಗಾಟದಲ್ಲಿ ಕೈ ಮಿಲಾಯಿಸದವನೂ ಆಗಿದ್ದ. ಒಂದು ಸಲ ಯಾರ ತಪ್ಪಿನಿಂದಲೋ ಏನೋ ಆತ ತಣ್ಣೀರಿನ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರು ಬಂತು. ಆತ ಕೂಡಲೆ ಕೆಂಪೇರಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನೇನೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ನಲ್ಲಿಯನ್ನು ಕುಟ್ಟಿದ. ಅದರ ಟ್ಯಾಪ್ ಮುರಿದುಹೋಯಿತು. ಸುಡು ನೀರು ಬಸಿದು ಅವನ ಕಾಲು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆತ ಗೊಣಗಾಡುವವನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಈ ರೀತಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮಹಂತಕರು, ಕೊಲೆಗಡುಕರು, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಗೊಣಗುಟ್ಟಲಾರದವರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ನನ್ನ ಖಚಿತ ನಂಬಿಕೆ.

ಕಾರಣ ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಆಗಿದೆ. ನೀವು ಗೊಣಗುಟ್ಟದೆ ಹೋದರೆ ನಿಮಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ತಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತೀರಿ. ಒಂದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಸಮಾಧಾನಕರ ಸಂಗತಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊನೆಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವೇ ಸಾಲದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಇಡೀ ಅಸಮಾಧಾನಕರ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತೀರಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲೆಗಡುಕ ಅಥವಾ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಲೆನಿನ್ ಎಂದೂ ಗೊಣಗುಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಮಾವೊ ತ್ಸೆ ತುಂಗ್ ಕೂಡ. ಆತ ಗೊಣಗುಡದೆ ರೈತರ ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿದ.

ನಾನು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ; ಕ್ರಾಂತಿ ವಿರೋಧಿ. ನಾನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾವಾದಿಯೂ ಹೌದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಪರಮಾವಧಿ ಗೊಣಗಾಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರ ಮೂಲ ಜಾಯಮಾನ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು. ನಮ್ಮ ರಾಜಕರ್ತರ ಜಾಯಮಾನವೂ ಅದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಗೊಣಗುಟ್ಟುವ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುತ್ತೇವೆ, ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುತ್ತೇವೆ, ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುತ್ತೇವೆ; ಈಗ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಗೊಣಗುವ ಮ್ಯಾಚುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಂಭವ ಇದೆಯಾದರೂ ಕ್ರಾಂತಿ, ರಕ್ತಪಾತ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭರವಸೆಯೂ ಇದೆ.

(೧೯೭೦)

*

೨೨. ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿರಿ

ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಇದೀಗ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಮಾನ್ಯರು ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವಿನ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡದೆ ಅದರ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಉಪಾಯ ಯಾವುದೂ ನಮ್ಮ ಆ ಮಂತ್ರಿ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹೊಳೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಗೋಹತ್ಯೆಗೆ ಅವರು ಅನುಕೂಲಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಗೋಹತ್ಯೆ ಬೇಡ ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ನರಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಾಲೋಚನೆ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲಸ. ಗೋವನ್ನಾದರೆ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೊಂದ ಪಾಪ ತಿಂದು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಹಾಗಲ್ಲ. ನರಮಾಂಸ ತಿನ್ನಲಾರದಷ್ಟು ಕೊಳಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಗಹನ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ಅಮೃತಮಹಾಲ್, ಸಿಂಧಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಾರಾಸಾರ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ನಾನು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಘನ ಸರಕಾರದವರು ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಕಮಿಟೆಡ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆನಾದರೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾಗಿ ತೀರ್ಪು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯ ಹೀಗಿದೆ :

೧) ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡಬೇಕು ; ಆದರೆ ೨) ಈ ಹತ್ಯೆ ಕೆಲ ಪ್ರಕಾರದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'ಹೋಲಿ ಕೌ' ಎಂದೂ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ 'ದೇವರ ಆಕಳು' ಅಥವಾ 'ಪವಿತ್ರ ಗೋವು' ಎಂದೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು.

ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಆ ಬಡಕಲು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕೊಂದರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಕಾಲಿನ ದೇವರ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಈ ಗೋವುಗಳ ಪಾಲಕರನ್ನೂ... ಬೇಡ ಬೇಡ. ಅದು ತೀರ ಅತಿಯಾದೀತು, ನಾವು ನಮ್ಮ ತೀರ್ಪನ್ನು ಗೋವುಗಳಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಡಬೇಕಲ್ಲವೆ!

ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಹಿಂದೂಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಉಪನಿಷತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಡಕಲಾಗಿ, ಹಾಲು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಾಕುವ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅದೊಂದೇ ಉಪಾಯವಿತ್ತು ಅವರಿಗೆ. ಈಗ ಸಾಕಲಾಗದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕಟುಕರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಗೋಹತ್ಯಾ ಪಾಪದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ಗೋವುಗಳ ಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಇಂಥ ಅಪಚಾರಗಳನ್ನು ಗೋಹತ್ಯಾವಾದಿಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಇತರ ಗೋವುಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ವಿರೋಧಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಈ ಯುಗದ (ಇದನ್ನು ಕಲಿಯುಗ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ ಜನರು ತಾವಿದ್ದ ಯುಗವನ್ನು ಕಲಿಯುಗವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನನಗೆ ಬಲವಾದ ಸಂದೇಹವಿದೆ.) ದೇವರ ಆಕಳುಗಳು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದವುಗಳ ಹಾಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ ಮೂರೇ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಇವು ಅವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪವಿತ್ರವಾಗಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಕಾಲು ಕಮ್ಮಿ ಇರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಡೀಸೆಂಟ್ ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದೂ ತನ್ನೂಲಕ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತೇವೆಂದೂ ಇವು ನಂಬುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಮಗೆ ಮೂರೇ ಕಾಲು ಎಂದು ಅವು ಹಟ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಸುಳ್ಳು ಡೀಸೆನ್ಸಿಗೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ನಾವು ಈ ಅಪಾಯಕರ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಂ ಮತ್ತು ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲು ಬಿಡಬಾರದು.

ನನ್ನ ವಾದದ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಇನ್ನು ವಧ್ಯವಾದ ಈ ತ್ರಿಪಾದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

"ಜಾತ್ಯತೀತತೆ" ಎಂಬ ಪವಿತ್ರ ಗೋವಿನ ಸುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಲೇಬೇಕು. ಕೇಳಿರಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುವ ನಿಜವಾದ ಗೋವು ಒಬ್ಬನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನಾನು ಕಂಡ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ನಿಜವಾದ ಜಾತ್ಯತೀತ ಗೋವುಗಳು ಹುಲ್ಲು ನೀರು

* ಹೋಲಿಸಿರಿ - ತನ್ನ ಕೋಳಿಗೆ ಮೂರು ಕಾಲು (ಕನ್ನಡ ಗಾದೆ)

ಕಾಣದೆ ದಶಕಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು ಮುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವಂತಿದ್ದವು. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿದ್ದವು (ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ಪವಿತ್ರವೆಂದು ಯಾವ ಗೋಸೇವಕನೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ) ಆದರೆ ಪವಿತ್ರ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮುಗ್ಗಾಲಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನೀವು ವಿಧಾನಸೌಧಗಳ, ಪಕ್ಷ ಕಚೇರಿಗಳ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ -ಹೆಚ್ಚೇಕೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನಲು ಉಂಟೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ಮನುಷ್ಯನೂ ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಬಾಲವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಬಲವೆಂದು, ಮೂರೂ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎರಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿ ಒಳಗೆ ಏನಾದರೂ ಉಂಟೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಧೈರ್ಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಕೆಳಗುರುಳಿ ಕಾಲು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬಹುದೆಂದೂ ತನಗೆ ಗೋಹತ್ಯಾಪಾಪ ಬಂದೀತೆಂದೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಂಜಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಜಾತ್ಯತೀತತಾ ಗೋಸಾವಿತ್ರಿಯಾದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದವರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯೇ ಜಗನ್ನಾತೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಕತ್ತೆಯನ್ನೋ ನಾಯಿಯನ್ನೋ ಮಂಗವನ್ನೋ ಕೋಣನನ್ನೂ ಖಾಸಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಬೇಕಾದಂತೆ ಪೂಜಿಸಲು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಇರಲಿ, ಏನು ತಪ್ಪಾಯಿತು? ಪರಮಾತ್ಮನೇ "ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಸೇರುತ್ತೇನೆ." ಎಂದಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಾ? ಒಪ್ಪಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಿಮಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪವಿತ್ರ ಗೋವಿನ ಹಿಂದೆ ಅವಿತುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವವರು ಬಹಳ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೋವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೊಂದರೆ ಇಂಥವರಿಗೆ ಮರೆ ತಪ್ಪಿ ಲೋಕಕ್ಷೇಮವಾದೀತು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಾದರೂ ನಾವು ಪೂಜಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾಚಿಕೊಂಡು ಕ್ಷುದ್ರ ದೇವತಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

"ಅಭಿಮಾನ" ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ದೇವರ ಆಕಳುಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಭಾಷಾಭಿಮಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೇದಗಳುಂಟು. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು positive ಗಿಂತಲೂ negative ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವುಗಳ ಅಭಾವ ರೂಪದಲ್ಲೆ - ಅಂದರೆ ಇವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಕ್ರೋಶದ ರೂಪದಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ "ಅಭಿಮಾನ" ಗೋವನ್ನು ನಾವು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬರು ವಿಷಾದದಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಿದರು. (ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯ ನಾಯಕರೂ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ). ಇದು ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಗೋವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಅಥವಾ ಭಾರತದೇವಿಯ ಈ ದೇವಾಲಯದ ಆಕಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು "ಯಾಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿ ನಂಬಲೊಲ್ಲದವರಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದಲೇ ನೀವು ಗೋಮಾತೆಯ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ನೀವು ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಒಣ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ಅಳಬೇಕು, ಅಥವಾ ಅಳುವವರ ಸುತ್ತ ನೆರೆದು ಚ್-ಚ್-ಚ್ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕು.

ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಗೋವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೊಂದು ಒಳಗೇನಿದೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದೊಳಿತು. ಆಗ ಈ ಗೋವಿಗೆ ಮೂರು ಕಾಲು ಇರುವುದೇ ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದೀತು. ಅಭಿಮಾನವೆನ್ನುವ ಈ ಗೋವಿಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಮೊಲೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೋ ಅಥವಾ ಅದು ಕೊಡುವ ಹಾಲು ಜನಕ್ಕೆ ಜೀರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೋ ತಿಳಿದೀತು. ಆಮೇಲೆ ನಾವೇನಾದರೂ ಈ ಗೋಜಾತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ದಾರಿ ಹುಡುಕಬಹುದು.

ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು, ಆ ಆಧುನಿಕ ದೇವರ ಆಕಳನ್ನು ಕಂಡಿರಲೇಬೇಕು. ಅದು ಈಚೆಗೆ ಹುಚ್ಚು ಕುಣಿದು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೋಧೂಳಿ ಮುಂಬರುವ ದುರಂತ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆಂಬ ಭಯ ನನಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನೀವು ಅದು ಯಾವ ಗೋವೆಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಹೆಸರು "ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೊ."

ಈ ಗೋವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು, ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ತನ್ನ ತೊರೆದ ಮೊಲೆಗಳಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಗರೀಬರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲಿನ ನದಿಯನ್ನೇ ಹರಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗೋವಿನ ಗೋಪಾಲಕರು ಜನರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕುಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹಾಲಲ್ಲ. ಒಂದು ತರಹದ ಕಳ್ಳು ಎಂದೇ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕುಡಿದು ಅವರಿಗೆ ತಮಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠರನ್ನು ಬೈಯಲು, ಅಣಕಿಸಲು ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಅದಮ್ಯ ತೃಷೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕುಡಿದು ಬೈಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವಾಗ ಅವರ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಬಿದ್ದ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಗೋಪೂಜಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಗರೀಬಿಯನ್ನು ಹಟಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಗೋವಿನ ನಿಂದೆ ಮಹಾ ಪಾಪವೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಗರೀಬಿ ಹಟಾವೊ ಗೋವು ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂಜಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಗರೀಬರ ಎಲುಬು ಗೂಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ದೃಶ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಗರೀಬರು ಎಂದೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಗೋವನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗರೀಬರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಾಗಿ, ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾವೇ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗೋಪೂಜೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಕೊರತೆಯೆಂದರೆ ಗೋವು ಕೊಡುವ ಮೂತ್ರವೂ ಪವಿತ್ರವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು.

ಗೋಹತ್ಯಾ - ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಮುಂದೊಡ್ಡುವ ಒಂದು ವಾದವೆಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೀರ ಅತಿಯಾಗಿ (ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ) ಗೋವುಗಳಿವೆಯೆಂಬುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಬಡಕಲಾಗಿದ್ದು,

ಸಗಣೆಗಷ್ಟೇ ಉಪಯೋಗವಾದ ಈ ಆಕಳುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಕೆಲವೇ ಹಾಲುಗೆಚ್ಚಲ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಸಾಕಬಹುದು ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ದೇವರ ಆಕಳುಗಳು ಸಗಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಲಾರದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತಿಂದು ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವಂತೂ ಶುದ್ಧ ಆಕಳ ಚರ್ಮ ಹೊದ್ದ ಮುದಿ ಹುಲಿಗಳೇ !

ನಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಗೋವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂಬ ಗೊಡ್ಡಾಕಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುದಿಯಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದು ಕರು ಹಾಕುವ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಮೀರಿ, ಕೆಲವು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಕೋಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಪವಿತ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಂಕೆ ಎತ್ತುವವರು ದ್ರೋಹಿಗಳೆಂದೇ ಬಗೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈವರೆಗಂತೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅದು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪೂರ ತರುವಷ್ಟು ಹಾಲು ಕೊಡಲಿದೆಯೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ಅದರಿಂದ ಲಾಭ ಹೊಂದುವವರು ಗೋಪಾಲ ಚೂಡಾಮಣಿಗಳು. ಈ ಗೋವಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬೇಕು ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಲು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಗೋವಿನ ಮೇಲೆ ನಾವೆಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದರೆ - ರೇಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡಷ್ಟೂ ರೇಸಿನ ಚಟವನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಹೋಗಲಿ, ಅಡವಿಗೆ ಅಟ್ಟುವುದೂ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಯಾರೂ ಅದರ ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾವಿತ್ರೈಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಪೂಜಿಸುತ್ತೇವೆ. ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಭಾವೈಕ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಪವಿತ್ರ ಪಶುಗಳ ಸಂಗಡ ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿದರೆ ಹೇಗೆ?

✱

೨೩. ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರ

ಬಾಳಿನಲಿ ನೀ ಕಂಡ ಸೊಗಸುಗಳನು ಎಣಿಸಿಕೋ ಎಣಿಸಿಕೋ ದುಗುಡ ಸೋಂಕದ ಗಳಿಗಳನು
ಆಗ ನೀನರಿವಿ, ನೀನೆಂಥವನೆ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು!

- ಲಾರ್ಡ್ ಬೈರನ್.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿ ಬೈರನ್ ೩೩ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೂ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆತ ಜೀವನವನ್ನು ಮಥಿಸಿ, ಸುಖದ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ದುಃಖದ ಹುಳಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತೂಗಿ, ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಪು ಇದು : "ಇಲ್ಲದಿರುವುದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು" ಅವನಿಗಿಂತ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಎಳವೆಯಲ್ಲೇ ಬಾಳುವೆ ಮುಗಿಸಿದ ಶೆಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ : "ನಮ್ಮ ಸವಿ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ದುಃಖದ ಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುವವುಗಳೇ!" ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮನುಷ್ಯ - ಯಾವಾಗಲೂ ಹಟಮಾರಿ. ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತನಗಾಗಿದ್ದು ಹಾನಿಯೆಂದು ಅವನು ಅರಿತಿದ್ದರೂ ಬೈರನ್ನನಂತೆ ಅದರ ಲಾಭ ಹಾನಿ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಷ್ಟು ನಿಕ್ಕಿ ಹಾನಿಯೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಾಡುವಂತೆ ಅವನೂ ಇಂದು ಆದ ವಿಕ್ರಯ - ಟರ್ನ ಓವರ್ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂದಿನ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂತು? ಎಂಬುದಿಷ್ಟೇ ಅವನ ಕುತೂಹಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ನಷ್ಟವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಅವನು ಒರಸಿ ಒಗೆದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂದು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಟರ್ನ ಓವರ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ರಾತ್ರಿ ರೊಕ್ಕ ಎಣಿಸಿ ತಿಳಿದಾಗ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಲಾಭವೇ ಎಂಬಂತೆ ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಬಾಳನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಎರಡಿವೆ. ಒಂದು ವಿಕ್ರಯದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿ. ಆತ ಲಾಭವನ್ನು ಗಣಿಸುವವನಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಗಿರಾಕಿ ತುಂಬಿರಬೇಕು, ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಬೇಕು. ಇದೇ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಸಾರ್ಥಕತೆ. ಅಂಗಡಿಯನ್ನೇಕೆ ಮುಚ್ಚಬಾರದು? ಎಂದವನ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಲೋಕದ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವನದ ಅಕೌಂಟಂಟರು. ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸಂಶಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವರು. ನಿಜವಾದ ಲಾಭವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಂಬಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲು ಕೇಳುವರು, ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಔಚರ್ ಬೇಕೆಂದು ಹಟತೊಡುವರು. ಈ ಬಿಲ್, ಸ್ಲಿಪ್, ಔಚರ್, ಕಾಲಂ ವಾರು ಕಿರ್ದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಖಾತೆ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಡುವ ಖರ್ಚೇ ಲಾಭವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಬಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ, "ಹಾಂ, ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆ"ಂದು ಎಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯು ನಿರ್ವಿಕಾರತೆಯಿಂದ ಹೇಳುವನು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕವಿಟ್ಟೂ ಲಾಭ ತೋರಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆಗ ಅವರು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಡೆಡ್‌ಸ್ಟಾಕ್ ಮೇಲೆ ಸವಕಳಿ ವಜಾ ಬೇಡುವರು, ರಿಝರ್ವ್ ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆಪದ್ಧನ ಹಾಕಿಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುವರು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆನಂದವೂ ಅಪ್ಪಟ ಆನಂದವೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಡುವರು. ನೀವೊಂದು ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದ ಕಾಮಿನಿ ಕೌಶಾಲಳ ಪ್ರಣಯ ಪ್ರಕರಣದ ಅನಿಷ್ಟಾಂಶಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅದರಿಂದಾದ ಶ್ರಮದ ಅಥಾವೆ ಪತ್ರ ತೆಗೆದು ತೋರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸಂತೋಷ ನಿರಾಧಾರವೆಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಎಳೆ ಮಗುವಿನ ಚೆಲುವನ್ನು ನೋಡಿ ನೀವು ಮುಗ್ಧರಾದರೆ ಇದು ಭಾರತದ ಜನ ಸಂಖ್ಯಾಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಕಟವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಇಸಮುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಸಮಾಧಿಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಳುವೆಯ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕದ ಕಾಲಮುಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ನೆಟ್ಟನ್ನ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವವರು.

+++

ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಹಲಪ್ರಮುಖ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಲೇಖಕರು ಜೀವನವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ವಿಧಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಲೇಖಕ ತನಗೆ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆತಿರುವದರಿಂದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಆನಂದ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಜನರು ಅಪರಿಚಿತರಾದರೂ ಸರಿಯೆ ಪರಿಚಿತರಾದರೂ ಸರಿಯೆ. ಅವನಿಗೆ ಜನಸಂಪರ್ಕದ ಆನಂದ ಲಭಿಸಿಯೆ ಲಭಿಸುವದಂತೆ. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಟರ್ನ್ ಓವರ್ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅತಿ ಉತ್ತಮ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆಯುವದು. ಆ ಜನ ಅಪರಿಚಿತರಾದಷ್ಟೂ ಸೊಗಸು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತರೂ ನಿಮ್ಮಂಗಡಿಗೆ ಹೊಸ ಗಿರಾಕಿ. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವನು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚಕರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಗರಿಮೋಡವಾಗಬಹುದು. ಜನರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹಿಂಡಿನೊಳಗಿನ ಕುರಿಯಾಗಿರುವಿರಿ. ಹಿಂಡಿನ ಎಲ್ಲ ಕುರಿಗಳ ಮೊಂಡು ಮೊಟಕುಗಳು, ಬಣ್ಣ ನುಣ್ಣನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯ

ವಿಷಯಗಳಾಗುವವು. ನೆರೆಯವನ ಹೃದಯ ವಿಕಾರವನ್ನು ಕಂಡು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಾರು ಹುಣ್ಣನ್ನು ಮರೆಯುವಿರಿ. ನೆರೆಮನೆಯವನ ಮಗಳು ಜಟಿಕಾ ಸಾಬಿಯ ಸಂಗಡ ಪರಾರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಕಾಲೇಜು ಸಹಪಾಠಿನಿಯನ್ನು ಸೈಕಲ್ ಕ್ಯಾರಿಯರ್ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಟ್ರಿಪ್ ಹೋದುದನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವಿರಿ. ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಾಗ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಹಗುರುತನವೊಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಏಕತಾರಿಯ ಏಕನಾದವಲ್ಲ, ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಪಿಟೀಲಿನ ಅಥವಾ ಪರ್ವತೀಕರರ ಸ್ವರಮಂಡಲದ ಹಲವು ತಂತಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ನಿನದಿಸುವ ಸ್ವರ ಎಂದೆನಿಸುವುದು. ಜೀವನದ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಏಕಾಂತದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಶತ್ರು ವಿರಳ. ತನ್ನ ನೆರಳಿನ ಸಂಗಡ ಆಡುವ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯಂಥವರು, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ಅಟ್ಟುವುದರಲ್ಲೇ ಮನೋ ವಿನೋದ ಪಡೆಯುವ ನಮ್ಮ ನೆರೆಮನೆಯ ನಾಯಿಯಂಥವರು ನೀವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಏಕಾಂತದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೊಬಗನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲೀರಿ.

+++

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಹಿತಿಗೆ ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬರಹೋಗುವ ಗಾಡಿಗಳ ಮತ್ತು ಜನರ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಕಲ್ಪನಾಲಹರಿಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬಿಟ್ಟು ಗಂಭೀರವಾದ ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮೋಹಕವಾದ ರೋಮಾನ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವುದರಿಂದ ಆನಂದ ದೊರಕುವುದಂತೆ, ನಿಜ. ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಆಗರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಓ ಆ ಕಂಬದ ಬಳಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ಆ ತರುಣಿ ಯಾರನ್ನು ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು? ಅವಳಲ್ಲಿ ಬಂದುದು ಅವಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಯಾರೊಡನೆಯೋ ಭಿಕ್ಷೆಯಾಗಲು ಯಾಕಿರಬಾರದು? ಈ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅವಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಕಲ್ಪಿತ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬಹುದೋ!? ಅಥವಾ ಅವಳು ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳಬಯಸಿದ ತರುಣಿ ಬಾರದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ಆ ಪ್ರೋಲೀಸನಿದ್ದಾನಲ್ಲ, ಅವನ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಬರಲಿರುವ ಮಹಾಚೋರ ಶಿಖಾಮಣಿಗಾಗಿ ವಾರಂಟ್ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಈ ದಸ್ತಗಿರಿ ನಾಳಿನ ಪೇಪರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸಬಹುದು. ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು 'ಬಾಯ್ ಬಾಯ್' ಎಂದು ತರುಣಿ ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರು ತರುಣಿಯರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಮೋಹಿಸಿರಬಹುದು? ಆ ಮುದುಕ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ, ಆತ ಈ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಯಾರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನು? ಲಂಡನ್ನಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮರಳುತ್ತಿರುವ ಮಗನನ್ನೆ? ಆ ಮಗ ಒಬ್ಬ ಬಿಳಿ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಈತನ ಮುಖ ಹೇಗಾದೀತು? ಈಗ ಬರಬೇಕಾದ ಗಾಡಿಗೆ ಅಪಘಾತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವಾರ್ತೆ ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅಳಬಹುದು? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬಹುದು? ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬೇಡವಾದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ಬಂಧುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಬಂದಿರಬಹುದು? ಎಷ್ಟು ಜನರು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಬಂದ ಜನರ ಬದಲು ಬೇರೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಅಸಾಮಿಗಳು ಅವರ ಮೇಲೆ ಮುಗಿಬೀಳಬಹುದು? ಹೋಗಲು

ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಸಹಿತ ಹೊರಟವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಇದೇ ಈ ಊರಿನ ಕೊನೆಯ ದರ್ಶನವಾಗಬಹುದು?.....

+++

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಟರ್ನೋವರ್ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋದಪಡಲು ನೂರಾರು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಬಾಳುವುದೆಂದರೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಚಿನ್ನ ಅಗೆಯುವ ಕೆಲಸ. ಟನ್‌ಗಟ್ಟಳೆ ಅದಿರನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದರೆ ತೊಲೆಗಟ್ಟಳೆ ಬಂಗಾರ ಹೊರಡಬಹುದಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಟಂಕಸಾಲೆಯವರಂತೆ ಗಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ ದೇವರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನ ಕದಿಯಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ಬೇರೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಚಿನ್ನ ಅಗೆಯಲು ಇದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ರಾಶಿಗಟ್ಟಳೆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು, ತೊಲೆಗಟ್ಟಳೆ ಅಪ್ಪಟ ಚಿನ್ನ ಅಗೆಯುವುದು, ಒಡೆಯುವುದು, ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು, ಕುದಿಸುವುದು, ಶೋಧಿಸುವುದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಚಿನ್ನ ಬರಿ ನೆವ ಮಾತ್ರ; ಅಗೆಯುವ ಸಾಹಸವೇ ಸ್ವರ್ಣ ಶೋಧ ಬಾಳಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ; ಆನಂದ, ಸುಖ ನೆವ ಮಾತ್ರ ; ಅದರ ಬೇಟೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಜೀವನ.

✱

೨೪. ಟಪಾಲು ಸಂಪು ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರು

ಟಪಾಲು ಕಟ್ಟೆಯ ಬಂಟರು ಸಂಪಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೂಡುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಆನಂದ ತುಂದಿಲರಾದವರಲ್ಲಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರೊಬ್ಬರು. ಆಹಾ! ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಪತ್ರರಹಿತ ದಿನಗಳು ಬರಲಿದೆಯೇ ಎಂದು ಅವರು ಮಳೆಯನ್ನೆದುರು ನೋಡುವ ಕಷ್ಟೆಯಂತೆ ಉತ್-ಕಂಠಿತರಾಗಿ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಟಪಾಲು ರಹಿತ ಪ್ರಪಂಚದ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವೆಂದಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಟಪಾಲು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೈಗೂಡಿ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಬುಧಗ್ರಹದ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕತ್ತಲಿನ ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಟಪಾಲಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವವೂ ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಣ್ಣು ಚ್ಚಿರಿ ಅಂದರೆ ನಿಮಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಹಾಗೇ ಸವಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತೊಡಗಿದರು. ಹಾ! ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ತಪ್ಪದೆ ಬರುವ ಆಚಾರ್ಯರ ಆ ಬಾಲ್ಯ ಮಿತ್ರನ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಪತ್ರ ನಾಳಿನ ಸೋಮವಾರ ಬರಲಾರದು! ರಗಳೆ ತಪ್ಪಿತು! ಈ ಬಾಲ್ಯ ಸಖ ತುಂಬ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದ ಮನುಷ್ಯ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವನ ಪತ್ರಗಳೋ ತಲೆಬೇಸರ. ತನಗೆ ಹಿಂದಿನ ವಾರ ಸಂಭವಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆನೋವುಗಳು, ಆಫೀಸಿನ ಬಾಸನ ಛೀಕಾರಗಳು, ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಆದ ಮಹಾಭಾರತಗಳು, ಮಗುವಿನ ಮೂಗಿನಿಂದ ಇಳಿದ ಸಿಂಬಳದ ಲೆಕ್ಕಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಕಡೆ ಸಾಗಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ತಮ್ಮ ವಾರದ ಗೋಳುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ೨೫ ಘಟ ಉದ್ದದ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಅವನ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಛೂ ಬಿಟ್ಟು ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಅನಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಶೀರ್ಷಾಸನ ಹಾಕಿ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಅಲುಗದೆ ನಿಂತಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನಾದರೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಡಿಯಾರೇ ಹೊರತು ಪತ್ರ ಬರೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸೇ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು 'ನಾಯಿ ನಿನ್ನ ಕಾಲು ಕಚ್ಚಿತೆಂದು ನೀನು ನಾಯಿಯ ಕಾಲು ಕಚ್ಚುತ್ತೀಯಾ' ಎಂಬ ಆ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು ಪತ್ರ ಬರೆಯದಿರುವುದೇ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕ್ಷೇಮ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದೆಂದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಯಾಕೋ ಆಗದು. ಅವರು ಡೀಗುಗಟ್ಟಲೆ ಹರಟೆ ಬರೆಯಬಲ್ಲರು; ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಆಣೆ ಪೈಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಿಕಾರದಿಂದ ಮಾಡಿ ಗೆದ್ದವರವರು. ಆದರೆ ಪತ್ರ? ಒಂದು ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಪಂಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ? ಇಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಹಗಲೆಲ್ಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಡಿ ನೆಗಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದರೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೇ ಸಂಕಟ ಬಂದಂತೆ ಅವು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತವೆ? ಹಾಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಸಂಕ್ರಮಣಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದುಗೂಡಿದ ದಿನ ಪತ್ರ ಬರೆದರೆಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಅದನ್ನು ಟಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕಲು ಅವರು ನೆನಪಿನಿಂದ ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಹಳೇ ಕಡತಗಳನ್ನು ಜಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೊಂದು ಪತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರ ಆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಮಿತ್ರನದಲ್ಲ. ಆಚಾರ್ಯರೇ ಆ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಬರೆದದ್ದು. "ಇಷ್ಟು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಡ. ಏನಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಅನಾಹುತವಾದರೆ ಅಥವಾ ಸಂತೋಷದ ವಾರ್ತೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಿನ್ನ ಆ ಬಾಸ್‌ಗೆ ವರ್ಗವಾದರೆ, ಅಥವಾ ಹಾರ್ಟ್‌ಫೇಲ್ ಆದರೆ ನನಗೆ ಬರೆದರೆ ಸಾಕು. ನಿನ್ನ ಪತ್ನೀಮಣಿಯು ಯಾವೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಕೂಡ ಜಗಳ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ಆ ದಿವಸ ನನಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸು ನಿನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮೂಗು ಮರುಭೂಮಿಯಾದ ದಿನ ತಪ್ಪದೆ ಬರೆ" ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಉಪದೇಶವಿತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಟಪಾಲು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ಮರೆತದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವರಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬರುವ ಕೆಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ನಿಮಗೂ ಅಂಥವು ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. "ನಾನು ಕ್ಷೇಮ. ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರು. ನಮ್ಮ ಬಾವುಗವು ನಿನ್ನ ದಿನ ಅರ್ಧ ಧಡೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕದ್ದು ತಿಂದದ್ದರಿಂದ ಈವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಾಯಲಾಗಿತ್ತು. ವೆಟರಿನರಿ ಡಾಕ್ಟರರ ಹತ್ತಿರ ಔಷಧ ಕೊಡಿಸಿದೆ. ಬದುಕಿತು. ಇನ್ನೂ ನಿತ್ರಾಣವಿದೆ." ಇದನ್ನೋದಿದಾಗ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ "ಆಹಾ ನಾನು ಅಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ! ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅದು ಸಾಯುವ ತನಕ ಡಾಕ್ಟರರು ಬಾರದಂತೆ ವಿಘ್ನ ತಂದು ಬಾವುಗದ ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಲೆಯೆತ್ತಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ" ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವುಗಳ ಮಾದರಿ ಹೀಗೆ : "ಚಿರಂಜೀವಿ ಲಾಂಗೂಲನಿಗೆ ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು. ನಿನ್ನಿಂದ ಪತ್ರವಿಲ್ಲದೇ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದುವು. ನಿನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ಚಿಂತಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ." "ಎಲಾ! ನನಗೇನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ಮುದುಕಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿಸಿಯೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯನ ಮರಣದ ಸುದ್ದಿ ಕಸ್ತೂರಿಯಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಸರಕೇ?" ಎಂದು ಅವರು ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜನರ ಕೈ ಭಯಂಕರ ತುರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರೇಕೆ ಮಂದಿಗೆ

ಸುಮ್ಮನು ಸುಮ್ಮನೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಬೇಕು? ಕೆಲವರು, "ಬೇರೇನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಬಾಕಿ ಸಂಗತಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಎಂದು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕಷ್ಟೇ ಒಂದು ಇನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ - ಲೆಟರ್ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ 'ಬಾಕಿ ಸಂಗತಿ' ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. 'ಬೇರೇನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದೇ ಆ ಬಾಕಿ ಸಂಗತಿ.!

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಅಕ್ಕ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದಾದರೂ ಪತ್ರ ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಎಗರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಸಂಪು ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ "ಟಪಾಲು ಸಂಪು ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ಜಡಿದು ಪತ್ರ ಬಂದಿತ್ತು. "ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಲೇ ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಮಾಡಬೇಕು" ಅಂತ. ಟಪಾಲು ಸಂಪು ಈ ಹಣ ಕಳಿಸದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ನೆವ ಒದಗಿಸಿದೆ! ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಪಡೆದ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡೀ ಅವಧಿ ಸಮೀಪಿಸಿತ್ತು. "ಊರಿಂದ ನನಗೆ ಮನಿಯಾರ್ಡರು ಬರುವುದಿತ್ತು ನೋಡಿ. ಈಗ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪು ಹೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹಣವೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಂಪು ಮುಗಿಯುವತನಕ ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ. ಸಂಪು ಮುಗಿದ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ನಾನೇ ಬಂದು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶಿಖಂಡಿ ಟಪಾಲು ನೌಕರರು ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಹದಗೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

✱

೨೫. "ನಡೆಯುತ್ತದೆ!"

ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಮುಖಕ್ಕೆರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ - ಸ್ವದೇಶೀ ಬ್ಲೇಡಿನಿಂದ. ಕುಡುಗೋಲು ಹಿಡಿದು ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ದಂತೆ ಸಪ್ಪಳವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ಸಲ ಕೆರೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೂ ಗಡ್ಡದ ಗುತ್ತಿಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಥತ್ತೇರಿ! ಇದೇನು, ಬ್ಲೇಡೋ ಗರಗಸವೋ! ಸೆವೆನ್ ಒಕ್ಲಾಕ್, ಜಿಲೆಟ್ ಬ್ಲೇಡುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಸುಖಕ್ಕೆರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಕ್ಷೌರಕರ್ಮ ಮುಗಿಸಿ ಉರಿಯುವ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಗ ಬಂದು, "ಅಪ್ಪಯ್ಯಾ, ಈ ಪದ್ಯದ ಅರ್ಥ ಹೇಳು" ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿದೊಡನೆ ಅಸಹ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ಮುದ್ರಣ. ಪದ್ಯ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಚಿತವಾದ ಮಹಾಕವಿ ರನ್ನನ ಪದ್ಯ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತದಲ್ಲಿ ಐದು ತಪ್ಪುಗಳು. ಪುನಃ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದೋಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಇದೇ ಪದ್ಯ ಮ್ಯಾಕ್‌ಮಿಲನ್ ಐದನೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಎಂಥ ಮುದ್ದಾದ ಮುದ್ರಣವಿತ್ತು. ಇಡೀ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮುದ್ರಣ ನೋಡಿದರೆ ರನ್ನ ಕವಿಯ ಮೇಲೆಯೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿತು!

ಇವೊತ್ತೇ ಅಭಿಜಿನ್ಮಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಇದೆ ಎಂದು ನೆನಪಾಗಿ ಬೇಗ ಸ್ನಾನ ತೀರಿಸಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ದೂರದಿಂದಲೇ ವಾದ್ಯ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಏನನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಈತ? ಗೊತ್ತೇ ಇರುವ "ವಾತಾಪಿ ಗಣಪತಿಂ ಭಜೇ". ಕೇಳಿ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಂಸಧ್ವನಿಯೋ ಆರಭಿಯೋ ಮೋಹನವೋ? ಆದಿತಾಳಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ? ಇವನಿಗೆ ವಾದ್ಯ ಊದಲು ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮ ಕಲಿಸಿದನಪ್ಪಾ! ಇಂಥಾವನ ಕೈಯಿಂದ ವಾದ್ಯ ಊದಿಸುವ ಬದಲು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹಳೇ ಮುತ್ತೈದೆಯರ 'ಕೈಲಿ ಹಳ್ಳಿ' ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಡು ಹೇಳಿಸಿದರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? - ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಇಂಥ ಪರಿತಾಪ ನನ್ನನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ತುಸು ತರಲವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ದಿನವೂ ಹಲವು ಸಲ ತಳಮಳಗೊಳ್ಳದೆ ಇರಲಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ? ನಾವು ಏಕೆ ಕೆಳಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಕಾಡಿರದೆ ಇರಲಾರವು.

ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಮೂಲದಲ್ಲಿ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂಬುದೊಂದೇ ದುರ್ಬೀಜ ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಎಲ್ಲವೂ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ." ಕನಕದಾಸರ ಮುಂಡಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಕೈಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ನೋಡುತ್ತದೆ, ತಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ, ಈ 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ'ಯ ಪ್ರತಾಪ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಗರಗಸದಂಥ ಬ್ಲೇಡು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಖಾನೆದಾರನನ್ನು ಕೇಳಿರಿ : "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮುಖ ಉರಿದರೆ ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೈಯುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯದು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೊಂಡೇಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೈದರೇನು ನಮಗೆ ಹುಣ್ಣಾಗುತ್ತೆಯೆ? ಕಲೆಯಾಗುತ್ತೆಯೆ? ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶಕನನ್ನು ಕೇಳಿರಿ: "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಬೈಯುವವರು ಬೈಯಲಿ. ಬೈದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿರಿ : ಅವರೂ 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜಕಾರಣಿ ನಿಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ಆರಿಸಿ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಮೈಗಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ'. ಅಧಿಕಾರಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದೂ 'ನಡೆಯುವುದರಿಂದಲೇ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಠ ಹೇಳದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹೇಗಾದರೂ 'ಪಾಸ್' ಮಾಡುವುದು ಆಗುವುದು - "ನಡೆಯುತ್ತದೆ" ಎಂದೇ. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಅರಿಷಣ ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರುವುದು 'ನಡೆಯುವುದು' ಎಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೇ.

ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಕ, ರಾಜಕಾರಣಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಲೇಖಕ, ಪ್ರಕಾಶಕ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. "ನಡೆಯುತ್ತದಾದೀತು, ಆದರೆ ಬರೇ ನಡೆದರೆ ಸಾಕೆ?" ಎಂಬುದೇ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಾರೂ ನಮ್ಮನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಇತರರನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆ.

ನಮ್ಮದೇ ದೇಶದ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವಾ. ನಾನು ಚರಿತ್ರೆಯ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವವನಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬುದು ಅದನ್ನು ನಾವೆಷ್ಟು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟೇ ಜೀವಂತವಾಗಿರಬಲ್ಲದಷ್ಟೇ. ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಇಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಬಲ್ಲದು.

ಆದರೂ ನಾವು ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ನಮ್ಮ ಗತೇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗಂಟಲು ಹರಿಯುವಂತೆ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನಷ್ಟೇ.

ಈಚೆಗೆ ನಾನು ಬಾದಾಮಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಗುಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಶಿಲ್ಪಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೂರ್ತ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೈಮರೆತೆ. ಅರ್ಥಹೀನವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಕೆಂಪು ಉಸುಬು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ತುಂಬಿದ ಈ ಜನ 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವಿಸ್ಮಯಸೃಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತೇ? ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಘಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಎಂಬವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೇ? ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೆಡದಂತೆ ಕಾಣುವ ತಾಜಮಹಲು 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ದರ್ಜೆಯದೇ? ಕಾಳಿದಾಸ ಶಾಕುಂತಲವನ್ನು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು, ಪಂಪನು ಭಾರತವನ್ನು 'ನಡೆಯುವ' ಮನೋಭಾವದಿಂದ ರಚಿಸಿದರೆ? ಬುದ್ಧನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಕಠೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಮೌಢ್ಯವೇ?

ಬಸವಣ್ಣನವರು 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಮನೋಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರೆ ವರ್ಣರಹಿತ ಸಮಾಜಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೇಗಾಗಿ ಪರಮತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ರಾಜಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೋವೋಶನ್ನುಗಳನ್ನೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು 'ಸುಖ'ವಾಗಿ ಜೀವಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ದೂರವೇಕೆ, ಗಾಂಧೀಜಿ 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುವವರಾಗಿದ್ದರೆ ಗುಂಡಿನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಮರರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಮೀರಿತು. ನಮ್ಮ ಹಣೇಬರಹವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಟ್ಟ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಉತ್ಕರ್ಷದ ಬದಲು ಅಪಕರ್ಷವನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಗಾನಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಸ್ವತಃ ಕನಿಷ್ಠತರವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಪ್ರಭುತ್ವ ನಿಜ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಬದಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ತೀರ ಸಾಧಾರಣವಾದುದನ್ನಷ್ಟೇ ಸಾಧಿಸುವ ಉಪಕರಣವಾದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾದೀತು. ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಯತ್ನದಿಂದ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲ ತೃಪ್ತವಾಗಿರಕೂಡದು.

ಈ ಅಲ್ಪ ತೃಪ್ತಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದೇ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಹಟತೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗಾದರೂ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ

ಮನೋಭಾವವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಪನ್ನವಾದದ್ದೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಹಟ ತೊಟ್ಟರೆ ಇಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಅದು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಡವಿದೆ.

ಉತ್ಪನ್ನವಾದದ್ದೇ ಬೇಕು ಎಂಬ ಹಟವನ್ನು ತೊಟ್ಟಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪರರಿಂದ ನಾವು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಾಗ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿಯೇ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮಾಲಕನು ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೇಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಗುರು ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಹಟ - ಅದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ - ಸರಪಳಿ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಸಮಷ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮವು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಮೇಲೆತ್ತುವುದಾದರೂ ಅದರ ಆಕರವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರ ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾರಖಾನೆಯ ವಸ್ತು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಧ್ವಂಸವಾದ ಜರ್ಮನಿ ಜಪಾನುಗಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪುನರುತ್ಥಾನವನ್ನು ಈ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಕೀಳೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗದಿರುವುದೇ ಈ "ನಡೆಯುತ್ತದೆ"ಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವುದು. ಇದು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿಳಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ತಿರುಳಿಗಿಂತ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮದುವೆ ಎಂದರೆ ವಾದ್ಯ ಬೇಕು - ನಮ್ಮ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದು. ಅದನ್ನು ಊದಲು ಕರೆದವನಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ನುಡಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬುದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಸೇರಿಗಾರ ಒಂದು 'ಪೀ' ಮಾಡಿ ಹೋದರಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಬೇಕು, ಅದು ಹೇಗೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದರೇನು? ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕು; ಅದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದರೇನು?

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಯಾವ ದೇಶೀಯರಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟವರಲ್ಲ; ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಲಂಚ, ಕಲಬೆರಕೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಅಪ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಆಂತರಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಶಾರೀರಿಕ ಆಲಸ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ಸರದಿಗಾಗಿ ಕಾಯಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಸಾಹಸ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳೆರಡೂ ಇಲ್ಲದವನು ಒಳದಾರಿಯೆಂದು ಲಂಚದ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಅರಸಿ ಅದನ್ನೇ ಮಾರಬೇಕೆಂಬ ಲವಲವಿಕೆ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು

ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪುಷ್ಪತೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ಈ ಮಾಯಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತೇ ಕೃತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಾಗಬೇಕು, ಇದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಿರುಗುವ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮಾತುಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಈ 'ಹೇಳುವುದರಲ್ಲೇ' 'ಆಗುವುದೂ' ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಇಂದು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ, ಧರ್ಮದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ನಾವು ಕೂಡ ತಂತಾನೆ ಆ ಉತ್ಪುಷ್ಪತೆಗೆ ಏರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆನೋ.

ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಲೆಮಾರೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಇತಿಹಾಸದ ಪಾಠವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗತ ವೈಭವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಬಲ್ಲದೇ ಹೊರತು ಅದೇ ಇದಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಣವರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ನೆನೆಯುವಂಥ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಅವರನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಾಳಿನವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನೆನೆಯುವಂತೆ ನಾವೇನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸಬೇಡವೇ?

ನಮ್ಮ 'ನಡೆಯುತ್ತದೆ' ಎಂಬೀ ಖೋಟಾ ನಾಣ್ಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಖೊಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು ನಮ್ಮೀ ಕವಡುತನವನ್ನು ಖಂಡಿತ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು. ಭವಿಷ್ಯತ್ತೇ ಏಕೆ? ಈವೊತ್ತೇ ನಮ್ಮೀ ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಣ್ಯ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ಅನೇಕ ಯಂತ್ರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದವು? ಅವು ಕೆಳಮಟ್ಟದವಾದ್ದರಿಂದ. ನಾವು ಜೆಕೋಸ್ಲೊವಾಕಿಯದ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ರಕದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಏಕೆ ತುಂಬಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು? ಯೋಗ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಮಾಲನ್ನು ಕಳಿಸದ್ದರಿಂದ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಪದವೀಧರರು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಅದೇ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿ ಏಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ? ನಮ್ಮ ಪದವೀಮಟ್ಟಗಳು ಬಿಗಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ ಪಿಎಚ್. ಡಿ. ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತೇವಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕಲ್ಲ.

ವಾಸ್ತವಿಕವೆಂದರೆ ನಾವು ಅತಿ ಕೀಳು ಮಟ್ಟದ 'ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ'ರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು, ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂಥ ಉನ್ನತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವುದು ಅವ್ಯವಹಾರಿಕನ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ನಾವು ಬಗೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನನ್ನು

ಮೂರ್ಖನೆಂದು ಕರೆದು ನಗುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ದುಡಿಯುವವನು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ - ಮೇಲಿನವರು ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇತರರೂ ದುಡಿಯಬಾರದೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ? ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವವರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗುವ "ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ" ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಲಿಸುವರಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾರಕ್ಕಲ್ಲ. ಕಲಿಯುವವರೂ ಶಿಕ್ಷಕರು - ಪ್ರೊಫೆಸರರು ಏನನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರೂ " ಇದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದೀತೇ ಸಾರ್? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಜಾಣತನ' ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟಪಡದೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಧಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ, ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆ, ಜಾಣತನಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕರು, ಜಾಣರು ಎಂಬವರ ಮೇಲೆಯೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮೂಡಿದೆ. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕರು, ಜಾಣರು ಎಂಬವರಿಂದ ಈ ದೇಶ ಎಂದೂ ಮಹತ್ತಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದು. ಮಹತ್ತಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವ್ಯವಹಾರಿಕತನ, ದುಡುಕು ಅಗತ್ಯವೆಂದೇ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಔಷಧವಿದೆ. ಅದಂದರೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದಲೂ ಇತರಿಂದಲೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಟ ತೊಡುವುದು. ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬೇರಾವ ದೇಶೀಯರಿಗಿಂತ ಕೀಳಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಅಮರ ಕೃತಿಗಳೂ ಇಂದು ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಿಗಾಗಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ನಾವೀಗ ಮಾಡಬೇಕಾದುದಿಷ್ಟೇ - ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಂಬಲವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಟವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಎರಡು ಕ್ರಮಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ನಿಜವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ನಿಜವಾದ ಹಂಬಲವು ತನಗೆ ತಾನೇ ಅಂಕುಶವಾದ, ತನಗೆ ತಾನೇ ಪ್ರತಿಫಲವಾದ ಮನೋಭಾವ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಅದರ ಚಟ ಹಿಡಿದವನು ಬೇರೆಯವರ ಪ್ರಶಂಸೆ ಅಥವಾ ಅವಗಣನೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರೆ ಅದು ಇತರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಧ್ಯೇಯಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ಒಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ಉತ್ಸಾಹ ಬಂದದ್ದು.

✱

೨೬. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ತಾಮಸಾನಂದರು

ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ತಾಮಸಾನಂದರನ್ನು ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕು. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಮಠದ ಸನ್ಯಾಸಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಬಿಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ವಿಚಾರದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಮಠವೂ ಖಾಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮುಂಡಿತ ಅಥವಾ ಸಕೇಶ ಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಮಸಾನಂದಜೀ ಎಂಬುದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಿರುದಷ್ಟೇ.

ಗಾಬರಿ ಬೇಡ. ಅವರೇನೂ ಅಪಾಯಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅವರ ಸಂತೋಷಗಳು ತಾಮಸವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಸ್ಯಾಡಿಸ್ಟ್ ಅಲ್ಲ. ಪರರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವವರೂ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲ ಅಹಿಂಸಾವಾದಿಗಳು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವೇ ಮುಂದಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರು ಕೊಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ತಿಮಿತಚಿತ್ತದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರಷ್ಟೇ. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ತಾಮಸಾನಂದರು, ಇತರರು ತಾವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇತರರಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಜಾವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೂ ಗಂಭೀರವಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಅವರದು ನಿರುಪದ್ರವಿ ತಾಮಸಿಕೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಅವರ ಸಂಗಡ ಗಾಳಿ ಸವಾರಿಗೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಳೆಬಿಟ್ಟು ಅದೇ ಹೊರಪಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯುವುದು ನಿಂತು, ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿರುವ ರಸ್ತೆ ಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿ-ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಮೀಯಲು ಸಾಲುವಷ್ಟು ಕೆನ್ನೀರು ನಿಂತಿತ್ತು. ಅಂತ ತಿಳಿಯಿರಿ. ನಾವು ಗಾಳಿ ಸವಾರಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎದುರುಗಡೆ ಹತ್ತಾರು ಮಾರು ದೂರದಿಂದ ಸುಂದರಿಯಾದ ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇತ್ತೆಂಬುದು ಅವಳ ಬಳುಕು ನಡೆ, ಕೊರಳ ಕೊಂಕಿನಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಹಿಮದಂತೆ ಧವಳವಾದ ಸೀರೆಯಿಂದ

ಆಚ್ಛಾದಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂಸ್ಕೃತಮಯವಾಯಿತೆನ್ನಬೇಡಿ. ಅವಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳೂ ಬೇಕಾದವು.

ಅವಳು ಕಣ್ಣಳವಿನೊಳಗೆ ಬಂದು, ಕಿವಿಯಳವಿನೊಳಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ತಾಮಸಾನಂದರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗುನುಗತೊಡಗಿದರು.

"ಹಿಗ್ಗುವೆಯೇತಕೆ ಕೊಬ್ಬಿದ ಹೆಣ್ಣೇ, ಕೊನೆಗೀ ಹಮ್ಮಿಗೆ ಗತಿ ಮಣ್ಣೇ"

ಕುವೆಂಪು ಪದ್ಯದ ಕೈಕಾಲು ಕಸಿ ಮಾಡಿದ ಅವರ ಇಳಿದನಿಯ ಗಾನವನ್ನು ನಾನು ಕ್ಷಮಿಸಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೈರನ್ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, "just enough learning to mis quote" ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತು. ಶಬ್ದಗಳು ಮರೆತುಹೋದರೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಹಾಕಿ ಪಾದಪೂರಣ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಇತ್ತು.

ತಾಮಸಾನಂದರ ಗುನುಗಾಟ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತ್ವರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಿಕ್ಷಾವೊಂದು ರಸ್ತೆಯ ಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾದು ಚಿರೈದು ಕೆನ್ನೀರನ್ನು ಹಾರಿಸಿತು. ಅದು ತರುಣಿಯ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿದು ಅವಳ ಹಂಸತೂಲಶುಭ್ರ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸರ್ವಶುಕ್ಲದಿಂದ ಚಿತ್ರ (=ಚಿಟ್ಟೆ) ವಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು.

ತಾಮಸಾನಂದರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಆನಂದವಾಯಿತು. " ಅಲ್ಲವೋ ಲಾಂಗೂಲ, ನಿನ್ನ ಕುವೆಂಪು ನಿಜಕ್ಕೂ ದ್ರಷ್ಟಾರ ಕವಿಯೇ ಸರಿ ನೋಡು! ಕೊನೆಗೀ ರೂಪಕ್ಕೆ ಗತಿ ಮಣ್ಣೇ ಅಂದದ್ದು ಸೆಂಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸತ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲ! ರೂಪಕ್ಕಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸೀರೆಗೆ!" ಒಮ್ಮೆ ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ರಿಕ್ಷಾವನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬೇರೊಬ್ಬ ತರುಣನನ್ನು ಕಂಡು ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದೇ ಹೋಗುತ್ತಾಳೋ ಎಂಬಂತಾದ ವಯ್ಯಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತಾಮಸಾನಂದರಿಗಾದ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಸಾಟಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ನಿಜ ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರ ತಾಮಸಾನಂದ ನನಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ತಗಲುವಷ್ಟು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಅವರೊಡನೆ ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು.

ನಿರುಪದ್ರವಿಯಾದ ಸಂತೋಷದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ನನಗೆ ಕಲಿಸಿದವರೇ ಅವರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾರುಗಳು. ಒಂದು ದಿನ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ. ಅವರು ತಟ್ಟನೆ ನಿಂತು, ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಕಾರನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅದರ ಬಾನೆಟ್ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆರೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಎಮ್ಮೆ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಹಲ್ಲು ಎಣಿಸಲು ಅದರ ಬಾಯೊಳಗೆ ಹಣಕುವ ಹಾಗೆ ಒಳಗಿರುವ ಎಂಜಿನ್ ವಗೈರೆ ಕಡೆಬಗ್ಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಡ್ರೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತರುಣ ಇದ್ದಾನೆ. ಒಳಗೆ ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣಿ - ಅವನ ನವೋದಯೋ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ 'ಮಂಗೇತರ'ಳೋ ಇರಬೇಕು. ತಾಮಸಾನಂದರು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ.

"ಹೇ ಲಾಂಗೂಲ್, ನೋಡು, ಈ ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಹೊಸ ಕಾರು ಅಂಗಾತ ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ಗೊಂಕರುಕಪ್ಪೇ ಹಾಗೆ. ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾರಿ ಎನ್‌ಲಾರ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್"

ಹಾಗೆ ಕಾಣೋದಿಲ್ಲವೇ?" ಎಂದುಸುರಿದರು. ನನಗೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಸೂಯೆಯಾಯಿತು.

ತಾಮಸಾನಂದರು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. "ನೋಡು, ಇವನಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ ಬಗ್ಗೆ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಬಿಮ್ಮನೆ ಕೂತಿದ್ದಾಳಲ್ಲ. ಅವಳ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣವನಾಗಬಾರದೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದವನ ಹಾಗೆ ನಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಂಗೆತರಳ ಮುಂದೆ ಮಂಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ."

ಕಾರಿನ ಸಮೀಪ ಬಂದಾಗ ತಾಮಸಾನಂದರು ತಾವೂ ಕಾರಿನ ಬಾನೆಟ್‌ನೊಳಗೆ ಹಣಕಿ, "ಏನಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

"ಏನಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಈ ಕಾರಿನ ಎಂಜಿನ್ ತುಂಬಾ ಹೀಟಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಏನಾಗಿದೆ ಅಂತ ನೋಡೋಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ." ಅಂದ ತರುಣ.

"ಏನ್ಮಾಡೋದು ಸರ್. ಹೊಸ ಕಾರು, ಹೊಸ spouce ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಕೈಕೊಡೋದುಂಟು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಭಾಳಿಸಿಕೊಂಡು ಈಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೇ" ಎಂದು ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ತಾಮಸಾನಂದರು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡದೆ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿದರು.

ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಾಮಸ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರು ತಾಮಸಾನಂದರು. ಆ ತರುಣನ ಹುಡುಗಿ ಕಿಸಕ್ಕನೆ ನಕ್ಕ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿ ತಾಮಸಾನಂದವನ್ನು ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ಏರಿಸಿತು.

ಏನಾದರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕಾರು ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಈಗ ನನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಂತು ತಾಮಸಾನಂದ ಜಮಾ ಆಗುತ್ತೆ. ತಾಮಸಾನಂದರ ಕೃಪೆ.

ಮೋಟಾರ್‌ವಾಹನ ಪ್ರಯುಕ್ತ ತಾಮಸಾನಂದವನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಸಂಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅವರೂ ನಾನೂ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳನಾಡೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ, ಮಳೆ ಬಂದು ಉತ್ತ ಹಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸು ಒಂದೆಡೆ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಕ್ರ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿಲ್ಲಾ - ಸ್ವಾಮಿ ಮುಂದಿಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬಸ್ ಸಾರಥಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಇಳಿಯಹೇಳಿದ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಮುಂದಿನ ಎಡಗಾಲಿಯನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಆಮೇಲೆ ತಾನು ಸ್ಪಿಯರಿಂಗ್ ಮುಂದೆ ಕೂತು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ತಳ್ಳಿ ಎಂದ.

ಯಾವ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೂ ಬಸ್ ಜಪ್ಪೆನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಒಂದು ಸರಳಿನಿಂದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊಡಹೋದ. ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ತಾಮಸಾನಂದರು ಮೆಲ್ಲ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, "ಭೂದೇವಿಗೆ ಏನಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೀ ಮಹಾರಾಯ. ಕರ್ಣನ ರಥ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲ" ಎಂದರು ಅತ್ಯುತ್ತಾಹದಿಂದ. "ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಎದುರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನ ಇಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಅವನು ಕೆರಳಿ, "ನಿಮಗೇನು, ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಆಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ!" ಎಂದು ದೂರಿದ. ಬಸ್ಸು ಮುಂದೆ ಚಲಿಸದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ನಮ್ಮದೇ. ಆದರೆ ತಾಮಸಾನಂದ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮದೇ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು ಅವರು.

ಮೋಟಾರುಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಾಮಸಾನಂದರು ಒಳ್ಳೇ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆನ್ನಿ. ಬಿರ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟ ಒಳ್ಳೇ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ಸೇವಾಗ್ರಾಮದಿಂದ ವರ್ಧಾಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದರಂತೆ. ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾರು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, "ನೋಡಿ, ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಯೆ? ಯಂತ್ರಗಳು ನಮಗೆ ಮಾಡುವ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ನೋಡಿ! ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಯಂತ್ರವಿರೋಧಿ!" ವರ್ಧಾದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ!

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಳ್ಳೇ ಸಂಗೀತಜ್ಞರು. ಒಳ್ಳೇ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುವವರು. ಒಂದು ಸಲ ಅವರ ಸಂಗಡ ಒಂದು ಪಿಟೀಲು ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ತಾಮಸಾನಂದರು ತಲ್ಲಿನರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅವರ ಮುಖ ಬೆಳಗಿತು. ಉತ್ಕಟಾನಂದದಿಂದ ಹೋ! ಎಂದರು. "ನೋಡು, ನೋಡು, ಈ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ವರ್ಜ್ಯ ಸ್ವರ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಹೇಗೆ ಜಾರಿಬಿದ್ದರು!" ಎಂದು ನನ್ನ ಕಿವಿಯ ಬಳಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ ನಕ್ಕರು. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಪ್ಪು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತೋ ಕಾಣೆ. ಆದರೆ ತಾಮಸಾನಂದರು ಮೆತ್ತಗಾದರೂ, ಹೋ! ಎಂದದ್ದು ಯಾಕೆಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು. ಅವರ ಮುಖ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತು.

ಮುಂದೆ ಕಛೇರಿ ಕಳೆಗಟ್ಟಲೇ ಇಲ್ಲ. ತಾಮಸಾನಂದರು ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದರು. ಈವೊತ್ತಿನ ತಾಮಸಾನಂದದ ಕೋಟಾ ಭರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. "You must not have too much of a good thing!" ಎಂದರವರು.

ತಾಮಸಾನಂದರ ರಸದೃಷ್ಟಿ ಮನುಷ್ಯರ ಸೋಲುಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು, 'ಮೂಷಿಕ ಮಹಲ್' ಎಂದೇ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಬಿಡಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಬೆಕ್ಕು ಸಾಕಿದ್ದೆವು. ಅದು ಬಹಳ ಚತುರ ಬೆಕ್ಕೆಂದು ನಾವೆಣಿಸಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ದಿನ ಅದೊಂದು ಇಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ನಮ್ಮದುರಿಗಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಪೌರುಷ ತೋರಿಸಲು ಅದರ ಸಂಗಡ ಆಟವಾಡತೊಡಗಿತು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಡೆದ ಈ ಆಟದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ತಾಮಸಾನಂದರೂ ಇದ್ದರು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುಸುವಾದರೂ ತಾಮಸಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗಳ ಆಟದಷ್ಟು ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾದದ್ದು ಬೇರೊಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆ ಇಲಿ ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಇರುವ ಸಾಮಾನುಗಳ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಕಾಣೆಯಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬೆಕ್ಕು ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಮಾಡಿದ ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಮ್ಮಿ ಕಾಮಿಕ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾಮಸಾನಂದರು ಅದನ್ನು ಏಕಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ,

"ಹೇ ಲಾಂಗೂಲ್! ಇಲಿ - ಬೆಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಇಲಿ ಸೋತಾಗ ಸಿಕ್ಕುವ ಮಜಾಕ್ಕಿಂತ ಅದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿನ ಮಜಾ ನೂರುಪಟ್ಟು ದೊಡ್ಡದು. ನಿನ್ನ ಸೊಕ್ಕಿನ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುಖ ಸ್ವಲ್ಪ

ನೋಡು!" ಮರಿಯಿದ್ದಾಗಲೇ ನೆರೆಮನೆಯ ನಾಯಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಮರವೇರಿ ನಾಯಿಯನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡಿದ್ದ ನನ್ನ ಬೆಕ್ಕಿನ ಸೆನ್ಸ್-ಆಫ್-ಹ್ಯೂಮರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ಈಗದರ ಸೊಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸೆನ್ಸ್-ಆಫ್-ಹ್ಯೂಮರ್ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ನನ್ನ ಮಗಳು ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಕರೆದರೂ ಅದು ಮೊಂಡು ಹಿಡಿದು ಕೂತಲ್ಲಿಂದ ಏಳಲಿಲ್ಲ. "ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಸೋತ ಬಲಿಷ್ಠರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಲಿಂಗ್ ಪೀರಿಯಡ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ!" ಎಂದರು ತಾಮಸಾನಂದರು.

ಚುನಾವಣಾ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಅವರಷ್ಟು ಹರಗಿವಿಯಾಗಿ ಕೇಳುವವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿರಲಾರರು. ನಿರೀಕ್ಷಿತರು ವಿಜಯ ಗಳಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಿರಾಶೆ; ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಮತಾಂತರ ಏರುತ್ತ ಹೋಗಿ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಲಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಸಾರಾ ಸಗಟಾಗಿ ವಿರುದ್ಧ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಸ್ಯಾಂಡೋಗಳು ಸೋತುಹೋದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಬೇಡವೆಂಬಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಸೋತಾಗ ಅವರು ಅಪರಿಮಿತಾನಂದ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಅವರೇನು ಇಂದಿರಾ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತಗಳಿಂದ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಟೀವಿಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ರಾಜಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಭೆ, "ಅಕೋ-ಅಕೋ -ನೋಡು" ಎಂದು ತಾಮಸಾನಂದರು ಕೈಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಉದ್ಗಾರವೆತ್ತಿದರು. ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ, ರಾಜೀವ ಗಾಂಧಿಯವರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೂತವರು ಕೈಯೂರಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಪಾಪ! ಮುದುಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!" ಎಂದು ಕೃತಕ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ತಾಮಸರು ನುಡಿದರು.

ತಾಮಸಾನಂದರು ಕೈಯೂರಿ ಏಳಲಾರಂಭಿಸಿ ಬಹಳ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಈಗ ರಾಜೀವ ಕೂಡ ತಮ್ಮಂತಾದನಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಹ-ಅನುಭೂತಿ! ತಾಮಸೀ!

ಅವರಿಗೆ ಆನಂದ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಅತಿ ಮಡಿವಂತ'ರ ಮಕ್ಕಳು 'ಮಡಿವಂತ'ರಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮೇಲ್ವಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭ ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವರ ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಕಾಲೇಜ್ ಗೆಳೆಯ ಕ್ರೈಸ್ತನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಾಗ ಅವರು ಆ ಬಡ ಸನಾತನಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೈಲು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. "ಹೋದದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಎಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮಹನೀಯರನ್ನು ಸಂತೈಸಲು ನಾನು ಹೋದಾಗ ಆತ, 'ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವಳು ಮದುವೆಯಾದ ಹುಡುಗನ ಅಜ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯವರಂತೆ. ಇಂದಿಗೂ ಅವರು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನೋದಿಲ್ಲವಂತೆ!" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅಗಾಧ ವಿದ್ವತ್ತೆ, ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾಗಿ ನಾವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ

ಭಾಷಣಕಾರರು ತಡವರಿಸಿದರು. ಅವರು ಯಾವುದೋ ಕಾಳಿದಾಸನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾಕೋ ಅವರಿಗದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಲಲೊಲ್ಲದು. ಮುಖ ಕಿವಿಚಿದರು, ಕೈಕೊಡವಿದರು. ಅವರ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟುಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಸಭಿಕರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು,

"ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದಿನ ನನ್ನ ಪ್ರವಚನ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿ. ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶ್ಲೋಕವೇ ನನ್ನಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ" ಎಂದರು. ಸಭೆ ಅಪ್ರತಿಭವಾಗಿ ಮರಗಟ್ಟಿ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಎದ್ದುನಿಂತು, "ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಪ್ರವಚನ ಮುಂದುವರಿಸಿ, ತಾವು ಉದಾಹರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದದ್ದು 'ಅಥವಾ ಮೃದು ವಸ್ತು ಹಿಂಸಿತು' ಎಂಬ ರಘುವಂಶ ಶ್ಲೋಕವಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಅಸಫಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತ ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು.

ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಸಲ ತಾಮಸಾನಂದರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆನಂದ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಚನಕಾರರು ಹಾಗೇ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು, "ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ತಾವು ಯಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ದೇವರೇ ಕಳಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಹಂಕಾರವಿತ್ತು. ಅದು ಇಂದು ಮುರಿಯಿತು. ಉದಾಹರಿಸಬೇಕಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಿತ್ತು. ನನ್ನ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಬಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇದು ದೇವರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿರಾಮ ವಿರಾಮವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತೆ. ನಾಳೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಿತಿಗಳಿವೆಯೆಂದು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಸಜ್ಜಾಗಿ ಬಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಮಿಸಿ" ಎಂದುಬಿಟ್ಟರು.

ತಾಮಸಾನಂದರು ನನ್ನೊಡನೆ ಹೊರಬಂದರು. ಅವರು ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. "ನಾನು ಎದ್ದುನಿಂತು ಮಾತನಾಡಬಾರದಿತ್ತು. ಇಂದು ಅಹಂಕಾರ ಖಂಡನೆಯಾದದ್ದು ಅವರದಲ್ಲ. ನನ್ನದು. ಅವರು ಮಹಾಪುರುಷರು" ಎಂದರು.

(ತರಂಗ ಅಕ್ಟೋಬರ 1990)

✱

೨೨. ನಾಮಾಂತರಕರಣ

"ಹೆಸರೆಂಬುದು ಒಂದು ತರಹದ ಮುಖ - ಜನರಿಗೆ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ" ಎಂದೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ತಮ್ಮ ಮುಖ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗದವರು ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ; ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನು ಪೌಡರಿಸಬಹುದು, ಸ್ನೋವಿಸಬಹುದು; ಅರಳಿಸಬಹುದು, ಮುದುರಿಸಬಹುದು - ಆದರೆ ಬದಲಿಸಲಾರಿರಿ. ಸುದೈವದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಿಸಬಲ್ಲೀರಿ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಾಮಮುಖಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜಾತಿವೃತ್ತಿಗಳ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬದಲಿಸುವುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಆಟವನ್ನು ಯಾರು ಆರಂಭಿಸಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಹರಿಜನರೆಂದು ನಾಮಾಂತರಕರಣ ಮಾಡಿದರು.

ಇತರರು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಮಹಾತ್ಮರಿಗಾಗಿ ಕಾಯದೆ ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಜಾತಿ - ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿ -ಯ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಾರಿಗಿಂತಲೂ ಆಗ್ರಹ ತಾಳಿರುವವರೆಂದರೆ ಕ್ಷೌರಿಕರು. ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೌರಿಕರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು 'ಹಜಾಮ'ರ ಬದಲು 'ನಾಯಿ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ಷೌರಿಕರು ದ್ವಿಪಾದ ನಾಯಿಗಳಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಡದ್ದರಿಂದ ಆ ನೂತನ ನಾಮಕರಣ ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಜಮ್ಮುವಿನ ಹಜಾಮರು ಕೂಡ ನಾಯಿಗಳಾಗಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು 'ರತನ ರಜಪೂತರು' ಎಂದೀಗ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರತ್ನಕ್ಕೂ ಕ್ಷೌರಿಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವೋ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ರತ್ನಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಒಂದು ತರಹದ ಕ್ಷೌರಿಕವೇ ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಹೊಸ ಹೆಸರಿನ ಉತ್ತರಪದವು ಗಂಭೀರವಾದ

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ನೀವೇನಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಹಳೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದಿರೆಂದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿಕೇಳಿ ರಜಪೂತರು. ಈಗ ಅವರ ಖಡ್ಗ ಕಾಲಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಕುಳ್ಳಾಗಿರಬಹುದು; ಆದರೂ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕೂದಲಿಗಿಂತಲೂ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ವೀರಪುರುಷರನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲಷ್ಟು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ!

ತಮ್ಮ ಜಾತಿ - ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಬದಲಿಸುವವರಲ್ಲಿ ನಾಪಿತರು ಮೊದಲನೆಯವರಲ್ಲ, ತೀರ ಈಚೆಗಿನವರು. ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಕುಂಬಾರರಿಂದ ಕುಲಾಲರಾದವರಿದ್ದಾರೆ. ಲಮಾಣಿಗಳಿಗೆ 'ಲವಣಿ'ಗಳೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕ್ಷೌರಿಕರು ಶಿರೋವಿಶ್ವಕರ್ಮರೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಲೆಗಳ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರು ತಾನೆ? ಅದರ ಒಳಗೇನಿದೆಯೋ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊರಗಿನ ಶಿಲ್ಪ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮುನಿದರೆ ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ 'ವಿಶ್ವರೂಪ'ರೇ ಆಗಬಹುದು.

ಈವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗಾಗಿ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಜಾತಿಯೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ವರ್ಗಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವಿದೆಯೆಂಬ ಸಂಶಯ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿರಬೇಕು.

ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಒಲವುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ(ಅಥವಾ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ವರೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು) ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ, ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಗೀಕರಣ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ನರು ಎಸ್. ವಾಸನ್ನರಾದೊಡನೆ ಇದೀಗ ಆಂಗ್ಲ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದಿಳಿದು ಬಂದ ದೇವತೆಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಂಗ್ಲೀಕರಣದ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಪ್ರಕರಣ ಈ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಹೋಯಿತಂತೆ. ಈಶ್ವರನ್ ಎಂಬ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಡಿಗ್ರಿಯೊಡನೆ ನಾಮಾಂತರವನ್ನೂ ಪಡೆದುಬಂದರು : "ಈ ವಾರೆನ್" ಎಂದು. ಪ್ರೊಫೆಸರರಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಯಾವನೋ ಕಾರ್ಕೋಟಕನಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಕಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಳನೋ ಎಂಬಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಒಂದು ನಿಜವಾದ ದುರ್ದೈವ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಶಾ ತನ್ನ 'ಮಿಸೆಸ್ ವಾರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್' ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅದರ ನಾಯಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ವಾರೆನ್ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಸತೀತ್ವದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಈ ವಾರೆನ್ನರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಿಸೆಸ್ ವಾರೆನ್ನಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ಹೆಸರು ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ತನವನ್ನು ಕಡೆಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ರೆನ್ ಆದರು!

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ನಾಮಾಂತರದ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಹಿಟ್ಟರನ ಧೂಮಕೇತು ಸದೃಶ ಉಚ್ಚಾಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರನ್ನು 'ಹಿಟ್ಟರ್' ಎಂದು

ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜರ್ಮನಿಗೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೂ ಯುದ್ಧಾರಂಭವಾದಾಗ ಈ ಸ್ವಯಂನಿರ್ಮಿತ ಹಿಟ್ಲರರು ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಸ್ಮಿತ್ತರೋ ಮತ್ತೇನೋ ಆಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದರು. ಜಾನ್ ಗೋಬೆಲ್‌ನೆಂಬವನು ಗೋವಿನ ಹಗ್ಗ ಹರಿದು ಬೆಲ್ಲವನ್ನಷ್ಟೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲೀಷನು ರಶಿಯದೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಲಿನ್ನನಾಗಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಅವಸರಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುವ ಕಾಲ ಅವನಿಗೆ ಬೇಗನೇ ಬಂತು. ಅವನು ಜೋಸ್ಟಾಲಿನ್ನನಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಸರಳ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹೆಸರಿಗೇ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಆಂಗ್ಲೀಕರಣ ಈಗ ತುಸು ಅ-ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದತ್ತ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕಲ್ಲ, ಮಲ್ಲ, ಯಲ್ಲ ಮೊದಲಾದವು ಹೋಗಿ ವಸಂತಕುಮಾರ, ನಳಿನೀಪತಿ, ಶರತ್ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಜಾತಿಗಳೂ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕೃತವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಹೆಸರುಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದಿಂದ ಅಗಾಧ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲವನ್ನನ್ನು ನೀವು ಶಿಲಾವತಿಯೆಂದು ಕರೆದರೆ ಅವಳು ಬೇರೆಯೆ ಮನುಷ್ಯಳಾಗಿಬಿಡಬಹುದು. ಅರ್ಥ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕಲ್ಲು ಕನ್ನಡದಕ್ಕಿಂತ ಮೆದುವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಚಂದವೇ! ವೈದಿಕ ಋಷಿಗಳಾದ ಶುನಶ್ಯೇಪ, ಶುನಃಪುಚ್ಚ, ಶುನೋಲಾಂಗೂಲರ ಹೆಸರುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀವೇ ಬೇಕಾದರೆ ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಾರೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಒಬ್ಬನನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಹೇಳಿರಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಹಾರುವರೆಂದು ಕರೆದು ನೋಡಿರಿ. ಹಾರುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕಂಡವ -ಋಷಿ ಎಂದರ್ಥವಿದ್ದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅದು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಯಾರ ಬಾಯಿಂದಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು 'ಹಾರುವ' ಎಂದು ಹೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾರುವನಾದರೆ ಅವನ ಹೆಮ್ಮೆಯೆಲ್ಲ ಕಂದಿ ಹೋಗಿ ಅವನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದ ಬೆಕ್ಕಿನಂತಾಗುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು 'ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯ' ಎಂಬುದರ ಬದಲಾಗಿ 'ಬಾಲದಯ್ಯ' ಎಂದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬರೆದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಓದುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೀಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿದೆ - ನಾಳೆ ನೀವು ಕತ್ತೆಯನ್ನು 'ಗಾರ್ದಭ' ಎಂದು ಕರೆಯತೊಡಗಿದರೆ ಅದರ ರಾಗ ಸುಧಾರಿಸಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಲಾರೆ; ಆದರೆ ಅದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಗಸನ ಗಂಟು ಹೊರಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು.

(ಕಸ್ತೂರಿ, ಮೇ 1990)

★

೨೮. ನಾರದ ವಿಜಯ

ನಾರದ ಮುನಿಯ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯ ನನಗಾದದ್ದು ನನಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ. ಜುಟ್ಟನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಒಂದು ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ ದಾರದಿಂದ ಬಿಗಿದು,, ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಸುಂದರವಾಗಿ ನಾಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೈಕಲ್ ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿ ಉಟ್ಟು ಗೈಲ್ ಗೈಲ್ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುವ ಕಾಲುಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಂಬೂರಿ ಮೀಟುತ್ತ, "ನಾರಾಯಣ ಗೋವಿಂದ ಜಯ ಜಯ" ಎಂದು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತ ಆಕಾಶದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದ ಅವನ ಚಿತ್ರ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಯಾವ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂತ ಈಗ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಇದು ಗಂಡೋ ಹೆಣ್ಣೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ರಾಜಸಭೆ ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತದ್ದಲ್ಲದೆ ಮಹಾರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು, "ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಚಿತ್ಯಸಬೇಕು!" ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಗಂಡೆಂದು ಗೆರೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ : ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಂಡಸರೇ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. "ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡ್ತಾನೆ. ಪಾಪಾ, ನಾರದನಿಗೆ ಈವೊತ್ತು ಶೀತವಾಗಿದೆ ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ. ದನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಗ್ಗರು ಆಗಿದೆ." ಅಂತ ಹತ್ತಿರ ಕೂತವರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಿದೆ.

ದನಿ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನಾರದ ಮುನಿಯನ್ನು ನಾನು ತತ್ಕ್ಷಣ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡೆ. ಅವನು ಯಾವುದೋ ತರಲೆಗೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದನೆಂಬುದು ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರಲೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದವರಾರು? ಈಗ ನನಗೆ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ತರಲೆ(ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಕೂಡ) ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸದ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತರಲೆಯಾದ ನಾರದ ಮುನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯಸೂಯವಾದ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ನನಗೆ. ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಅವನು ಆಗಿಯೇ ಇದ್ದ; ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸರ್ವಕಾಲೀನ ಸುದ್ದಿ ಸೂರಪ್ಪಗಳ ಕುಲಮುನಿ ಆಗಿದ್ದ ನಾರದ. ಸುದ್ದಿ ಸುರಂಗಕಾರ(Investigative Journalists) ರಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಂದಿಗೂ ಅಪ್ರತಿಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜರ ಹಾಗೂ

ಸುದ್ದಿಕರ್ತರ ಮಂತ್ರಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನಾನಾಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಕೊಡುವವರಿದ್ದರು. ಅವನನ್ನು ಒಂದು ತರಹದ ಬೇಹುಗಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಚಾಣಕ್ಯ ಹೇಳುವ "ಉಭಯ ವೇತನ" ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಗೂಢಚರ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುವ 'ಡಬಲ್ ಏಜೆಂಟ್' ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು - ಅವನು ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು ದುಂಟು. ಅವನು ನಿಷ್ಕಾಮ ತರಲೆಯಾಗಿದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಅವನು ತನಗೆ ಏನಾದರೂ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ತರಲೆಗಳಾದ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ತರಲೆ ಮಂಡಲದ ಅಂಚಂಚಿನಲ್ಲಾದರೂ ಇರುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಅವನು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಸಿ. ಐ.ಎ. ಯವರು ಅವನನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ಎಂಥಾ ಪ್ರಚಂಡ ತರಲೆ ಈ ನಾರದ ಮಹರ್ಷಿ! ಅವನು ಇದ್ದಿಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದು ನಾನು ಸೋಜಿಗಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವನ ನಿರುಪದ್ರವಿಗಳೆನಿಸುವ ತರಲೆಗಳು ಮೂರು ಯುಗದೀಚೆ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗಲೂ ದೊಡ್ಡ ರಾಮಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಮಾಯಣವನ್ನೇ ನೋಡಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿ ಬೇಡರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ದಾರಿಬಡಕನಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯನ್ನು ತಾವು ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಾರಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದವರು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪೋಣ. (ಈ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದ ಕವಿತ್ವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಅವನ ಪಾಡಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವನು ಒಳ್ಳೇ ಬಂಡಾಯ ಕವಿಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು.) ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಅವನನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬೇಡ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದದ್ದು ನೋಡಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಗೆ ಮಹಾಕೋಪ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬಂತು. (ನಾವು ಬೇಡವೆಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಂದ ಅನಿಷ್ಟ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಇನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ.) ಆ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದು ಪದ್ಯ ಹೇಳಿದ (ಅವನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯ ಕವಿಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಕೆ?) ಆದರೆ ಅದೊಂದು ಪದ್ಯದಿಂದ ಅವನು ಆದಿ ಕವಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತೆ? ಬೇಡರು ಅದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಂಭಾವ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಲೆಜಿಟಿಮೇಟ್ ಕಸುಬಿನ ವಿರುದ್ಧ ಇತ್ತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಿರೀಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಅವರ ಕಸುಬಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಪದ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಾಲ್ಮೀಕಿಯೆಂಬೊಬ್ಬ ಬೇಡಕವಿ ಇದ್ದನೆಂದು ನಮಗೆ ಇಂದು ಗೊತ್ತೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾರದ ಮುನಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ! ನಾರದನು ತಾನೇ ಈ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿದ್ದ ಕವಿಯನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ರಾಮನ ಕಥೆಯ ಪ್ಲಾಟ್‌ನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಸ್ಟಾರ್ಟರ್ ಒತ್ತಿದ್ದು? ನಾರದ ಈ 'ಕೆತ್ತಬೇಡೇ' ಮಾಡಿರದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇಂದು ರಾಮ ಸೀತೆಯನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು, ಕಾಡಿಗೆ

ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಅವಳು ರಾವಣನ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಯುದ್ಧ ಆಗಿದ್ದು, ಸೀತೆಯನ್ನ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನ ಕಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದ್ದು - ಯಾವುದಾದರೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತೆ? ಗೊತ್ತಾದರೆನು ತಪ್ಪು ಅಂತೀರಾ? - ಆರ್ಯ ರಾಮ ದ್ರಾವಿಡ ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದದಕ್ಕಾಗಿ ದ್ರಾವಿಡ ಕಳಗದವರು ಪರಿಮಾರ್ಜನೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಕೇಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾವಣನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೀತೆ ಬೇಕೆಂದೇ ಓಡಿ ಹೋದಳಂತ ಹೇಳಲು ಯಾವನೇ ಸೈಕೊ - ಅನಾಲಿಸ್ಟ್‌ಗೆ ಚಾನ್ಸು ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಡಾ|| ಪೋಲಂಕಿ ರಾಮ ಮೂರ್ತಿಗಳು "ಸೀತಾಯಣ" ಬರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ, ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಪೋಲಂಕಿಯವರಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಿ ಅವರ ಮೀಟಿಂಗನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟೇನೇ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ರಾಮನನ್ನು ಬದ್‌ನಾಂ ಮಾಡಿದಾಗ, ಬಂದು ರಾಮನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರು? ಈ ನಾರದನೇ. ಅದರಿಂದ ಆದ ಅನಾಹುತ ನೋಡಿ ನಾರದನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವೇಪ್‌ಗೋಟಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ರಾಮ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಗ ಸತ್ತದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತ ವರ್ತಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೆ, ಜನಕ್ಕೆ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಂಬೂಕ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಸಾವಿರಾರು ತಪಸ್ವಿಗಳ ಹಾಗೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದೆ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾರೂ 'ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿ' ನಾಟಕ ಬರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ರನ್ನ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, "ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಭೋ" ಎಂದು ಈವೊತ್ತು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆಯಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಕಮ್ಮಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಜಾತೀಯ ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರಬಹುದಿತ್ತು.

ಈ ರಾಮಾಯಣದಿಂದಾದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರಾಮ ಲಂಕೆಯ ಮೇಲೆ ಲಗ್ನ ಹಾಕಿ ರಾವಣನನ್ನ ಕೊಂದು ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈಗೊಂಬೆ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಲಂಕಾನಿವಾಸಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಲಂಕೆ ಭಾರತ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವು ತಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕೂಡ ನಾರದ ಮುನಿಯ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪದ ಫಲವಲ್ಲವೆ?

ನಾರದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಯುದ್ಧಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಕಾರಣನಾದದ್ದುಂಟು. ತ್ರಿಪುರಾಸುರರು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ವರ ಪಡೆದು ಮೂರು ಲೋಹಗಳಿಂದ ಮೂರು ಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಶಿವನ ಹತ್ತಿರ ಜಗಳಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ್ದು ಇವನೇ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ನಾರದನಿಗೆ ಅಸುರರ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಅಂತ ನನಗೆ ಅರ್ಥ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆತನನ್ನು ಅಸುರರೂ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ಸಲಹೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ನಾರದ ದೇವತೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಚೋದಕ ಏಜೆಂಟ್-ಏಜೆಂಟ್ ಪ್ರೊವೋಕೇಟರ್ - ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಏನಿತ್ತು? ಬಣವೆ ಸುಟ್ಟು ಅರಳು ಆರಿಸೋ ಅವನ ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮವನ್ನು ಸೈಕೋ ಅನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಸಂತತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಾರದನ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ನಾರದ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿದ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತಾನೇ ಮಕ್ಕಳು? ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ತಾನೇ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು? ನಾರದನು ದಕ್ಷನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಪಂಗಡಗಳಿಗೇ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು ನಿಸ್ಸಾರ ಅಂತ ಬೋಧಿಸಿ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವೈರಾಗ್ಯ ಹೊಂದಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು. ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ಲಾನೇ ಸ್ಯಾಬೊಟೇಜ್ ಆದದ್ದು ನೋಡಿ ಕೋಪ ಬಂತಂತೆ. ಅವನು ನಾರದನಿಗೆ "ನೀನು ನಿಲ್ಲಲು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಲೋಕ ಲೋಕಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಕಾಲ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಜಗಳ ಗಂಟುಹಾಕುವವನಾಗು" ಅಂತ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟ. ಈ ಶಾಪವನ್ನೇ ವರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಕೊಂಡ ನಾರದನ ಜಾಣ್ಮೆ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು. ಪಾಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ವೀಸಾಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಹೊರಡುವ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗಿ ನಾರದ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

ನಾರದಮುನಿ ಉಂಟುಮಾಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೀಕಲಾಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೈಹಾಕಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡಿ : ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಐವರೂ ಸೇರಿ ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಐವರೂ ಯಾವೊಂದು ತೊಡಕಿಲ್ಲದೆ ಅವಶ್ಯಕತಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಿರಲು ನಾರದ ಒಂದು ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಬಿತ್ತಿದ. "ಏನಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನಾಗರಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಇದು? ಎಲ್ಲಾರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುಖ ಪಡೋದು? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಅಂತ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸಂಗಡ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಂಡರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ" ಅಂತಂದ. ಪಾಂಡವರೋ 'ಹೇಂ' ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಮರ್ಚೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಆಯುಧಾಗಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ಅಣ್ಣ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಹೋಗಬೇಕಾದಂತೆ ಆಯುಧಶಾಲೆಯನ್ನು ಪಾಂಡವರು ಯಾಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು ಅನ್ನೋದು ನನಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಬಾಗಿಲಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಿತ್ತೇ? ಮಹಾಪುರುಷರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಕಾಂಪ್ರೊಮೈಸಿಂಗ್ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜುನ ಒಂದು ವರ್ಷ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಏನು ಬಂತು, ಅವನ (ಅಥವಾ ನನ್ನ) ತಲೆ! ಅದೊಂದು ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮಧುಚಂದ್ರ ಸರಣಿಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಅವನು ಹೋದಹೋದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಹಂಗು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನ್ನಿ. ಈ ಲೀವ್‌ಫೇರ್ ಕನ್‌ಸೆಶನ್

ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಲವ್ ಆಫೇರ್ ಫಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜುನನ ತಲೆ ಕಡಿದ. ಇದೆಲ್ಲ ಆದದ್ದು ನಮ್ಮ ನಾರದ ಮಹಾಶಯ ಪಾಂಡವರ ಖಾಲಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಐಡಿಯಾ ಬಿತ್ತಿದ್ದರ ಫಲ. ಅವರ ಖಾಸಗಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾರದ ಕೈಹಾಕಬಾರದಿತ್ತು ಅಂತ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತೆ.

ನಾರದ ಮುನಿ ತನ್ನ ಕೊಂಡೇಬಿಟ್ಟ ತನವನ್ನು ತನ್ನ ಆರಾಧ್ಯದೇವರಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಪ್ರಯೋಗಿಸದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಸೆದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಯಜಮಾನನ ಮೇಲೇ ಪ್ರಯೋಗ! ಪಾರಿಜಾತ ಪುಷ್ಪದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಗೂ ಸತ್ಯಭಾಮೆಗೂ ನಾರದ ಹಚ್ಚಿಹಾಕಿದ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಲ್ಲ, ಅಂತರ್ಲೋಕೀಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟೇ ತಲೆದೋರಿತು. ದೇವಾಸುರ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಜರ್ಜರಿತನಾಗಿ, ಎರಡು ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಇಂಗ್ಲಂಡಿನ ಹಾಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ರೇಟ್ ಪವರ್ ಆಗಿದ್ದ ಇಂದ್ರನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಪಾರಿಜಾತ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ನಾರದ ಮುನಿ ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಿಫೈಂಡ್ ಅಭಿರುಚಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಳಕು ಕುಯುಕ್ತಿ ಅನ್ನ ಬಹುದಾದ ತಂಟೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದುದುಂಟು. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಯಾವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಂಟೆಂದು ನಾನರಿಯೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಘಟನೆಯೆಂದು ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರು ನನಗೆ ಆಶ್ಚಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ತ್ರಿಲೋಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀತದಾಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ರಾವಣನಿಗೆ ಸುಖ ಎಂದರೇನೆಂದೇ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಒಮ್ಮೆ ನಾರದ ಲಂಕಾಪುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಸುಖದ ರಹಸ್ಯ ಅವನಿಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರಂತೆ. ನಾರದನ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಇತ್ತು. ರಾವಣನ ಪೇಚಾಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಾರದ, "ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಯ್ಯ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರುವಾಗ ಸುಖದ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ. ಅವನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ತ್ವರಿತವಾಗಿಯೇ ಅವನು ಬಂದು ರಾವಣನಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಎಳ್ಳಿನಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, "ಇವುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮೂಲಕ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಬೆಳೆಸು. ಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಗೊಟ್ಟು, ಒತ್ತಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯೆನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಯ್ದು ನಿನ್ನ ಬಾಣಸಿಗನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯೇ ಹಾಕಿಸಿ ಗೊಜ್ಜು ಮಾಡಿಸು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸಂತತವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡು. ಸುಖ ಎಂದರೇನೆಂಬೋದು ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ. ಜೈ ರಾವಣೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜಕೀ!"

* ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮೂಲತಃ ಇಂಡಿಯಾದ್ದಲ್ಲವೆಂದೂ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ನಾನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬೀಜವನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ತಂದದ್ದೆಂದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಕಥೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಬ್ಬ ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಂದು ಹೊರಟು ಹೋದನಂತೆ. ರಾವಣ ಅವನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿದ್ದ ಕಿಲಾಡಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೈ. ನಾರದನ ಅನುಪಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ರಾವಣ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಿದ. ಹಲವಾರು ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು (ನಾರದ ಮತ್ತೆ ಲಂಕಾಪುರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ರಾವಣ ತನ್ನ ಮೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಗಿದ್ದ ತುರಿಕಜ್ಜಿಯನ್ನು ತುರಿಸುತ್ತ, "ಏನಿದು ನಾರದರೇ, ನಿಮ್ಮ ಸುಖದ ಬೀಜದಿಂದ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಜ್ಜಿಯಾಗಿ ತುರಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ!" ಎಂದು ದೂರಿದ. ನಾರದ ಎಷ್ಟಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆ, "ಹೆದರಬೇಡ ರಾವಣೇಶ್ವರಾ! ಕಜ್ಜಿ ತುರಿಕೆ ತಾಳಲಾರದಾದಾಗ ನಿನ್ನ ಬಚ್ಚಲುಮನೆಯ ಸ್ಪಟಿಕದ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೂತು, ಬಂಗಾರದ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಉಗುರುಬೆಚ್ಚಗೆಗಿಂತ ತುಸು ಕಾವು ಇರುವ ನೀರನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹುಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಜ್ಜಿಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತಿಕ್ಕು. ಸುಖ ಅಂದರೇನು ಅಂತ ನಿನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಆಮೇಲೆ ಹೇಳು!" ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ನಾರದನ ಅನುಮಾನ ರಾವಣೇಶ್ವರರಿಗೆ ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿತೆಂಬಲ್ಲಿ ಕಜ್ಜಿಯಾಗಿ ಬಲ್ಲ ಯಾರಿಗಾಗಲೀ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಲಾರದು.

ಆ ಸುಖದ ಬೀಜ ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲವೇ? ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಗುಟ್ಟೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಬದನೇಕಾಯಿ, ವ್ಯಂತಾಕ, ಎಗ್‌ಪುಟ್ರ್ ಮುಂತಾಗಿ ಕರೆಯುವ ಆ ಅನುಪಮವಾದ ಶಾಕವೇ ಅದು. ಬ್ರಿಂಜಾಲು ಸ್ವಾಮಿ, ಬ್ರಿಂಜಾಲು!

ನಾರದನು ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಿತಾಮಹನೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದವನು ಅವನೇ ಅಂತೆ. ಇದನ್ನು ನಂಬಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ನಾರದನು ಮಹಾ ಬುರುಡೆ ಬಿಂದಪ್ಪ; ಮತ್ತು ತಂಬೂರಿಯೆಂಬುದು ಬುರುಡೇವಾದ್ಯ. ಅವನ ಅನೇಕ ತರಲೆಗಳಿಗೆ ಜನರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಲಿಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಈ ಬುರುಡೇ ವಾದ್ಯದ ಸಾಧಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ತರದಲ್ಲಿ ಅವನೊಬ್ಬ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿ ಜೋಗಿ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು.

ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮಂಗಮಾಡುತ್ತ ತಿರುಗುವವರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಸಲ ತಾವೇ ಮಂಗಗಳಾಗುವುದು ತಪ್ಪಿಸಲು ಬಾರದ್ದು. ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ವೈರಾಗ್ಯದ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುವ ನಾರದ ಒಂದು ಸಲ ಶ್ರೀಮತಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವ ಪರ್ವತಮುನಿಯ ಸಂಗಡ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಜಿದ್ದಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಡ್ಡಗಾಲು ಹಾಕುವ ಗುಪ್ತ ಸಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತನ ಪಿತೂರಿಯಿಂದ ನಾರದನ ಮುಖ ಮಂಗಮುಖವಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಕಡೆಗೆ ವಿಷ್ಣು ಇಬ್ಬರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಶ್ರೀಮತಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ.

ಅನೇಕರು ಬಗೆದ ಹಾಗೆ ನಾರದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಲ್ಲ. ಅವನು ದಮಯಂತಿಯೆಂಬವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದ. ಅವಳ ಸಂಗಡ ಬಂದ ಅನುಭವವೇ ಅವನನ್ನು ವೈರಾಗ್ಯದ ಕಡೆ ತಳ್ಳಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಅವಳಿಂದ ಆದಷ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾರದನು ಶಾಪದ ನೆವ ಮಾಡಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೆ ಪೋಲಂಕಿಯವರ ಊಹೆಗಳಿಂದ ಅದೇನು ಅಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗದು.

ರಾಮಾಯಣ, ಭಾಗವತ ಎರಡನ್ನೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಟ್ಟ ನಾರದನ ಹತ್ತಿರ ಕಥೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ಲಾಟುಗಳು ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವನು ಸ್ವತಃ ಏನನ್ನೂ ಬರೆಯುವ ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಯದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ಪ್ಲಾಟುಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಚಟವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪುರುಸೊತ್ತೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ.

||ಇತಿ ಶ್ರೀ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಣೀತ

ನಾರದೀಯ ಚರಿತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ||

|| ಶುಭಮಸ್ತು||

✱

೨೯. ನಿಮಗೆ ಬೋರಾಗುತ್ತಾ?

ಮೊನ್ನೆ ತುಂಬಾ ಚತುರಳಾದ ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು "ನಿಮಗೆ ಬೋರಾಗಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

"ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ?" ಎಂದು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ. ಚತುರತರುಣಿಯರ ಮುಂದೆ ವಯಸ್ಸಾದವರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತೆ.

"ಅಲ್ಲ. ರಿಟೈರಾಗಿದ್ದೀರಲ್ಲ..." ಎಂದಳವಳು.

"ರಿಟೈರಾದರೆ ಬೋರ್ ಆಗಬೇಕಂತ ಏನು ಶಾಸ್ತ್ರ?"

"ಇಡೀ ದಿನ ಆಫೀಸಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೆ - ಎಷ್ಟು - ನಲುವತ್ತು ನಲುವತ್ತೆಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದ್ದೀರಾ, ಆ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಮನೇಲೇ ಇರೋದೊಂದ್ರೆ ಬೋರ್ ಹೊಡೆಯೋಲ್ಲವೆ! ಕೆಲವರಂತೂ ರಿಟೈರಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್ ಆಗಿ ಸತ್ತೇ ಹೋಗತಾರಂತೆ-" ಎಂದಳವಳು.

"ನಾನು ರಿಟೈರ್ ಆಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಆಗ್ಲೋಯ್ತು, ಇನ್ನು ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ-?"

"ಆದರೂ?-"

"ನೋಡೂ ಹುಡುಗೀ, ನೀನು ಬಹಳ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡುತ್ತೀ. ಮೊದಲನೇದಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾರಂತ ನೀನು ಯಾಕೆ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು? ಎರಡನೇ ಆಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದೇ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬೋರ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರೋ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ನಾನು ಅಂಥವನಾದರೆ ರಿಟೈರ್ ಆಗೋದೇ ಬೋರ್‌ಡಂನಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ ಆಗೋಲ್ಲವೆ? ನಾನು ತರ್ಕ ಹೂಡಿದೆ.

"ಹಾಗಂತಲೇ ಒಪ್ಪೋಣ. ಆದರೆ ಅರ್ಧಾಯುಷ್ಯವನ್ನ ಸಕ್ರಿಯ ಬೋರ್‌ಡಂನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಮನೇಲಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಬೋರ್‌ಡಂಗೆ ಛೇಂಜ್ ಮಾಡೋದು ಕಷ್ಟ ಅಲ್ಲವೆ?"

"ಪರವಾಗಿಲ್ಲವೇ ಹುಡುಗಿ ನೀನು. ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲೇ ಸಕ್ರಿಯ ನಿಷ್ಠೆಯ ಅಂತ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದಿ. ಒಳ್ಳೇ ವಿಶ್ಲೇಷಣಶೀಲ ಮತಿ ನಿನ್ನದು." ಅಂತ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟೆ.

"ಓ! ಮುಖ ಸ್ತುತಿ ಬೇಡ!" ಎಂದವಳು ನಿವಾರಿಸಿದಳು.

"ಬೇಡವೆ? ಹೆಂಗಸರು ಮುಖ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗ್ತಾರಂತ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಓದಿದ ನೆನಪು -"

" ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗೋ ವಯಸ್ಸು ದಾಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿಮಗೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಮರುಳು ಮಾಡೋ ವಯಸ್ಸು ದಾಟಿದೆಯಲ್ಲ!" ಎಂದವಳು ಕುಕ್ಕಿದಳು.

ನಾನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಕ್ಕೆ. "ನಾನೊಪ್ಪೊಲ್ಲ ಹುಡುಗೀ, ನೆವ್ವರ್ ಸೇ ಡಾಯ್!"

"ತರುಣಿಯರನ್ನ ಹುಡುಗೇರಂತ ಸಂಬೋಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮುಗಿದ್ವೋಯ್ತು. ಒಪ್ಪಿದ ಹಾಗೇನೆ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ಆದರೆ ನೀವು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಬೋರಾಗಲ್ವಾ ಅಂತ ಕೇಳ್ತೇನೆ. ನೇರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ."

"ಇಲ್ಲ."

"ನಿಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೀರಿ ಹಾಗಾದರೆ?"

"ಛೇಛೇಛೇ. ನಾನು ಶುದ್ಧ ಅಹಿಂಸಾವಾದಿ. ಏನನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಲ್ಲ."

"ಮತ್ತೆ?"

"ನಾನು ಅದನ್ನ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ತೇನೆ"

ಅವಳು ನಕ್ಕಳು.

"ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡರೋಗಿಗಳನ್ನ ಮಾಡೋ ಹಾಗೆ - ಅನ್ನಿ"

"ಅನ್ನು" ಎಂದೆ ನಾನು ಏಕಪದಿಯಾಗಿ.

"ಆದರೆ ಕಾಲ ಹಾಗೆ ಟಿಕ್ ಟಿಕ್ ಅಂತ ಸಾಯ್ತಾ ಇರೋವಾಗ ನೋಡ್ತಾ ಇರೋದು ಬೋರಾಗಲ್ಲವೇ ಅಂತ ನನ್ನ ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ."

"ಇಲ್ಲ. ಅಂತ ನನ್ನ ಉತ್ತರ. ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಾಲೀಮು ಮಾಡ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಹ್ಯಾಗೇ ಅಂದರೆ, ನಿನ್ನಂಥಾ ಹಸೀಬಿಸೀ ಲೇಖಕಿಯರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ಪ್ರಕಟನೆಯ ಕೃಪೆಗಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ ಕಥೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಂಪಲ್ಪರಿಯಾಗಿ ನಾನೇ ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಗಂಟೆ ಅವುಗಳನ್ನ ಓದ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅದರಿಂದ ಎಂಥಾ ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದಲೂ ಪೀಡಿತನಾಗದಂತೆ ಇಮ್ಮುನೈಸೇಶನ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು."

ಅವಳ ಹುಬ್ಬು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಗಂಟಿಕ್ಕಿತು. ಅವಳೂ ಹೊಸತಾಗಿ ಬರೆಯತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಚತುರೆ, ಸಿಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗೊಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕಳು. "ಆದರೆ ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ - ನೀವು ಬಹಳ ಓದುತ್ತೀರಾ?"

"ಹೌದು."

"ಆದರೆ ನಮ್ಮಂಥವರ ಕಥೆಗಳು ಈಗ ರಿಟೈರ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆಲ್ಲೆ ಸಿಗೋವು?"

"ಅಂಥವೆಲ್ಲ ಈಗ ಪ್ರಕಟವೇ ಆಗುತ್ತವಲ್ಲ... ಬೇಕಾದಷ್ಟು? ಆದರೆ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಓದಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಬೇರೇನಾದರೂ ಓದ್ತೇನೆ."

"ಏನು?"

"ಏನು ಬೇಕಾದರೂ, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ...."

"-ತತ್ವಜ್ಞಾನ? ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೋರ್‌ನಿಂದ ಬೋರಾಗದ ಹಾಗೆ ಇಮ್ಯುನೈಸ್ ಆದ ಮೇಲೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಓದೋಕೆ ಬಿಸಾತಿಲ್ಲ - ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ?"

"ಬೇಶಕ್!"

"ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕಾಗ್ಗಿರಬೇಕು."

"ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಪುಸ್ತಕ ಓದುವಾಗ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳು ಜರಗಬಹುದು. ಒಂದು ಕೆಲ ಪುಟ ಓದುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ತಲೆಲಿ ಆಲೋಚನಾ ಚಕ್ರ ತಿರುಗಿಸತೊಡಗಿತು. ಆಗ ನಾನು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಚಿತ್ ಅಥವಾ ಪಟ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟು ಎದ್ದು ಕೋಣೆಲಿ ಅಥವಾ ಜಗಲಿಲಿ ಶತಪಥ ಹಾಕತೊಡಗುತ್ತೇನೆ. ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಬ್ದ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲ ಹುಡುಕೋಕೆ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಮಗುಚತೊಡಗುತ್ತೇನೆ. ಶಬ್ದದಿಂದ ಶಬ್ದದತ್ತ ಜಿಗಿಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ."

"ಪರಿಣಾಮ?"

"ಶೂನ್ಯ."

"ಅಂದರೆ?"

"ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಏಳು ತಲೆ ದಾಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಯಾರೆಂದು ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಶಬ್ದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದ ಶಬ್ದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹೊರಟು ಯಾವ ಶಬ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಮಗುಚಿದೆ ಅನ್ನೋ ಜಾಡು ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಮೊದಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ."

"ಪಾಪ, ಪಾಪ"

"ಪಾಪ ಏನು? ಹಿಡಿದ ಪುಸ್ತಕ ಮುಗಿಯೋದೇ ಇಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕೇ ಅಗಲ್ಲ."

"ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ದಿನವೆಲ್ಲ ನೀವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗಾತ ಕಳೆಯುತ್ತೀರಿ."

"ಛೇಛೇ ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ರಿಟೈರ್ ಆಗೋ ಮುಂಚೆ ಮಾಡದೇ ಉಳಿದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಮಾಡೋದು ಉಂಟು."

"ಉದಾಹರಣೆಗೆ?"

"ಹೆಂಡತೀ ಹತ್ತಿರ ಜಗಳಾಡೋದು."

"ರಾಮಾ ರಾಮಾ! ಹೆಂಡತಿ ಕೈಲಿ ಜಗಳಾಡೋದೇ- ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ? ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ?"

"ಏನ್ಮಾಡೋಕಾಗುತ್ತೆ? ಆವಾಗ ಜಗಳಾಡೋಕೆ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪುರುಸೊತ್ತೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಪುರುಸೊತ್ತಿದೆ."

"ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ. ಯಾರು ಸುರು ಮಾಡ್ತೀರಿ? ಏನು ಕಾರಣ ಸಿಗುತ್ತೆ?"

"ಜಗಳಕ್ಕೆ ಬುಡ ಯಾವುದೋ, ಬೋಳೀಮಗನೇ! ಅಂತ ಗಾದೆ ಕೇಳಿದ್ದೀಯಾ? ಹಾಗೆ. ಅದು ಸರಸದಿಂದ ಸುರು ಆಗಿ ವಿರಸದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ವಿರಸದಿಂದಾರಂಭವಾಗಿ ಸರಸದಲ್ಲಿ ಕಡೆಯಾಗಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನೇ ಸುರು ಮಾಡೋನು. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ದೃಢ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಸರಸ ಸುರು ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಅಥವಾ ರಗಳೆ ತೆಗೀತೇನೆ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಅವಳು ರೇಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಗುಹೆಯಾದ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ಲೇಟು, ಚಮಚಾ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಾನು ಟೀಕಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವಳು ಹೋಗಿ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓರಣ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಸುದ್ದಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಡ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಥವಾ ನನ್ನ ದಿವಂಗತ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಹೇಳದೇ ಇದ್ದ ದೂರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅವಳನ್ನೂ ನೀರುಳ್ಳಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವಳಿಗೆ ನಾನು ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ಕೊಡಿಸದೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಈಗ ಕಲಹ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅವಳಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನ ಹೊರತೆಗೆಯಬಹುದು. ಸಿನೆಮಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದಾಗ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಿ ಏನು ಮಾಡಲಿ ಅನ್ನಬಹುದು. ನಾನು ರೇಗುತ್ತ ಅಸಹಾಯನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಆವೊತ್ತು ನಾನೇನಾದರೂ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗದಿದ್ದರೆ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನ ಬಯ್ಯೋಕೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ."

"ಹೌದು. ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಸ್ಕೋತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರಲ್ಲ. ನೀವು ತುಂಬಾ ಸ್ತ್ರೀಪೀಡಕ ಜಾತಿ ಜನ ಅಂತ ನನಗನಿಸುತ್ತೆ." ಎಂದವಳು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದಳು. "ನಿಮಗೀಗ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ."

"ಅಯ್ಯೋ ನಿಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಥರ್ಮಾಮೀಟರ್. ನಾನು ಪೇಟೆಯಿಂದ ವಾಪಸ್ ಬರುವಾಗ ನನ್ನ ಬೈಯೋಕೆ ಅವಳು ಹಾಜರ್ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಅಂತ ಲೆಕ್ಕ. ಜಗಳ ಮಾಡಿದ ದಿನ ನಾನು ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಳನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಅವಳಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನನಗೆ ಸದ್ಯ ಬದುಕೋಕೆ ಇರೋ ಮುಖ್ಯ ಮೋಟಿವೇಶನ್."

"ಅಂದರೆ?"

"ಅಂದರೆ ನನ್ನನ್ನ ಬಿಡೋಕೆ ಅವಳು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಅವಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಪ್ರೊಫು."

"ಮಹಾ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ನಿಮ್ಮದು."

"ಅಯ್ಯೋ ಹುಡುಗಿ. ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸರನ್ನ ಅವರ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಸ್ತಾರೆ. ಗಂಡ ಇರಲಿ ಮಗ ಇರಲಿ."

"ನಾ ಒಪ್ಪಲ್ಲ."

"ನಿನಗೆ ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ." ಎಂದೆ ನಾನು.

ಅವಳು ತಿರುಗಾ ಮೊದಲನೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ, "ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರೋದುಂಟೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

"ಬತ್ತಾರೆ, ಬತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬೋರ್ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಇದು ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನ. ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್."

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

★

೩೦. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಬಾಲ

ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಸರಳ ಜೀವನದ ಆಚರಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಂತ ಕೆಲ ಮಹನೀಯರು "+ಕ್ಷ-ಯಂ =ಯಂ" ಎಂಬ ಸಮೀಕರಣದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನೀವು "ಯ"ದ ಹಿಂದಿನ ಊರಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಂಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಬದಲಿಸಬಯಸಿದರೆ ಸಮತೋಲ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು 'ಕ್ಷ'ದ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿಕ ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಊನ ಸಂಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ "+ಯ -ಕ್ಷ=ಕಂ" ಎಂದು ಅದು ಲಾಗ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರ ಸರಳ ಜೀವನದ ಕೆಲ ಜನರು ಕಾಲ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರು ಸಮತೋಲ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಜ್ಞಾಪಲ್ಲಟವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಉಚ್ಚ ಜೀವನ ಸರಳ ವಿಚಾರದವರಾಗಿ ಬಿಡುವಂತಿದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜಭವನದ ತಮ್ಮ ಉಚ್ಚ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಜಾತೀಯತೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿವಾಚಕ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒಂದು ಸರಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿವಾಚಕ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜಾತ್ಯಂಧರಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ರೋಗಾಣುವೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರೇ. ಕಾಮರಾಜ ನಾಡಾರರು ಮಾಡಿದಂತೆ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಿಗೆ ಎಳ್ಳುನೀರು ಬಿಡಿರಿ. ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜಾತೀಯತೆ ಅಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲ ಕತ್ತರಿಸಿದೊಡನೆ ವಾನರನು ನರನಾಗುವಂತೆ ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯ ಭಟ್ಟ ಭಟನಾಗರ ಅಯ್ಯ ರೈ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಚೆಟ್ಟಿ ಮೆನನ್ ನಾಯರಾದಿ ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆಂದೂ ನಿಮಗೆ ಜಾತೀಯ ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸ್ ತಗಲಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರುತನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದಿರುವ ಲಾಂಗೂಲವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಮೊದಲೇ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಂತೂ ತಮ್ಮ ಬಾಲದಾನ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಎಂದೋ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಈ ಮಧುರ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಪಾಪಾಸೆಂದರೆ, ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆಚಾರ್ಯತ್ವದ ಬಾಲವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅದನ್ನು ಮೊಹರಂ ಹುಲಿಗಳ ಬಾಲದಂತೆ ಹತ್ತಿರವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರಕಾರದ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಅರ್ಜಿ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಲವನ್ನು ಹಾಜರು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಾಲವು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ತುದಿಗೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮದ್ರಾಸ

ಸರಕಾರವೇನೂ ವಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ನಿಜ. ನೀವು ಜಾತಿಯ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೇವಲ ಮಿಸ್ಟರ್ ಲಾಂಗೂಲಸ್ ಅಥವಾ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಫ್ಯಾಷನೇಬಲ್ ಆಗಿರುವಂತೆ ಮಿ. ಲಾಂಗೂಲ್ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಛೇದಿಸಿದ ಬಾಲವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜೇಬಿನೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಸಿನೆಮಾ ತಿರೀಟಿನಂತೆ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಗಳು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಿಂತ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲವು ಸರಿಯಾದ ತರಹದ್ದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವಿದೆಯೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ತಲೆವಾರು ನಡೆಯಬೇಕಾದರೂ ನೌಕರಿಯು ಬಾಲವಾರು ದೊರಕಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀವು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ - ಗುಪ್ತವಾಗಿಯಾದರೂ - ನಿಮ್ಮ ಬಾಲವನ್ನು ಮತದಾರರಿಗೆ ತೋರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. "ಸಮಾನ ಬಾಲವ್ಯಜನೇಷು ಸಖ್ಯಂ" ಎಂದು ಪುರಾತನ ಕವಿಗೆ ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಲವನ್ನು ಕತ್ತಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೆಪ್ಟಿಕ್ ಆಗುವ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನೇಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಎಂದು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರು ಹೆಸರಿನ ಬಾಲವನ್ನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

++

ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆಯೆಂದರೆ ನೀವೆಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಬಾಲಾವಶೇಷ ಉಳಿದೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಜಾತಿಯ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳ ಛೇದನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಕೊಯ್ಲಿನ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯರ್ ಇದ್ದು ಅಯ್ಯರ್ ಪುಚ್ಚವಿಚ್ಚನ್ನರಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ್ ಆದಿರೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಮೈಬಣ್ಣದ ಹೆಸರೆಂದು ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ? ನೀವು ಮುಸ್ಲಿಮ ಅಥವಾ ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲೆಂದು....ಕೂಡಲೇ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನೀವು ಮುಕ್ತಮ ಇಸ್ಕೂಲರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಬಾಲದ ಕುಚ್ಚು ಉಳಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನೀವು ಭರತನ್ ಕುಮಾರಪ್ಪರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮರೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಉಪಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಅಪಕಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಾಗಿ ನಿಮಗೆ ನೌಕರಿಯೇ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಮತಗಳೇ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ಆಗದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕು? ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಗುಂಡಪ್ಪಾದಿ ಮೂಲತಃ ವಿಜಾತಿಯ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಈಗ ಸಜಾತಿಯ ನಾತ ಅಂಟಿದೆ, ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಗಂಧ ಹೊರಡದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮತಿ ೧, ೨, ೩, ೪.... ೫೩ ಕೋಟಿ ತೊಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತು ಲಕ್ಷ ಅರುವತ್ತೇಳು ಸಾವಿರದ ನಾಲ್ಕನೂರ ಮೂವತ್ತಾರು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೆಸರಿಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಅವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಲಾಂಗೂಲನ್ನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ಈ ಚಿಲ್ಲರೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು. ಸಿನೆಮದವರು ಆಗಲೆ 'ಶ್ರೀ ೪೨೦' ರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹಾದಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

★

೩೧. ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಸಂಘ

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಘವೊಂದು ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಅದರ ಹೆಸರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ "ನೋಯ್ಸ್ ಅಬೇಟರ್ಸ್" ಸಂಘವೆಂದಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಸಂಘವೆಂದು ಅದನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸದ್ದುಗದ್ದಲಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ವಿಚಿತ್ರ, ಅಲ್ಲವೇ? ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಬೇಕಾದವರು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಲ್ಲಾದರೂ? ಸಂಘಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ಶಬ್ದ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಮುನಸೀಫ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ 'ಸದ್ದು!' ಎಂದು ಕೂಗಿ ಸದ್ದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೋರ್ಟು ಪಟ್ಟೇವಾಲನ ಹಾಗೆ ಈ ಸಂಘವೂ ಮುಂಬಯಿಯ ತುಮುಲಕ್ಕೆ 'ಸದ್ದು ಮಾಡಬೇಡಿರಿ' ಎಂಬ ತನ್ನ ಶಂಖವಾದ್ಯವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದೆಂದು ನಂಬಬಹುದು. ಹೀಗಾದರೆ ಸಂಘದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿನೋದಾಂತವಾಗುವವು ಆದರೆ ಸಂಘವು ಸದ್ದು ಕೋಲಾಹಲಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ ಅದು ವಿಷಾದಾಂತವಾದೀತು. ನಗರದ ಮಹಾ ತುಮುಲ ರವವು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐಕ್ಯಭಾವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ನಮಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವಸಾಗರದ ಒಂದು ತೆರೆಯಾಗಿ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುತ್ತೇವೆ. ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಅದೇ ನಮಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ನಮಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಕಳೆಯಿರಿ. ಕೂಡಲೆ ನೀವುನೀವು ನೀವುನೀವೇ ಆಗುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತು ನೀವು ನೀವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಭಯಪ್ರದವಾದ ಸಂಗತಿ ಬೇರೊಂದಿರಲಾರದು.

+++

ಗದ್ದಲಕ್ಕೂ ಚಿಂತೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಎಣ್ಣೆ-ಸೀಗೆಯ ಸಂಬಂಧ ನಿಮಗೆ ಎಂದಾದರೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ನಿಮಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಚಿಂತೆಗಳು ಮುಸುಕಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಆಲಾರಂ ಗಡಿಯಾರದ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ಸಾವಿರ ಕಾಗೆಗಳು ಕುಳಿತ ಮರದ ಕಡೆ ಒಂದು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಿರಿ. ವಿಚಾರಗಳನ್ನು - ಪ್ರಿಯವಿರಲಿ ಅಪ್ರಿಯವಿರಲಿ

ತಟಸ್ಥವಿರಲಿ - ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಸಲು ಸದ್ದಿನಂಥ ಉಪಾಯ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದನೆಂದರೆ ತನ್ನಂಥ ಮೂರ್ಖ ಬೇರಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ತಾನು ಮೂರ್ಖ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಗೊಂದಲ ಹಾಕುವ ಹವ್ಯಾಸ ಇಳಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಚಳವಳಿಗಾರರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸದ್ದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.... ಜಿಂದಾಬಾದ್....

..... ಮುರ್ದಾಬಾದ್... ಹೈಹೈ..... ಜೈಜೈ... ಎಂದು ಅವರು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನೇಕೆ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವಿರಿ? ಅವರಿಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ. ಜನರು ಮೂಕ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟರೆ ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡತೊಡಗಬಹುದು. ಆಗ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಮಂಜಿನಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋದೀತು. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಪಾಯಕರವೆಂದರೆ ಚಳವಳಿಗಾರರೇ ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಬಹುದು...

+++

ನಿಮಗೆ ನಿದ್ರಾನಾಶದ ಉಪದ್ರವವಿದೆಯೆ? ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗಿದೆ. ನಿಶ್ಯಬ್ದದ ಭೀಕರತೆ ಅವರ ಪ್ರತೀತಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಇಂಥ ನಿದ್ರಾಹೀನ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಸದ್ದು ಸಪ್ಪಳ ಇರುವಾಗಲೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಳಿದು ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ನಿಶ್ಯಬ್ದದ ಆಳಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಶೀಥ ನೀರವತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಡು ಚಿಂತಾಕಾಮಿನಿಯರು ಅವರ ಅಭಿಸಾರಿಕೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆ.... ಠಂ....ಠಂ....ಠಂ...ಠ....ತಾಲೂಕು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಟೆ ಎಷ್ಟು? ಹನ್ನೊಂದು ಹೌದು, ಹನ್ನೊಂದು, ಹನ್ನೊಂದು, ಅಲ್ಲವೆ? ಹನ್ನೊಂದಾಣೆ. ಹಾಂ. ಹಾಂ.. ಹನ್ನೊಂದಾಣೆ? ಅರ್ಧ ಸೇರು ಕಾಫಿಪುಡಿ ಹೌದು, ಕಾಫಿಪುಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಾ? ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟೆ. ಅಥವಾ ಮರೆತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಾರೀಕು ಹದಿನೈದು ಕಾಫಿಪುಡಿ ತಂದು ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯಿತು? ಮೂರೇ ದಿನ. ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಪೌಂಡು ಪುಡಿ ಅಲ್ಲವೆ? ಎಂಟು ಜನರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಪ್ ಕಾಫಿನೀರು ಸುತ್ತು ಬರಬೇಕಾದರೆ... ಎಂಟು ಜನರಿಗೆ... ಎಂಥ ಮೂಢ! ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮರುಳ...ಮದುವೆಯಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ?..... ಅಥವಾ ಆ ನೆರಮನೆಯ ಹುಡುಗಿಯೊಡನೆ ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದರೆ? ಅವಳಂತೂ ಖಂಡಿತಾ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳೊಡನೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಮದುವೆ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.... ನಾನೇ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೇಡಿ ಹೌದು, ಹೇಡಿಯೇ ಸೈ. ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಡಿಯೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಿಸಿಕೊಂಡು ಇವೊತ್ತೇಕೆ ಒದಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಯಿಯಂತೆ ಬಾಲ ಮಡಚಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ? ಈ ಸೇವಾ ಜೀವನಕ್ಕಿಂತ ಸಾವೇ ಮೇಲು ಇದೇ ತಲೆ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಇರುವ ತೊಲೆಗೆ ನೇಣುಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ, ಏನಡ್ಡಿ?..... ಹಾಹಾಂ, ನೇಣು, ಬಾವಿಯ ಹಗ್ಗ ಹರಿದಿದೆ ಹೊಸದನ್ನು ತರಬೇಕಂತ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳಲ್ಲ.

ಹಣ ಎಲ್ಲಿದೆ?... ಹೀಗೇ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಹೊರಡುವ ರೀತಿ ಬಲು ಸೋಜಿಗ. ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ನಾಳೆ ತರಬೇಕಾದ ಬಾವಿ ಹಗ್ಗದ ಚಿಂತೆ ಅರ್ಥರಹಿತ. ಆದರೆ ನಿಜ. ಈ ಚಿಂತಾರಮಣಿಯರಲ್ಲಿ ಸವತಿ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ ಹೇಳಿದ ಭರತನ ಮಡದಿಯರ ಹಾಗೇ ಇವರು. ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಶ್ರಮವಾದೊಡನೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾಳೆ.

+++

ನಿಶ್ಯಬ್ದದಲ್ಲಿ ನಿದ್ಧೆ ಬಾರದಿರುವವರು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರೊಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ. ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಿಗೆ ಬರ್ಲಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಗಾಢಶಾಂತಿ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳಿಕ ನಿದ್ಧೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪಳ ಪುನಃ ಎಚ್ಚತ್ತ ಮೇಲೆ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಿಗೆ ಜೊಂಪು ಹತ್ತುತ್ತಿತ್ತು. ಪೆಪಿಸ್ ಎಂಬಾತನೂ ನಡುನಡುವೆ ಸಪ್ಪಳದಿಂದ ಎಚ್ಚರಾದರೆ ಮಾತ್ರ ತನಗೆ ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ೧೬೬೧ರಲ್ಲಿ; ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾದ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಾದಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ.

✱

೩.೨. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು

ಬಡೋದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತೊಂದು ಜರುಗಲಿದೆಯಂತೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ಎಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯ ವಿಚಾರ, ಮಾರ್ಗಶೋಧನೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ತುತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂದು ಹಲವರಂದರೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನ್ಯಾಯವೇ, ಅವಶ್ಯವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿ ಕಾಡಿಸಿತು.

++

ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಜನ ಬಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲಿ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ದೇಶದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ "ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಬಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಒಪ್ಪಿದರೂ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದವರೆಲ್ಲ ಸಾಯುವುದಾದರೆ ಅವರ ಕುರಿತಾದ ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವದರ ಅರ್ಥವೇನು? ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಜನ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಹುಲ್ಲುಮೇಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗೂ ಏನಾದರೂ ದೊರೆತು ಅವರು ಬದುಕಿರುವಂತೆ ಏನಾದರೊಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಅವನು ಮಾಡಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

++

ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಮನಶ್ಯಾಂತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಏನೇನಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವವರು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ದೇಶ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರದ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಯಾದರೂ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅವರು ಸದಾ ಏನಾದರೊಂದು ಉಪದ್ವ್ಯಾಪದಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷವು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿರುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ; ಇವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ತಾಪತ್ರಯಗಳಿರುವವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು?

+++

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುವ ಯಾವನೇ ಉದ್ಯೋಗಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ "ದೇವರಾಣೆ ಮಾಡಿ ಖರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಆತನಿಗೆ ಮನಶ್ಯಾಂತಿಯಿದೆಯೆ, ಗೌರವವಿದೆಯೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯಿದೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ನೋಡಿ; ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿದ್ದರೆ ಆತ ಇಲ್ಲ ಎಂದೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವನು. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದೂ ತನ್ನಂತೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಪ್ರಾಣಿ ಸದಾ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊರಗುತ್ತಾನೆ. ವಾರವೆಲ್ಲ ದುಡಿದು ಕೊನೆಗೆ ವಾರದ ಬಿಡುವಿನ ದಿನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಸೌಖ್ಯವನ್ನನುಭವಿಸುವವನಿಗೆ ಮರುದಿನ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಾಗ ಆಗುವ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ಅರಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದೇನಾದರೂ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇದೆಯೆ? ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಸಂಪು, ಧರಣೀ ಸಂಪು ಇತ್ಯಾದಿ ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಸಂಪುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೆ, ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ವರಿಷ್ಠರ ಬಿರುನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾದ ನೌಕರನಿಗೆ ಮನಶ್ಯಾಂತಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ದುರ್ಲಭ. ಹಗಲೆಲ್ಲ ದುಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ, ಇರುಳೆಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ವೆಚ್ಚ ಬಾಯಿಗೂಡಿಸುವದು ಹೇಗೆಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಸಮಾಜವಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದವನಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದರೂ ಗೌರವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡುವದು? ಸಮಾಜದ ಗೌರವ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಅಪ್ರತಿಮ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯಾಗಿರಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೆ ಕೋಟ್ಯಧೀಶನಾಗಬೇಕು; ಅಥವಾ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಾಜ "ಎಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತ" ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಕೋಟ್ಯಧೀಶನನ್ನು ಕಂಡು "ಭಾರೀ ಶ್ರೀಮಂತ" ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯನ್ನು ಕಂಡು 'ಸುಖಿಪುರುಷ' ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿಯೂ ತೊಳಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿ ಎನ್ನುತ್ತದೆ.

+++

ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಿಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ನಿಕ್ಕಷ್ಟಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದೇ? ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆತನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ನೌಕರಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ವರಿಷ್ಠರ ಮರ್ಜಿ

ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗವಿಲ್ಲ. ನೌಕರಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಪು ಹೂಡಿ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಗೌರವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಕೂತು ಅದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊರಗಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

+++

ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರವಿರುವವನು ಮಾಡಲು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಆತ ಶತಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾದವರೆಲ್ಲ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಲೇ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವದು? ಕೆಲವರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಜನ್ಮತಃ ಪಡೆದು ಬಂದ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಕೋಟ್ಯಧೀಶರ ಮಕ್ಕಳು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುವದು ಹೀಗೆಯೇ! ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ದೊರೆತ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಅವರೇಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು? ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವದು ಅವರ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನರಿತು ಅದನ್ನೇ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೂ ಇರಬಹುದು.

+++

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳೆಂದು ಕೆಲ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗುವದು ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗುವದು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವಾಗ ಅದು ಕೂಡ ನಾಗರಿಕನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೆತ್ತುವದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾದರೂ ಏನುಳಿಯಿತು? ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಬಡಿದಾಡುವೆವೆನ್ನುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಗದೆಯನ್ನೆತ್ತುವುದೆಂದರೇನು?

+++

ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾದವನಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ಕರ್ತವ್ಯ, ಹೊಣೆ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಗಳ ಪಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಗತಿ, ಯಶಸ್ಸು ಎಂಬುದರ ಜಂಜಾಟವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯಂತೆ ಇಂದು, ಇಂದಿನಂತೆ ನಾಳೆ ಕಳೆಯುವದೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ಆತನಿಗೆ ಭೂತ-ಭವಿಷ್ಯ ವಿಚಾರಗಳ ಚಿಂತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್ ನಿರುದ್ಯೋಗವೆಂಬುದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ಜಂಜಾಟವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ದೇವನಿಂದ ದೊರೆತ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವರ! ದೇವನಿಂದ ದೊರೆತದ್ದನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತು ಕೂಡ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೊಳೆಯದಿರುವದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದ ಮಾತು. ಇಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತೇ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ್ದಾದರೂ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರುವ ಮಾತು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರುವವನಿಗೆ ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ವೇಳೆ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಪರಿಷತ್ತು, ಸಮ್ಮೇಳನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಗೋಜಿಗೂ ಅವನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಜನರಷ್ಟೇ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬೇಸರ ತಂದಾಗ ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೋಜಿಗಂದು ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದೆಂದರೇನು? ನಿವಾರಣೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅವರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವರು ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಆದರೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಮಾತೂ ಪ್ರಜಾ ಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

+++

ಆದರೆ ನಮ್ಮದು ತೀರ ವಿಚಿತ್ರ ಜಗತ್ತು. ಆಗಬಾರದ್ದು, ಅಗುವದಿಲ್ಲೆಂದದ್ದು ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದರ ನೇಮವನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿಚಾರ ಅಷ್ಟೊಂದು ತಲೆತಿಂದಿದ್ದು. ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಇಂಥ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಆಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆಯ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವೊಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟರೆ? ಆಗಬಾರದ್ದು ಆಗಿ ಹೋದರೆ? ಆಗ ಮನುಷ್ಯ, ದೇವದತ್ತ ವರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಂತಾಗಿ ಪರವನ್ನೂ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಚಿಂತೆಗೀಡಾಗಿ ಇಹವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುವದು.

+++

ಗಿಡವಾಗಿ ಬಗ್ಗದ್ದು ಮರವಾಗಿ ಬಗ್ಗುವದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಬಡೋದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ನಾಳೆ ಅದು ಅಖಿಲ ಭಾರತದ್ದಾಗಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಅನರ್ಥವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅ. ಭಾ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕೈಫಿಯತ್ತೊಂದನ್ನು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇದಲ್ಲವಾದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಕ್ಕೇ ಇದು ವಿರುದ್ಧವಾದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಅಪದ್ಧರ್ಮವೆಂದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಫಿಯತ್ತನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಬಡೋದಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅ.ಭಾ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅವರ ಹಕ್ಕು-ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ವಾದಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಅವರಿಗೆ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾಲೆ ಹಾಕಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಲು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಆಶೆಯಿದೆ.

+++

ಔರಂಗಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಮದುವಣಿಗನೊಬ್ಬನ ಮೂಗನ್ನು ಹುಚ್ಚು ನಾಯಿಯೊಂದು ಕಚ್ಚಿ ತುಂಡರಿಸಿತೆಂದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಮದುವಣಿಗಿತ್ತಿ ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಶಪಿಸಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲ. *

೨೨. ನಿವೃತ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ

ನಿವೃತ್ತ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರಸೊತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮುದುಕರಂತೆ ಅವರಿಗೂ ನಿರ್ದಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪುರಸೊತ್ತನ್ನು ಯಾರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವಾಗೆಲ್ಲ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನ ಕೃತಘ್ನತೆಯನ್ನೂ ಪಾರ್ಥಿವ ಗೌರವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಕ್ಷಣಿಕತೆಯನ್ನೂ ನೆನೆದು ಕೊರಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಅವರು ಎದುರಾದಾಗ ನಯವಿನಯ ಭಯಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೈಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವರೇ ಈಗ ಅವರನ್ನು ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅವರು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ 'ಪೆನ್ಸನದಾರ-' ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ತಗಲಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅರ್ಧ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಶೇರಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುಖ ಬೆಲೆಯ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಳಿದು ಹೋದ ಶೇರುಗಳನ್ನು ಶೇರುಗಾರನು ನೋಡುವಂತೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಿಶ್ರಿತ ಸಹನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಮುದಿ ದನಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಲೇಬೇಕಾದ ಗೌಳಿಗನಂತೆ ಸರಕಾರವು ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್ಸನ್ ಕೊಡುತ್ತದೆ - ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕೆಲವೇಳೆ ಮುದ್ದಾಂ ಎನಿಸುವಂತೆ ಅವರ ಪೆನ್ಸನನ್ನು ದೀರ್ಘಸೂತ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹಳಸಿದ 'ಜೋಕು'ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಈಗ ಯಾರೂ ನಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಮನಸಿಟ್ಟು ಆಲಿಸುವಂತೆ ನಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರ ಮೋಜಿನ ಅನುಭವಗಳ ಪುರಶ್ಚರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆಯೇ ಆಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಕತೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವರ ಎದುರಿಗೇ ಅವರನ್ನು ಮುದಿಗೂಬೆಯೆಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೊಮ್ಮೊಕ್ಕಳು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲೆಂದು ನಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅವರು ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯದ ಪದಾರ್ಥವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೇ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ರಾಮ ಜೀವನವು ಬಹಳ ಶ್ರಮದಾಯಕವೆಂದು ತೋರತೊಡಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸರಕಾರಿ ನಿವೃತ್ತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ರಭಸದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಹಂಚಿಕೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿವೃತ್ತ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ 'ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಸಂಘ'ವೆಂಬ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೂವತ್ತು ಜನ ನಿವೃತ್ತ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೫೦ ವರ್ಷ ಮೀರಿದ ಎಲ್ಲ ನಿವೃತ್ತ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿದೆ. 'ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಸಂಘ'ವೆಂಬ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ಇದರ ಸದಸ್ಯರು ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಯಾವ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಅಂಜಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡಿನ ನೀತಿಯೇ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬಲ್ಲರು. ನಗರಗಳ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿನ 'ಗೋಪಾಳಪುರ'ಗಳಲ್ಲಿ (ಅರ್ಥಾತ್ ವಿಸ್ತರಣ ಉರ್ಫ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಲವಿದೆ. ಅಜರಾಜನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲೇ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸೇರುವವರು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಾಸಾದರೂ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆ. ಇದು ಯುಕ್ತವಾದದ್ದೇ ಯಾಕೆಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಇದೂ ನಿಮಗೆ ಶಕ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೀವು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಪದದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಫೀಸರ ಪದದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವಕೀಲರಾಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ೮ ಪೈಯನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಸಭೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಯಮ ಮಾತ್ರ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯೆಂದರೆ ಭಾಷಣ. ಭಾಷಣವು ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸೇವೆ ಖಂಡಿತ ಆಗಲಾರದು. ಅದನ್ನು ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಅಪರಾಧ ಅಥವಾ ಉಪದ್ರವವೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಕರೆಯಿರಿ.

✱

೩೪. ನಿಷ್ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧರ ಮಹತಿ

"ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ನೆಹರೂ ಅವರು ಕೆಲಸಗಾರರ ಒಂದು ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ 'ಕೆಲಸಗಾರ' ಎಂದರೇನೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಹೊರಟರವರು. "ಕೈಗಳಿಂದಾಗಲಿ ತಲೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲೇ ನಾನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡದಿರುವವರನ್ನಷ್ಟೇ ನಾನು ಕೆಲಸಗಾರರ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಾರ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ, ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಸರಕುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಇದು ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ" ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಕೊಂಚ ದುಡುಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಕೈಗಳಿಂದ ದುಡಿಯುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತಲೆಗಳಿಂದ ದುಡಿಯುವವರನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಾರರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುವವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು? ಮೇಲಾಗಿ ಇಂಥವರು ದುಡಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವ ಆಧಾರದಿಂದ ನೆಹರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣ ಹುಡುಕಬೇಕಾದರೆ ತಲೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಪಾಪ, ಯಾವಾಗಲೂ ಏನಾದರೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಹರವಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವ ಜವಾಹರಲಾಲರೇನು ಬಲ್ಲರು? ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದ ಕೆಲ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಕಚೇರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ವೇಳೆಯೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಆಗದಿರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನೆವ ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲೇ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿಯದು?

+++

ಏನನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ತಾಯಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ನಿಷ್ಕರ್ಮಸಿದ್ಧನಿದ್ದ. ಅವನು ನೌಕರಿ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗಿನಂತೆ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವೀಸ ನೌಕರಿಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೊಬ್ಬ ಯಜಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿದ; "ನೀನು ಏನು ಕೆಲಸ

ಮಾಡಬಲ್ಲೆ?" ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. "ನಾನೋ? ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಉಂಡ ಕೂಡಲೆ ತುಸು ಮಲಗಬೇಕು, ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ತುಸು ಉಣ್ಣಬೇಕು - ಇಷ್ಟೇ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನುಕೂಲ ನೀವು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದ ನೌಕರಿ ಉಮೇದ್ದಾರ. ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಇದೇನೂ ತೀರ ಅನ್ಯಾಯವಾದ ಕರಾರೆಂದು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಆಗಲೆಂದು ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ. ನೌಕರ ಊಟ ಮಾಡಿದ, ಮಲಗಿದ; ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದ, ಊಟ ಮಾಡಿದ; ಉಂಡು ತಿರುಗಿ ಮಲಗಿದ; ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿಗೆ ಎದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮತ್ತೆ ಊಟ ಮಾಡಿದ, ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿದ..... ಹೀಗೇ ಸಾಗಿತು. ಒಂದು ದಿನವಾಯಿತು; ಏನೋ ಪಾಪ, ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ನಿಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ತಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಎಂದುಕೊಂಡು ಯಜಮಾನ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ. ಮರುದಿನವೂ ಅದರ ಮರುದಿನವೂ ಅದೇ ಪಾಡು. ಕೊನೆಗೆ ತಾಳಲಾರದೆ ಯಜಮಾನ "ಏನಪ್ಪಾ, ಉಂಡಿ ಮಲಗಿದಿ, ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನೌಕರ, "ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ - ಉಂಡ ಮೇಲೆ ತುಸು ಮಲಗಬೇಕು, ಎದ್ದ ಮೇಲೆ ತುಸು ಉಣ್ಣಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಕರಾರು? ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನದೇನು ತಪ್ಪು?" ಎಂದು ಬಿಟ್ಟ.

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ದುಡಿದುಡಿದು ಬೇಸರಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹದಿನೈದು ದಿನ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಬಿಡುವುದುಂಟು. ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಸಮೀಚೀನವಾಗಿ ಉಂಡು, ಹೊಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಹೋಗಿ ಮಲಗುವರು. ಗಡದ್ದಾಗಿ ನಿಡ್ಡೆ ಹತ್ತುವುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಹೊತ್ತು. ಎರಡು ಗಂಟೆಗಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗೊರಕೆಯ ಸದ್ದಿನಿಂದ ತಮಗೇ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ನಿಡ್ಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎದ್ದು ಕಾಫಿಗಾಗಿ ಧಡಪಡಿಸತೊಡಗುವರು. ಬಿಸಿಲಾರುವ ತನಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತಪಸ್ಸಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಸಂಜೆಯಾದೊಡನೆ ಹೊರಬಿದ್ದು ವಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಉಂಡು ಮಲಗುವರು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಾಟಿಗೆಯಿಂದೆಂಬಂತೆ ಬಂದು ಹೋದ ನಿದ್ರಾದೇವಿ ಅಂದಿನ ಸೇವೆ ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲ ಎಂದೋ ಏನೋ ರಾತ್ರಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವವರೆಗೆ ಹೊರಳಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೋ ತುಸು ಜೊಂಪು ಹತ್ತಬೇಕು. ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಎಚ್ಚರ. ಒಂದು, ತಪ್ಪಿದರೆ ಎರಡು ದಿನ ಹೇಗೋ ಈ ಪರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ದಿನ ಅದು ಅಸಹನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನದ ದುಡಿತ ಇಲ್ಲದೆ ತಲೆ ಚಿಟ್ಟೇರಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಬಡಿಯುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು 'ರಜಾ ಸಾಕು, ಆಫೀಸಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸಿರಿ' ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

+++

ಕೆಲಸ ಎಂಬುದೂ ಒಂದು ತರಹದ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥ ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಮತ. ಅದರ ಚಟ ಹಿಡಿಯಿತೆಂದರೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಏನು ಮಹಾ? ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದಿರಬಹುದು. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕುವವರಿದ್ದರೆ - ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ೨೨ ತಾಸುಗಳೇ ಸಾಕು ನಿಜವಾದ ಕೆಲಸಗಾರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕೆಲಸದ ಚಟ ಹಿಡಿದ ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ವಾರ ಅವರಿಗೆ ಕಡು-ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡುವುದೇ ಸಾಕು. ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯುವುದೇ ಸುಲಭ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ದಿನಗಳೆಂದಂತೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕರಗಿಸುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಂಥ ಸಿದ್ಧಿ ಅವರದು! ಅವರು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಕ್ತವಾದುದು. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬರುವ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದರೂ ಏನು? ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಣದ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ ಹೊರಡಬೇಕು ತಾನೆ? ನಾಳೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಇಂದು ಗಳಿಸಲೇಕೆ? ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲ ಎಂದು ಅಳಬೇಕೇಕೆ?

+++

"ಬದಿಗೆ ನಿಂತು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುವವರೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ" ಎಂದು ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲೋ ಬೇರೆಲ್ಲೋ ಹೇಳಿದೆ. ಮೈಗಳ್ಳರು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೆರವಣಿಗೆ ಜಯಘೋಷದೊಡನೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಗಳ್ಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಿಡದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಹುಕ್ಕ ಸೇದುತ್ತ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಾಭರಿತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೆರವಣಿಗೆ ದಾಟಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕಾಣಲೆಂದು ಆತ ಗಂಟಲುದ್ದ ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪೀಡಿಸಲಾರ. ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಜನ ಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಅಡಕವಾಗಿ ಹೋಗಲು ಆತ ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತನ್ನೆದುರು ಹಾದು ಹೋಗುವ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡಲಾರೆ ಎಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು, ಅದರ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾರೆ ಎಂದು ಕಿವಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಅವನಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಆತ ಹೇಗೆ ಒಲ್ಲನೋ ಅಸಹಕರಿಸಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಲ್ಲ. ಈ ನಿರಾಮಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನೆಹರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ನೋಡಲಿ. ಆಗ ಅದು ಸುಲಭವಲ್ಲೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅರಿವು ಬಂದೀತು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗಂತೂ ಇಂಥ ಸಿದ್ಧರನ್ನು ಕಂಡು ಅಸೂಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಭಾರತ ಭಾರತವೆನಿಸುತ್ತದೆ!

★

೩೫. ನೀವು ಹೆಂಡತೀನ ಹೊಡೆಯೋದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ನೀವು ಭಾರತೀಯರೆ? ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡಸರೆ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತೀರಿ, ಹೊಡೆದಿರಲೇಬೇಕು. ಎರಡ ಸಲ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದ ಮಹಿಳಾಮಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಹೀಗೆಂದು ಮಹಿಳಾ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಎಂದಿನ ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು ಒಂದು ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮತ ಹೊಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದ್ವೈ-ವಿಚ್ಛೇದಕ ಮಹಿಳೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಛೇದಿಸಿ - ಒಮ್ಮೆಯೂ ವಿಚ್ಛೇದ ಪಡೆಯದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಡಜನ್ ಮಿಕ್ಕಿ ದಂ-ಪತಿಗಳಿದ್ದಾರಂತೆ. ಒಬ್ಬರೂ ಒಮ್ಮೆಯೂ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡಂದಿರ ಮೇಲೆ ಕೈಯೆತ್ತಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲವಂತೆ.

ನಾನು ಆ ದ್ವೈ-ವಿಚ್ಛೇದಿತ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಅಮ್ಮಾ, ನೀನು ಹೇಳೋದು ನಿಜ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಗಂಡಂದಿರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದಂ-ಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯೋವಷ್ಟು ದಂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪತಿಗಳೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪೋದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಡಿಫಿನಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಭಾರತೀಯರೇ ಅಲ್ಲ'?

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಹಳೆಯದು. ಅನಾದಿ ಎಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು. ಇನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯ ಬಟ್ಟೆ ನೇಯಲು ಉಡಲು ಕಲಿಯದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನಾಗರಿಕ ಮಾನವ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ದರದರ ಎಳೆಯುತ್ತ ಮರದ ಗದೆಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಬಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ನರವಂಶ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜುಗಾರಿಕೋರ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಾರಿದನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮಾರುವಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದವನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವಳನ್ನು ಹೊಡೆಯದಿರುತ್ತಿದ್ದನೆ? ಹೊಡೆದು ಜುಗಾರಿಗೆ ಹಣ ಕೇಳಿರಬೇಕು. ಅವಳು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. "ಹೆಂಡತಿಯ ದಂಡಿಸಲಾರಿ, ಭೂ

ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಡೆಯ ನೀನ್ ಹ್ಯಾಂಗಾದ್ಯೋ" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ದಾಸವರೇಣ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ ಆಗ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಾರದವನು ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಮಂಡಲಾಧಿಪತಿಗಳು ಈ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸರದಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಒಬ್ಬಳೇ ರಾಣಿ ಅಥವಾ ಉಪರಾಣಿಯನ್ನು ದಿನವು ಮನದಣಿಯೆ ಹೊಡೆದರೆ ಅವಳ ರೂಪ ಉಳಿದೀತೇ? ಅವಳು ಉಳಿದಾಳೇ?

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಗಂಡನ ಹಕ್ಕು ಅಂತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೂ ಅದು ಒಳ್ಳೇದು ಅನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವು ಆಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸುಭಾಷಿತ(ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಸುಭಾಷಿತ ಅಂತ ಒಪ್ಪಲು ನೀವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ) ಮತ್ತು ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಲಿಮಿರಿಕ್ ಒಂದರ ಭಾಷಾಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಮರ್ದಿಸುತ್ತ ಇದ್ದರೇನೆ ಗುಣವರ್ಧನವಂತೆ.

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಳ ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ಅವಳ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ಕೂಡ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರ ಮೇಲಿನ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನ ಬಾಸ್‌ನ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಟ್ ಎಪಿಥೆಟ್ ದಂಡನೆ ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹೆಂಡತಿ ಮನೆಗೆ ಹೊಸಬಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಮನೆಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳುವ ಹಿರಿಯರೋ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೋ ಇರುವಾಗ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಟ್ ಎಪಿಥೆಟ್ ಅಲಂಕಾರದ ಸಿಟ್ಟು ಹಿಂಸಾರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. "ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಲಿ" ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಹಾವಭಾವಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದರೊಡನೆ ಬಹಳ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವಂತೆ ನೀವು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಿ. ನೀವು ಹೇಳಿರಿ ಬಿಡಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಈ ಪೆಟ್ಟಿನ ನಿಜವಾದ ಗುರಿ ಯಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. "ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಪಟುತ್ವ" ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅವಳಾದರೂ ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಟ್ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅ-ಪ್ರವೀಣಳಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಕೋಪವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯೆ ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದೇ? ಇಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೆಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಒಂದು ತೂಕ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇ ಅಂತ ಅವಳ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರಲು ತಡ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಅವಳು ಬೇಕೆಂದೇ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ದೂರು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೇಗನೆ ನೀವು ಬೇರೆ ಮನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಶೀಘ್ರ ಕೋಪಿಗಳು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಾಸುಂಡೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಹೊಡೆಯುವವರು. ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು

ಕೆಲವೇಳೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವವರು. ರಾತ್ರಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರು ಅಥವಾ ಮಲ್ಟಿಗೆ ಹೂ ತಂದು ಮುಡಿಸುವವರು.

ಇಂಥ ಒಂದು ಇಟಾಲಿಯನ್ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಅದು ಮೊರೇವಿಯನ ಕಥೆ. ಗಂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಡುಕ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮೈಮುಖ ನೋಡದೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂಭ್ಯಣಿ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ಓಲೈಸಿ ಮೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೋ ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗೋ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ. ಕಥೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಲ್ಲ. ನೆರೆ ಬಿಡಾರದಾಕೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಸೋಜಿಗ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಗಂಡನೋ ಬಹಳ ನಾಗರೀಕ. ಎಂದೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಬಿಡಿ ನಾಲಿಗೆ ಕೂಡ ಎತ್ತಿದವನಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಏಕಾಏಕಿ ಇವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಗಂಡ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಅನಿಸತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೆನು, ಆಮೇಲೆ ಬರುವ ಲಲ್ಲೆ, ಉಪಚಾರ ಮೆಚ್ಚು ಬಹಳ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆ? ತನ್ನ ಗಂಡ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೆರೆಮನೆಯವನ ಹಾಗೆ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಓಲೈಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಶುದ್ಧ ನಾಗರೀಕ ವರ್ತನೆ. ಶುದ್ಧ ಬೋರು. ಹೇಗಾದರೂ ಗಂಡನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಹೊಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಅವಳಿಗೆ ಹಂಬಲ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಬೇಕೆಂದೇ ಜಗಳ ಹೂಡುವುದು, ಗಂಡನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಶುಂಭನಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾದೀತೇ? ಬಡಪಾಯಿ ಇವಳಿಗೆ ಈಗೀಗ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂತ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕಥೆ ಹೇಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅಂತ ನನಗೀಗ ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಡೆಯಲಾರದ ಶುದ್ಧ ಷಂಡ ಗಂಡನ್ನು ಅವಳು ಬಿಟ್ಟೇ ಹೋದಳೋ? ಅಥವಾ ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಅವಳ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನೋ? ಅಥವಾ ತಾಳಲಾರದೆ ಒಂದು ದಿನ ಕೈರುಚಿ ತೋರಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಓಲೈಸದೆ ಅವಳನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ನಿರಾಶೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿದನೋ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರಸಿಕರು ಹೆಂಡಂದಿರ ಚಿತ್ತಲಹರಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮುದ್ದು ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಗುದ್ದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಗುದ್ದು ಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಮುದ್ದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮ ಅಥವಾ ಕಾಮಕ್ಕೂ ಹಿಂಸೆಗೂ ಇರುವ ನಂಟು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರೊಫ್ಲುವೋ ಅವನ ಕಾಮಾತಿಚಾರದ ಕೋಲಾಹಲ ಎದ್ದಾಗ, ಕಾಮಿನಿಯೊಬ್ಬಳಿಂದ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಮಿಗಳು ಚಾಟಿಯೇಟು ಹೊಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂತು. ಈ ಕೊರಡೆ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಭಾಮಿನಿಗೆ ಕೈತುಂಬ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಹಂಬಲವನ್ನು ನಾವು ಜನ್ನನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತ್ರೆಯ ರಾಣಿ ಅಮೃತಮತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆ ಕಾಮಿನಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಮೊಡಂಕನಾದ ಅವಳ ಪ್ರೇಮಿಕ ಆನೆ ಮಾವುತನ ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆನೆ ಮಹಾಲಿನಲ್ಲಿ "ಕೇರೆಯಂತೆ ಪೊರಳ್ಳಳು". ಮರುದಿನ ಗಂಡ ಕಮಲದ ಮೊಗ್ಗಿನಿಂದ ಲೀಲಾತಾಡನ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವಳ ನೋವಿನಿಂದ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದಳು. ಇಂಥವರು ಒಲ್ಲದ ಗಂಡನ ಮೆಲ್ಲನ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕಿಂತ ಮಿಂಡನ ಹಗ್ಗದ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಸವಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಮೃತಮತಿ ಮಾಸೋಕಿಸ್ವಾ ಪ್ರಣಯಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಅವಳ ರಾಜ ಪತಿ ಅವಳಿಗೆ ತೀರ ಮೆತ್ತನ್ನ ಗಂಡನಾಗಿದ್ದ. ಅವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಡಸ್ತನ ತೋರಿಸುವವ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ. ಮೊಡಂಕನಾದರೂ ಮಾವುತನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಳಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಂಕಣದಮ್ಮೆಗೆ ಕೊರಡೆಯೇಟು ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆಗೂ ರಾಜವನಿತೆಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಹೆಸರು ಮಹಿಷಿ ಇರುವುದು ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಏನೋ. ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ದಿನಾ ಗಡ್ಡ ಬೋಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ "ಹೆಂಗಸರ ಹಾಗೆ ಸದಾ ನಯವಾದ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ? ಗಂಡಸರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಡ್ಡಮೀಸೆ ಇದ್ದರೇ ಚೆಂದ" ಅಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಗಂಡಸು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಿಂಸಕರಾಗಿದ್ದರೇನೇ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಇಷ್ಟವೇನೋ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಕೀಲರೊಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿದಾರನನ್ನು ದಬಾಯಿಸುತ್ತ, 'ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗದ ಉತ್ತರ ಬೇಡ. ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೌದು, ಅಲ್ಲ - ಇಷ್ಟೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು - ತಿಳಿಯಿತೆ?' ಎಂದು ತಾಕೀತು ಮಾಡಿದರು. "ತಿಳಿಯಿತು, ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹೌದು, ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಉತ್ತರ ಕೊಡಕ್ಕೆ ಬರಲ್ಲ", ಅಂದ ಸಾಕ್ಷಿದಾರ ವಿನಯವಾಗಿ. "ಬರುತ್ತೆ" ಅಂತ ವಕೀಲರು, "ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ನಿಮಗೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಹೌದು, ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ ಅಂದ ಸಾಕ್ಷಿದಾರ. ವಕೀಲರು "ಕೇಳು" ಅಂತ ಹೆಡ್ಡತನದಿಂದ ಗರ್ಜಿಸಿದರು. "ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತೀನ ಹೊಡೆಯೋದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?" ಅಂತ ಘಾಟಿ ಸಾಕ್ಷಿದಾರ ಮೆತ್ತಗೆ ಕೇಳಿದ.

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಮನೇಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ಒಂದು ದಿನ ಕೈಕಾಲು ಬೆನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಸುಂಡೆ ಎಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವರ ಕಾಲೇಜು ಕುವರಿ ಮಗಳು "ಏನಾಯಿತೇ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು. "ಗಂಡ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಹೊಡೆದ ತಾಯಿ" ಅಂದಳು ಕೆಲಸಗಿತ್ತಿ. "ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ಅವನನ್ನ ನೀನು ಯಾಕೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ? ಹ್ಯಾಗೂ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ನೀ ಹೊರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀ. ಅವನೇನು ನಿನಗೆ ಕಾಸು ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ ಅಂತೀ" ಅಂದಳು ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಪುತ್ರಿ.

"ನಿಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ತಾಯಿ, ಹೆಂಡ ಕುಡಿದು ಬಂದು ಬೈದ, ಹೊಡೆದ ಅಂತ ಗಂಡನ್ನ ಬಿಡೋದುಂಟೆ? ಬೇರೆ ಗಂಡ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಾನೇ ಅಂತೀಯಾ? ನಂದೇ ತಪ್ಪು. ಅವ ಕುಡಿದು ಬರಲು ದುಡ್ಡು ಕೇಳಿದ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಿತ್ತು. ನಾನು ಮೊಂಡು ಹಿಡಿದೆ. ಅವನ್ನ ಬೈದೆ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ಇವತ್ತು ರೈಟಾಗಿ ಮನೇಗೆ ಬರ್ತಾನೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೆ."

✱

೩೬. ಪತಿಪೂಜನ - ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಯಜ್ಞ

ಯಜ್ಞಗಳು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆಯೆಂದರೆ ಯಜ್ಞವಲ್ಲದ್ದು ಏನಾದರೂ ಉಳಿದಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಸೂತ್ರಯಜ್ಞದಿಂದ ಯಜ್ಞ ಯುಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸೂತ್ರಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೈಪಳಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಹಲವರೇ ಸೂತ್ರ ತೆಗೆಯಲು ಶಕ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ಸೂತ್ರಚಾಲನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋಜಿಗವೆಂದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಜ್ಞಗಳು ಅಗ್ನಿರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಧೂಮಭರಿತವಾಗಿವೆ. ಹೊಗೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯಿದೆಯೆಂಬ ಅನುಮಾನವು ತಪ್ಪೆಂಬ ನೈಯಾಯಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಇದು ದೊಡ್ಡ ದೃಷ್ಟಾಂತವಲ್ಲವೇ? ಈ ಅನಗ್ನಿ ಧೂಮವೆಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆಯೆಂದರೆ ಕೆಲ ಯಾಜ್ಞಕರೇ - ಇಂದುಲಾಲ ಯಾಜ್ಞಕರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲ ಇದು - ಮುಂಗಾಣದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಸಂಚಾರಿ ನೇತ್ರಯಜ್ಞ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೊಗೆ ತುಂಬಿದಲ್ಲಿ ನೇತ್ರಗಳಿದ್ದರೇನು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇನು? ಯಾರಾದರೂ ಬುದ್ಧಿದಾನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ ತುಂಬ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳುದಾನ, ಕಬ್ಬಿಣದಾನಕ್ಕಾದರೂ ಪಾತ್ರರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಬುದ್ಧಿದಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರು ಸಿಗಲಾರರೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧಿಯೆಂಬುದು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರವೆಂದೂ ಅದು ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಿತವೆಂದೂ ಗಾಢವಾದ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಅದರ ಸಂಗ್ರಹ ತನ್ನ ಬುರುಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರುವಷ್ಟಿದೆಯೆಂದು ನಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಯೇಳಿರುವ ಕಂಪನಿಯ ಶೇರುಗಳನ್ನೆಂಬಂತೆ ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೊತ್ತು ಹಾಕಿ ಪಾರಾಗಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಯಜ್ಞಗಳೋ - ಯಜ್ಞಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಯಜ್ಞವೆಂದರೆ ನಂಬಿದರೆ ನಂಬಿ, ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ - "ಪತಿಪೂಜನ ಯಜ್ಞ". ಕಳೆದ ವಾರ ಈ ವರ್ತಮಾನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ

ಬಂದಾಗ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಅದನ್ನು ಅವಸರದಲ್ಲಿ "ಪತಿಯಜ್ಞ" ವೆಂದೋದಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನ ವಿಧೇಯಕ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮಹಿಳಾ ಜನಮೇಜಯರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸರ್ಪಯಜ್ಞದ ಮಾದರಿಯ ಯಜ್ಞವಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ. ಆದರೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ನಿರಾಧಾರಭಯವಾಯಿತು. ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದೆಂದರೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಗೋಮತಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವಂತ ಪತಿದೇವರುಗಳನ್ನು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅವರ ಪೂಜಾಯಜ್ಞವನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಈ ಯಜ್ಞವೇನೂ ಅನಗ್ನಿಯಜ್ಞವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ಬೊಟ್ಟು ಬೆಳೆದ ಪುರೋಹಿತರು ವೈದಿಕ ಮಂತ್ರಪೂತವಾಗಿ ಜೀವಂತ ಪತಿದೇವತೆಗಳು ಆತುರದಿಂದ ತಾವೇ ನುಂಗಲು ಆಶಿಸಿರಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ಮಣ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದರಂತೆ. ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗದ ಮೊದಲನೇ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇದೇ. ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಡಾಲ್ಫಾ ವನಸ್ಪತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ ಏನು ಕೆಡುತ್ತಿತ್ತು, ಹೇಳಿ?

+++

ಈ ಯಜ್ಞಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಎದ್ದ ಹೊಗೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಹೊಗೆಯೂ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯ ಒಳಗಿನ ದೃಶ್ಯ ಯುಧಿಷ್ಟಿರನ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದ ಶಾಲೆಯ ದೃಶ್ಯದಂತಿತ್ತು ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲದೂ ಅದನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ವಿಶ್ವಸನೀಯವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಪತಿಪೂಜನ ಯಜ್ಞವು ವೇದೋಕ್ತ ಸ್ತ್ರೀತ್ಯುಕ್ತ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ, ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಕ್ತವೆಂದು ಸಾಧಿಸುವ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣಾದಿ ಬಿಳಿಗಡ್ಡದವರಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇದು ಶುದ್ಧ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧವೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ಅಕ್ಕಸದಿಂದ ವಾದಿಸುವ ಶಿಶುಪಾಲ ದಂತವಕ್ರಾದಿ ದೈತ್ಯರಿದ್ದರು. ಇವರ ನಡುವೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಅಗ್ನಿಸ್ತ, ವರುಣಾಸ್ತ, ವಾಯುಸ್ತ, ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತಗಳು ಹಾರಾಡಿದವು. ಅಪೌಟು ಡೇಟಮ್ಲೆಣಿ ಮೂರನೆ ವರ್ಗವೊಂದು ಲಿಪ್‌ಸ್ಟಿಕ್ ಮತ್ತು ರೋಗ ರಾಗದಿಂದ ಮೊದಲೇ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಧ ತಿರಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಂಪೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಯಜ್ಞದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ರೋಶ ಮಾಡಿತು. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ರಾಜಸೂಯದ ಕೃಷ್ಣರಾದ ಪತಿದೇವತಾ ಗಣವು ಆ ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಈ ಪೂಜೆಯ ಬಗ್ಗೆ 'ಖುಶ್' ಆಗಿದ್ದಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಅದು ಕೃಷ್ಣನಂತೆ ಪೂಜಾಕಲಹದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವೆತ್ತಲಿಲ್ಲ.

+++

ಪಾಪ! ಬಡಪಾಯಿ ಗಂಡಂದಿರು! ಈ ಪೂಜೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳಿದ್ದರು? ಸುಧಾರಕ ರಮಣೀ ಮಣಿಯರು, "ಹೆಂಗಸರಿಂದ ಪೋಟಗಿ ಪಡೆದದ್ದು ಸಾಲದೆ, ಈಗ ತಮ್ಮ ಪಾದ ತೊಳೆದ ನೀರು ಕುಡಿಸಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಈ ಗಂಡಸರು!" ಎಂದು ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಬದಲು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು!

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪತಿಪೂಜನ ಯಜ್ಞವು ಪುರುಷಾಮೃತಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕರಾಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಅವಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಗಂಡಸರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವವರೆಂಬುದು ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಇದೀಗ ಅವರನ್ನು ಹೆಂಡಂದಿರು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ, ಸಾಕಿದ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದೆಯ ದಿನ ಕೆಂಪು ಬಿಳಿಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಗೊಂಡೆ ಹೂವಿನ ಸರ ಹಾಕಿ ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾನವಧೆಯನ್ನು ಗಂಡಬ್ರುವರು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಯಜ್ಞವು ಗೋಮತೀ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವವರು ಗೋ-ಮತಿಗಳು ಎಂದು ಅದು ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು - ಅರ್ಥಾತ್ ಅವರು ಗೋವಿನಂತೆ ಪಳಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗಂಡಂದಿರೆಂದು ಜಗಜ್ಜಾಹೀರು ಮಾಡುವುದೇ ಅವರ ಸ್ವಾಮಿನಿಯರ ಉದ್ದೇಶವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

+++

ನಾವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಯಾವಾಗ ಪೂಜಿಸತೊಡಗುತ್ತೇವೆ? ಗೋವನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು, ಕರುವಿಗೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಹಾಲು ಬಿಡದೆ, ಹಿಂಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ನಾವು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇವೆ, ಯಾಕೆ? ನಾವು ಅವರ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಭಂಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಪಾಪ, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಅವರ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ದಿನಾಲೂ ಹೂಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುಬತ್ತಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ. ಯಾರನ್ನೇ ಇರಲಿ ನಾವು ಪೂಜಿಸತೊಡಗಿದೆವೆಂದರೆ ಏನೂ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡದೆ ಪೂಜಿತರಿಂದ ಏನನ್ನಾದರೂ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಲು ನಾವು ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗೋಮತೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪತಿಪೂಜೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಸತೀಮಣಿಯರಾದರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಗಂಡಂದಿರ ಅಪ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವರನ್ನು ಸಾಕಿದ ದನದಂತೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ನೀವು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಗುತ್ತ ಎದುರ್ಗೊಂಡರೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಏನು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆಂದು ನೀವೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲೀರಿ. ಅವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿಯೇ ಪೂಜಿಸತೊಡಗಿದರಂತೂ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಎಂಥ ವಿಪತ್ತು ಕಾದಿರುವುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ಪೂಜೆಯ ಹಂಗಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಭಕ್ತರ ಮುಂದೆ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆಯಂಥ ಹಂಗಿಲ್ಲ; ಹೆಂಗಸರ ಹಂಗಿನಂಥ ವಿಪತ್ತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ.

*

೩.೨. ಪರಮ ಪುರುಷ ಚಕ್ರ

ಏನಾದರೊಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಸಾಹಸಾದಿ ಗುಣಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಆ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಡ ಆಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಎತ್ತುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ದೋಷವಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಉತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಗಣ್ಯ ದೋಷವುಳ್ಳದುಕೊಂಡಿರುವುದೇ ವಿಷಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಸಲ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವವರು ಗೌರವಕ್ಕೆ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಹಲವಾರು ಸಲ ಜನರ ಅವಹೇಳನೆಗೆ ಕೂಡ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

++

ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪೌರುಷವನ್ನು ತೋರಿ, ಜೀವದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾದಿ ದೇಶ-ಕೋಶವನ್ನೂ, ಜನರ ಪ್ರಾಣ - ಮಾನವನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಗೌರವದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬಳಿಕ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಪರಮ ವೀರಚಕ್ರ, ಮಹಾವೀರ ಚಕ್ರ, ಅಶೋಕ ಚಕ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾದುವ ಈ ಯೋಧರಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಜೀವನದ ಇತರ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುವ ಧೀರರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಮಾಜವೂ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಃಖದ ಮಾತಾಗಿದೆ.

++

ಸಾಹಸವು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸೊತ್ತೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಗೌರವದ 'ಚಕ್ರ'ಗಳನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಇತರರಿಗೆ ಬಿಡುವುದು ಯಾಕೆ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ. ತಾಟಕೆಯ ಅಪರಾವತಾರವಾಗಿರುವ ಅತ್ತೆಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ದಿನ ದೂಡಿ ಬದುಕುವ ಸೊಸೆಯ ಸಾಹಸ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇ? ಶೀಘ್ರ ಕೋಪಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ನೌಕರಿ ಸಂಭಾಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರಕೂನನ ಸಾಹಸ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದುದೇ? ಚಲಚ್ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕರು ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದರೂ ಅವರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಪಾರ ಹಣ ದಂಡ ತೆತ್ತು ನೋಡಿ, ಅವರ ಕಿಸೆ ತುಂಬಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಸಾಹಸ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇ? ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಂತೆ ಓದುಗರು ಸಹ ಕಣ್ತೆರೆದು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥ ಅಸಮ ಸಾಹಸಿಗಳನೇಕರು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗಬಹುದು.

+++

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಎಂಬ ವಾದ ಬುನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಇದೆ. ತೋಳ್ಬಲವೇ ಕೊನೆಯ ಮಾತಾಗಿದ್ದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು ತನ್ನ ತೋಳ್ಬಲದಿಂದ ಹೆಂಗಸಿಗಿಂತ ತಾನು ಮೇಲು ಎಂದು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ತೋಳ್ಬಲಕ್ಕಿಂತ ಬುದ್ಧಿಬಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಬರತೊಡಗಿದಂದಿನಿಂದ ಹೆಂಗಸು ಅಥವಾ ಅವಳ ಕೈವಾರಿಯಾದ ಗಂಡಸು ಮತ್ತೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ಈ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಆಚಾರ್ಯರಂತೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವನು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆತ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಬಾರದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಗಂಡಸು ಬದುಕಿದ್ದೂ ವ್ಯರ್ಥವಾದೀತು ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರಿಗಿಂತ ತಾವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ.

+++

ಆದರೆ ಒಂದು ಸೋಜಿಗದ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಗಂಡಸು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎನ್ನುವ ಗಂಡಸಿನ ವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಗಂಡಸು ಗಂಡಸರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಹೆಂಗಸರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಿದ್ರೋಹಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹೆಂಗಸಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಳೂ ತನ್ನ ಗಂಡ, ತನ್ನ ಮಗ ಮುಂತಾದವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನಾಧೀನರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವದರಿಂದ ಹೆಂಗಸಿನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಆಕೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸೇ ಮಾಯೆಯಾದುದರಿಂದ ಆ ಮಾಯೆಯ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಗಂಡಸರು ಮಾತ್ರ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

+++

ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಯಾವ ಗಂಡಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ, ಆ ವಿಚಾರದಂತೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಾಹಸ, ಅವನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸಿಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಜೀವನ ವ್ಯರ್ಥ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಆತ ಹುಟ್ಟಿದ ನಿಮಿಷದಿಂದಲೇ ಆತನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಾದ ಹೆಂಗಸು

ಮೂಡಿಸಿಬಿಡುವುದರಿಂದ ಹೆಂಗಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ಕೈಯೆತ್ತುವುದು ಗಂಡಸಾದವನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಇಂಥ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆತನನ್ನು 'ನಿಜಗಂಡಸು' ಎಂದು ಗೌರವಿಸಬೇಡವೇ? ಆತನನ್ನು "ಪುರುಷ ವಿಮೋಚಕ" ಎಂದು ಪೂಜಿಸಬೇಡವೇ? ಆತನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಆತನ ಅನುಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಧನಕೀರ್ತಿ ಸುಖಾದಿಗಳಿವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇನ್ನಿತರ ಗಂಡಸರು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿ ಅವರೂ "ನಿಜ ಗಂಡಸ"ರಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ?

+++

ಹೌದು. ಆದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಭೋಪಾಳ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗಿದ್ದ ಪೋಲೀಸನೊಬ್ಬನು ಓರ್ವ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಣ್ಣ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನೌಕರಿಯನ್ನೇಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಈ ಪೋಲೀಸ ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಅವನ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರದೆ ಅವರು ಅವನನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಾಗಿದೆ. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀನೇಕೆ 'ಸೆಲ್ಯೂಟ್' ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ಪೋಲೀಸ 'ಗಂಡಸು ಹೆಂಗಸಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಮಾತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸುವ್ಮನಿದ್ದೆ' ಎಂದನಂತೆ.

+++

ಸಂಸ್ಕಾರ ರೂಢಿ, ವ್ಯವಹಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಬಂಧನವನ್ನು ಕಡಿದೊಗೆದು ಮುಂದೆ ಒದಗಿ ಬರಬಹುದಾದ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಗಂಡಸಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಅಭಿಮಾನಗಳ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಈ ಪೋಲೀಸ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿನಂದನೀಯನು ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಎಂದರೆ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು. ಇಂಥ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಹಸಿಗೆ ಗೌರವದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು; ಒಪ್ಪುವರು ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಾಯೇನ-ವಾಚಾ-ಮನಸಾ ಹೆಂಗಸಿನ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡಸು, ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಸಮಾನತೆಯ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಂಥ ಬವಣಿ ಪಡಬೇಕಾದೀತೋ ಎಂಬ ಸಂಕಟದಿಂದ ಅಂಥ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಧೀರೋದಾತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟ ಈ ಪೋಲೀಸನಿಗೆ 'ಪರಮ ಪುರುಷ ಚಕ್ರ' ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನಿತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಮಾತಿನ ಸಾಧನೆಗಾದರೂ ಚಳವಳಿಯೇ ಇಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ಅಸ್ತ್ರವಾದುದರಿಂದ, ಇಂಥ ಚಳವಳಿ ಹೂಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೀನ ಮೇಷ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಾಶೆಗಿಂತಲೂ ಧನ-ಕೀರ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಶೆಯೇ

ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ 'ಪರಮ ಪುರುಷ ಚಕ್ರ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಕೊಡುಗೆಯು ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

+++

ಆದರೆ ಈ ಚಳವಳಿ ಹೂಡುವವರಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರೊಂದು ಗಂಭೀರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಎದುರು ಪೌರುಷ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗಂಡನಾದವನಿಗೆ ಒಂದು ಚಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಈ ಚಳವಳಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಸ್ತ್ರೀಜಾತಿಯ ಎದುರು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟರೆ ಚಳವಳಿಯ ಹೆಸರೆತ್ತುವುದು ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಕಠಿಣವಾದೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಸ್ವಯಂ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲರು.

✱

೩೮. ಪರೀಕ್ಷಾ ಪರೀಕ್ಷಣಮ್

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಾಂಗೂಲಿಸುವುದು ಈಗ ಅಪ್ರಸ್ತುತಾಲಂಕಾರವಾಗದೆ ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಾಲಂಕಾರವೇ ಆಗುವದೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ದಂಡಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಂಡಿ(ಪಂಡಿತರಾಜ ಜಗನ್ನಾಥನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾವೃತ್ತಿ)ಯ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಆಲಂಕಾರಿಕರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇಂದಿನ ಹರಟೆಗಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಎಪ್ರಿಲ್ ಪೂಲ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಎಪ್ರಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಬಾದರಾಯಣ ಸಂಬಂಧವಿರಲೇಬೇಕೆಂಬ ಸಂಶಯ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಕೆಲವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎಪ್ರಿಲ್ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಂಪಿಗೆ ಹಿಂದೂಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಬಿಸಿ ಬಟಾಟೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ "ಎಪ್ರಿಲ್ ಬಂಧುಃ ಪರೀಕ್ಷಾಣಾಂ ಪರೀಕ್ಷೇಪ್ಪಿಲ್ಲಬಾಂಧವಾ" ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿರಲೇಬೇಕೆಂದು ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ಎಪ್ರಿಲಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ, ಪರೀಕ್ಷಾಗಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹಬೆಯಾಗಿ ಹಾರಿಹೋಗುವವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಮರುವರ್ಷವೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲು ಮಾಡಿದರು. ಬಹುಶಃ ಫೆಬ್ರವರಿಯ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ ಹೋಗುವದೆಂದು ಅವರು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

+++

ಎಪ್ರಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಜರಗುವುದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುವವರೆಲ್ಲ ಯಾವ ವರ್ಗದ ಜನರೆಂದು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಇರಬೇಕು. ಪೂಲುಗಳು ಅರ್ಥಾತ್ ಬೆಪ್ಪುತಕ್ಕಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುತ್ತಾರೆಂದು ಇದರ ಸಂಕೇತಾರ್ಥವೇನೋ. ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಂತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೇ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂಡುವವರು - ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲುವವರು - ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಆಚಾರ್ಯರ ದೃಢಾಭಿಪ್ರಾಯ. ಒಮ್ಮೆ ಬೆಪ್ಪಾದವನು ಎಂದಿಗೂ ಬೆಪ್ಪನೇ ಎಂಬಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋದವನು

ಎಂದಿಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹೋಕನೇ. ಅದು ಅಪ್ಪುವಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಬೇಕೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರದಿದ್ದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚೈನಿಯೇ ಇಲ್ಲದವರನ್ನೆಷ್ಟೋ ಜನರನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಟ್ಟ ಹೆಸರಿಗೆ ಅರ್ಥರಹಿತ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪದವಿ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಗೋಡೆ ತುಂಬ ಜೋತು ಹಾಕಿ ದಿನವೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ದರ್ಶಿಸಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ದಡ್ಡರಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆಂದೂ ಪೂರ್ತಿ ಧೈರ್ಯ ಸಮಾಧಾನಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೂ ಕುಳಿತು ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಗೋಡೆಗೇರಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಕೊರತೆ ಅನಿಸಿಯೇ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬಿರುದುಮಾರಕ (ಬಿರುದು ಮಾರುವ) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಕಳಿಸಿ ವಿದ್ಯಾ ಕೋಲಾಹಲ, ಪಂಡಿತರುಂಡಮುಂಡನ, ಸರಸ್ವತೀ ಕಂಠಭಾರಣ ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವಾಗ ಇವೆಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಕಾಣಿಸದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಉರಿದು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ.

+++

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಚಳವಳಿಯೊಂದು ಈಚೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಉಳಿತಾಯದಿಂದ ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಲುದೊಡ್ಡ ಅಂಶದ ಖರ್ಚನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದೂ ಅಮೇರಿಕನ್ ಧನಸಹಾಯದ ಮೋರೆ ನೋಡುತ್ತ ಕೂಡುವುದು ಅನಗತ್ಯವಾಗುವದೆಂದೂ ತಜ್ಞರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಟ್ಟಿರುಳ ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಪಾವರ್ - ಸುಡುವ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಚಹಾಪುಡಿಯ ಉಳಿತಾಯವು ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದು ನಮ್ಮ ವಿದೇಶಿ ಪೇಟೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಚಹಾ ಪೂರೈಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಡಾಲರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನೆರವಾಗುವುದು. ಆಸ್ಪಿರಿನ್, ಅನಾಸಿನ್ ಮೊದಲಾದ ತಲೆನೋವು ನಿವಾರಕ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಆಯಾತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪರೀಕ್ಷಾತ್ಯಾಗವು ತುಂಬ ಸಾಧಕವಾಗದಿರದು. ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿಯ ಸಂಘಟಕರು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯದ ಅಂಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಾರದಿರುವುದು ವಿಷಾದಕರವಾಗಿದೆ. ತಂದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರು ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸುವರೆಂಬ ಭರವಸೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದೊದಗುವ ಮಾನವ ದುಃಖ ಮತ್ತು ಪೀಡೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಎಚ್ಚರಾಗದವರನ್ನು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಿತ್ರರು ಅಭ್ಯಾಸ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲೇ ಡೆಸ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡದ್ದುಂಟು. ತಾವು ಮುದ್ರಿತ ನೋಟು ಗೈಡುಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೈಡಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಬಂದಾಗ ಹೃದಯ ಸ್ತಂಭನವಾದ ಪರೀಕ್ಷಿತರುಂಟು. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ನಪಾಸಾದವರನೇಕರು ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೀವವುಳಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಾಪುಣ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನೇಣುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ಲಾಭವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

+++

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಪರೀಕ್ಷೆಗಿಂತಲೂ ನಿಮ್ಮ ನಸೀಬು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಕ್ರಬಂಧ, ಜೂಜು, ಜುಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಯಾಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಂದು ಯುದ್ಧ -ಶೀತಲ ಯುದ್ಧವೆನ್ನಿರಿ ಬೇಕಾದರೆ - ಯಾಕಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಜಯವು ರನ್ನನ ದುರ್ಮೋಧನನು ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ - ಸಮರಜಯಂ ದೈವಾಯತ್ತಂ' ಉಷ್ಣ ಯುದ್ಧವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಥಮೋಪಾಯ ಶೀತಲ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಎಂಬದೀಗ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂಬ ಶೀತಲ ಯಾದವೀ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮದು ಡಂಭಾಚಾರವೆಂಬ ಆರೋಪ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಜನರು ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಸದೆ ಬಡೆಯುವ ಯುದ್ಧವೆಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂದೇ. ಪರೀಕ್ಷಕರು ಎಷ್ಟು ಮಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೂಡುವರೆಂಬುದು ಅತರ್ಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪೇಪರು ತಿದ್ದುವ ಆ ಪರೀಕ್ಷಕ ಬ್ರಹ್ಮನ ತಲೆ, ಆ ದಿನ ಉಲ್ಲಾಸದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಪ್ರೇಯಸಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಬರೆದ ಪ್ರಣಯಪತ್ರ ಅಂದೇ ಮುಂಜಾನೆ ಅವನ ಕೈ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅವನ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಬಂಧಿಕರಾರಾದರೂ ಸತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಇವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಗಳು ಅವನಿಗೆ ಅಂದು ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅವನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ನಿಮಗೆ ಮಾರ್ಕು ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮ ನಸೀಬು ಕೆಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಅವನೊಡನೆ ಅಂದೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಜಗಳಾಡಿ ತೌರುಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅಥವಾ ಅವನ ಉದ್ರಿ ಅಂಗಡಿಯವನು ಅಂದೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಬಿಲ್ಲು ಕಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗಿ ತಮ್ಮ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆಂದು ತಂತಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೆನ್ನಿಲು ಕೆತ್ತುವಾಗ ಅವನ ಕೈಗೆ ಗಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಿ ಅವನು ಅದರ ಸೇಡನ್ನು ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ನಿಮ್ಮ ಪೇಪರಿನ ಮೇಲೆ

ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಪಾಸು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಂತೂ ಪರೀಕ್ಷಕನ ಸುದೈವ ಕೂಡ ಪರೀಕ್ಷಿತನ ದುರ್ಯವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು ಪೇಪರು ತಿದ್ದಿ ಮುಗಿಸಿ ಮಾರ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ೮೮/೧೦೦ ಎಂದು ಬರೆಯಲು ಪರೀಕ್ಷಕನು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ್ದನಂತೆ. ಅವನು ಕೆಳಗೆ ೧೦೦ ಬರೆದು ಮೇಲೆ ೮ ಬರೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿ ಅವನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹೊಕ್ಕಳು. ಮುಂದೆ ನಡೆದ, ನೀವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ, ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಕನು ಇನ್ನೊಂದು ೮ನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟನು. ಬಡಹುಡುಗ ನಪಾಸಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು 'ಚಾನ್ಸಿನ ಆಟ'ಗಳು - ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧ.

✱

೨೯. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಮುದ್ದೆಗಳು

ನಮ್ಮ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಗಾಢವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುತ್ತದೆ - ನಮಗೊದಗಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳೋ ಲಜ್ಜಾವಹ ಘಟನೆಗಳೋ? ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹರಾಲ್ಡ್ ನಿಕಲ್ಸನ್ನರು ಹೇಳಿದರು - ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನ ಘಟನೆಗಳು ಬಲು ಬೇಗನೆ ಮರವೆಯ ಗರ್ಭ ಸೇರುತ್ತವೆ ; ಅಪಮಾನ ದುಃಖಗಳು ಮಾತ್ರ ಜಿಗಳೆಯಂತೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ - ಎಂದು. ನಿಮಗೆ ಇದು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ - ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ತಲೆಗಂತೂ ನಿಕಲ್ಸನ್ನರ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪಿರುವ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾಲ್ಯದ ಘಟನೆ ಯಾವದೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರ ತಂದೆಯವರು ಕೊಟ್ಟ, ಪೆಟ್ಟುಗಳು ತಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ತಂದೆಯವರು ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ (ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮೊದಲನೇ ಸ್ಥಾನ ಈ ಘಟನೆಗೆ ದೊರೆಯುವದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿತ್ತು). ಆದರೆ ತಂದೆಯವರ ಸಹನೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದೆಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ತಮ್ಮ ಪಿಳೆಯು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದೊಳಗಿನ ಮೃತ್ಯುಷ್ಪಕ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆ ಸ್ತೋತ್ರ ಬಾಯಿಪಾಠ ಕಲಿಯಲು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಮುಖಸ್ತುತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಸುರನರಾಸುರ ಸ್ತೋತ್ರಗಳೆಂದರೆ ಅಷ್ಟಕಷ್ಟೇ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೃತ್ಯುಷ್ಪಕ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ದಧಿವಾಮನ ಸ್ತೋತ್ರದ ಭಯ ಧುತ್ತೆಂದು ಕಾದಿತ್ತು. ಇದು ಮೃತ್ಯುಷ್ಪಕ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಪಾಯಕರವಾದದ್ದು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ ಎದ್ದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಂಭವವನ್ನು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಅಂದಿನಂತೆ ಇಂದೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುವವರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಂದೆಯವರು "ಜ್ಞಾನವೃಕ್ಷದ ಬೇರಿ"ನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಮೃತ್ಯುವನ್ನಾಗಲಿ ದಧಿವಾಮನನ್ನಾಗಲಿ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಇಚ್ಛೆ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಲಗುಡದ ರುಚಿ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ.

+++

ಅನಂತರದ ನೆನಪೆಂದರೆ ಆಚಾರ್ಯರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಕಳ್ಳತನದ್ದು. ಈ ಕಳವಿನ ರಕಮು, ಹೇಳಲು ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕೇವಲ ಎರಡೇ ಆಣೆ.

ಆಚಾರ್ಯರು ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾನಂತೆ ಹುಟ್ಟಾ ಹೇಡಿ. ಅದರಿಂದ ಕಳವಿನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಯೇ ಅವರು ತತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಳವಿನಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರು ಮೊನ್ನೆ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕಳವಿನ ಭಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು. ಈ ಹೇಡಿತನವೇ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕಳವಿಗೆ ಪ್ರೇರಿಸಿತು. ನೀವು ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರ 'ಇಲಿಗಳ ಥಕಥೆ' ಓದಿದ್ದಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಕಾಣೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ನಾಟುತ್ತದೆ ಅದು ಹೋಗಿ ಒಬ್ಬ ಕ್ಷೌರಿಕನಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯಲು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೌರಿಕ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಇಲಿಯ ಕಾಲು ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಇಲಿ "ಕೊಡು ನನ್ನ ಕಾಲು ಇಲ್ಲವೇ ಇಡು ನಿನ್ನ ಬಾಳು" (ಬಾಳು = ಕ್ಷೌರಿಕತ್ತಿ) ಎಂದು ಬೆದರಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೌರಿಕನು ಆಚಾರ್ಯರಂತೆ ಹೇಡಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಅವನು ತಾನೇ ಇಲಿ, ಇಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯ ಎಂಬಂತೆ ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಬಾಳನ್ನು ಇಲಿಯ ಉಳಿದ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆದದ್ದು ಹೀಗೆಯೇ. ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಸಹಪಾಠಿಯು ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಕ್ಲಿಪ್ಪನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರ ಹತ್ತಿರ "ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೋ" ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೋ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಗೆಲೆಯ ಆ ಇಲಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, "ಕೊಡು ನನ್ನ ಕ್ಲಿಪ್ಪು, ಇಲ್ಲವೇ ಇಡು ಅದರ ದುಡ್ಡು" ಎಂದು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದ. ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಭಯಂಕರ ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ಆ ಶಾಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಎದೆ ಸಾಲದೆ ತಾಯಿಯ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆಯ ಕರಡಿಗೆಯೊಳಗಿಂದ ಎರಡಾಣೆಯ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯವೊಂದನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಮಿತ್ರ ಋಣದಿಂದಲೂ ಮಿತ್ರ ಭಯದಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತರಾದರು. ಗುಹ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಯಶಸ್ವಿ ಗುಹೆಯೆಂದು ಗುಹ್ಯವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಆಚಾರ್ಯರದು ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ಗುಹ್ಯೆಯೆನ್ನಬೇಕಾಗುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ತಾಯಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಅದೃಶ್ಯವಾದುದು ಕೊನೆಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೈಪಳಗಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ.

+++

ಯೋಚಿಸಿ ಯೋಚಿಸಿದಂತೆ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಾಲು ಸಾಲೇ ಗೂಡ್ಸ್ ಗಾಡಿಯ ಡಬ್ಬಿಗಳಂತೆ ಕಣ್ಣಿಂದ ಸಾಗತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಗೂಡ್ಸ್ ಗಾಡಿಯ ಡಬ್ಬಿಗಳಂತೆ - ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದರಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಮಿಣುಕು ದೀಪವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಮುಚ್ಚಿದ ಡಬ್ಬಿ. ಹೆಣಗಳು ಹುಗಿದರೂ ಮೇಲೇರಿ ಬರುವ ನಾರುವ ಹೆಣಗಳು. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಂದಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಆಚಾರ್ಯರು ಮಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ, ತಮಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ ಸಂಗತಿಗಳು. ಕುಡುಕ ತೋಮಣ್ಣ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಚರಂಡಿಗೆ ದೂಡಿದ್ದು, ರಾಮಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಂಗಿ ಸ್ವಚ್ಛವಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಶೀನಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರರು, "ಆಚಾರಿ, ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಬಳಿ ಒಳ್ಳೇ

ಜೋಯಿಸರಿದ್ದಾರೆನಪ್ಪಾ? ಇದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಅಂಗಿ ಒಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಮುಹೂರ್ತ ಯಾವಾಗ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳುವಿಯಾ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದು, ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಲ್ಸಮನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪೇಪರ್ ಓದುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮ್ಯಾನೇಜರರು "ಇದೇನು ರೀಡಿಂಗ್ ರೂಂ ಅಲ್ಲ" ಎಂದು ಹಂಗಿಸಿದ್ದು. ... ಫ್ಲಲ್ಕ, ಫ್ಲಲ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಆದರೂ ಅಳಿಸಲಾರದ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶಬ್ದಗಳು, ವಾಕ್ಯಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು. ಅರ್ಥರಹಿತ, ಹುಚ್ಚು ಸಂಗತಿಗಳು ಕೂಡ; ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಿಸಬಾರದಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕೂಡ - ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೆರೆಮನೆಯ ಹುಡುಗಿ ಭವಾನಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದಿದ್ದದ್ದು, ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಸಮೀಪದ ಬಂಧುವೊಬ್ಬನು ಸತ್ತಾಗ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬಾರದ್ದು... ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ತಮಗಷ್ಟೇ ಗೊತ್ತಿರುವ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳು, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು, ದುಡುಕುಗಳು ಎಲ್ಲವೂ... ಕೊನೆಯಿರದ ಗೂಡ್ಸ್ ಗಾಡಿ..

+++

ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಂತೆ ಕೆಡಕುಗಳನ್ನೇ ನೆನಪಿಡುವವರು ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ, ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ಇಂಥವರೇ ಇರಬೇಕು. ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಾಗಲಿ ಪರರಲ್ಲಾಗಲಿ ಇರುವ ಒಳಿತನ್ನು ಬೇಗನೇ ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಕೆಡುಕನ್ನೇ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅನಿಷ್ಟವಾದದ್ದನ್ನೂ, ನಾವು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಫ್ರಾಯ್ಡ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗಂತೂ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಕುತುಬಮಿನಾರದಿಂದ ಚಿತ್ತೂರಿನ ವಿಜಯ ಸ್ತಂಭದ ವರೆಗಿನ ಆ ಉದ್ದಾಮ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಒಳ್ಳೆಯದು ಹಿತವಾದದ್ದು. ಶಾಶ್ವತವಾಗುವದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಗಡಿಬಿಡಿಯೇತಕ್ಕೆ? ಹೇಡಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶೌರ್ಯವನ್ನೂ ಕೃಪಣರು ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾಕೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ನಮಗೊದಗಿದ ಸುದೈವಿಗಳು ನಮಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಅತ್ತರಿನಂತೆ. ಕೆಲಕ್ಷಣ ನಮ್ಮನ್ನು ಅವು ಆಮೋದದಿಂದ ಸಂಭ್ರಾಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವು ಎಂದೂ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರಿ ನಾವೇ ಆಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇನೋ. ಆದರೆ ನಮಗೊದಗಿದ ಅಥವಾ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕೇಡು ನಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಾದ ಆಳವಾದ ಗಾಯದಂತೆ. ಕಾಲವೈದ್ಯನು ಅದರ ನೋವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಿದರೂ ಅದರ ಕಲೆ ಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

★

೪೦. ಪಾಶಜಿಜ್ಞಾಸಾ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಮಾಲೆಗೆ ಕಳೆದ ವಾರ ಹೊಸತೊಂದು ತಪ್ಪು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಈ ಹೊಸ ಕೊರತೆಯ ಪೂರ್ಣ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಪ್ಪಬಾರದೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ತಾವು ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬ ಜಂಬವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಕೊಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತಥ್ಯಾಂಶವೆಷ್ಟಿದೆ? ಒಂದು ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನೇ ನೋಡುವಾ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಮರುವರ್ಷ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪೯೮ ಜನರು ಘಾಸಿಕಂಬದ ಮೇಲೆ ತೂಗಾಡಿದ್ದರು. ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ನಂತರ ನಾವೇನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ? ಗಲ್ಲಿಗೆರಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಳಿದುಹೋಗಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಏರಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದರೆ, ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಘಾಸಿ ಕಂಬದ ತುದಿಯಿಂದ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆರಿದವರ ಅಂಶವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಇದು ಹೊರಗೆ ತೋರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ಇರಬಲ್ಲದು. ಪೋಲೀಸರು ನಿರ್ದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ಅದು. ಅವರು ಎಚ್ಚರವಾಗಿದ್ದರೆ ಘಾಸಿಗೇರಿಸಲು ಜನರ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ.

+++

ಕಾರಣದ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ. ಪರಿಣಾಮದ ಕಡೆ ಹೊರಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಷಣ್ಣ ಚಿತ್ರ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊರತೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಈ ದೇಶದ ಅಪರೂಪವಾದ ಕಲಾಕೌಶಲವೊಂದು ನಷ್ಟವಾಗುವ ಅವಸ್ಥೆ ಬಂದಿದೆ. ಗಿರಣಿ ಬಂದು ನೇಕಾರ ಹಾಳಾದ,

ಎಣ್ಣೆ ಗಿರಣಿ ಬಂದು ಗಾಣಿಕ ನಿರ್ಗತಿಕನಾದ, ಬಾಟಾ ಕಂಪೆನಿ ಬಂದು ಸಮಗಾರ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾದ - ಆದರೆ ಏನೂ ಬಾರದೆ ಲಖನೋದ ಕುಶಲ ಪಾಶತಜ್ಜರು ನಿರಾಧಾರರಾಗುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಲಾಕೌಶಲಗಳ ಆಗರವಾದ ಈ ಲಕ್ಷಣಾವತಿಯೆಂಬ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಮನೆತನವಿದೆ. ಮೊಗಲರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅದು ಗಲ್ಲಿಗೆರಿಸುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣತೆ ಗಳಿಸಿದೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯವೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಈ ಪಾರಪಂಡಿತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನೀವು ಒಮ್ಮೆ ಈ ಮನೆತನದ ಕಲಾಭಿಜ್ಞನೊಬ್ಬನ ಹತ್ತಿರ ನಿಮ್ಮ ಕೈದಿಯ ಕೊರಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ನೀವು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಿ. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಕೈದಿಯು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ, ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಲಪುವನೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಈ ಮನೆತನವು ಫಾಶಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಸಬಿನ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಒಂದು ಲಲಿತಕಲೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿಸಿದೆ. ವೆಚ್ಚವಾದರೂ ಎಷ್ಟೆನ್ನುತ್ತೀರಿ? ಕೇವಲ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ + ಗಾಡಿ ಖರ್ಚು ಮೂರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನಂತರ ಈ ಮನೆತನವು, ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು, ಅದೂ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ, ಉರುಳು - ಕೊರಳಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಅಪರೂಪ ಕಲೆಯು ನಾಮಾವಶೇಷವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ.

+++

ಗಲ್ಲಿಗೆರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕಲೆಯೇನಿದೆ? ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾತರಗಿತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ದಾರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡಿಸಿದಂಥ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಚಾರ್ಯರೂ ಹಾಗೇ ಬಗೆದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವೆಲ್ಲೂರಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ದರೋಡೆ ಆರೋಪದ ಕೈದಿಯೊಬ್ಬನ ಗೆಳೆತನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದರು. ಅದು ನೀವೆಣಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಗಲ್ಲಿಗೆರಿಸುವ ಕಲೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ನರಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ನಿಮ್ಮ ಕೈದಿಯನ್ನು ತೂಗಹಾಕುವ ಹಗ್ಗದಷ್ಟಾದರೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಆಗದವನನ್ನು ಕುಡುಗೋಲಿನಿಂದಲೋ ಕೊಡಲಿಯಿಂದಲೋ ಕಡಿದುಹಾಕುವುದು ಸುಲಭ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬನ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಲ್ಲ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಅವನು ಸಂಭಾವಿತವಲ್ಲದ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ನೀವು ಸಮಾಧಾನ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಲೂ ಬಲ್ಲಿರಿ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಕೇಡನ್ನೂ ಬಗೆಯದಂಥ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೇ ನೇಣಿನ ತುದಿಯಿಂದ ತೂಗಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ನೀವು "ಕಲೆಗಾಗಿ ಕೊಲೆ" ಯೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡವರಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರಿವಾಗುವುದು.

+++

ನಿಮ್ಮ ನರಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ ದೊರಕಿಸಿದ ನಂತರ ನೀವು ಪಾಶಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಚಾರ್ಯರ ಕೈದಿಮಿತ್ರನ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಗ್ಗದ ತಯಾರಿಕೆ ಗಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕರುವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಣ್ಣಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಘಾಸಿಗೇರಿಸಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ತೀರ ಉದ್ದವಾಗಿರಲೂ ಬಾರದು, ತೀರ ಕುಂಟಾಗಿಯೂ ಇರಬಾರದು. ಅದು ತೀರ ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದರೆ ಉರುಲು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು, ತೀರ ಸೀರಾಗಿದ್ದರೆ ಹರಿದು ಬೀಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೊರಳು ಬಿಗಿಯುವ ಮೊದಲೇ ಗಂಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಉರುಲು ಮುಂದೆ ಸರಿಯಲಾರದು. ಸರಿಯಾದ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಬಿರುಸುತನವುಳ್ಳ ಹಗ್ಗವನ್ನು, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು, ಕೊಲ್ಲಲು ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಹಗ್ಗ ಬೇಕೆಂದರಿತವನೇ ಆರಿಸಬಲ್ಲನು. ಅನಂತರ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದಂತೆ. ಹಗ್ಗದ ಮೈ ಬಿರುಸಾಗಿದ್ದರೆ ಉರುಳು ವೇಗವಾಗಿ ಸರಿಯಲಾರದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಎಣ್ಣೆ ನೀರುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಉಪಚಾರಗಳ ಮೂಲಕ ನಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಉಪಚಾರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಉರುಲು ಕೊರಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕಾಲಕೆಳಗಿನ ಹಲಗೆ ಜಾರಿದ ತತ್ಕ್ಷಣ ಕೈದಿಯು ನಯವಾಗಿ ಲೋಕಾಂತರವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವನು. ಅವನಿಗೆ ತಾನು ಸಾಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸದೆ ಜಾರುಗುಂಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನಿಸುವಂತ ಸುಮಧುರವಾದ ಉತ್ತೇಜನದ ಅನುಭವವಾಗುವುದು. ಲಖನೋದ ಪಾಶತಜ್ಞ ಮನೆತನದವರು ಈ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಳಗಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೂರ್ಚಕಿಂತಲೂ ಅವರ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಈ ಅಸಾಧಾರಣ ಕಲೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ.

+++

ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ದೇವರ ಸಂಕಲ್ಪವಿದ್ದಿಲ್ಲೆಂದು ಕೆಲ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಭೂತದಯಾ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯಂತೂ ಮನುಷ್ಯನ ಕೊರಳನ್ನ ಉರುಲು ಹಾಕಲೆಂದು ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಅಪರಿಮಿತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಕೊರಳನ್ನು ಉರುಲು ಹಾಕಲು ಆದರ್ಶ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಟ್ಟಂತೆ ಕೊರಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗಲೂ ದೇವರು ಅದ್ಭುತ ಡೂರದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಗುಣದೋಷ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಘಾಸಿಗೇರಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಅವನು ಮುಂಗಂಡಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ಇಂಥವರನ್ನೇ ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಅಂಥ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜನರ ಕೊರಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆ ರೀತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅವರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಹವುಂಟುಮಾಡಬಾರದೆಂದೋ ಅವನು ಎಲ್ಲರ ಕೊರಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ತರ 'ಗಲ್ಲಿಬಲ್' ಆಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವುದು ಈಶ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಎದೆಗುಂಡಿಗೆಗೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕೊರಳಿಗೂ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರವನ್ನೇಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ? ಅಥವಾ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳನ್ನು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದೊಳಗಿಟ್ಟವನು ಅದರ ಕಿಡಿಕಿಯಾದ ಮೂಗನ್ನೂ ದಾರಿಯಾದ ಶ್ವಾಸನಾಳವನ್ನೂ ಕೊರಳಿನ ಮೇಲುಗಡೆ ಇಡದೆ ಕೆಳಗೆ ಎದೆಯಲ್ಲೇ ಯಾಕಿರಿಸಬಾರದಿತ್ತು? ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವುದು ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಿದುಳನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದು ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಲ್ಲವೇ ಉರಲು ಹಾಕಿದೊಡನೆ ಮೆದುಳಿಗೆ ರಕ್ತ ಪೂರೈಕೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಯುವುದು? ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಇತರ ಮನುಷ್ಯನು ವಿಶೇಷ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ತೂಗಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂದೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು.

✱

೪೧. ಪಿಡುಗಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯೆಂಜಾ ಬೇನೆ ಹಬ್ಬಿರುವಾಗ, ಸ್ವತಃ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಅದರ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವಾದರೂ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸುಳಿಯಬೇಕು? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಿದೆ. ಒಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧರಿರದ ಸತ್ಯವೊಂದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಯೇ ತೀರುವಂತೆ ಅದು ಮಾಡಿದ್ದು; ಇನ್ನೊಂದು 'ಸೋಲು' ಎನ್ನುವದು ಹೇಡಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಶಬ್ದವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಈ ಪರಿ ಹಿಂದೆ - ಮುಂದೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಶರೀರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಮನಃಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಹಾಳುಗೆಡಹಿದ ಈ ಜ್ವರದ ವಿಚಾರ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದೇಹದ ರೋಮ ರೋಮಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವದೊಂದು ಅನುಭವ ಮೊದಲ ಸಲ ಆದಾಗ ಅದು ಕಟುವಾದರೂ ಅದರ ನಾವೀನ್ಯ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯ ಹಾನಿಯಾದರೂ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಅನಿಷ್ಟದಿಂದ ದೂರಾಗುವ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ ಬಂತಲ್ಲ ಎಂದನಿಸುವುದೇ ಈ ಸಮಾಧಾನ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಂತರೆ "ಓಕೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಛೀ! ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬಂದು ನಾವೀನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನೀರಸವಾಗುತ್ತವೆ. ಅನುಭವವೂ ಸಾಕು, ಪಾಠವೂ ಬೇಡ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಪ್ರಗತಿಯು ಹಾಳಾಗಲಿ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ರೋಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಆಯಿತು, ಈ ಜ್ವರ ಒಂದು ಅನುಭವ ಕಲಿಸಿತು; ಆದದ್ದೆಲ್ಲ ಒಳಿತೇ ಆಯಿತು ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ತಾವಾವ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಜ್ರಾಘಾತದಂಥ ಅನುಭವ ಅವರೆದುರು ಬಂದು ನಿಲ್ಲಬೇಕೆ?

ಆ ಅನುಭವ ಬಂದದ್ದು ಅವರ ಓರ್ವ ಶಿಷ್ಯನ ರೂಪದಲ್ಲಿ. ಜಡ್ಡಾಗಿ ಮಲಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲೆಂದು ಆ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮ ಆಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಮಾಮೂಲಿ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಗುರುಗಳ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾನುಭವಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬಯಸಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. "ತಮ್ಮಾ, ನೀನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿರು. ಮಲಗಿದರೆ ಉಪಚರಿಸಲು ನನ್ನಂತೆ ಹೆಂಡತಿ - ಮಕ್ಕಳು ನಿನಗಿಲ್ಲ. 'ಪುಲ್ಲ' ಜ್ವರ ಪೀಡಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಬರತೊಡಗಿದೆ. ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚಿದವಂತೆ, ಸಿನೇಮಾ ಬಂದಾದವಂತೆ! ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಮುಂದೊಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ಕಾವಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೆದರಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನಗಳನ್ನೇ ಮುಂದೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ನೀನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ನಿನ್ನನ್ನು...."

ಶಿಷ್ಯ ನಡುವೆಯೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ "ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ ಈ ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಸುಬಿಲ್ಲ. ನ್ಯೂಸ್‌ವೆಲ್ಯೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ವರ ಬಂದಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕೂಡ ಸಾಯದಿರುವಾಗ ಇದೆಂಥ ಮಹತ್ವದ ಸುದ್ದಿಯೆಂದು ಇವರು ನಿತ್ಯವೂ ಕಾಲಂಗಟ್ಟಲೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ, ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದೆನಿಸುವ ಎಷ್ಟು ಸುದ್ದಿಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆನಾದರೂ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಯೆ? ಸುದ್ದಿಗಾರರೆಂದರೆ ಈ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಜರ್ನಾಲಿಸ್ಟ್ಸ್ ಬಹು ಭಯಂಕರ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಗುರುಗಳೇ ಒಂದು ಗತ್ತು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯೋದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದರೂ ಜನರಿಗೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹಾಪಿಡುಗುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ- ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳಂಥ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ನಿಸರ್ಗವೇ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಹುಲುಮನುಜರಾದ ನಾವೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಪಾರಾಗಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಪತ್ರಿಕಾಕಾರರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟೇತೇ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಆರಿಷ್ಟಗಳಿಗೂ ಕಾಶ್ಮೀರವೇ ಹೊಣೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅವಕಾಶ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೂ ಅಂಥದೊಂದು ಏನಾದರೂ ಕಾರಣವನ್ನು ಇವರು ಒದಗಿಸಿ...."

ತಮಗಿಂತಲೂ ಉದ್ದನ್ನ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯತೊಡಗಿದ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನನ್ನು ಕಂಡು ಆಚಾರ್ಯರು ದಂಗುಬಡಿದು ಹೋದರು. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಿರುವು ಮರುವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಧರ್ಮವಾಣಿ ಅವರಿಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಉಪದೇಶ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಶಿರಸಾ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯಗುರುವಿಗೇ ಉಪದೇಶಮಾಡತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದಾನೇ? ಕಾಲಾಯ ತಸ್ತೈನಮಃ ಎಂದು ಕೊಂಡು ಅವರು 'ಹೂಂ' ಎಂದರು.

ಈ 'ಹೂಂ'ದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬೇರೆಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಜ್ವರದಿಂದಾದ ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಆತ " ಆಯಾಸವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿ ಗುರುಗಳೇ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಈ 'ಪುಲ್ಲ' ನೋಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಔಷಧ -ಗಿವಷಧ ಏನೂ ಬೇಡ. ರೆಸ್ತ್ - ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಕಷಾಯ ಗಿಷಾಯ ಕುಡಿಯಬಹುದು. ಔಷಧವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ? ಇಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಡಂಗುರ ಹೊಡೆದು ಹಣ ಸೂರೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಮಾನವ ಕುಲದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಿಡುವ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಜಯಿಸಲು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮನುಷ್ಯನಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾಚಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆ ಸಲದ್ದಕ್ಕೆ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಕಾರಣ ಈ ಸಲದ್ದಕ್ಕೆ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಬಾಂಬಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಕಾರಣ ಎಂದು, ಕುಣಿಯಲಾರದವಳು ಅಂಗಳ ಡೊಂಕೆಂದಂತೆ ನೆಪ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಮಾನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ನಂಬಿದರೂ -ನಮ್ಮ -ನಿಮ್ಮಂಥವರು ನಂಬೇವೇ ಇದನ್ನು "ಆಂ?" ಎಂದ.

ತಮ್ಮ ಬಾಯನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿದನಲ್ಲ ಈ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆದು ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲೆ ತುಸು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು. ಯಾವ ವಿದ್ಯೆಯೆ ಆಗಲಿ ಪರಂಪರೆಯೆ ಆಗಲಿ, ಅಳಿದು ಹೋಗಬಾರದು. ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ತರ್ಕಪರಂಪರೆ ಅವರೊಂದಿಗೇ ನಿಂತುಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಬಯಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು. ತುಸು ತಿದ್ದಿ ತುಸು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಈ ಶಿಷ್ಯ ತಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಅವನ ಈಗಿನ ಸುತ್ತರ್ಕ ದೀರ್ಘ ಭಾಷಣದಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ "ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು" ಎಂದುಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ 'ಹೂಂ' ಎಂದರು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿದ 'ಪುಲ್ಲ' ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಮನದಲ್ಲೆ ಕೈಮುಗಿದರು.

✱

೪೨. ಪ್ರಮೀಳೆಯರ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ

ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮಕಲಿ ಕೌರ ಎಂಬವಳು ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಗಂಡ ಯಾವುದೋ ಗುಡಿಯ ಪೂಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದ. ಪಾಪ, ಕಣ್ಣು ಚ್ಚಿದ. ಆಗ ಅವನ ವಂಶಜರು ಪೂಜಾರಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಳು. ಇದೇನು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತವಲ್ಲವಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯ ೧೩ನೇ ಕಲಮು (೧೩ ಎಂಬುದು ಅಶುಭ ಸಂಖ್ಯೆಯೆಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ನಂಬಿಕೆ - ಪುರುಷರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ ಏನೋ!) ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ತನಗೆ ಪೂಜೆಯ ಹಕ್ಕು ಗುಡಿಯ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂದು ಅವಳ ವಾದ. ಪಾಟ್ನಾ ಹೈಕೋರ್ಟು ಅವಳಿಗೆ ಅಶನಾರ್ಥ ಕೊಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಮಕಲಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಹಕ್ಕಿನ ಪರೋಕ್ಷಮೋಕ್ಷ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವರಿಷ್ಠ ಕೋರ್ಟಿನವರೆಗೆ ಈ ದಾವೆ ಹೋಗಿದೆ.

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸಿರುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ರಾಮಕಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದಲ್ಲ; ಗಂಡನಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವಳು ಈ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ನಿಜವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಆ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯ ಹಕ್ಕು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯ ಘಟನೆ ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದಲೇ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ತಾನು, ಒಪ್ಪುತ್ತಾ ಗಂಡ ಆ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಗಲೇ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೆ ಈಗ ದಾಯಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕಲಹಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಗ ವಕೀಲರಾದರೂ ಹೀಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸು ವಕೀಲರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜಾತಿದ್ವೇಷದಿಂದ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು! ಈ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ! ಆದ್ದರಿಂದ ಗಂಡಸು ವಕೀಲರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ

ಸರಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಹೆಂಗಸು ವಕೀಲರು ತಯಾರಾಗುವವರೆಗೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಸೂಚನೆಯುಂಟು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನೀವು ಈ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಎಂದರು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಮತಿಯವರಿಗೆ.

+++

ಆದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳು. ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ತಾತ್ಪೂರ್ತಿಕವಾಗಿ ಹಾವೇರಿ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಈ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಸಮಾನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅವರು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರೊಡನೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು ತಾವೂ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟು ದುಡಿಯಲೇಬೇಕೆಂದು ಹಟ ತೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಸಂಬಳ ಬಂದೊಡನೆ ಅದನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಶ್ರೀಮತಿಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಹೊರಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ವಾಕಿಂಗ್ ಹೊರಟಾಗ ಮಾಸ್ಟರ್ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ವ್ಯಾನಿಟೀ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೇ - ಅದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯನಷ್ಟು ಭಾರವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ - ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ಮಾನ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕಂದರೆ, ಈ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಹೊಣೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಗಂಡನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೇ ಅವರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

+++

"ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ?" ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಮಂದಿಗೆ ಕೇಳುವಂತೆ ಕೇಳಿ ಆ ಮೇಲೆ ಖಬರು ಬಂದು ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

"ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ! ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕೇಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹಟ ತೊಡುವೆವು." ಎಂದಳಾಕೆ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ.

"ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ! ಜನೆವರಿ ೨೬!" ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಆಗಲೇ ಗಾಬರಿಯಾಗಿತ್ತು.

"ಹೌದು,, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯ! ಆಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವೆವು ಗೊತ್ತೆ? ಈಗ ನೀವು ಗಂಡಸರು ಮಾಡಿದಷ್ಟೇ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನಾವೂ ಮಾಡುವೆವು. ಹೊಸ ಘಟನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾರೂ ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು. ನಾವು ಶ್ರೀಮತಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಯುತರ

ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರೂ ನಮ್ಮ ದೇಹಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೂಡುವರು. ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವೆವು. ಮತ್ತು ನಮಗೇ ಎಲ್ಲರೂ - ಗಂಡಸರು ಸಹಿತ - ಮತಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಬಹುಮತ ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೇರಿ ಘಟನೆಯನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವೆವು - ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಕರಿಯರಿಗೆ ಮಾಡಿದಂತೆ!"

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಗದಗದನೆ ನಡುಗತೊಡಗಿದರು!

+++

ಕಳ್ಳ ಪೇಟೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಬೇಕು" ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಮುನಶಿಯವರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶವಿತ್ತರು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಬೆಳೆದದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ!

+++

ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪದವೀಧರ ಮಹಿಳೆಯರು ಪತ್ರ ಬರೆಯುವರಂತೆ.

ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ ಏಕೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಸಾಲದೆ?

+++

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ವರ್ಗದ ಅಭಿನಯ ಕೌಶಲವಿದೆಯೆಂದು ರಶಿಯನ್ ನಾಟ್ಯ ಕಲಾವಿದೆ ಪುಗೋವ್ಕಿನ್ನರು ಹೇಳಿದರಂತೆ.

ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮರಾದ ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ನೌಕರರನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಹೇಳಿರಬೇಕು.

★

೪೩. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಿಗೇಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಭಾಷಣ?

ಪಾಪ! ಅವನ ಹೆಸರೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ವಯಸ್ಸೋ ೭೨; ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿ ಒಕ್ಕಲುತನ ಇಂಥ ತ್ರಿವಿಧ ಅನರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಈ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲು ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಟ್ಟ ದೇವ - ಅಥವಾ ಸೈತಾನ - ಯಾರೋ ದೇವ - ಅಥವಾ ಸೈತಾನನೇ ಬಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಒಂದಲ್ಲ; ಎರಡಲ್ಲ, ಒಂದು ನೂರು ಚುನಾವಣಾ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಾಷಣ ಕೇಳಿದ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಈ ಶತಕೃತ್ಯದಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮ ಪಾತಾಳ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಪಾಪಚ್ಚಿಯ ಮೇಲಾದ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕಿಂತ ತದ್ವಿಪರೀತವಾಯಿತಂತೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಅಂಗಳದ ಮಾವಿನ ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ೧೦೧ನೇ ಚುನಾವಣೆ ಸಭೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಜರಗಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಅವನು ಕಾರಿದ ಅನುಭವ: "ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿದೆ" ಎಂಬುದೇ ಆಗಿತ್ತು. "ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರುವಿನ ಸರ್ವನಾಶವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುರಿಯಾಳಾಗುವ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡೆಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ವೈರಿಗೆ ರೋಗಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಟು ಬೀಳುವಂತಾದರೆ ಅವನ ಸರ್ವನಾಶವಾದಂತೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನನ್ನೆಣಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೀಗ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಶತ್ರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಅವನ ಸರ್ವನಾಶ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತವನ ಆರೋಗ್ಯ, ಭಾಗ್ಯ, ಮನಶ್ಯಾಂತಿ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಸುಖ ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ."

+++

ಹಜಾರಿಬಾಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮಹಾಶಯನ ಈ ಕಥೆಯ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಯನ್ನು ಮುರುಡೇಶ್ವರದಿಂದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಅಪರಿಚಿತ ಪ್ರಶಂಸಕರೊಬ್ಬರು ಕಳಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಲಾಂಗೂಲವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮಹಾಶಯನಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಕಷ್ಟವೆಂದರೆ ಅವನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿರುವುದು; ಎರಡನೇ ಕಷ್ಟವೆಂದರೆ ಅವನ ಅತಿಯಾದ ಕೌತುಕ. ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಿಮಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ

ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲವನಾದರೆ, ಅದು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಸಂಗಡ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯುಳ್ಳ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದೂ ಚುನಾವಣೆ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಕಬ್ಬಿನ ಆಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ ಮಡಿವಂತನು ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನಲು ಎಂದೂ ಒಪ್ಪಲಾರನು. ಚುನಾವಣೆಯ ಒಳ ಹೊರಗು ನೋಡಿದವನು ಮತಕೊಡಲು ಎಂದೂ ಒಪ್ಪಲಾರನು. ನೀವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಪೂರ್ವಾಪರವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಡಿರಿ; ಅವರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಡಿರಿ; ಚುನಾವಣಾ ಸತ್ರದ ಸಂಘಟಕರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ; ಚುನಾವಣೆಯ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು, ನೆಟ್ಟಗೆ ಮತಗಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಬುದ್ಧಿ ಕೊಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬನ್ನಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ಅದರ ವಿಚಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರೆತುಬಿಡಿರಿ. ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಆರಿಸುವುದೆಂದರೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಚೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆರಿಸಿದಂತೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಆರಿಸಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಮಸಿ ತಗಲುವುದೇ.

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೋಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಡಿಸಿದ ಅನ್ನದ ಅಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಮಹಾ ಸಮಾರಾಧನೆಗಳ ಅಡಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಡಿಗೆಯ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸಾರಿನ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಭಟ್ಟನ ಬೆವರು ಎಷ್ಟು ಇಳಿದಿದೆಯೆಂದೂ ವಿಚಾರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಸಿವೆಯಾದಾಗ ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳದೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತೆಂದು ಕೇಳದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಾದಾಗ ಇಂಜಕ್ಯನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆ ಲಿವರ್ ಎಕ್ಸಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಟ್ಯೂಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಡು ಕುರಿಗಳ ಜಠರಗಳಿವೆಯೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಮನೆ ಹುಡುಕುವಾಗ ಅದರ ಒಡೆಯ ಯಾರ ಯಾರ ತಲೆ ಒಡೆದು ಹಣ ಶೇಖರಿಸಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಸಿಐಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಮತ ಕೊಡಬೇಕೆನಿಸಿದಾಗ ಆ ರಾಜಕಾರಣಿ ಯಾವ ತರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿದನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಬೀಳಬೇಕು? ಎಂದವರ ವಾದ.

+++

ಆದರೂ ಮೊನ್ನೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಚುನಾವಣೆ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಅವರು ಕೆಲವೆಡೆ ಸೇವಿಸಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಒಂದಾನೊಂದು ಮತಗಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ಅವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಹುರಿಯಾಳಿನ ಬೆಂಬಲಿಗ ಕಾರನ್ನು ತಡೆದ. ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತ್ತು. "ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಅನ್ಯಾಯ....." ಎಂದು ಡ್ರೈವರನ ಹತ್ತಿರ

ಹಾರಾಡಿದ. ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಮದಿರಾದೇವಿ ನಗ್ನ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಂಥ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಆರಾಧಕರು ನಮಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರು. ಅವರು ತೊದಲುತ್ತು 'ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿರಿ' ಎಂದು ಕೆಲವರೂ "ಜೋಡೆತ್ತಿನ ಕಾಲು ಮುರಿಯಿರಿ" ಎಂದು ಕೆಲವರೂ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾನನಿರೋಧದ ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮದಿರಾದೇವಿಯ ತಾಂಡವ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಗೊಡವೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಚಾರಕರೂ "ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿ" ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಹುರಿಯಾಳೊಬ್ಬರು ಅಪರರಾತ್ರಿಯ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ "ನೀವೂ ಬಡವರು, ನಾನೂ ಬಡವ, ನಿಮಗೆ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಬೇಡವೆನ್ನಲಾರೆ. ಆದರೆ ಮತ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಕೊಡಿ" ಎಂದು ಮತದಾರರಿಗೆ ನೀತಿ ಬೋಧೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕೇಳಿ ನಕ್ಕರು. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಲಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಲಗಾಮು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಸಹಜವೇ. Every thing is fair in Love and War - ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿಯೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯವೇ - ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗಾದೆ, ನಮಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯೆಂದರೆ ಪ್ರೇಮವೂ ಹೌದು ಯುದ್ಧವೂ ಹೌದು. ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರೇಮ; ಮಾತಿನ ಯುದ್ಧ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದ ಅತ್ಯಾದರಣೀಯ ರಾಜಕಾರಣಿ ಥಾಮಸ್ ಜೆಫರ್ಸನ್‌ನ ಭಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೆಂಡ -ರಂಡೆಯರ ಭಕ್ತನೆಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದರಂತೆ! ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ರಾಜಕಾರಣಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಡ್ಯೂಕ್ ಮನೆತನದ ಶ್ರೀಮಂತ ತರುಣಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾಂಸ ಮಾರುವಾತ ಒಂದು ಕರಾರು ಹಾಕಿದ : " ನೀನು ನನಗೊಂದು ಮುದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ನನ್ನ ಮತವನ್ನು ನಿನ್ನ ಹುರಿಯಾಳಿಗೆ ಹಾಕುವೆ" ಎಂದು. ಸುಂದರಿಯಾದ ಡಚೆಸ್ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. "ತಕೋ ಮತ್ತು, ಹಾಕು ಮತ" ಎಂದಳು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿದ್ದೇ ತಡ, ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಅವಳ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಸಾಲು ಹಿಡಿಯಿತು. ಡಚೆಸ್ ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲಿಗೆ ಸವೆಸುವ ಬದಲು ಚೆಂದುಟಿಗಳನ್ನು ಸವೆಸಿ ತನ್ನ ಹುಂಜಕ್ಕೆ ಮತ ಸಂಪಾದಿಸಿದಳು. ನಮ್ಮ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇಂಥ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಇದು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ?

✱

ಳಳ. ಬನ್ನಿ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ಒಡೆಯಿರಿ!

ವಿಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮುರಿಯುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಖಾಸಗಿ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಂದಿನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಹವ್ಯಾಸ. ನೂರು ಮೀಟರು ಓಟ, ಹಾರಾಟ, ಜಿಗಿದಾಟ ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯರ ಸುದ್ದಿ ನೀವು ಓದಿಯೇ ಇದ್ದೀರಿ. ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ವಾಚಾಳಿತನವನ್ನು ಮಾಡಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಒಡೆದು ಹಾಕುವವರಿದ್ದಾರೆ (ವಾಚಾಳಿತನದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಖಂಡಿತ ಜಯಿಸುವರು. ಆದರೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಪ್ರೊಫೆಶನಲ್ ವಾಚಾಳಿಗಳಲ್ಲವೆ!) ತೀರ ಈಚೆಗೆ ಚುಂಬನದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೇ ವಿಕ್ರಮವನ್ನು ಕೆಲ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಿಂದ ಮುರಿದು ಹಾಕಿದ ಒಂದು ಜೋಡಿ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಷಯ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರರು ಹೇಳಿದ One long kissನ್ನು ಈ ತರುಣ - ತರುಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಗೆದ್ದರು. ಚುಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಹುಡುಗಿ ಸ್ವಂತ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಗೆದ್ದೇವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೊನ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರು ದಂಪತಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ಕಿಸ್ ನೀವೆಣಿಸಿದಷ್ಟು ಲೀಲಾಜಾಲವಾದದ್ದಲ್ಲ - ಅವಳು ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೂಡ. ಪೈಪೋಟಿ ಚುಂಬನದಲ್ಲಿ ತುಟಿಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ ಕೆಲ ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೇ ಮಿನಿಟು ದಾಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡುಗಳು ಮಿನಿಟುಗಳು ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ಮಿನಿಟು ಒಂದು ದಿವಸದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತುಟಿಗೆ ತುಟಿ, ಮೂಗಿಗೆ ಮೂಗು ಒತ್ತಿರುವಾಗ ಉಸಿರಾಡಲು ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ! ನೀವು ಥಕಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟನರ್ ಸೋತು ಸಡಿಲಾಗಬಹುದು. ಅನೇಕ ಮಿನಿಟುಗಳ ಕಾಲ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿ ಚುಂಬಿಸುವ ಪಂದ್ಯ ತನ್ನೆಲ್ಲ ರಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ಚುಂಬನ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿ.

ಮೊನ್ನೆ ಸ್ಯಾಟ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲೊಬ್ಬಾತ ಚಹಾ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಬಿರುದನ್ನು ಗೆದ್ದ. ಟ್ರೆವರ್ ರಾಬಿನ್‌ಸನ್ ಎಂಬೀ ಮನುಷ್ಯ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆ ೫೬ ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆತ ಒಂದು ನೂರು ಕಪ್ಪು ಚಹಾವನ್ನು ಕುಡಿದು ತೇಗಿದ - ಇಲ್ಲ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ತೇಗಲಿಲ್ಲ. ನಡುವೆ ಎರಡೋ, ಮೂರೋ ಸಲ ಕಾರಿದ. ಆದರೆ ಪಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತೂ ಕುಡಿದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಒಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟ. ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಚಹಾ ಅಥವಾ ಬೀರ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಲು ಬಿಡಬಾರದು. ಕಾರಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿಂದ ಅವನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೂರು ಕಪ್ಪು ಚಹಾ ಕುಡಿಯುವುದೇನು ಮಹಾ! ಸರಾಸರಿ ಆರು ಮಿನಿಟಿಗೊಂದು ಕಪ್ಪಾಯಿತು. ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಬಿಸಿ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿನಿಟು ಕಾಲ ಸಾಕು. ಮತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣೀರಿನಷ್ಟೇ ದಪ್ಪ ಇರುತ್ತದಂತೆ. ಇಲ್ಲ, ಇಂಡಿಯಾ ದಟೀಸ್ ಭಾರತದ ಯಾವನೇ ದರ್ಜಿ ಅಥವಾ ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಸಾಬಿ ಈ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಒಡೆದು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ನಮ್ಮ ವಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್‌ರು ಈ ಚಹಾ ಕುಡುಕನನ್ನು ನೀರು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ಸೋಲಿಸಬಲ್ಲರು. ಅವರು ಏನೂ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇಲ್ಲದಾಗ ಕೂಡ ೫೦ ಕಪ್ಪು ಚಹಾವನ್ನು ದಿನವಹಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಇದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ದಿರಬೇಕು.

ಚಹಾಪಾನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಹಾಗೆ ಭೋಜನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಭಾರತದವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಛಾಲೇಂಜು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂದು ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ನೂರು ಜಿಲೇಬಿಗಳನ್ನು ಗಿಳಂಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ತೂಕಡಿಸದೆ ನಾರ್ಮಲ್‌ಲಾಗಿ ಡ್ಯೂಟಿ ಮಾಡಿದವರೊಬ್ಬರನ್ನು ನಾನು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಜಿಲೇಬಿಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸೋಡಾ ಸಹಿತ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಕೆಲ ಕಪ್ಪು ಹಾಲು ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿದ್ದರೆ ಬೇಗ ಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು" ಎಂದಷ್ಟೇ ಅವರು ದೂರಿದರು. ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿ ಅರ್ಜುನ ಬಿಲ್ಲು ಎತ್ತಲು ಹೊರಟಾಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪೌರುಷ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಲ್ಲ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲ ಓದಿದ್ದೀರಿ - "ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸೋದಿಸಿದ ತನಿವೆಲ್ಲವಿಕ್ಕಿದ ಪಾಯಸ" ಹೊಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಪಂದ್ಯ ಏರ್ಪಡಿಸಲಿ ಎಂದವರು ಛಾಲೇಂಜ್ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. "ತುಪ್ಪದಿ ಕರಿದಿಹ ಹೆಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗೆ ಎಪ್ಪತ್ತಾದರೂ ನುಂಗುವೆವು" ಎನ್ನುತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮದುವೆಗೆ ಹೊರಟ ದೃಶ್ಯವೊಂದನ್ನು, ಚಂದ್ರಹಾಸ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ - ನೋಡಿದ ನೆನಪು ನನಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹಾಕುವ ಕಂಡೀಶನ್ ನೋಡಿ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದದ್ದೇ ಆಗಬೇಕು - ಹಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗೆ ಕೂಡ! ಡಾಲ್ಫಾದಲ್ಲಾದರೆ ಅವರು ಒಲ್ಲರು. ಎಣ್ಣೆಯಂತೂ ಕೇಳಲೇಬೇಡಿ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಲಿಕಾಲ

ಬಂದಿದೆ. ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಂತೂ ಆಯಿತು, ಡಾಲ್ಡಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಲಬೆರಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೂಡ ಕೆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟ ಇದ್ದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಚಹ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೆ ಮುಂಚಿನ ಸಂಜೆಯೇ ಊಟ ಮಾಡದೆ ಮರುದಿನದ ಕೈ ಬಾಯಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುವಷ್ಟು ಜಿಗುಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿತ್ತು. ಈಗ ಯಜಮಾನರಿಗೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಛಾಲೇಂಜು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಈಗಲೂ ಕೆಲವರಾದರೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪೃಥ್ವಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರನ್ನೂ ಪೂಜಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಚಳವಳಿ ನಡೆದಿದೆಯಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದು, ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ತುತ್ತು ಹೂಜಕ್ಕಿ ಅನ್ನ ನುಂಗಿ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಇತರರಿಗೆ ಪೂಜಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಲಿಸುವುದೇ ಯೋಗ್ಯ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮೊದಲನೇ ತರಬೇತಿ - ಊಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಮಂತ್ರ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ನಡೆಯುತ್ತೆ.

✱

೪೫. ಬುದ್ಧಿ ದಾನವೋ ಬಲಸಂವರ್ಧನೆಯೋ?

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಬಲ ಬೇಕಷ್ಟಿದ್ದರೂ ದೇಹಬಲ ಇರುವುದು ಅಷ್ಟಕಷ್ಟೇ. ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ, ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ವಾದ ಹಾಕುವ, ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ, ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹವಾಮಾನನಿವೇದನಾಧಿಕಾರಿಗಳ "ಮುಂದಿನೆರಡು ದಿನ ಶೀತ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ." ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ಎದೆ ನಡುಕ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಅಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯೇ ಮಾನವ ಕುಲದಲ್ಲಿಯ ಅಶಾಂತಿ - ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರ ಮಾರ್ಗವನ್ನೊಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ - ಅಪನಂಬಿಕೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬದಿಗಿಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೇ ಬೇಕಾಗುವ ದೇಹಬಲದ ಅಭಾವ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರು ಭೂದಾನಯಜ್ಞ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರ್ಲಿನ್ ಪತನದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗಾದ ಆನಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದ ಅವರಿಗಾಯಿತು. ಸಂಪತ್ತಿದಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭೂದಾನಯಜ್ಞ ಅರ್ಪಣವಾಗುವುದೆಂದು ವಿನೋಬಾಜಿಯವರು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ನಂತರವೂ ಸ್ವರ್ಗ ಮೂರೇ ಗೇಣುಳಿಯಿತು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಏಕೆಂದರೆ ಭೂದಾನ ಯಜ್ಞದ ಮಹತಿಯಿಂದ ೧೦ x ೧೨ ಅಡಿಯ ಎರಡು ಕೋಣೆಯ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಮಗೆ ೫x೬ ಅಡಿಯಷ್ಟು ಜಾಗೆಯಾದರೂ ದಾನವಾಗಿ ಬಂದೀತು ಎಂಬ ಆಶೆ ಆಚಾರ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಾಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಮನೆಕಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೊರಕಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಸಂಪತ್ತಿದಾನಯಜ್ಞದಿಂದ ಈ ಕೊರತೆಯೂ ಪೂರೈಸುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಈ ಚಿಂತೆಯೂ ದೂರಾಗಿತ್ತು.

+++

ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದನ್ನು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಸಮಾನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತ

ಸಿಗಬಹುದಾದ ೫೫ ಅಡಿ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂತಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ತನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದೀತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಶಂಕೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಭೂಮಿ ಬಂತು; ಸಂಪತ್ತೂ ಬಂತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನು ಮೋಸ ಮಾಡಿದರೆ? ಜಪಾನಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ ಕಲಿಸಲು ಬಂದವರು ಭಾರತದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಕಲಿಸಿದರೆ! ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆಯ ಮೂಲಕ ಅಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ?

+++

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಕನಸು ಒಡೆದು ಸತ್ಯಸೃಷ್ಟಿಗಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಕುಳಿತಿದ್ದವರು ದಿಗ್ಗನೆದ್ದು "ಇಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು!" ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒದರಲು ಅವರ ಪತ್ನಿ ಏನಾಯಿತು, ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತ ಬಂದು ಗಾಬರಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದರು. "ಏನೂ ಇಲ್ಲೇ? ಹೆದರಿದಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ? ಭಾವಾವೇಗವೆಂಬುದು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದೀತು? ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬುದ್ಧಿ - ಹಂ! ಹೌದೌದು. ಬುದ್ಧಿ ದಾನ ಯಜ್ಞ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಭೂದಾನ ಯಜ್ಞ, ಸಂಪತ್ತಿದಾನ ಯಜ್ಞಗಳೊಂದಿಗೆ ಬುದ್ಧಿದಾನ ಯಜ್ಞ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಜಯವಾಗದು. ನಾನು ಈ ನಿಮಿಷದಿಂದಲೇ ಪವಿತ್ರವಾದ ಬುದ್ಧಿದಾನಕ್ಕಾರಂಭಿಸುವೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನ ಆಹುತಿ ನೀನೇ!" ಆಚಾರ್ಯರು ಒಂದೇ ಉಸುರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು.

+++

ಆಚಾರ್ಯರ ಪತ್ನಿ ಹೌಹಾರಿದರು. ಮೂಕನಂತೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕೂಗಿ ಕೊಂಡಾಗಲೇ ಹಣ್ಣೆಮೆಯ ಗಾಳಿ ಅವರಿಗೆ ಬಡಿಯಿತೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಕೆಗೆ "ನೀನೇ ಆಹುತಿ" ಎಂದು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಎದೆಗುಂಡಿಗೆ ಒಡೆಯಿತು. ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಗಂಡನ ದಂಡ ಪ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವುದು ಆರೈ ಪತಿವ್ರತೆಯ ಧರ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಆ ಪತಿವ್ರತೆಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರದೆ "ಬನ್ನಿ - ಬನ್ನಿ ಇವರಿಗೆ ಏನೋ ಆಗಿದೆ" ಎಂದು ಕೂಗಿ ನೆರೆಯವರನ್ನಾಮಂತ್ರಿಸಿದಳು. ನೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರು ಬಂದು ಹೆಚ್ಚಿನದೇನನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಆಚಾರ್ಯರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯಿಂದಲೇ ತುಮಗಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೂಡಿಸಿ "ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳದಿಂದ ಪಿತ್ತ ಉದ್ರೇಕವಾಗಿದೆ. ಏನೂ ಹೆದರಬೇಡಿ. ತಲೆಗೆ ಇಷ್ಟು ತಣ್ಣೀರು ಸುರುವಿ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ಪಾನಕ ಕೊಡಿ" ಎಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹೇಳಿ ಹೋದರು.

+++

"ಬುದ್ಧಿದಾನ ಯಜ್ಞ! ಇಂಥ ಪಶುಗಳಿಗೆ ತಲೆಗೆ ತೂತು ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದರೂ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರ ನಡುವೆ ಇರುವ ನಾನು ಬುದ್ಧಿದಾನ ಯಜ್ಞ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಹುಚ್ಚನಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಲಸಂವರ್ಧನೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವದೊಳಿತು" ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರು ತಂಬಿಗೆ ತುಂಬ ತಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಅವಸರದ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯವಿದ್ದವರಂತೆದ್ದು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು. *

೪೬. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳ ಶಪಥ

೫೦ ಜನರು ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಜೀವ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಶಪಥ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. "ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದೇ" ಅವರ ಶಪಥದ ಉದ್ದೇಶವಂತೆ. ಮಾಲ್ಗೂಸನು ಜನಾಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಅನ್ನಾಭಾವದ ಫಲವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯಕುಲದ ಸರ್ವನಾಶದ ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದುದನ್ನು ಸುಳ್ಳುಗಳೆಯಲು ಈ ೫೦ ಶೂರರು ಕೈಕೊಂಡ ಸಾಹಸವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾದದ್ದೇ. ಅನೇಕ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಶಪಥಗಳಂತೆ ಈ ಶಪಥವೂ ಆಗುವುದೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಶಪಥವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಉದಾಹರಣೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸಂಘವು ಸಂಘದ ನಿಯಮ ಮುರಿದು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಭಾರವಾದ ದಂಡ ಹೊರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಮದುವೆಯ ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಪತಿತನು ತನ್ನಾಕೆಯನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ತೋರಿಸಿ ಇಂಥ ಸುವರ್ಣವ್ಯುಗಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದೀರಿ? ಎಂದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ಎದುರಾದ ಪ್ರಲೋಭನವು ತೀರ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಯಿತಂತೆ!

+++

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ವಿಜಯಕ್ಕಿರುವ ಆತಂಕವಿಷ್ಟೇ : ಇಬ್ಬರಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಮದುವೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಇಬ್ಬರಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಹೊಳೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತೂ ಅನೇಕರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಸರಾಗ ಪ್ರಗತಿ ಶಕ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗಂಡಸರೂ ಆಜೀವ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೇ - ಯಾರ್ಯಾರಿಗೂ ಮದುವೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಯಿದ್ದಾಳಲ್ಲ, ಅವಳು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಬೀಳುವುದನ್ನು ನೋಡದೆ ಸಾಯಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತುಂಬ ಹಟಮಾರಿಯೆಂದು ನಿಮಗೆ

ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ, ವಿಶೇಷತಃ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ, ಪಾಪ, ಮುದುಕಿಯನ್ನು ವೃಥಾ ಕಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನೀವು ಮುದುಕಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬಳನ್ನು ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರಾಜ್ಞೆಗೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪಿತ್ರಾಜ್ಞೆಗೆ ತಲೆವಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಪಾರಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಪಾತ ನಿಮಗಾಗಿ ಕಾಯ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹುಡುಗಿಯ ಧರ್ಮಸೆರೆ ಬಿಡಿಸುವ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಮಗೆ ಗಂಟುಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಯಾವಳೊಬ್ಬಳು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ ; ಭೂತ ದಯೆಯಿಂದ ನೀವು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮುರಿಯುವಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಜೀವ ಹೆಚ್ಚೋ ನಿಮ್ಮ ಶಪಥ ಹೆಚ್ಚೋ? ಮದುವೆಯಾದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಪಾಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ? ಪದ್ಮಪತ್ರಮಿವಾಂಭಸಿ..... ಇತ್ಯಾದಿ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಭಂಗ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಅವನ ಪುಂಸ್ತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿ ತೆಗಳಿದರಂತೆ. ತನ್ನ ಗಂಡಸುತನ ತೋರಿಸಲು ಇವನು ಅವರ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಎದುರಿಸಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರ ಮಗಳನ್ನೇ ಅವನು ಮದುವೆಯಾದನು!

+++

ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಈ ಶಪಥ ಕೈಕೊಂಡಾಗ ದೇವತೆಗಳು ಹೋಗಲು ಹೆದರಿದಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ನುಗ್ಗಿದಂತಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಮಹಾಶತ್ರುಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಗ್ನಚಾರಿಗಳ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಜತೆಗಾರ್ತಿಯನ್ನು ಕರೆತಾರದೆ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲಂತೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಸದಸ್ಯನು ಒಬ್ಬಳು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯನ್ನು ಕರೆತರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಮಾಡುವುದು ಮೇಲು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಬಹುಪತ್ನೀತ್ವಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಏನೂ ಮಾಡಲಾರರು. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದವರು ಇವರ ಪಾಲಿನ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವ ಇವರ ಧೈಯ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿದಂತಾದೀತು. ಸಂಘದೊಳಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಿಸ್ತುಭಂಗವಾಗುವ ಭಯವಿದ್ದರೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯರನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಇತರರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಲ್ಲವೆ!

+++

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುವುದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಯತಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಣ್ಣಿನದೇ ಚಿಂತೆಯಂತೆ! ಎಂದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯ "ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ನಮ್ಮಪ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ನನ್ನ ಮಗ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ೧೬೦೦೦ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೃಷ್ಣನು ಅನಾದಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ದೀರ್ಘ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು. ಸುಭಾಷ ಬಾಬುಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಕಳೆದರು. ಕೊನೆಗೆ ಜರ್ಮನ್ ರಮಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವರ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಪಹರಣ ಮಾಡಿದಳು. ಹಿಟ್ಟರನಂತೂ ಸಾಯುವ ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಮದುವೆಯಾದ. ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರೂ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು. ದಿವಂಗತ ತಾರಾನಾಥರು ಕೊನೆಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನುಣುಚಿಕೊಂಡವರು ಕೊನೆಗೆ ನಿರಾಶರಾಗಿ ಕೈಚೆಲ್ಲಿದವರು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಗದ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರೂ ಮುಂಚೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಭಕ್ತರೇ. ಅರ್ಥಾತ್ ಎಲ್ಲರೂ ಆಜನ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೇ - ಆಜೀವ ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಹಾಪ್ರಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಮದುವೆಯ ಹಾವು ಯಾವ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಾರರು.

★

೪೨. ಭಪ್ಪರೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ!

ಉತ್ತರ ಭಾರತದವರು ದಕ್ಷಿಣದ ಎರಡು ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿದಷ್ಟು ಮತ್ತಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ: ಅವೆಂದರೆ ಭಾಷಾನ್ವಯ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ. ಎರಡನೆಯದು ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರಂತೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಪರಮ ಭಕ್ತರಾದ ಆಂಧ್ರರೇ ಭಾಷಾಚಳವಳಿಯನ್ನು ಭೀಷಾ ಚಳವಳಿ ಮಾಡಿದವರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನೀವು, ಆಂಧ್ರರು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೆಲ್ಲದ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ಕಲಿಸಿ ತಿನ್ನುವವರನ್ನು ಕಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಳಿನ ಖಾರ ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ನಂಜಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಬೆಳೆದ ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರಿ ಬಾಯಿಗೆ ಕರಕರನೆ ಜಿಗಿದು ನುಂಗುವ ಆಂಧ್ರನು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯನು. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವಾಗ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುವ ಆಂಧ್ರನು ಗಿಡಗಿಡ ಹಾರುವಾಗ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ಕೋಡಗನಷ್ಟೇ ಅಪರೂಪ ಮತ್ತು ಅಯೋಗ್ಯನು. ಆಂಧ್ರನನ್ನು ಅವನ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿರಿ; ಅವನ ದೇಹ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಸಮತೋಲನವೇ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು. ಆಂಧ್ರ ದೇಶದ ಭಯಂಕರ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಈ ಒಳಗಿನ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಖಾರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

+++

ಯಾಕೆ ಬಂತು ಅಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಮುರಾರಜಿಯವರು ಬ್ಯಾಡಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾರ್ಕೇಟ ಕಟ್ಟಡದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ ಜರಗಿಸುವಾಗ ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಊರು, ನೀವು ಅದರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದರಂತೆ. ಮುರಾರಜಿ ಬಾಯಿಗೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಅಂಜಿಕೆಯೆಷ್ಟೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಈ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಮಾರ್ಕೇಟನ್ನು ಊರ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲು ಅನುಕೂಲ ಮತ ಕೊಟ್ಟರಂತೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲ ರಾಜಕೀಯ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಮುರಾರಜಿಭಾಯಿಗೆ

ಎದುರಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯೇ ಈ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗಡಿಪಾರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಡಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ವಖಾರಗಳನ್ನು ಊರ ಹೂರಗಿನ ಮಾರ್ಕೀಟಿಗೆ ಒಯ್ಯಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ಸ್ವತಃ ಒಂದು ತರಹದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯಾದ ಮುರಾರಜಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಾರೆ : " ಇದು ನಡೆಯದು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ದಾರಿಗೆ ಬಂದೇತೀರಬೇಕು. ಗಡೀಪಾರಾಜ್ಞೆ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೂಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ " ಎಂದು. ಮುರಾರಜಿಯವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಊರ ಹೂರಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಖಾರವನ್ನೇನೂ ಬಿಡದು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ತನ್ನನ್ನು ಪುಡಿ ಮಾಡಿದವರ ಕಣ್ಣು ಮೂಗುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರಿಸದೆ ಬಿಡದು. ಮುರಾರಜಿ ಭಾಯಿಯವರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲಿ!

+++

ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಾಗ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲ ಗತ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕಿಶೂರಿಲಾಲ ಮಶ್ರುವಾಲರು ಆ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಅಗ್ನಿಭಕ್ಷಕ ಜೆ. ಸಿ. ಕುಮಾರಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕುಮಾರಪ್ಪನವರು ಮುಂಗೂಪದ ಪ್ರಕೃತಿ - ಅದು ಸಾತ್ವಿಕ ಕೂಪವೇ ಇರಲೂಲ್ಲದೇಕೆ. ಯಾವುದೂ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಪ್ಪನವರು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದರಂತೆ. ದೂರು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಹೂೂಯಿತು. "ಕುಮಾರಪ್ಪನವರು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದವರು; ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯ. ಅದರ ಗುಣ ಕುಮಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ" ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು. ವಿಜ್ಞಾನಿ ಭಾರತರತ್ನ ಸಿ. ವಿ. ರಾಮನ್ನರು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದವರಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾಕೂ ಕೂೂಪ. (ದಕ್ಷಿಣದವರಿಗೆ ಬಿಡಲಾರದ ಇನ್ನೂಂದು ವಸ್ತುವಾದ ಹುಣಸೇ ಹಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗೂೂತ್ತಿಲ್ಲ.) ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವವರನ್ನು ಸಮಾಜದ್ರೂೂಹಿಗಳೆಂದು ದಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರೂೂಂದು ಸಲ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ದೇವರು ಮಾಡೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಹಟ. ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರು ಮಾಡಿರಬೇಕು - ಕಣ್ಣಿಗೆ ಖಾರಪುಡಿ ತೂೂರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೂೂಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂೂಲವಾಗಲೆಂದು. ಇನ್ನೂೂಂದು ನೆನಪು ಕರ್ನಾಟಕದ್ದೇ ಇದು ಚಳವಳಿಯ ಕಾಲದ್ದು. ಹರಿತವಾದ ಲೇಖನಿಯುಳ್ಳ ಅಂದಿನ ಇಬ್ಬರು ನಿರ್ಭಯ ಲೇಖಕರಾದ ದಿವಂಗತ ಶಾಂತಪ್ಪಣ್ಣ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯವರಿಗೂ ದಿವಂಗತ ಕೆರೂೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಲೇಖನ ಯುದ್ಧ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. (ಅಕಟಾ! ಆ ಶೂೂರ್ಯದ ದಿನಗಳು ಇಂದು ಉಳಿದಿಲ್ಲ.) ಇಂದಿನ ಪತ್ರಿಕಾಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಒಬ್ಬರನ್ನೂಬ್ಬರು ಗುದ್ದುವಾಗ ಕೂೂಡ ಎದುರಾಳಿಯ ಮೈನೂೂಂದೀತೆಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕೈನೂೂಂದೀತೆಂದು ಹಿಂದು - ಮುಂದೆ ನೂೂೂಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂದಿನವರು ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವರು ಗುದ್ದಿಗೆ ಕೂೂಡಲೂ ಬಲ್ಲವರು, ತೆಗೆದು ಕೂೂಳ್ಳಲೂ ಬಲ್ಲರು. ಶಾಂತಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಯಾವುದೂೂ ನೆತ್ತಿ ದಿಮ್ಮೆನಿಸುವ ವಾಕ್ಯಹಾರ ಹಾಕಿದ್ದರು. ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ

ಗಾಯಗಳನ್ನು ನೆಕ್ಕುತ್ತಾ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಯುದ್ಧ ನೈಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ ದುರ್ಮೋಧನನಂತೆ "ಹೆಸರು ಶಾಂತಪ್ಪನಾದರೂ ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ವಾಗ್ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಭರತವಾಕ್ಯ ಹೇಳಿದರು.

+++

ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧ ಕೆಲವು ಉರಿಖಾರ, ಕೆಲವು ಅದರಲ್ಲೇ ಸೌಮ್ಯ. ಕೃಶವಾಗಿ, ಉದ್ದವಾಗಿ, ತುದಿ ಚೂಪಾಗಿ, ಸಿನೆಮಾ ನಟಿಯ ಕಿರಿ ಬೆರಳಿನಂತೆ ಇರುವ 'ಘಟಿ ಮೆಣಸು' ಸೌಮ್ಯ ಖಾರ ಇದ್ದರೂ ಉರಿ ಕಡಿಮೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅದರದೇ ಒಂದು ರುಚಿ (ಭಾರತ ರತ್ನ ರಾಮನ್ನರು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ) ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದರ ಇಡೀ "ಮಿರ್ಚಿ ಭಜಿ" ದಡ್ಡ ನಾಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಚುರುಕು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೊಬ್ಬಿದ ಹೆಂಗಸರ ಕಿರುಬೆರಳಿನಂತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಕುಂಟ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ತರುವಂಥದು. ಆದರೆ ಇದರ ಬಿಸಿಯೂ ಸಾಲದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗಾಗಿ ದೇವರು ಕಾಡುಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸೂಜಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ, ಹಸುರು ಎರಡು ಬಗೆ. ಅವು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನೀರು ಬರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೆಣಸಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲು ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಮಗೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಲಿವರ್ ಬೇನೆ ಇದರ ಮೂಲಕ ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ತೊಳೆಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಸೂಜಿ ಮೆಣಸು ನುರಿದು ತಂದು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತಿನ್ನಗೊಟ್ಟರು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರೆಂದೂ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೋಲಿಂದ ಕೂಡ ಮುಟ್ಟಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ!

★

೪೮. ಮದುವೆ ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚು

ಹುಚ್ಚು ಬಿಡದೆ ಮದುವೆ ಆಗದು, ಮದುವೆ ಆಗದೆ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡದು - ಇದು ಹಳೇ ಗಾದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ತುಸು ಹುಚ್ಚು ಗಾದೆ. ಇದನ್ನು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯದೆ ಮದುವೆಯಾಗದು ಎಂದು ಬದಲು ಮಾಡಿದರೆ ಗಾದೆಯ ಎರಡನೇ ಭಾಗ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯದೆ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಥಾ ಪಳಗಿದ ಹುಚ್ಚನ್ನೂ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟರೂ ಹುಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅವನನ್ನು ಹೊರಬೀಳಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮದುವೆ ಹುಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ೧೮ರಿಂದ ೨೩ನೇ ವಯಸ್ಸಿನ ನಡುವೆ - ಅಂದರೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ. (ಹೆಂಗಸರ ಪಾಲಿಗೆ ಮದುವೆ ಹುಚ್ಚಲ್ಲ; ಮೃಗಬೇಟೆ.) ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪತಂಗಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿಯರೂ ದೀಪಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷಾಮೃಗಕ್ಕೆ ತಾನು ಯಾವುದಾದರೂ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಅದರ ಸವಿ ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲ ಹತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಅಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪತಂಗಕ್ಕೆ ದೀಪದ ಹಂಬಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದಲ್ಲ. ಅದು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಥದೇ ದೀಪ ಬೇಕು ಅಂಥದೇ ದೀಪ ಬೇಕು ಎಂದು ಚುನಾಯಿಸಿಕೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಗಡಲೇ ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅವ್ಯಕ್ತ, ಆದರೆ ತುಂಬಾ ಹಿತಕರವಾದ ಭಯವೂ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೋ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೋ ಎಂದು ಸುತ್ತಲಿನವರು ಹೇಳತೊಡಗಿದರೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹುನ್ನರು ಇದೆ ಎಂದು ಆತ ಸಂಶಯ ಪಡತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಹೋಟೇಲು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಬೇಕು.

ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಸ್ವಂತ ಅಡಿಗೆ ಕಲಿತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಯಮುಕ್ತನಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವನಿಗೆ ಎರಡು ಹೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಹುಡುಕುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಪ್ರಚಂಡ ಪಿತೂರಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಿತೂರಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಅವನು ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೇನೇ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು

ಹೋಗಲೊಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹುಳುಕು ತೆಗೆದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಎಷ್ಟೇ ದುರುದ್ದೇಶಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ತಿ ಅಪಾಯ ರಹಿತವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಗಂಡಸು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ದೃಷ್ಟಿದೋಷದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಯಾವ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಬಣಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಾರದು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯ ಮುಖದಲ್ಲೋ ಎದೆಯಲ್ಲೋ ಟೊಂಕದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ನಿಲುವಿನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ನಗೆಯಲ್ಲೋ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೋ ಚೆಲುವು ಪ್ರತೀತಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅವಳು ಅವನಿಗೆ, ಮೇನಕೆ, ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ರಂಭೆ ಅಥವಾ ಘೃತಾಚಿಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮೋಸಮಾಡಿತೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಆಮೇಲೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಮಾಲೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅಂತಃಪಟ ಸರಿಸಿದಾಗಲೇ. ಆಗ ಆಟವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವುದು ತೀರ ತುಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸ. ಟಿಕೇಟುಗಳ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ರಿಫಂಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಗವನು ಬಾಸಿಂಗದ ವಿಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ತೊಡೆದ ಅರಿಸಿನದಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಆಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಅವಳು ಬಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಅವಳು ತಾನು ಎಣಿಸಿದ ರಂಭೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತಪಡುತ್ತಲೇ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರೂ ಸುಂದರಿಯರೇ ಎಂಬ ಫ್ರೆಂಚ್ ಚಾಟುಕಾರನ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಅವನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಾನೆ.

ಇದೆಲ್ಲ ಅಪಾಯದಿಂದ ಬದುಕಿ ಉಳಿದರೆ ನಲುವತ್ತರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎರಡನೇ ಸಲ ಹುಚ್ಚು ಅಸಾಧ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಗಂಡಾಗುಂಡಿ ಮಾಡಿ ಶೂರ್ಪನಖಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಕುಬ್ಜೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಲಂಕಿನಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಅವನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗಾಗ ವಿವೇಕ ಅಪ್ಪಟ ದೂರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವಳನ್ನು ಕೂಡ ಆಳಬಲ್ಲ ಅನಂತ ವೀರ್ಯ ತಾನೆಂದು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೇನು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಡರಾಗಿ ಮೆರೆದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನ ಮನೆ ದೀಪವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾದವಳು ಅವನಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಗುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಜೋಕುಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚತೊಡಗುತ್ತಾನೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯವೆಂದರೆ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಂಡಸನ್ನೂ ಲಗ್ನವಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ಹುಡುಗಿಯರು (ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹುಡುಗಿಯರೇ ತಾನೆ?) ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಇನ್ನು ಭಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತಿರುಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನೋಡಿ ೧೦೧ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ಹಸನ್ ಬಿನ್ ಜೋಸೋ ಎಂಬ ಮಲೇಶಿಯನ್ ೧೮ ವಯಸ್ಸಿನ ಜುಬೇದಾ ಎಂಬ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ನಿಕಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತೆ. ಆ ವರೆಗೂ ವಾಮಾಂಗಿಯರ ಯಾವ ಮಂತ್ರಕ್ಕೂ ಮಾಟಕ್ಕೂ ಸೋಲದೆ ಇದ್ದ ಈ ಚಿರಕುಮಾರ ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಲೆ ಬಿದ್ದನೆಂದ ಮೇಲೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ ತಡವಾಯಿತು ಎಂಬುದುಂಟೇ, ನೀವೇ ಹೇಳಿ? *

೪೯. ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ಬೇಕೆ ?

ಮದುವೆ ಅನ್ನೋದು ಯಾವೊತ್ತು ಆರಂಭವಾಯಿತೋ ಅವೊತ್ತಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕನಸುಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಡದಿ ಎಂದಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದಳೋ ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇನ್ನೂ ಮಾದರಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಎಂಟನೇ ಹೆನ್ರಿ ದೊರೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವನು ಒಬ್ಬಳ ನಂತರ ಒಬ್ಬಳಂತೆ ಆರು ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಹಿಂದಿನವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಡೈವೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ ತಲೆಯನ್ನೂ ಕಡಿದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೇ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಆ ಬಡ ದೊರೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಇದ್ದ, ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ದುರುದ್ದೇಶವೇನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೂ ಪೋಪನಿಗೂ ಮತಘೇದವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಪೋಪನ ಪರ್ಲು ಹರಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟೆಂಟ್ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು.

ನಮ್ಮ ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನೂ ಅಷ್ಟೇ. ಅವನು ಎಂಟನೇ ಹೆನ್ರಿಯಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನು ಯಾವ ಹೆಂಡತಿಯ ತಲೆಯನ್ನೂ ಕಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಆದರ್ಶದ ಮಾಸಲೆಗೆ ಹತ್ತದೇ ಇದ್ದವರನ್ನು ಅವನು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಅವನ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರು ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಫಲವೇ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವಳು ಅವನನ್ನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದಳು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹೆಂಡಂದಿರ ಬರೇ ಕಾರ್ಡ್‌ಸೈಜ್ ಪೋಟೋಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮ್ಯೂಜಿಯಮ್‌ನೇ ತುಂಬಬಹುದು. ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೋಟೋ ಗ್ರಾಫರರು ಇದ್ದಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಮಗೆ ಅವನ ಮಾದರಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ.

ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಯಾವ ಪೀಳಿಗೆಯವರೂ ಹಿಂದಿನವರ ಅನುಭವದಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಾನೂ ಈ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದವರೇ. ಆದರೆ ನೀವು ಎಂದಾದರೂ ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಖಚಿತವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದುಂಟೇ? ನನ್ನ ಹಾಗೆ ನೀವು ಆಗಿದ್ದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆ ನಿಮಗೆ ಇದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಎಲ್ಲಾ ಕನಸುಗಳ ಹಾಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದದ್ದೇ. ಆದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕಾರಗಳು ಇರಬೇಕು. "ಅನುಕೂಲಾಂ ವಿಮಲಾಂಗೀಂ ಕುಲಜಾಂ ಕುಶಲಾಂ ಸುಶೀಲಸಂಪನ್ನಾಂ ಪಂಚಲಕಾರಾಂ ಭಾರ್ಯಾಂ" ಅಂತ ಅವನು ಐದು ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮಡಚಿದ್ದಾನೆ. ಅವಳು ಅನುಕೂಲೆಯಾಗಿರಬೇಕು, ಚಂದವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಳ್ಳೇ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳಾಗಿರಬೇಕು, ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗಿರಬೇಕು, ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೇ ಶೀಲವೂ ಅವಳಿಗಿರಬೇಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕವಿಗೆ ಈ ಐದು ಲಕಾರಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಹಳ ಮಜಬೂತಾಗಿ ತನ್ನ ಆದರ್ಶ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಆರು ಗುಣಗಳನ್ನು ಡಿಫೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ :

ಕಾರ್ಯೇಷು ದಾಸೀ ಕರಣೇಷು ಮಂತ್ರೀ
ರೂಪೇಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕ್ಷಮಯಾ ಧರಿತ್ರೀ
ಭೋಜ್ಯೇಷು ಮಾತಾ ಶಯನೇಷು ರಂಭಾ
ಷಾಡ್ಗುಣ್ಯ ಯುಕ್ತಾ ಕುಲಧರ್ಮಪತ್ನೀ

ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ದಾಸಿಯ ಹಾಗಿರಬೇಕು, ಗಂಡನಿಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳೋದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯ ಹಾಗಿರಬೇಕು. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಗಂಡನ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸೋದರಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿಯ ಹಾಗಿರಬೇಕು. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಬಡಿಸೋದರಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಂತಿರಬೇಕು. ಮಲಗುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಂಭೆಯ ಡ್ಯೂಪ್ಲಿ ಕೇಟ್ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಇಬ್ಬರು ಕವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉದ್ದವಾದ ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಷ್ಟೂ ನಿಮ್ಮ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮಾದರಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಕವಿ ಹೇಳುವ ವಿಮಲಾಂಗೀ ಅನ್ನೋದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಚಂದದ ಹೆಂಡತಿ ಬೇಕು ಅಂತ ಯಾವ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ತಾನೇ ಬಯಸೋದಿಲ್ಲ. ನೀವೂ ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಅಂದ ಚಂದ ಅಂದರೇನು? ನಾನು ಸಣ್ಣವನಾಗಿದ್ದಾಗ ನೆರೆಮನೆಯ ಅಜ್ಜಮ್ಮನನ್ನು ಬಹಳ ಚಂದ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅವಳನ್ನೇ

ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂತ ವಚನ ಸಹಿತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವಳು ಇಹಲೋಕಯಾತ್ರೆ ಮುಗಿಸಿದ್ದಳು. ಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ನಾನು ಒಂದು ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಿ ಅದರ ಮುಖ್ಯ ತಾರೆಗೆ ಮನಸೋತೆ. ಅದರ ಅಂಥವಳನ್ನೇ ಆಗಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರು ತುಂಬುವುದರೊಳಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಿನೆಮಾಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ ಸೌಂದರ್ಯದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಒಂದು ಡಜನ್ ಸಾರೆ ಬದಲಾಯಿಸಿರಬೇಕು.

ಈಗ ನೋಡಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸಿನೆಮಾ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ವಿಮಲಾಂಗಿ ಅಂತ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟದಿಂದ ಅವಳ ಪ್ರತಿರೂಪದ ಹುಡುಗಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವಳ ತಂದೆ ಅವಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಮದುವೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ನೋಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಿನೆಮಾದ ಸ್ಟಾರ್ ಹೆಚ್ಚು ವಿಮಲಾಂಗಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಕಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ಗತಿ? ಅದು ಹೋಗಲಿ, ಚಂದ ಅಂದರೇನು? ಕಪ್ಪು ಹುಡುಗಿ ಚಂದವೋ ಬಿಳಿಯವಳೋ? ಕಪ್ಪಿನವಳು ಚಿನ್ನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಬಿಳಿ ಹುಡುಗಿ ಬಾವಿ ಹಾರಿಕೊಂಡಳು ಅಂತ ಒಂದು ಗಾದೆಯೇ ಉಂಟಲ್ಲ. ಚೆಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ಬದಲಾದ ಹಾಗೆ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚದೇ ಇರುವ ಅನುಭವಶಾಲಿ ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. "ಭಾರ್ಯಾ ರೂಪವತೀ ಶತ್ರುಃ" ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕವಿ ಕೂಡ ತನ್ನ ನಾಯಕ ಒಥೆಲ್ಲೋ ಬಾಯಲ್ಲಿ "ಆಲ್‌ಮೋಸ್ಟ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಇನ್ ಎ ಫೇರ್ ವೈಫ್" - ರೂಪಸಿ ಹೆಂಡತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಚಂದ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತು ಇಷ್ಟಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಕವಿಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಾಂ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಇದೆ. ಅನುಕೂಲೆ ಅಂದರೇನು? ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರುವವಳು ಅಂತಲೇ? ಗಂಡ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಟೈಂ ಎನ್ನದೇ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಅನ್ನ ಸಾರು ಬಡಿಸಿ, ಅವನು ಮಲಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಲು ನುಪ್ಪುತ್ತ ನಿದ್ದೆಬರಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕಸಮುಸುರೆ ಮಾಡುವವಳು ಅಂತಲೋ? ಅಥವಾ ತವರು ಮನೆಯವರಿಂದ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ತಂದು ಮನೆ ನಡಸೋದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವವಳು ಅನುಕೂಲೆಯೋ? ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನುಂಟು ಅಂತ ನೀವು ಬಾಯಿ ಬಿಡೋ ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವವಳೇ ಅನುಕೂಲೆಯೋ? ಬಹುಶಃ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಂಥಾ ಅನುಕೂಲೆ ಹೆಂಡತಿ ಬೇಕಂತ ಆಶಿಸುವವರೇ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಹೆಂಡಂದಿರು ಹೊಸ ಸೀರೆಗಾಗಿಯೋ, ಬಂಗಾರಕ್ಕಾಗಿಯೋ, ಸಿನೆಮಾಕ್ಕಾಗಿಯೋ ನಮ್ಮನ್ನು ಪೀಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಮಾದರಿ ಮಡದಿಯರ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಅನುಕೂಲೆ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಎರಡನೇ ಕವಿ ಇದನ್ನೇ ಜಳಜಳವಾಗಿ "ಕಾರ್ಯೇಷು ದಾಸಿ" ಅನ್ನೋದು ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ. "ಸಂಬಳ ಕೇಳದ ದಾಸಿ" ಅನ್ನೋ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನಾವು ಅಧ್ಯಾಹಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೆ.

ಅವನಿಗೆ ಕಾರ್ಯೇಷು ದಾಸೀ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದಂತೆ. ಕರಣೇಷು ಮಂತ್ರಿಯೂ ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿವರೆಗೆ ದುಡಿದು ಬಂದು ತೆಪ್ಪಗೆ ಮಲಗಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಅವನ ಅರನಿದ್ದೆಯ ಕಿವಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗುವ ಹಾಗೆ ಅವಳು ಅವನ ಕಿವಿ ಕಚ್ಚಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ನೋವು ಮಾತ್ರ ಆಗಬಾರದು. ಊರಿನ ಆಪ್ತಾಯಮಾನ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಪಿಸುಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಉಸುರಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ ಕಾಂತಾ ಸ್ಮಿತಿ ಅನ್ನೋದು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಬಡತಿ ಪಡೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಆತನಿಗೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಝಂಡಾ ಹೊಡೆದು ಕದಲೋ ಲಕ್ಷಣಾನೇ ತೋರಿಸದೇ ಇರೋ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಅರಿಷ್ಟವನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮರುದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು "ಸಕ್ಕರೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ" ಅನ್ನಬೇಕು. " ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೇಗೆ ಖರ್ಚಾಯಿತು? ಮುಕ್ಕಿದಿಯಾ?" ಅಂತ ಅವನು ರೇಗಬೇಕು. ಅವಳು ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸೋ ಹಾಗೆ "ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆಂತ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಪರವೆ ಉಂಟೆ?" ಅಂತ ಕುಟುಕಬೇಕು. "ನೀನು ಹಾಳುಗೇಡಿ. ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲೇ ವಿತರಣೆಯಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ" ಅಂತ ಕೂಗಾಡಿ ಅವನು ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಡಬೇಕು. ಅವಳು " ನನ್ನ ಹಣೇಬರ" ಅಂತ ಸುರುಸುರು ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಅತಿಥಿಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಅನ್ನೋದು ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಅರ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗದ ಕಠಿಣ ಕೇಸಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಡ್ರಾಸ್ಟಿಕ್ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯೋ ಮಿದುಳು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ ಅಲ್ಲವೇ 'ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನ ಮತಿಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ" ಅನ್ನೋದು? ಅಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವಳೆಂಥ ಕರಣೇಷು ಮಂತ್ರೀ?"

ನಮ್ಮ ಕವಿಗೆ ಭೂದೇವಿಯಷ್ಟೇ ಕ್ಷಮಾಶೀಲಳಾದ ಮಡದಿ ಬೇಕಂತೆ. ದಿನಾ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ನಾವು ಮೆಟ್ಟಿದರೂ ಭೂದೇವಿ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆಯೆ? ನಾವು ಬೇರೆ ಹೆಂಗಸರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿದರೆ ಅವಳು ಜಗಳ ತೆಗೆಯಬಾರದು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನವರಿಂದ ಒದೆಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡದಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು.

ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದೆಂದರೆ ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವಳಾಗಿರಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸೋವಳು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ, ಅವಳ ಅಡಿಗೆಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಹುಳಿ ಕಡಮೆಯಾದರೂ ಖಾರ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಜಯಂತಿ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಹೆಂಡತಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಕೈ ಮಾಸಲೆ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಕೈ ಮಾಸಲೆಯ ಹಾಗೇ ಇರೋದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಾವು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅಮ್ಮನ ಹಾಗೆ ಸಾರು ಮಾಡೋಕೆ ನಿನಗೆ ಬರಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂದು ತೋರಿಸೋದುಂಟು. ಗಂಡಸರ ಹೃದಯದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಲಿದೆ ಅಂತ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ಖರೇ. ಆದರೆ ಅಮ್ಮನ

ಹಾಗೆ ಅಡಿಗೆ ನಿನಗೆ ಬರಲ್ಲ ಅಂತ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳೋ ಹುಚ್ಚು ಧೈರ್ಯನ ಎಂಥಾ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಮುಂದೆ ಕೂಡ ತೋರಿಸಬೇಡಿ ಅಂತ ನನ್ನ ವಿನಮ್ರ ಸಲಹೆ ನಿಮಗೆ ಹೆಂಡಂದಿರು ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತರ ಹೆಂಗಸರ ಸಂಗಡ ಅದೂ ನಿಮ್ಮ ತಾಯೀ ಸಂಗಡ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೋಲಿಸೋದನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸಲಾರರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಷಮಾಮೂರ್ತಿ ಧರಿತ್ರಿಯೂ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟು ಭೂಕಂಪವಾದೀತು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಅಡಿಗೆಗೆ ನೀವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮತ್ತು ಸಲೀಸಾಗಿ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೂ ಮಾದರಿ ಗಂಡ ಅನಿಸೋದು ಕ್ಷೇಮ.

ಮೇಲೆ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದ ಮಾದರಿಯ ಮಡದಿಯ ಕ್ಲಾಲಿಫಿಕೇಶನ್ ಲಿಸ್ಟು ಅಷ್ಟೇನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಕವಿಗಳು ಅಷ್ಟೇನೂ ರಸಿಕರಲ್ಲ. "ಶಯನೇಷು ರಂಭಾ" ಅನ್ನೋಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ರಸಿಕತನ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತೆ. ಸಂಗೀತದ ವಿಷಯ ಏನು ? ನನಗಂತೂ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಗಾನ ಸರಸ್ವತಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬ ತವಕ ಇತ್ತು. ಹಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ರೋಮಾಂಚ ಆಗಬೇಕು, ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಹೋಗಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲೋ ಅದರ ಹತ್ತಿರವೋ ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದಂತೆ ಅನಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೇನೇ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಅಂದರೆ ಆಕಳಿಸದೇ ಇರೋ ಶ್ರೋತೃವಾಗಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವಳೇ ಸ್ವತಃ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವವಳಾಗಬೇಕೆಂದೇನೂ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಕಾಂಪಿಟೀಶನ್ ಮಾಡೋ ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ನೀವು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಹೊರಟಾಗ ನಿಮ್ಮ ಆದರ್ಶ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೀರಿ. ಆದರ್ಶ ಅಂದರೆ ಕನ್ನಡಿ ಅಂತ ಒಂದು ಅರ್ಥ. ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಿನ ಗಂಟೆ. ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಡಿ, ಒಂದೇ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೆಂಡತೀನ ಹುಡುಕೋದಂದರೆ ಹಾರೋ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಓಡೋ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಗುರಿ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ. ಒಂದೇ ಹುಡುಗೀಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳು ಕೂಡಿರೋದು ಅಷ್ಟಗ್ರಹಯೋಗದ ಹಾಗೆ ದುರ್ಲಭಯೋಗ. ಒಂದು ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡು ನೀವು ಒಬ್ಬಳ ಕೈ ಹಿಡಿದರೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಊಹಿಸಿರದ ನಾಲ್ಕು ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ವಿಮಲಾಂಗಿ ಅಂತ ವಧೂಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮಡದಿಗೆ ನಿದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಅಟ್ಟಾ ಸೊಟ್ಟಾ ಮಲಗುವ ಚಾಳಿ ಇದೆ ಅಂತ ಆಮೇಲೆ ನೀವು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತಂತೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಮಾದರಿ ಮಡದಿ

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಲಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವಳ ಗೊರಕೆ ಏನೇನೂ ಕರ್ಣಾನಂದಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಟೂ ಲೇಟ್ ಆಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹಾಗೆ ಹೆಂಗಸರೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರುವ ವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಸರಕಿನ ಅವಗುಣಗಳನ್ನು ಮರೆಸಿಡೋದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರೋ ಹಾಗೆ ಹೆಂಗಸರೂ ಮಾದರಿ ಗಂಡನ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋದನ್ನ ಮರೆಯಬೇಡಿ.

ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸಿನಿಕ, ಆದರ್ಶ ಪತಿ ಬೇಕಾದ ಹುಡುಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಆರು ಜನ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದೀತು - ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವವನು ಕೃಷ್ಣನ ಹಾಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದೀತು. ಆದರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹೇಳಿದ್ದಾನಲ್ಲ -

ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿಯೇನೆ ಸಾಕೊ ಸಾಕಪ್ಪ
ಇಬ್ಬರಾದರೆ ಹೇಗೆ ತಾಳಬೇಕಪ್ಪ!

ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಆದರ್ಶ ಮಡದಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹಳಹಳಿಸಬೇಡಿ. ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ಅನ್ನೋದು ಒಳ್ಳೇ ಕನಸು ನಿಜ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕನಸು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂಡಿಗೆ ತಿನ್ನಿ. ಏನೂ ನಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರ್ಥ ತಿಂದರೂ ನೀವು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಬೇಕಾದೀತು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಮಡದಿ ನಿಮಗೆ ಅಸಹನೀಯಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಾದರಿ ಮಡದಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾದರಿ ಗಂಡ ಆಗೋ ನೈತಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಅಸಹನೀಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೊರೆದು ಸಣ್ಣ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ಮಾದರಿ ಮಡದಿ ಅನ್ನೋ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಶುದ್ಧ ಬೋರು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಅತ್ಯಪ್ಪಿ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಚಿಟುಕುಮುಳ್ಳಾಟ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಗಳ, ಒಂದಿಷ್ಟು ರಾಜಿ ಇವೆಲ್ಲ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ದಾಂಪತ್ಯ ಅಂದರೆ ಇಡೀ ದಿನ, ಇಡೀ ವರ್ಷ ಬರೇ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಒಂದು ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಯಿಂದ ನೇರ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರೆ ಅದು ಸಪ್ಪಗಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ, ನಡು ನಡುವೆ ಚಕ್ಕುಲಿಯೋ ಖಾರಾಬುಂದಿಯೋ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಚುರುಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೀತೆಯನ್ನು ರಾಮ ಯಾಕೆ ಕಾಡಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ? ಅವಳು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಮಡದಿ ಎಂಬವಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ unpredictability - "ದೇವೋ ನ ಜಾನಾತಿ" ಗುಣ ಇರಬೇಕು. ಅವಳ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಭಯವೂ ಇರಬೇಕು.

"ಮ್ಯಾರೇಜಸ್ ಆರ್ ಮೇಡ್ ಇನ್ ಹೆವೆನ್" ಅಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಾದೆ ಇದೆ. ಮದುವೆ ಅನ್ನೋದು ದೈವಾಯತ್ತವಂತೆ. ಮಡದಿಯಿಂದ ನೀವು ಏನು ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ ಅನ್ನೋದು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಿಶ್ಚಿತವೇ. ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದವರು ಮಾದರಿ ಮಡದಿಯ ಕನಸಿನಿಂದ ಬೇಗ ಎಚ್ಚತ್ತು ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಮಡದಿಯೇ ಮಾದರಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಪ್ಪ ಜೀವಿಗಳ ಆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಿನಿಕ ಡಿ ರೋಪ್‌ಪುತೋ ಹಾಗೆ "ಹಿತದಾಂಪತ್ಯಗಳು ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಸುಖದಾಂಪತ್ಯವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ" ಅಂತ ಗೊಣಗುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ತೀರ ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳು ಡ್ರೈಡನ್ ಕವಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಗೋರಿಗಾಗಿ ಬರೆದಿಟ್ಟ ದ್ವಿಪದಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಡ್ರೈಡನ್ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ ಬರೆದಿಟ್ಟ ದ್ವಿಪದಿ ಹೀಗಿತ್ತು :

ಇವಳಿಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಹಳು ಮಲಗಿರಲಿ ಹಾಗೇ!

ಅಂತೂ ಬಂತು ಶಾಂತಿ ಅವಳಿಗೆ, ನನಗೆ (೧೯೭೫)

✱

೫೦. ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಸೂದೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಲವೀಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ " ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ" ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕಾ ಶಿರೋಲೇಖವನ್ನೋದಿದ ಮೇಲಂತೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿಯೂ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಚಿಂತಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಈ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖರ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಹೊರತು ಯಾವೊಂದು ಕಟ್ಟಡವೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಲಾರದೆಂಬುದನ್ನು ೧೯೫೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಅಮೃತ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಇಕ್ಕಿದ ಶಂಕುಗಳು, ಧಾರವಾಡದ ಛೋಟಾ ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಲಾಯ್ಡರ ಹಸ್ತದಿಂದ ಹುಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಶಂಕುವಿನಂತೆ, ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತ್ರಿಶಂಕುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದೆಂಬ ಮಾತು ಅಮೃತಹಸ್ತದ ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಅಪರಿಹಾರ್ಯತೆಯನ್ನೇನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಗಟಾರ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು.

+++

ಆದರೆ ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನಿದೆ? ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೊದಲೇ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಧಾನ -ಉಪಪ್ರಧಾನ - ಮುಖ್ಯ - ಉಪಮುಖ್ಯ - ಸಂಪುಟಾಂತರ್ಗತ - ಸಂಪುಟಬಹಿರ್ಗತ - ಉಪಸಹಾಯಕ - ರಾಜ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಅಸಂಖ್ಯ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೋದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆರವೇರಿಸುವ ಭಾರವೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೈಲಾಸದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೂ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕಾಮರೂಪದವರೆಗೂ ಜಿಗಿದು ಜಿಗಿದು

ಹಿಮ್ಮಡಿ ಸವೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇತ್ತ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ಪಕ್ಷದ (ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನವೂ ಸೇರಿತು) ಪ್ರಾಂತಿಕ, ಜಿಲ್ಲಾ, ತಾಲೂಕು, ಗ್ರಾಮ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಹಾಳುಭಾವಿಯ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವು ಕೂಡ ಬಾರದೆ ಅವರು ಬೊಜ್ಜು ಕರಗಿಸುವ ಔಷಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕುವ ಮೊದಲು ರಾವಣರಾಗಿದ್ದು ಸಿಕ್ಕಿದೊಡನೆ ವಿಭೀಷಣರಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಐ.ಸಿ. ಎಸ್. ಪ್ರಮುಖರಾದರೂ ದೇಶ ಸೇವೆಗೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆಗಳು ಬರುತ್ತ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನಯ ಸಾವಿರ ಗಟ್ಟಿ ಕೆರೆಕುಂಟೆ ಬಾವಿ ನದಿ ಕಾರಖಾನೆ ಶಾಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸದ್ಯವೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಶಂಕು - ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯ ವಿಭಾಗ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತಜಿಯವರು ಎಷ್ಟೇ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೂ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತು. ಅತ್ತ ಅನೇಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ ಸೇವಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಬೀಳುವ ಭಯವಿದೆ.

++

ಈ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೊಳಹಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ :

೧. ಕಾಯದೆಯ ಹೆಸರು "ಶಂಕು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆ" ಯೊಂದಿರಬೇಕು.

೨. ಈ ಕಾಯದೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯಂತ್ರಕ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಆಹಾರ ವಿನಿಯಂತ್ರಣವಾದರೆ ಅದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುವವರಿಗೇ ಈ ಶಾಖೆಯ ನೌಕರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಸಿಗಬೇಕು.

೩. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಂಪುಟದ ಅಂತಸ್ತನ್ನು (ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕ್) ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. (ಮುಂಬಯಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗನನ್ನೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.)

೪. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭವನ, ಕಟ್ಟಡ, ಗುಡಿಸಲು, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖನಿಂದ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖನಿಂದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕು. ಮಾಡಿಸದಿರುವುದು ಅಪರಾಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. (ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಅರಮನೆಗಳೂ ಈ ಕಾಯದೆಯ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.)

೫. ಪ್ರಮುಖನೆಂದರೆ ಈ ಕಾಯದೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ, ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ಪಕ್ಷದ (ಗಳ) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸಹಿತ), ಐ.ಸಿ.ಎಸ್., ಐ.ಎ.ಎಸ್. ನೌಕರರು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು.

೬. ಪ್ರಮುಖರನ್ನು ೬ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ೧) ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೨) ಕೇಂದ್ರ ಸಂಪುಟ (ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್) ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು. ೩) ಕೇಂದ್ರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೪) ರಾಜ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ೫) ಐ. ಎ. ಎಸ್., ಐ. ಎ. ಎಸ್. ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ೬) ತಾಲೂಕಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

೭. ಅ) ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಉಪಕ್ರಮದ ವೆಚ್ಚವು ೫ ಕೋಟಿ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ೧ನೇ ವರ್ಗದ ಪ್ರಮುಖರೇ ಆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆ) ೧ ಕೋಟಿ ಮಿಕ್ಕಿ ೫ ಕೋಟಿ ಮಿಕ್ಕದ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಸದರ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ವರ್ಗದವರೇ ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇ) ೧ ಲಕ್ಷದಿಂದ ೧ ಕೋಟಿಯವರೆಗಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಸದರ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಮೂರನೇ ವರ್ಗದವರೂ ೪) ೫೦ ಸಾವಿರದಿಂದ ೧ ಲಕ್ಷದ ವರೆಗಿನವುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದವರೂ ೫) ೧೦ ಸಾವಿರದಿಂದ ೫೦ ಸಾವಿರದ ವರೆಗಿನವುಗಳನ್ನು ಐದನೇ ವರ್ಗದವರೂ ೬) ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ಗುಡಿಸಲು, ದುರಸ್ತಿಗುವ, ಆದ ರಸ್ತೆ, ಚರಂಡಿ, ನಳದ ಟ್ಯಾಪ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ೬ನೇ ವರ್ಗದವರೂ ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಎ. ಸೂ. : ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ತ್ರಿಶಂಕುವಾದರೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದವರು ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ.

★

೫೧. ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಸಂಜೀವಿನಿ

ರೋಮನ್ನರು ಯುರೋಪಿಗೆ ಲಾ - ಅಂದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಂತೆ. ಭಾರತದವರು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ರೋಮನ್ನರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಬುದ್ಧಿಯ ಜನ; ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೊಂದಿಷ್ಟು ಕುಂಟರೇ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕು - ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾನೂನು ಕತ್ತೆ ಎನಿಸಿದೆ.

ಆದರೆ ತೈಲಬುದ್ಧಿಯ ಭಾರತೀಯರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕತ್ತೆಯಲ್ಲ. ರೋಮನ್ನರಿಂದ ಲಾವನ್ನು ಪಡೆದ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲ, ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಾಶವಾಗಿ ಹದಿನೈದು ಶತಮಾನ ಕಳೆದರೂ ಕತ್ತೆಯಿಂದ ಕುದುರೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕತ್ತೆ ತೀರ ಅಂಕೆ ಮೀರಿತು ಅನಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಮೊದಲು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಕಡಿವಾಣ ತೊಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ; ಆಮೇಲೆ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೊರತು ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಯೋಚನೆ ಅವರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಕತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಅವರು ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಕತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಇತರ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೆಲವರು ಲಾ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶುದ್ಧ ಅಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ 'ಶಾಸ್ತ್ರ'ವನ್ನು ಯಾರೂ ಕತ್ತೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾರರು. ಕತ್ತೆ ತುಂಬಾ ಅವಿವೇಕದ ಅನ್‌ರಿಸನೇಬಲ್ ಪ್ರಾಣಿ. ಅದು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ರಿಸನೇಬಲ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಸ್ವರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲ! ತನ್ನ ಒದರಾಟ ಮನುಷ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಅದೇನೂ ಗಣ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಮನ್ ಪ್ರಣೀತ ಲಾ ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ. ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅದು ತುಂಬಾ ಮಧುರ ವಿವೇಕವುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿ - ಸ್ವೀಟೀ ರಿಸನೇಬಲ್.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇದೇ ಈಗ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಏನೋ ಕೆಲಸ ಇದೆ ಅಂತ ನಾನು ಅಂಗಿಯೊಳಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಚಪ್ಪಲಿಯೊಳಗೆ ಕಾಲು ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ತಲೆಯನ್ನು ಅಡಿಗಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಚಾಚಿ "ಯಾವ ಕಡೆ ಪುಷ್ಪ ಹಾಕಿ

ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ" ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. "ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿರಿ?" ಅನ್ನುವುದು ವಿಘ್ನಕಾರಿ ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೀಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಕುನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಶಬ್ದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಸವಾಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೊರಟಂಥಾ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿಯವರ ಶಾಸ್ತ್ರ ರೀಜನೇಬಲ್ ಆಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಿತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದಾಗ ಅವರು, "ಅಯ್ಯೋ! ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ನೀವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೇ ಇದೆ! ಪೂಜೇಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಡಿ!" ಅಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸ್ನಾನ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮತ್ತು ಪೂಜೆ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಏಳೂವರೆ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿ ನಾನು ಹೊರಬೀಳುತ್ತೇನೆ. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನನಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಬೇಕು; 'ಪೂಜೆ ಶಾಸ್ತ್ರ'ಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ನಿಮಿಷ ಇದ್ದರೆ ಧಾರಾಳವಾಯಿತು. ನಿಜ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದಿನವೂ ನಾನು ಪೂಜೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತನಾಗಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಿದ್ಧ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಬಂದ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಟೈರ್ ಆದ ಮೇಲೂ ದೇವರು ನನಗೆ ಆಯುಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಪೂಜೆಗೆ ಅವನು ಅರ್ಹತೆ ಗಳಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಅವರ ಮತ.

ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸನ್ ಮಾಫಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿಯವರೊಡನೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಫಿ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಾದರೂ ಅವು ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದೂ ಅವರು ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಅವರು ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಬೇರೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ನನಗೆ ನೆಗಡಿ ಆಗುತ್ತೆ ಅನಿಸಿದಾಗ ಈ 'ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಫಿ ಅಪೀಲು' ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಗುಜರಾಯಿಸಿದೆ; ಅವರು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ "ಸ್ವಲ್ಪಮಪ್ಯಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ತ್ರಾಯತೇ ಮಹತೋ ಭಯಾತ್" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯೆ ಪೂಜೆಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಜನರನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉಪವಾಸ ಕೆಡಹುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಸಂತೋಷ ಸಿಗುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಅಜೀರ್ಣ ಬಾಧೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮರುದಿವಸ ಊಟದ ರುಚಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ದೃಷ್ಟಿ ಇತ್ತೋ ಏನೋ. ಹಿಂದುಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತರತರದ ಉಪವಾಸಗಳಿವೆ. ಏಕಾದಶಿಗಳಿವೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಗಳಿವೆ, ಗ್ರಹಣಗಳಿವೆ. ಇಡೀ ದಿನದ ಉಪವಾಸಗಳು ನಿಮ್ಮ ಜಠರಾಗ್ನಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಿಲ್ಲವಾದರೆ ಒಪ್ಪೊತ್ತುಗಳಿವೆ - ಆದಿತ್ಯವಾರ ಒಪ್ಪೊತ್ತು, ಸೋಮವಾರ ಒಪ್ಪೊತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ; ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಉಪವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಐದೈದು ದಿನದ ಭೀಷ್ಮಪಂಚಕ, ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕಗಳಿವೆ.

ಆದರೆ ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯವುಗಳೆಂದು? ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಉಪವಾಸದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಫಿಫ್ಟಿ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆದರೂ ಪುಣ್ಯ

ಜಮಾಯಿಸಬಹುದು. 'ಉಪವಾಸದ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಅಂದರೆ ಫಲಾಹಾರ. ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸೇಬು, ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೂಸಂಬಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಫಲಾಹಾರವೆಂದು ವಾಚ್ಯಾರ್ಥ. ನಿಮ್ಮ ಜೇಬಿನ ಅನುಮತಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ನೀವು ದಿನದ ಪಾವು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿ, ಜೋಳ ಅಥವಾ ಗೋಧಿಯ ಗ್ರಾಸದ ಬದಲು ಕೆಲವು ಕಿಲೋ ಫಲಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ನಾಲಗೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಯೇ ಮೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಿಳಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎರಡು ತೊಂದರೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳ ಬೆಲೆ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಏಣಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಲುಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೊಂದು; ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂದರೆ ಹಸಿವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು. ಇದರಿಂದಲೂ ನೀವು ಎದೆಗುಂದುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಪವಾಸದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಫಲಾಹಾರದಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಬಹುದಾದರೆ ಫಲಾಹಾರದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಉಪಾಯವೂ ಇದೆ. ಶಿರಾ, ಬರ್ಫಿ, ಅಥವಾ ನೀವು ಅನ್ನಧ್ವಂಸಕರಾಗಿದ್ದರೆ ಚಪಾತಿ, ಚಪಾತಿ ಧ್ವಂಸಕರಾಗಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕಿ ದೋಸೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ತಿಂದೂ ಅದನ್ನೇ 'ಫಲಾಹಾರ' ಎಂದು ಕರೆದರೂ ಸಾಕು. ಬೀಜ ಮಾತೆಂದರೆ ನೀವು ದಿನಾ ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ದಿನದ್ದಕ್ಕಿಂತ ರುಚಿಯದ್ದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಶಸ್ತ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚಪಾತಿ ಕಣಕವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾದುವ ಬದಲು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾದಿ ಚಪಾತಿ ಲಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಅದು ಫಲಾಹಾರದ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಹಾಲು ಇಲ್ಲವೆ? ಒಂದು ಚಮಚ ಹಾಲನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿದರೆ ಆ ನೀರಲ್ಲ ಹಾಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಚಪಾತಿ ಮಾಡಿ ತಿಂದರೆ ಅದು ಫಲಾಹಾರದ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೂ ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ನೀವು ಉಣ್ಣುವ ಅನ್ನವನ್ನೇ 'ಫಲಾಹಾರ'ವೆಂದು ಕರೆದರೂ ಸಾಕು. ಉಪವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯಬೇಡಿ. ಉಪವಾಸದ ದಿನ "ನಾನು ಊಟ ಮಾಡಿದೆ" ಎಂದರೆ ನೀವು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಿರಿ. ಅದನ್ನೇ ಫಲಾಹಾರ ಮಾಡಿದೆ ಅಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಗೆ ಮೋಸವಿಲ್ಲ.

ಈ ಉಪವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ನಾನು ಊಟವನ್ನೇ ಫಲಾಹಾರವೆಂದು ಕರೆದ ಹಾಗೆ ಊಟವನ್ನೇ ಉಪವಾಸವೆಂದು ಕರೆದು ಪುಲ್ ಮಾರ್ಕ್ ಪಡೆಯುವ ದಾರಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡಬೇಕು.

ಯಾವುದೋ ಗೌರಿ ವ್ರತ, ಯಾವುದೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತ ಅಂತೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರು, ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಬಾಗಿನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಮದುವೆ ಮುಂಜಿಗಳಲ್ಲಿ ದೂರದ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ 'ಉಡುಗೊರೆ' ಕೊಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರು 'ಶಾಸ್ತ್ರ'ದ ಕುಪ್ಪಸ ಖಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಖಣಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ ಆದಿಮ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಡಿ ಇತ್ತೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಖಣಗಳ ಅಳತೆಯನ್ನು ಆ ಕಾಲದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ

ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೆರೆಮನೆಯ ತರುಣ ಮುತ್ಯೆದೆಗೆ ತೋರಿಸುವ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಖಣಗಳ ಪೆಂಡಿ ಆ ಮಾನಿನೀಮಣಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. "ಅಯ್ಯೋ ಕಕ್ಕೀ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು ಅವಳು.

"ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಲಿ ತಾಯಿ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರ ಅಳತೆಗೂ ಇದು ಸರಿಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಲಿಸಲಿಲ್ಲ" ಅಂತ ನಮ್ಮವರು.

"ಅಯ್ಯೋ! ಏನು ಪೆದ್ದು ಇದ್ದೀರವ್ವ ನೀವು! ಇವೇನು ಹೊಲಿಸೋಕೆ ಇರೋಲ್ಲ. ಕೊಡೋಕಂತಲೇ ಇರೋವು. 'ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ' ಕೊಡೋ ಖಣ. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ನಿಮ್ಮನೇಲಿ ಆಗತಾ ಇರತಾವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುತ್ಯೆದೆರಿಗೆ ಕೊಡೋ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬೇಕಿತ್ತು."

"ಛೇ! ಹ್ಯಾಗೆ ತಾಯಿ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬಾರದವುಗಳನ್ನು ಬಾಗಿನ, ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡೋದು" ನಮ್ಮವರ ಆತಂಕ.

ಈ ಮಾನಿನೀಮಣಿ ನಮ್ಮವರ ಹುಂಬತನಕ್ಕೆ ತಲೆ ಚೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕಳು.

"ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಕವ್ವಾ ಕಾಳಜಿ? ನಿಮಗೆ ಯಾರೋ ಕೊಡ್ತಾರೆ, ನೀವು ಯಾರಿಗೋ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡ್ತೀರಿ. ಬರೇ 'ಶಾಸ್ತ್ರ' ಇದೆಲ್ಲ."

"ಆದರೂ ಯಾಕೋ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತೆ ತಾಯಿ."

"ಏನು ಹುಚ್ಚಿದ್ದೀರಿ ಅಂತಿನಿ! ರೂಪಾಯಿ ಅಂತ ಒಂದು ಕಾಗದದ ಚೂರು ನಿಮಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾ? ಶಾಸ್ತ್ರದ ಖಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋದು ಹಿಂಗೇ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ನಾಳೆ ಇನ್ನಾರಿಗೋ ಕೊಡ್ತಾರೆ. ಬರೋ ವರ್ಷ ಅದೇ ಖಣ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಸುತ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ಬಾಗಿನದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೂ ಬಂತೇ! ನೀವು ಯಾರಿಗೋ ಕೊಟ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಮತ್ತೆ ನಮಗೇ ಬರುವ ಸಂಭವ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಸಂಕೋಚ?"

ಈ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿವರಣೆ ಪಟಾಯಿಸಿ ನಮ್ಮವರು ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತ ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇವಲ ವ್ರತ, ದಾನ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತದೆಂದು ನೀವೆಣಿಸಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪುಡಾರಿ. ಅವನು ಮನೆಯಿಂದ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಂಡತಿಗೆ, "ಲೇ! ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಜರಿ ಹಾಕೋ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ" ಅಂತ ಕೂಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಯೂನಿಯನ್ನಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲ ಅವನಷ್ಟೆಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೇ. ಕಲಕತ್ತೆಯ ಸೆಕ್ರಟೇರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತೇ ಸಾಹೇಬರುಗಳು ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು ಹಾಜರು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ದಸ್ಕತ್ತು ಗೀಚಿ, ತಮ್ಮ ಕುಚಿಯರ್

ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹೆಗಲಿನ ಗರಿಗರಿ ಇಸ್ರಿಯ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನು 'ಓದಿಸಿ' ಬಿಟ್ಟು, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಅಂತೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗರಾಯ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ " ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳೋ ಮಾರಾಯ. ಒಮ್ಮೆ ಓದೋ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಮ್ಮ ಬಡಕೋತಾಳೆ ಪಾಪ" ಅನ್ನುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಸಾಮಾನು ಕೊಡುವ ಅಂಗಡಿಯವನು ದೇಶೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಾಗುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಪ್ರತಿಭಟನಾರ್ಥವಾಗಿ ಹರತಾಳದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಎದುರು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುತ್ತಾನೆ, ಹರತಾಳದ ಸಂಘಟಕರು ಇದಕ್ಕೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಹರತಾಳದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇ.

ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಂಪರೆ ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಉಪನಿಷತ್ಕಾಲದಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ಋಷಿ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ "ಪೀತೋದಕಾ ಜಗ್ಗತ್ಯಣಾಃ" ಆದಂಥ ಮುದಿ ಗೊಡ್ಡು ಗೋವುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಅವನು ದಾನದ 'ಶಾಸ್ತ್ರ' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯದ ಅವನ ಕಸುಗಾಯಿ ಮಗ ನಚಿಕೇತ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನಂತೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಯುದ್ಧದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಜಯವಾಯಿತು.

ಮೇವಾಡದ ಪ್ರತಾಪ ಸಿಂಗನ ಸುದ್ಧಿ ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಅಕಬರನ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಡುಪಾಲಾದ ಆತ ಮೇವಾಡವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಚಿತ್ತೂರು ದುರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಹೊರತು ತಾನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ, ಬಂಗಾರದ (ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯೋ?) ತಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆ - ಎಂಬುದಾಗಿ ಭೀಷ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗದೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ದಿನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ. ಅವನ ಕುಲದವರು ಆ ವೀರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆಂದರು. ಕೆಲವು ತಲೆಮಾರುಗಳ ನಂತರ ಅವರು ಮೇವಾಡದ ಮಹಾರಾಣಾ ಪದವಿಯ ಬದಲು ಉದಯಪುರದ ತುಂಡರಸು ಪದವಿಯಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೈಲಬುದ್ಧಿಯ ಯಾವನೋ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತ ಅವರಿಗೆ ಉಪಾಯ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಬಂಗಾರದ ತಳಿಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ತರಗಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಣ್ಣತೊಡಗಿದರು; ಮೆತ್ತನ್ನ ಹಂಸತೂಲಿಕಾತಲ್ಪದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದೆಸಳು ಒಣಹುಲ್ಲನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಮಲಗತೊಡಗಿದರು. ಶಪಥದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಂತ ಇದನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಇಂದಿನ ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ಯುಗಕ್ಕೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅದಮ್ಯವಾದ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್,

ಸ್ಕೂಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕುಲಾವಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿತಲ್ಲ. ಕುಲಾವಿ ತಯಾರಕರ ಬೊಕ್ಕಸವನ್ನು ತುಂಬಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲು ಗಿಟ್ಟಿಸುವುದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಆಗ ಅನೇಕರು ಗೊಣಗಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಅಂಶ ಸರಕಾರಿ ಡೈರಿಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಂಶದಷ್ಟೇ ಇತ್ತಂತೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸವಾರರು ಒಳ್ಳೇ ನಾಗರಿಕರಂತೆ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಲೆಬಾಗಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರಲ್ಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕುಲಾವಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದರೂ ಅದರ ಸ್ತ್ರಾಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಜಮ ವೇಗದಿಂದ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ನೋ ಸ್ಕೂಟರನೋ ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವರು ಕುಲಾವಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದು ಪೋಲೀಸರಿಗೂ ಸಮ್ಮತವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಾನೂನಿನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕರಣ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತೆಂದೂ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಈಗ ಅನ್‌ಫ್ಯಾಶನೇಬಲ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ನಾನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ನಾವು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಂದೂ ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದಿಗೂ ಬಿಡುವವರಲ್ಲ ಎಂಬುದು.

★

೫೨. ಶ್ಮಶ್ರು ಚಿಂತಾರತ್ನಂ

ಸೇಪ್ಪಿರೇಜರಿನ ಆರುಬಿಲ್ಲೆಗೆ ಏಳು ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೌರಗಳ ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಗಡ್ಡದ ಗೌರವ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವ ಕೆಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾದರೂ ದೊರೆತರೆ ಯಾವ ಪುರಾತತ್ವಪ್ರಿಯನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗಡ್ಡಗಳಿಗಾದ ಜಟಾಪಟಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರೇ ಏಕೆ, ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜರ್ಷಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸ ಟಂಡನ್ನರಿಗೂ ಮೌಲಾನಾರಾದರೂ ಅವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯ ಋಷಿಯಾಗಲಿ ರಾಜನಾಗಲಿ ಅಲ್ಲದ ಅಬುಲಕಲಮ ಅಜಾದರಿಗೂ ಹಿಂದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ ವಾಕ್ಯುಸ್ತಿ (ವಾಕ್+ಕುಸ್ತಿ) ಯು ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ವಸಿಷ್ಠರ ವಾಗ್ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದಿರಬೇಕು. ಆ ಋಷಿಗಳ ವಾಗ್ಯುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮ ಸತ್ಯ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಹೇಗಾಯಿತೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಈ ಋಷಿಗಳ ಕುಸ್ತಿಯ ಕಾರಣವಾದ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡುಗಬಹುದಾದರೂ ಇಂದಿನ ದೇವತೆಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಕ್ತರು ಸಮಾಧಾನದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ- ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ತಾವಸರ ತಪ್ಪಿನ ತಾಪ ತಣ್ಣಗಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟ ಅಂದಿನ ದೇವತೆಗಳ ಹಾಗೆ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಿಂದಿಗೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಗತಿಯಾದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಅದೇ ಋಷಿಗಳ ಕಲಹದಿಂದ ಅವನಪ್ಪ ತ್ರಿಶಂಕುವಿಗಾದ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಈ ಋಷಿಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ಅದು ಗಡ್ಡದ ವಿಜಯವೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಗಡ್ಡಾಭಿಮಾನಿಗಳು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಈ ಕೋಳಿ ಕಾಳಗ ನೋಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

+++

ಮೀಸೆಯು ಪೌರುಷದ ಚಿಹ್ನವಾಗಿದ್ದರೆ ಗಡ್ಡವು ಗುರುಗಾಂಭೀರ್ಯದ ಕುರುಹಾಗಿದೆ. ಗಡ್ಡವಂತರಲ್ಲಿ ಪೌರುಷದ ಕೊರತೆಯಿದೆಯೆಂದಲ್ಲ. ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸುವ ಸಂಗಡ ಮೀಸೆಯ ಕೃಷಿಯು ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೌರುಷವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತಲೆಯನ್ನು

ಬೋಳಿಸಿ ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸುವ ಕುತೂಹಲಜನಕ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಮೀಸೆವಿರಹಿತವಾದ ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸುವ ರೂಢಿ ಯಾರಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಗಡ್ಡದ ಪೌರುಷಕ್ಕೆ ವಸಿಷ್ಠ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಆಜಾದ ಟಂಡನ ವೀರಾವೇಶಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮೇನಕಾ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯವರು ಕೂಡ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹರಿಯುವ ಗಡ್ಡವು ನಿಮ್ಮ ಮುಖದ ಆಕಾರ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಾಂಕಿತಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಭಾವಕ್ಕೊಂದು ದುರ್ಗಮತೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗಡ್ಡಾರಣ್ಯದ ನಡುವಿಂದ ಇನ್ನು ಯಾವ ವಾಕ್‌ಸಿಂಹ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಕಂಠತೆಯಿಂದ, ಭೀತಿಯಿಂದ ಎದುರುನೋಡುವರು. ಅದರಿಂದ ಬರುವುದು ಮೊಲವೋ ನರಿಯೋ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಗಡ್ಡದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹತ್ವ ಶರಭತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಗಡ್ಡದ ಅಲುಗಾಟದ ಸಂಗಡ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದಾದ ತೂಕ ಅವಕ್ಕೆ ದೊರಕುವುದು. ಅದು ನಿಮ್ಮ ತಾಮಸ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಸಾತ್ವಿಕದ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಾಗ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಜಗ್ಗಿದರೆ ನೀವು ಉನ್ಮತ್ತರು; ಬದಲಿಗೆ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಜಗ್ಗಿದರೆ ಧೀರೋದ್ಧತರು. ನೆತ್ತಿಗೂ ಗಲ್ಲಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರವೆಷ್ಟು ನೋಡಿರಿ.

+++

ಧರ್ಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸದೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದವರು ತೀರ ವಿರಳ. ಜರತುಷ್ಟ್ರ, ಕ್ರಿಸ್ತ, ಮಹಮದ, ನಮ್ಮ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಋಷಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಗಡ್ಡ ಸಹಿತರೇ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜಗಳ ದೇವರು ಕೂಡ ಗಡ್ಡವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೇ ಚಿತ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬುದ್ಧನು ಮಾತ್ರ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನಂತೆ ಕನ್ನಡಿಯಿಂದದಿ ಪೊಳೆವ ಕಪೋಲದ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕನೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವನು ಗಡ್ಡಯುಕ್ತರಾದ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಕಾಂಡವಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಡ್ಡು ಹೊಡೆದವನೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ವೇದವಾದಿಗಳ ಗಡ್ಡದಾಚೆಗಿನ ಹುಳುಕುಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗಳೆಯಲು ಹೊರಟ ಅವನು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹುಳುಕೂ ಇಲ್ಲೆಂದು ಮೊದಲೇ ತೋರಿಸಲು ಆತುರನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ವೇದವಾದಿಗಳ ಗಡ್ಡ ಎಳೆಯಲು ಹೊರಟ ಬುದ್ಧನು ಅವರಿಂದ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಗಡ್ಡಾಕೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದದಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿದ್ದನೋ ಏನೋ. ಆದರೆ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಭಾರತದಿಂದೋಡಿಸಿದ ವೈದಿಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಾಚಾರ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನಿಗಿಂತ ಅತಿಬುದ್ಧರಾಗಿ ಅವನ ಆಯುಧಗಳಿಂದಲೇ ಅವನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಗಡ್ಡವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತರ್ಕದಷ್ಟೇ ತಮ್ಮ ರುಂಡವೂ ಜುಳುಜುಳು ಜಾರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿಯಲೆಡೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಧರ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧತೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿತು. ಗಡ್ಡದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಆಕ್ರಮಣವು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಒಂದೆರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲೇ ಈ ವಿಗಡ್ಡ ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿಯು

ತಾನಾಗಿ ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ. ಆದರೆ ವಿದೇಶೀ ಗಡ್ಡದ ಆಕ್ರಮಣವು ಭಾರತೀಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ನುಣ್ಣನ್ನು ಕ್ಷೌರಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಧರ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡದ ಪುನಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಯಶಸ್ಸು ಶೀಖರು ಗೋವಿಂದ ಸಿಂಹನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಮುಂಡಿತ ಮುಖದಿಂದ ಮುಂಡಿತ ಮುಖವನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಬಂದಂತೆ ಗಡ್ಡವನ್ನೂ ಗಡ್ಡದಿಂದಲೇ ಸೋಲಿಸಬಹುದೆಂದು ಸೀಖರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಬಾಳಿಗೂ ತಮಗೂ ಎಂದೂ ಸಂಬಂಧ ಬರಕೂಡದೆಂದು ಪಣ ತೊಟ್ಟರು. ಸೀಖರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಕ್ಷೌರಿಕರನ್ನೇನು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಗೆಹರಿದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕ್ಷೌರದ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೇನು ಮಾಡಿದರೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅವನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸದಾ ಸಂಗಾತಿಯಾದ ಕೃಪಾಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು!

+++

ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ರಾಣಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಡಿಕನ್ಸ್, ಥ್ಯಾಕರೇ, ಬೈನಿಂಗ್, ಮೆರಡಿತ್, ಕಾರ್ಲಾಯಿಲ, ಟೆನಿಸನ್ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತಿಶ್ರೇಷ್ಠರೆಲ್ಲ ಸಗಡ್ಡಾಕರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಕವಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಗಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನಿಂದ ಷಾನವರೆಗೆ ಸಗಡ್ಡ ಮಹಾಕವಿಗಳ ರುಂಡಮಾಲೆಯನ್ನೇ ಹೆಣೆಯಬಹುದು. ಗ್ರೇಯಂತ್ರೂ ಆ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಕವನವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ : " ಬಿರುಗಾಳಿಯಲಿ ವೃಷ್ಟಿಧಾರೆ ಸುರಿಯುವ ತೆರದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತವನ ಗಡ್ಡ" ಎಂದು ಅವನ ವರ್ಣನೆ. ಭಾರತದ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಗಡ್ಡವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಮತೆಯಿಂದ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಅವರ ಚಿತ್ರಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸಿ. ಬನರ್ಜಿಯವರಿಗೆ ನವಿರಾದ ಹರಿಯುವ ಗಡ್ಡವಿತ್ತು. ದಾದಾಭಾಯಿ ನೌರೋಜಿ, ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬನರ್ಜಿ, ಫಿರೋಜಶಹಾ ಮೆಹತಾ, ವಿಠಲ ಭಾಯಿ ಪಟೇಲ, ಅರವಿಂದ ಘೋಷ, ಆನಂದ ಮೋಹನ ಬೋಸ, ಆಲಿ ಬಂಧುಗಳು, ಹಕೀಮ ಅಜಮಲಖಾನ, ಮೌಲಾನ ಅಜಾದಾ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಚಂಡರೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸಿದವರೇ. ಮೌಲಾನ ಹಜರತ ಮೋಹಾನಿಯವರು ಅಹಮದಾಬಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದು ಗಡ್ಡದ ಮಧ್ಯದಿಂದಲೇ, ಕರ್ನಾಟಕವಾದರೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕತ್ವ ಪಿತಾಮಹರಾದ ಆಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರ ಗಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವೂ ರಾಜಕಾರಣವೂ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಧುನಿಕ ಋಷಿ ದೈವರಾತರಾದರೂ ಗಡ್ಡದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯದೆ ಇಲ್ಲ.

+++

ಗಡ್ಡವು ಗತಾನುಗತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂಬಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರಲ್ಲೆ ಭ್ರಾಂತಿಕಾರಕರಾದ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಂಜಲ್ಸ್‌ರಿಬ್ಬರೂ ಗಡ್ಡಧಾರಿಗಳೇ. ಗಡ್ಡಹೀನರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರೆಂದಿಗೂ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಋಷಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಶಿಯನ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರನಾದ ಲೆನಿನ್‌ನಾಗಲಿ ಅವನ ಬಂಟನಾದ

ಟ್ರಾಟ್ಸಿಯಾಗಲಿ ಗಡ್ಡದ ಬಲದಿಂದಲೇ ಗೌರವ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಗಡ್ಡ ಬೋಳಿಸಿದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ನಾಯಕರು ಎಂದೂ ಅಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯವರಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಲಿನ್ನನೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅವನು ಕಾಲಿನ ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯಲು ಕೊಡಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ದಡ್ಡನೆಂದು ಎಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಶೋಕ ಮಹಾತ್ಮರೂ ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸಿ ತಮ್ಮ ಕಪೋಲದ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗೆ ಗಡ್ಡದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದೆಂದು ಅಮೇರಿಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ಲಿಂಕನ್‌ನ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅವನ ಮುಖ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮುಖ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನು ಚುನಾವಣೆ ಗೆಲ್ಲುವ ಆಸೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅವನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಬರುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲು ಒಬ್ಬ ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ ಬೇಕಾದಳು ಅವನು ಅವಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಗೆದ್ದನು. ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಆಚಾರ್ಯ ಕೃಪಲಾನಿಯವರು ಲಿಂಕನ್‌ನಿಂದೇಕೆ ಪಾಠ ಕಲಿಯಬಾರದು? ಅವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಗಡ್ಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಲಿಂಕನ್‌ನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

✱

೫೩. ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣಂ

"ಹಲೋ, ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್!"

ಉಪಸಂಪಾದಕ ಕೋಣೆಯ ಆಚೆ ಬದಿಯಿಂದ ಬಂದ ಕರೆಗೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಸಿಟ್ಟಿಗಿದ್ದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಬಾಲದ ಆಕೃತಿಯ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದಲೇ ಉತ್ತರವಿತ್ತರು. ಉಪಸಂಪಾದಕರು ಕೇಳಿದರು :

"ಯುನೆಸ್ಕೋ ಎಂದರೇನೀ?"

ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಕ್ಷಣಾರ್ಧಕಾಲ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿದೆ : "ಹಾಂ ಹಾಂ ಹೌದು "ಯುನೆಸ್ಕೋವೇ? ಫಿಯಾಸ್ಕೋ(ಕೋಲಾಹಲ) ಇರಬೇಕು ನೋಡಿ" ಎಂದು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವದಿಂದ ಉತ್ತರವಿತ್ತರು ಆಚಾರ್ಯರು.

ಉಪ ಸಂ. ಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಂತೆ ಕಂಡಿತು. 'ಇಲ್ಲರೀ' ಬೇರೇನೋ ಇರಬೇಕು. ಯುನೆಸ್ಕೋ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಏನೇನೋ ಆಯಿತು ಅಂತ ಇದೆ....' ಎಂದವರು ಎದುರಾಡಿದರು.

'ಹೆ! ಅಂದರೇನಾಯಿತು?' ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ದರ್ಪದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. 'ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಫಿಯಾಸ್ಕೋ [ಕೋಲಾಹಲ] ಆಗಿರಬಹುದು!'

'ಅಲ್ಲರೀ, ಯುನೆಸ್ಕೋ ಡೈರೆಕ್ಟರರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ ಬೇರೆ,'. ಎಂದು ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರ ಮೇಜಿನ ಕಡೆ ಚಾಚಿದರು.

ಆಚಾರ್ಯರು ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡರು. ನಿಜ, ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಫಿಯಾಸ್ಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜ್ಞಪಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬಂತು.

ಉಪಸಂಪಾದಕ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಯುನೆಸ್ಕೋ ಎಂದರೆ ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸ್, ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಸೋಶಲ್ ಕಲ್ಚರಲ್ ಆರ್ಗನೈಜೇಶನ್ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕುರಿ ಕೋಣ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಅದರ ಸಂಗಡ ಆಚಾರ್ಯರ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಕೂಡ.

ಯುನೆಸ್ಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಮೂರು ಗಜ ಉದ್ದದ ಹೆಸರಿನ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದದ ಮೊದಲನೇ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದರು.

++

ಈ ಸಂಕೇತದ ರೋಗ ಈಗ ಜೀನನದ ಎಲ್ಲರಂಗಗಳಿಗೂ ತಗಲಿದೆ. ಸಂ. ರಾ. ಸಂಘವೊಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯುನಿಸೀಫ್ ಇದೆ. ಇದು ಮುನಿಸೀಫರ ಅಣ್ಣನೋ ತಮ್ಮನೋ ಇರಬಹುದೆಂದು ಯಾರಾದೂ ಭ್ರಮಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪೇನು? ಆದರೆ ಇದು ಸಂ. ರಾ. ಸಂಘದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಕ್ಕಳ ಅವಸರದ ನಿಧಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೆಸರಂತೆ. ಇನ್ನು ಜಿರಾಫೆಗೆ ಪ್ರಾಸ ಕೊಡುವ ಇಕ್ಯಾಫೆ ಇದೆ. ಇದು ಏಶಿಯ ಮತ್ತು ದೂರ ಪೂರ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರಮಾಲೆ - ಇಷ್ಟರಿಂದ ನಿಮಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಆ ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಉನ್ನಾ ಇದೆ. ಎಫ್.ಎ. ಬಿ. ಇದೆ. ಹೂ ಎಂಬ ಹೆಸರು ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ? ಇದು ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಹೂ ? ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಹೂ. ವೆ? ಊಂ. ಹೂ ! ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂಬ ಆ ನೀರಸ ಹೆಸರಿನ ಸರಸ ಸಂಕ್ಷೇಪ! ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಳಸವಿಟ್ಟಂತೆ ಸಂ. ರಾ. ಸಂಘದ ಹೆಸರೇ ಇದೆಯಲ್ಲ ಯು. ನೋ. ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಈ ವರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ "ಆಯ್ ಡೋಂಟ್ ನೋ" ಎಂದೇ ಅದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದರ ಹೆಸರೇನೋ "ಯು ನೋ"ನೇ!

++

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಈ ಸಂಕ್ಷೇಪದ ಹುಚ್ಚು ಒಳ್ಳೇ ವಿಚಿತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದುಂಟು. ಈಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಂತ್ರಿವರ್ಮರೊಬ್ಬರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಂದ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಕೇಳಿರಿ. ಒಮ್ಮೆಗೆಲೇ ಫೋನ್ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿತು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಫೋನ್ ಕಿವಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ಉಭಯ ಕುಶಲೋಪರಿಯಾದ ನಂತರ ಫೋನಿನ ಆ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರು ಕೇಳಿದರು. "ಅಲ್ಲರೀ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟಿ. ಬಿ. ಇದ್ದಾರೆನು?" ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೂಡಿಸಿ ಐದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಟಿ.ಬಿ. ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಮತ್ತು, ಅವರನ್ನು ಟಿ. ಬಿ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. "ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಟಿ. ಬಿ. ಆಗಿದೆಯೆ?" ಎಂದು ಅವರು ಫೋನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಫೋನು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕು, "ಅಲ್ಲರೀ? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು? ಒಳ್ಳೇ ಪಂಡಿತ ಉಪಸಂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತೀರಲ್ಲ. ಟಿ. ಬಿ. ಅಂದರೆ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್ ಬಂಗಲೋ. ಅಷ್ಟು ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲ?" ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿದರು. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಟಿ. ಬಿ. ಅಂದರೆ ಟ್ಯೂಬರ್ ಕಿಲಾಸಿಸ್ [ಕ್ಷಯ]ವೂ ಆಗಬಹುದು. ಟಾವಲರ್ಸ್ ಬಂಗಲೆಯೂ ಆಗಬಹುದು, ನಾಳೆ ತೊಗಲು - ಬಾವಲಿಯಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಭಲೇ ಕಷ್ಟವಷ್ಟು.

++

ಪಿ.ಎಂ. ಇದೆಯಲ್ಲ, ಇದು ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬಹುದು, ಅಪರಾಹ್ಲವಾಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟೆಂ - ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಅದನ್ನೇ ತಿರುಗಿಸಿ ಎಂ. ಪಿ. ಮಾಡಿದರೆ ಮೆಂಬರ್ ಆಫ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ ! ಎಂ. ಪಿಯನ್ನು ತಿರುವು ಮುರುವು ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ ಪಿ. ಎಂ. ಆಗುವದು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಜನ ಎಂ.ಪಿ.ಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಿಪ್ಪರಲಾಗ ಹಾಕಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ! ಆದರೆ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ಅದು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾರ್ಟೆಂ ಆಶೆಯೇ ಸೈ. ಆ ಮೇಲೆ ಎಚ್. ಎಂ. ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನರೇಬಲ್ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು, ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸಮಾನ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ "ಅನರೇಬಲ್" ಎಂದು ಬಿರುದು ಸಹಿತ ಕರೆಯಬೇಕೇ ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಒಮ್ಮೆ 'ವಿದಿತವರ್ಗ'ವೊಂದರೊಡನೆ ಜಗಳ ತೆಗೆದರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದು ಬಿರುದಲ್ಲವೆಂದೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆ 'ಅನರೇಬಲ್' ಘನವಂತ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾದರೂ ಅವರು ಅನರೇಬಲ್ ಆಗುವರೆಂದೂ ಆ ವರ್ಗವು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿತು.

+++

ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳ ಸಂಕ್ಷೇಪವು ಒಳ್ಳೇ ಮೋಜಿನ ಜೋಡಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯವಸಾನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ನೀವು 'ಎ.ಬಿ.ಸಿ.' ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಅದು 'ಅಡಿಟ್ ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಸರ್ಕುಲೇಶನ್ಸ್' ನ ಬೀಜಮಾಲೆ. ಆಮೇಲೆ ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಡಿ. ಒಪ್ಪಂದವಿದೆ. ಅಮೇರಿಕ, ಬ್ರಿಟನ್, ಕೆನಡಾಗಳಲ್ಲಾದದ್ದು. ಒಕ್ಕಲುತನ ಪದವೀಧರರು ಬಿಎಜಿ - ಬ್ಯಾಕ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಈ ಪದವಿಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಾತ್ರ ನೌಕರಿಗೆ 'ಬೆಗ್' ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಪದವೀಧರರು ಬಿ. ಇಡಿ. ಅಂತೆ. ಅವರಿಗೆ ಆರಾಮದ ಬೆಡ್ ಸಿಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

+++

ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಸಂಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಟೆಂಗಟೂರಿ ಪ್ರಕಾಶಂ ರನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದರೆ 'ಟೆಂಪ್ರ' ಆಗುತ್ತದೆ. 'ಅವರಿಗೆ 'ಟೆಂಪರ್' ಬಹಳವೆಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಂಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೂ 'ಟೆಂಪ್ರ' ಅಷ್ಟು ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಶಬ್ದವಲ್ಲ. ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೆ 'ಕೆಂಹ' ಆಗಿ ಕಡೆಗೆ ಕೆಮ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿಯವರು ಅಷ್ಟು ಕಠಿಣರಲ್ಲ. ಚರಾಚಾ ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಾಯಾಡಿಸಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೂ ಆಗಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವೀಸೀಯವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರೇನೋ. ಆಮೇಲೆ ಕುವೆಂಪು ಬಂದರು. ಅನಕೃ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೇ ಮಾಟವಾದ ಹೆಸರೇ. ತರಾಸು ಆದರೂ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪುತಿನರ ಹೆಸರು

ಯಾವಾಗಲೂ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಬ್ಬಸಿಕೆಯ ಮದ್ರಾಸಿ ಹೆಸರಾದ ಪುದಿನವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಪುದಿನ ವಾಸನೆ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸೇರುವದಿಲ್ಲ. ದ.ಬಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರಿಗೆ ದಬಾಕು ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಎಂದೋ ದಬಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ, ರಂಶ್ರೀಮು, ಬೆಕ್ಕಶ, ಸಿಕ್ಕಶ, ಇವೆಲ್ಲ ತೀರ ಅಸಡ್ಡಾಳ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

++

ಉ. ಮ. ಎಂಬ ಆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಕ್ಷೇಪವನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಜನರು ಮಾಡಬಯಸುವ ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ಜನರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಅದು - 'ಉಂಡು ಮೃಗ!' ದೇ. ಭ. ರನ್ನಂತೂ ನೀವು ಕೇಳಿಯೇ ಇದ್ದೀರಿ; ಮಾತ್ರ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಅದು ದೇ. ಭು. [ದೇಶ ಭುಕ್ತ] ಆಗಬೇಕಂತೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. - ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾ. ಮ. ಎಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅಂತ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಮಾ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಆಶಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?

*

೫೪. ಸಲಹೆಗಳು - ಅನ್-ಲಿಮಿಟೆಡ್

ನಿನ್ನೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಸ್-ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಕಡೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಕೇಳಿಸಿತ್ತು : "ಸಾಹೇಬರೇ!" ಪಂಚೆ ಕಚ್ಚೆ, ಜುಬ್ಬಾ ಧರಿಸಿರುವ ನನ್ನನ್ನೂ ಸಾಹೇಬರೇ ಎಂದು ಕರೆಯುವವನು ಯಾರಿರಬಹುದೆಂದು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಜವಾನ - ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಆಟೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ. "ಏನಣ್ಣಾ?" ಅಂದೆ. "ಸಾಹೇಬರೇ, ಹವಾಯಿ ಚಪ್ಪಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಬಹಳ ಕಾವು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಲು ಕೆಟ್ಟು" ಅಂತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು. " ಸ್ವಲ್ಪ ತುಟ್ಟಿಯಾದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಚರ್ಮದ ಚಪ್ಪಲ್ ಕಣ್ಣಿಗೂ ನೆತ್ತಿಗೂ ಒಳ್ಳೇದು" ಅಂತ ಎರಡನೇ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು.

"ಯಾವ ಚರ್ಮ ಒಳ್ಳೇದಣ್ಣಾ?"

"ಯಾವ ಚರ್ಮದ್ದಾದರೂ ಸೈಯೆ. ಎಮ್ಮೇದು, ದನದ್ದು...."

"ಮನುಷ್ಯರು ಹೇಗೆ? ತಂಪೋ ಉಷ್ಣವೋ?" ಎಂದು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾಯದೆ ಭರಭರನೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಅಸಹನೆಯನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ನಿನ್ನೆ ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಐದನೇ ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಲಹೆಗಳು ನನ್ನ ಇಹಲೋಕದ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪರಲೋಕದ ಸುಖದವರೆಗೆ ಹರಹುಳ್ಳವಾಗಿದ್ದವು. ಮತ್ತೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕೇಳದೆ ಬಂದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಎದ್ದು ಸರಕಾರಿ ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಲು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಸರದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಎದುರಿಗೆ ನನಗೆ ಮುಖಪರಿಚಯ ಮಾತ್ರ ಉಳ್ಳ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿರುವ ಆದರೆ ಅವರ ಹೆಸರು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ, ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರು ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಂಗಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕೊರಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಲ್ಲರು, ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಉದ್ದ ಕೋಟು ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ

ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮುಖ ಪರಿಚಯದವರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, "ಸ್ವಾಮೀ, ಆಚಾರ್ಯರೇ, ನೀವು ಇಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗೆ ಬೀಳಬಾರದು" ಅನ್ನುವ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು, "ಯಾಕೆ ಸಾರ್, ನಾನು ನಗ್ನಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ" ಅಂದೆ. "ಹಾಗಲ್ಲ, ಈ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಅಂಗಿಗಳನ್ನಾದರೂ ತೊಟ್ಟು, ತಲೆಗೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ವುಲನ್ ಮಫ್ಲರ್ ಸುತ್ತಿ, ಕಾಲಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ಯಾನ್ ವಾಸ್ ಶೂಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಬೀಳಬೇಕು. ಕೆಟ್ಟ ಚಳಿ ಹವೆ. ನಾನು ನೋಡಿ, ಈ ವುಲನ್ ಓವರ್‌ಕೋಟು ಸೇರಿ ಐದು ಅಂಗಿಗಳಿಂದ ಎದೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಕೃಶಕಾಯದವರು. ಚಳಿಯ ಇಫೆಕ್ಟ್ ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತೆ" ಅಂದರು.

"ಏನು ಮಾಡಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಚರ್ಚಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ನಾನು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ತುಪ್ಪ, ಡಾಲ್ಡಾ, ಸಕ್ಕರೆ... ಜೇನುತುಪ್ಪ...."

"ಹಾಂ.. ಅಲ್ಲೇ ತಪ್ಪಿದಿರಿ ನೀವು. ಜೇನುತುಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ಇಳಿಸುತ್ತೆ. ಏರಿಸೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. "

ನಾನು ಅವರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, "ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ, ಪಿಸ್ತಾ, ಬದಾಮು, ಖೋವಾ ಎಲ್ಲ ತಿಂದು ನೋಡಿದೆ. ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲಿಲ್ಲ" ಅಂತ ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ.

"ಓ! ನೀವು ಮೊಟ್ಟೆ ತಿನ್ನಬೇಕಿತ್ತು."

"ಅದೂ ತಿಂದು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ವನಸ್ಪತಿ ಮೊಟ್ಟೆ, ದೇಶಿ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ, ಲೆಗ್‌ಹಾರ್ನ್ ಮೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಕುದುರೇ ಮೊಟ್ಟೆ."

"ಕುದುರೇ ಮೊಟ್ಟೆ? ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ!" ಎಂದರವರು.

ಅದೀಗ ಕಷ್ಟ. ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತಮಾಷೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸೀರಿಯಸ್ ಜನ.

"ಹೌದು, ಓದಿಲ್ಲವೆ ನೀವು? ಕುದುರೇ ಮೊಟ್ಟೆ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ 'ಕುದುರೇ ಮೊಟ್ಟೆ' ಅನ್ನೋ ಪುಸ್ತಕ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಓದಲೇಬೇಕು" ನಾನೂ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟೆ.

"ಯಾರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ?"

"ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯವರು. ಆದರೆ ಈಗ ಪ್ರತಿಗಳು ಉಳಿದಿದ್ದಾವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ."

"ಅವಶ್ಯ ಓದುತ್ತೇನೆ.... ಆದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮೈಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೆಗಡಿ ಆದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೋಡಿ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಐದನೇ ಜಾರ್ಜ್ ರಾಜರಿಗೆ ಬರೇ ನೆಗಡಿ ತಾಗಿ, ಅದರಿಂದಲೇ ಕಡೆಗೆ ನಿಧನರಾದರು. ಪಾಪ, ಸುಮಾರು ನಿಮ್ಮದ್ದೇ ವಯಸ್ಸು. ತಪ್ಪು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

It is better to be safe than sorry'.

"ನೀವನ್ನೋದು ನಿಜ" ಅಂದೆ ನಾನು. "ನಾನು ಸತ್ತರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಂತೋಷ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ನಾನು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ sorry ನೇ ಆಗಬಹುದು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಯಾರನ್ನೂ sorry ಮಾಡೋದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ."

"ಹೌದೌದು. ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರನ್ನೂ sorry ಮಾಡಬಾರದು" ಎಂದು ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ನಿತ್ಯಸತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು.

ಅವರನ್ನು ಹೇಗೋ ಸಾಗಹಾಕಿ ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ತಲಪುವಾಗ ಹಾಲು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. "ಸಾರಿ, ಆಚಾರ್, ನೀವು ತೀರ ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿ, ಈಗ ಹಾಲು ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಬಂದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ನಾವು" ಎಂದು ಹಾಲಿನ ಕೇಂದ್ರದವನು ಸಹಾನುಭೂತಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ. ನಾನು ಬೆಳಗಿನ ಕಾಫಿಗೆ ಎರವಾಗಿ ತಲೆನೋವು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಸಲಹೆಗಳಷ್ಟು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬೀಚಿಯವರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ (!) ಅಸ್ವಸ್ಥರಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತೂ ಮಿತಿಮೀರುವಷ್ಟು ಹಿತೈಷಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಂದರು, ನೋಡಿದರು. ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬೀಚಿಯವರು ಎಂದೋ ಕಳಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಪುನಃ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಸಲಹೆ ಬಂತು. ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಹಟದಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹಿತೈಷಿಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕೆಂದು (ಓಡಿಹೋಗಲಾರದಷ್ಟು ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದರು, ಪಾಪ!) ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೂ ಬದುಕಿಕೊಂಡರು. ಆಯುಷ್ಯರೇಖೆ ಬಲವಾಗಿತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ.

ಬೀಚಿಯವರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಲಿ ಹಿತೈಷಿಗಳಾಗಲಿ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಬಂದ ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆಗಳು ಎನ್‌ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯ ಬ್ರಿಟಾನಿಕದ ೨೪ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಷ್ಟಾಗಬಹುದು. ಕಾಫಿ ಬಿಟ್ಟು ಚಹಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಸ್ತ್ರಾ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಎದ್ದು ದಿನಾ ಒಂದು ತಂಬಿಗೆ ತಣ್ಣೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ. ಬಿಸಿನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ. ಆದರೆ ತಣ್ಣೀರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿರಿ; ಬಿಸಿನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತಣ್ಣೀರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿರಿ; ದಿನಾ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಪೆಗ್‌ಬ್ರಾಂಡಿ ಹಾಕಿರಿ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಎಂಟು ನೆನೆಗಡಲೆ ತಿನ್ನಿರಿ; ಚಾರ್ಮಿನಾರ್ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಿರಿ; ಗಣೇಶ ಬೀಡಿ ಎಳೆಯಿರಿ; ಮೂಗನ್ನು ತಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಎಡಮೂಗಿನಿಂದ ನೀರೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಲಮೂಗಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಡಿರಿ. ಉಪ್ಪು ಮುಟ್ಟಬೇಡಿರಿ; ಹುಣಸೇ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಡಿರಿ, ಆದರೆ ಅದರ ಬೀಜವನ್ನು ಲಿಂಬೇ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಸುತ್ತು ತೇದು ದಿನಾ ಮೂರು ಸಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಹಸಿಮೀನು ನುಂಗಿರಿ..... ಇವು ನನ್ನ ಅಸ್ತ್ರಾಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಲಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ. ಈ ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ

ಒಬ್ಬರು ದಿನಾ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬರೇ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದು ಟೇಬಲ್ ಚಮಚದಷ್ಟು ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಲಿಂಬೆ ರಸದೊಡನೆ ತೆಗೆದುಕೋ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ನನಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಎದೆಶೂಲೆ ಆಯಿತು. ಡಾಕ್ಟರರು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ತುಟಿ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ತಲೆ ಆಡಿಸುತ್ತ, "ಪೂರಸಿ ಆಗಿದೆ" ಅಂದರು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಬಂದ, ನನ್ನ ಆ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಕಂಗೆಡಲಿಲ್ಲ. "ಪೂರಸಿ ಆದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಸ್ತಮಾ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇಂತ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ" ಅಂದರು. ನಾನು, "ಪೂರಸಿಯಿಂದ ಬದುಕಿದರೆ ತಾನೆ" ಅಂದೆ. ಸತ್ತರೆ ಹೇಗೂ ಬಿಟ್ಟೇ ಹೋಗುತ್ತಲ್ಲ" ಎಂದು ಅವರು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ನಕ್ಕರು. ನನಗೂ ನಗು ಬಂದು ಎದೆನೋವು ವಿಪರೀತ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ನಾ ಕಂಡ ಪುಕ್ಕಟೇ ಸಲಹೆಗಾರರಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಇದ್ದವರು ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಿನ್ನೆಯ ನನಗೆ ಎದುರಾದ ಒಬ್ಬರು, "ಆಚಾರ್ಯ, ನೀವೀಗ ರಿಟೈರ್ ಆಗಿದ್ದೀರಂತಲ್ಲ, ನೀವು ಖಂಡಿತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಾಮೀ ಉತ್ಕಟಾನಂದರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ" ಅಂತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು.

"ರಿಟೈರ್ ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಯಾಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು ನಾನು?"

"ಸಾಯುವ ಮುಂಚೆ ಆತ್ಮದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡವೆ? ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಸ್ವಸ್ಥದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಬೇಡವೆ?"

"ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗಿರುವುದು ನನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ" ಎಂದು ನಾನು.

"ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ನೀವು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?"

"ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಡಬೇಡ ಅಂತ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಹೇಳುತ್ತೆ."

"ಓ! ಈ ಒಳ್ಳೇದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಆದರೆ ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳೆಲ್ಲ ಅಳಿದು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಚೇತನ ನಿರ್ವಾತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಟ್ಟ ದೀಪದ ಹಾಗೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತೆ."

"ನೀವು ಹೈಸ್ಕೂಲಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಮರೆತ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಲ್ಲ. ನಿರ್ವಾತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೀಪ ನಂದಿಹೋಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ? ಒಳ್ಳೇದು -ಕೆಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ವಿಚಲಿತವಾಗದ ಆತ್ಮವನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಮಿಸಿ" ಎಂದು ನಾನು ಹೊರಟೆ.

"ನಿಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ. ನಾನು ಯಾರು, ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಂದೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತ ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ?"

"ನಾನು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯ ಅನ್ನೋದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನಗೇನೂ ಆಮ್ಲೇಶಿಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಂದೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮನೆಯಿಂದ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ದಾರಿಯೆ ಅತಿ ಸಮೀಪ; ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂದರೆ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸಿಗೆ; ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ ಸ್ಟಾಂಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋದಿಕ್ಕೆ...."

"ಆದರೆ ಸತ್ತಮೇಲೆ..."

"ಸತ್ತಮೇಲೆ ನಾನು ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆಗಾರರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ."

ಈ ಇಸಮು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಭ್ರಮಿಷ್ಯ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರು ನನ್ನ ಉಸಾಬರಿ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋದರು.

ಆದರೆ ಸಲಹೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತವೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿನ್ನೆಯೇ ನಾನು ಒಂದು ಒಳರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸೈನ್ ಬೋರ್ಡು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆಯಿತು.

ಸಲಹೆ ಪುಕ್ಕಟೆ!"

ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ

ಕನ್ನಡಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆ ."

ನಾನು ನಿಂತೆ. ಕಳೆದ ಸಲ ಕನ್ನಡಕ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಸಲಹೆಗಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ತತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಎದುರಲ್ಲಿ ಬರುವವರ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಛಾಯೆ ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆ ಸಿಗುವುದಾದರೆ ಯಾಕೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ನಾನು ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವರು ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೇನೂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ ಮಾತ್ರ ಬದಲು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಲಹೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕನ್ನಡಕಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟೆ. ಬಿಲ್ ಬಂತು. ಅರುವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ. ಸಲಹೆಗೆ ಹದಿನೈದು ಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡಕ ಬೇರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಐವತ್ತಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಹಿತೈಷಿಗಳು, ಅಹಿತೈಷಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನು ಮೀರಿಸುವವರು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರು. ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರಷ್ಟು ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಸಿಗಲಾರರು. ಐನೂರು ಪ್ರಸಾರವುಳ್ಳ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ತರಿಗೆ ಅವರ ವಿದೇಶನೀತಿ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ರೊಡೇಶಿಯಾದ ಕಪ್ಪು - ಬಿಳಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಾದರಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದು ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಇಯಾನ್ ಸ್ಮಿತ್ತರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಬಂದೂಕಿನ ಯಾವ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಲೇಖಕ ರಶಿಯದ ಸಂರಕ್ಷಣ ಶಾಖೆಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕತ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಗುಳಬೇಕೆಂದೂ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಓಡಬೇಕೆಂದೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಲಹೆ

ಕೊಡಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಇವೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಉಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳು.

ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಥಿಯರಿ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಗೆಗಳೂ ಕೋಗಿಲೆಗಳೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಮರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಪಂಚಮ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಮೇಲೊಂದು ದಿನ ಪರೋಪಕಾರಿಯೊಬ್ಬ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ ಕೋಗಿಲೆಗಳು ಕೋಗಿಲೆಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುವು. ಸಲಹೆ ತಗೊಂಡವುಗಳು ಕಾಗೆಗಳಾದವು.

*

೫೫. ಸವ್ವಾಸೇರು

ಬಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ತಾಯಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದಂಥ ದರಿದ್ರಳೇ ಆಗಿರಲಿ, ತಾಯಿಯಿರುವ ಮಗು ಅನಾಥ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯವೋ, ಅಷ್ಟೇ ಬಾಯಿಯಿದ್ದಾತ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಡ್ಡನಿರಲಿ, ಹೋದಲ್ಲಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಮೀಸೆ ತಿರುವುತ್ತ - ಅಥವಾ ಮೀಸೆಯ ಬದಲು ಕ್ರಾಪು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಪು ತೀಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದೂ ಸತ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗಾದೆ ಮಾತು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ತುಸು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವದೇ ಆದರೆ, ತಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಮನುಷ್ಯನಾದವನಿಗೆ ಬಾಯಿಯ ಮಹತ್ವವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರುವ ಮಗು ಅಸಹಾಯ ಜೀವಿ; ಅನಾಥ ಮಗುವನ್ನು ಕಂಡ ಜನ ಕನಿಕರದಿಂದ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬದುಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಕಲೆ ಮಗು ನಡೆದಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದಲೂ ಅತ್ತು ಕರೆದು ಗೋಳಿಚ್ಚಾಗ ಜನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವುದರಿಂದಲೂ ಮಗು ಬಹುಬೇಗನೆ ಬದುಕಲು ಕಲಿತುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದವನು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿದರೂ ಆಳಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದರೂ ದಡ್ಡನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದೂ ದುರ್ಬಲನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೂ ಪರೋಪಜೀವಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

+++

ಮಹಾ ಮಹಾ ದೇಶಭಕ್ತರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಪಂಡಿತರು ಇತ್ಯಾದಿ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ, ಜನರು ಸಾಕು ಎಂದರೂ ಮುಗಿಯದಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿಯೇ ಇವರೆಲ್ಲ ಈ ಪದವಿಗೇರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿ, ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಜಾತಿಯವರು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳರು. ಬಾಯಿಯ ಬಲದಿಂದ ಸುಳ್ಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಜವನ್ನು ಸುಳ್ಳನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿ, ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಪ್ರಮಾಣ ಎಂದು ಸಾಧಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಇವರು ಅವಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇತರ ಜನ ತೆಪ್ಪಗಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾಲೆತ್ತಿನಂತೆ ತಲೆಯಲ್ಲಾ ಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

+++

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದಾದರೂ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಾಯಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಗುರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವವರು ಆಗಿದ್ದರೂ ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂಟು ಎಂಟಲೆ ಎಷ್ಟು? ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಕೇಳಿದಾಗ ತೀರ ಕೆಳದನಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ದಡ್ಡನಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಗುರುಗಳ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಂಟು ಎಂಟಲೆ - ಅನ್ನುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಪಕ್ಕದ ದಡ್ಡ " ನಾ ಹೇಳ್ತೇನೆ ಸಾರ್, ಇಲ" ಎಂದು ಒದರಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಬಾಯಿಯಿದ್ದ ಆ ದಡ್ಡನಿಗೆ ಗುರುಗಳು "ಭಲೆ" ಎಂದು ಬೆನ್ನುಚಪ್ಪರಿಸಿ ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ಜಾಣ ಆಚಾರ್ಯರ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು 'ಕಲಿತುಕೊ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

+++

ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಮೌಖಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ? ಲೇಖಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ನೌಕರಿ ಒಂದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಾಯಿಗಿರುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ಆಚಾರ್ಯರು ಮೊದಲು ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿಬಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯತೊಡಗಿದರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಅವರು ಯಾರೇ ಮಾತಾಡಲಿ, ಹೋಗಿ ಕೇಳುವ ಪರಿಪಾಠವಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾಕ್ಯ ಕಂಡಿತೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಆ ಕಲೆಯನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಲು ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನೇ ಮಾಡಿದರು. ಯಾರು ಏನೇ ಮಾತಾಡಲಿ, ತನಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಯಾವದೋ ಒಂದು ಮಾತಿನ ಆಧಾರದ ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಗೆದಿಯತೊಡಗಿದರು. ಅರೆತುಂಬಿದ ಕೂಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುವಂತೆ, ಗೊತ್ತಿರದಿದ್ದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರೆಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರ ಮಧ್ಯೆ ಅವರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದ ಮತ್ತು ಗೊತ್ತಿರದ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುವುದೇನೂ ಪ್ರಯಾಸವಲ್ಲ; ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು 'ಸರ್ವಜ್ಞ'ರಾಗಲು ಬಹುಕಾಲವೂ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ.

+++

ಆದರೆ ಈ ಜಗತ್ತು ಎಂದೆಂದೂ ಒಬ್ಬನಿಗೇ ಪ್ರಥಮ ಪಟ್ಟದ ಮಾನವನ್ನು ದತ್ತು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇರಿಗೆ ಸವ್ಯಾಸೇರು ಇರುವುದು ನಿಸರ್ಗದ ನ್ಯಾಯ. ಆಚಾರ್ಯರ

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟಕ್ಕೂ ಧಕ್ಕೆ ಬಂತು ಒಂದು ದಿನ. ವರ ಕವಿಗಳ ಮುಂದೆ ನರಕವಿಗಳ ವಿದ್ಯೆ ತೋರಬಾರದು. ಬಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯರು ಎದುರಾದರು. "ಸ" ಎಂದರೆ "ರಿ-ಗ-ಮ-ಗ-ರಿ-ಮ" ಎಂದು ಆಲಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ಜಾತಿ ಈ ಸವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯರದು.

+++

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಏನನ್ನೇ ಹೇಳಲಿ, ಏನನ್ನೇ ಬರೆಯಲಿ, ಅದು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗದಂತೆ ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೂ ದೋಷವೆಂಬುದು ಇರಲೇಬೇಕಲ್ಲ! ಜ್ಞಾತ, ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾತ ತಪ್ಪು ಒಮ್ಮಿಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಯಾದರೂ ಘಟಿಸದೆ ಹೋದೀತೇ! ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಅನುಭವ ಬಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ತಗ್ಗಿಹೋದರು. ಬಾಯಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮದು ಪ್ರಚಂಡ ಬಾಯಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅರಿವಾಯಿತು. ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿ, ಆಧಾರ ಹುಡುಕಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಬರೆದಿದ್ದರ ಮುಖ ಆರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯರು "ಇದು ತಪ್ಪು. ಇಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದು ಅಂದರೇನು? ಹಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಬೇಕಾದ್ದು ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ" ಎಂದು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡವರಂತೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು.

+++

ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ ತಾನು ಎಂಬ ನಂಬಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಬಾಯಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ತಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ವಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ತಜ್ಞರೂ ವಿಶಾಲಾನುಭವವುಳ್ಳವರೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ -ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರೂ ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಸವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಖಂಡಿತ ಮಾತಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ! ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎನ್ನಲು ಮನ ಒಪ್ಪದ್ದರಿಂದ, ಅಂತರಂಗದ ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತನ್ನದು ಸರಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು 'ದೃಷ್ಟಿ' ಯ ಮೇಲೆ ದೋಷಹಾಕಿ ಪಾರಾದರು.

+++

ಆದರೆ ನಿದ್ದೆ ಬರಬೇಕಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತಿರುವಿಹಾಕಿದರು. ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ಉಬ್ಬಿನಿಂದ ಸವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಂಡು ಸವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯರ ನಾಲಿಗೆ ಒಳಗೆದರೂ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಅವರು ಅನಾಥರಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಇಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದು ನಿಯಮವಾಗಿರದೆ ಅಪವಾದ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲೋ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ತರ್ಕದ

ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಬರೆದದ್ದು ನಿಜವೆಂದು ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೆ" ಎಂದು ತಾವಂದದ್ದಕ್ಕೂ ಆಚಾರ್ಯರ ಬಾಯಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಾಧಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

+++

ಸೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾಸೇರು, ಸವ್ವಾಸೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾ-ಸವ್ವಾ ಸೇರು ಹೀಗಿರುವುದಾದರೆ ಏನು ಬಂತು ಎಂಬ ಹೊಸ ವಿಚಾರ -ಸತ್ಯ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪ್ರಚಂಡ ಬಾಯಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಎನ್ನೋಣ. ಅದರೆದುರು ಅತಿ ಪ್ರಚಂಡ ಬಾಯಿ ಬಂದೇ ತೀರುವದು. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟ ಪಡುವುದರಲ್ಲೇ ಕಥೆ ಮುಗಿದೀತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು 'ಮೌನಂ ಪಂಡಿತಲಕ್ಷಣಂ' ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

*

೫೬. ಸಹಸ್ರನಾಮ್ನೇ ಪುರುಷಾಯ

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮೋಸಮಿನಲ್ಲಿ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಪೈಕಿಯವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತರದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬಲು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಮನೋರಂಜನೆ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಹರಟೆಗಾರನೊಬ್ಬನು ಹಳೇ ರೇಲ್ವೆ ಗೈಡಿನ ಹಾಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಜಾಮತಿಯ ಸಾಬೂನು ನೊರೆಯನ್ನು ಒರೆಸಿ ಒಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗೈಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಊರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೋದಿ ವಿಚಾರಲಹರಿ ಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಯಶಸ್ವಿಗಳ ಯಾದಿಯೋದುವಾಗ ಅದೇ ಆನಂದ ಲಹರಿ ಲಾಂಗೂಲರಿಂದ ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇನಾಮದಾರರು, ದೇಸಾಯರು, ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಸಿಗುತ್ತಾರೆ! ಅವರಲ್ಲೆಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ ಈಗ ಗೇಣುದ್ದ ಇನಾಮು ಉಳಿದಿರಬಹುದು? ನಾಮ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದ ಈ ಇನಾಮದಾರರೆಷ್ಟು? ಎಷ್ಟು ದೇಸಾಯಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ದೇಸಿಗರಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸರದೇಸಾಯಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಪರದೇಸಾಯಿ ಎಂದು ಮುದ್ರಿಸಿತ್ತು ಅದು ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾದ ಮುದ್ರಾಕ್ಷಸ! ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಂತೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು! ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಗ್ರಾಮಕಂಟಕರು ಎಂಬ ಹಳೇ ಗಾದೆಯೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮುರಾರಜಿಯವರು ಕುಲಕರ್ಣಿಯರ ಜಮೀನನೆಲ್ಲ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕುಲಕಂಟಕರೆನಿಸಿದರು. ಎಷ್ಟು ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ವತನ ಜಮೀನಿಗೆ ತುಂಬಬೇಕಾದ ಹಣ ತುಂಬಲಾರದೆ ಭೂಮಿಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಹಕಂಟಕರಾದ ಪಾಟೀಲರೂ ಗೌಡರೂ ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಗತಿ ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲವೆ?

++

ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತು ಗೆದ್ದವರಲ್ಲಿ 'ವಾಘ'(ಹುಲಿ)ರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲದಿದ್ದರೆ 'ಮಾ ಹುಲಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಇದರಿಂದ ಥರ ಥರ ನಡುಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. "ವಾಘಮಾರಿ" (ಹುಲಿಕೊಂದವರು)ಗಳು ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಗಾವಲಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಬರುವರು ದುನಿಯಾಂ ಮಾನೇ, ಯಾ ನ ಮಾನೇ 'ಮಾನೇ'ಗಳೂ

ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲ ಮಾನಗೇಡಿಗಳು ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಘೋಡೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಹದಮಾಡುವ 'ಘೋಡೆ ಸವಾರ'ರಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗೋತಾ ಹೊಡೆದು ಮನಸು ಕಹಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲದರಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಖರದಂಡೆಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಕ್ಕರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನೀವು ಜೇನಿನ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಡಿಸಬಹುದು. ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮನತಣಿಸ(ಅಥವಾ ದಣಿಸಲೋ?) ಬಲ್ಲ ಗೋಡಬೋಲೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. (ಇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಗೋಡಬೋಲೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಸವಿಮಾತಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೋಲಿಸಿಬಿಡುವರೆಂಬ ಅಪಾರ್ಥಕ್ಕೆಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಶುದ್ಧ ಅನ್ಯಾಯ) ಖೋತ ಎಂಬವರು ಪಾಸಾಗಿರುವುದು ನವಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಸೈ. ಖೋತಾ ಉರ್ಘ್ ಗೋತಾ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬ ಅರಿವು ಪರೀಕ್ಷಾ ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೇನೋ! ಜೋಗುಳೇಕರ ಹೆಸರಿನ ಹುಡುಗಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೋಗುಳಗಳಿಂದ ಇವರ ಭಾವಿ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರಲಿದೆಯೋ ನಿದ್ರೆ ಕೆಡಲಿದೆಯೋ.ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು.

+++

ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳೂ ಇವೆ. ಕಾಳೆಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಗೋರೆಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದುಮತಿ ಕಾಳೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಮೋಜಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಚಂದ್ರ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗಬಹುದೇ? 'ಕಣಿವೆ'ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮದೆ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಲೆ ತಿರುಗಬಹುದು. ಖರೆಗಳಿಗೆ ಗೋಡಬೋಲೆಗಳು ವಿರುದ್ಧವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂಜಾರಿಗಳೂ ಅವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದರೂ ಅವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಭಸ್ಮಗಳೂ ವಿಭೂತಿಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡರೂ ಆರ್ಯರೂ ಪರ್ತಾಣರೂ ತೆಲಂಗರೂ ಗುರ್ಜರರೂ ನಿಮಗೆ ರವೀಂದ್ರರ "ಏಸೋ ಹೇ ಆರ್ಯ ಏಸೋ ಅನಾರ್ಯ, ಏಸೋ ದ್ರವಿಡ ಚೀನ, ಶಕ ಹೂಣವಲ ಪರ್ತಾಣ ಮೊಗಲ, ಏಸೋ ಏಸೋ ಕ್ರಿಶ್ಚಾನ" ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು, ನೀವಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಅನಂತರ ನೀವು ಯಾವ ಸಾಂಬಾರ ಜೀನಸಿಗೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಪ್ಪಿನವರು, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯವರು, ಜೀರಿಗೆಯವರು, ಬೇಕು ಬೇಕಾದವರು ನಿಮಗೊದಗುವರು. ಆದರೆ ನೀವು ಪ್ರಕೃತಿ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕದವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು 'ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರಿ' ಎನ್ನುವರು. ಅವರಿಗೆ ಮರೆತರೂ ಯಾದವಾಡರು (ಇದು ಯಾದವಾಡ ಇರಬೇಕೆಂದು ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರ ಮತ) ಯಾದ್ (ನೆನಪು) ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯದ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕವಡಿ, ಪೈ, ದುಗ್ಗಾಣಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಯೇ ಪೈಸೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವೆಷ್ಟು ದಿನ ಉಳಿದಾವು? ನಿಮಗೆ ನಯೇ ಪೈಸೆಗಳೇ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ" ದುಡ್ಡಿನ" ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ ನೋಡಿರಿ.

+++

ಕುದರಿ, ಕರಿಗುದರಿ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರಿನ ಹುಡುಗಿಯರೆಷ್ಟೋ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವು ಅವರ ನಡಿಗೆಯ ಛಾಪನ್ನು ಸೂಚಿಸದೆ ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿಯಲು ಬರುವ ವರನ ವಾಹನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವೆಂದು

ಹಾರೈಸೋಣವೆ? ಆದರೆ ಕುದುರೆಗಳ ಯುಗ ಈಗ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೋಟಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಇನ್ನೂ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಯ ಯುಗದಲ್ಲೇ ಇದೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ಆರೋಪಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲ ಹೆಸರುಗಳು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಡವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಷ್ಟೇಕರ. ಅಷ್ಟೇ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು? ಟಿ ಟಿ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ಹಾಕಿದಷ್ಟೇ ಕರ ಎಂದೋ? ಹಂಗರೀಕರ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಏನಾಗಿರಬಹುದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ Angryಯೋ? ಅಥವಾ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಡಂಗರಿಯ ಸಂಬಂಧವಿರಬಹುದೆ? ಕೆಲ ಅಪಾಯಕರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ. ಬಾಣದ, ಕೊಡಲಿ, ಬಡಗಿ, ಹಾವಳಿ - ಭಿಡೆಯಾಕೆ? ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಹೆಸರುಗಳಯ್ಯ ಇವು? ಲಾಭದ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲುಕ್ಸಾನಿ ಎಂದರೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವರು ಹೇಗೆ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು? ಪುತಾಣೆ, ಗೊಂಬಿ ಮುತ್ತಿನಂಥ ಹೆಸರುಗಳು. ಹುಡುಗಿಯರಿಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಆದರೆ ನಂದಾದೇವಿ ಚಿವುಟೇ ಎಂದರೆ ಅವಳು ಯಾರಿಗೆ ಚಿವುಟಬೇಕು ಪಾಪ?

✱

೫೨. ಸೇವಕರೇ ಎಲ್ಲಾ

ನಾನು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ - ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಯಾರೂ ನನಗೆ ಆ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಲು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ - ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಕೋಶಗಳಿಂದ 'ಸೇವೆ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವಂತೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸೇವೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ದಿನ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ನಮಗಿರುವ ಸೇವಕರ ಹಿಂಡನ್ನು ನೋಡಿ, ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಈ ವರ್ಗವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸೇವಿಕೆಯರು ಬೇರೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೇ ಹಿಂದೆಂದೂ ನೋಡಿರದ ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸೇವೆ ಮಾಡುವರೋ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ ಅವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ದಣವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜೀಪುಗಳಲ್ಲಿ ಶಹರುಗಳಿಗೆ ಸಿನೆಮಾಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಥಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸೇವೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಥಕಾಯಿಸಿರಬೇಕೋ ಎಂದು ನಾನು ಸೋಜಿಗಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರೋ, ಇಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 'ಸಿವಿಲ್' ಆಗಿರುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಿಮಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸೇವೆ ಬೇರೆ ನಮಗೆ ಸದಾಕಾಲ ಇದೆ. ಇವರು ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು 'ಬಿಸಿ' ಆಗಿರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ತೊಂದರೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕಳವಿನ ವರದಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಸೇವಕರು, "ಕಳ್ಳನನ್ನು ಯಾಕೆ ಹಿಡಿದು ತರಲಿಲ್ಲ? ನೀವೇ ಕಳ್ಳ ಎಂದು ನಾವೇಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬಾರದು?" ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರು. ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇವರು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ನನಗೇ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಬಿಡುವರೋ ಎಂದು ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾದೆ.

ಇವರು ಸಾಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇವಕರು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗೆ ತುದಿಗಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ ಈ ಸೇವಕರ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಎಂದೇ ನೀವು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಇವರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿಹೋದ ನಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ನನಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮೂರೇದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಿರಿಸದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಜಲ ಏಕಾದಶಿಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟರು. "ನೀವು ಬಿಲ್ಲು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ವಿರಾಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನನಗೂ ಆರು ತಿಂಗಳ ಪುರಸೊತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು", ಅಂತ ನಾನು ವಾದ ಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು, "ಕೆಂಪು ಟೇಪಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೊನಾಪಲಿ ನಮಗೇ ಇದೆ. ನಿಮಗಿಲ್ಲ. ನೀವಿನ್ನೂ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಕೆಲವು ಸಲ ನಾವು ಯಾವ ನೋಟೀಸನ್ನೂ ಕೊಡದೆ, ನಾವು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ದುರಸ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಬಾಕಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ನಲ್ಲಿ - ಕ್ಲೋಮಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವುದುಂಟು." ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೆ ಮಾಡಿದರು. ಮರುದಿನ ನಗರದ ಯಾವುದೋ ಓಣಿಯ ಯಾವನೋ ಆಚಾರ್ಯನ ನಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿಯ ಬಿಲ್ಲು ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂತು. ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಆ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳು ಹಗಲಿಸುವ ಮೊದಲು ತಿರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಗತಕ್ಕ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಿಭೀಷಿಕೆ ಇತ್ತು. ಶ್ರೀರಾಮನು ಶಿವನ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿದು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹರಿದೊಗೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನವರು ನನ್ನ ನಳಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ದುರ್ದೈವಿ ಆಚಾರ್ಯನ ನಲ್ಲಿ - ಕ್ಲೋಮಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡಬೇಕು.

ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿಹೊರಟಿರುವುದು ಈ ಸೇವಕರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸೇವೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಇವರು ಅಪ್ಪಟ ಸೇವಕರಲ್ಲ. ಆ ಬಿರುದನ್ನು ಅವರು ಮೆಚ್ಚುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪತ್ರಗಳ ಕೊನೆಗೆಲ್ಲ. "ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ವಿಧೇಯ ಸೇವಕನಾಗಿರಲು ಹಂಬಲಿಸುವ" ಎಂಬ ಉಪಸಂಹಾರವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದಿ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್‌ನಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಈಗ ಪೂರ್ತಿ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಕೈಹಿಡಿದು ಸಾಗಿಸುವ ಸರಕಾರಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು (ಯಾರ ಕರ್ಮವೋ!) ನಮ್ಮ 'ಅತ್ಯಂತ ವಿಧೇಯ ಸೇವಕರಾಗಿರಲು ಹಂಬಲಿಸು' ವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪತ್ರಗಳ ಬಾಲವನ್ನು 'ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ' ಅರ್ಥಾತ್ 'ಯುವರ್ಸ್ ಫೇಯ್‌ಪುಲ್ಲೀ' ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 'ಯುವರ್ ಮೋಸ್ಟ್ ಒಬೀಡಿಯಂಟ್ ಸರ್ವೆಂಟ್' ಆಗಿ ಅವರಿದ್ದಷ್ಟೇ ಇವರೂ 'ಫೇಯ್‌ಪುಲ್' ಆಗಿರುವವರು ಅನ್ನಿ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಇವರ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾದ ದೂರು ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು - ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಸುವವರು. ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅವರು "ಒಬೀಡಿಯಂಟ್"ಗಲಿ "ಫೇಯ್‌ಪುಲ್ಲಾ"ಗಲಿ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದೂ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ.

ಈ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಅಂಜುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅರ್ಜಿಹಾಕಿ, ಸ್ಕೇಲು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಡಾಣಾಡಂಗುರವಾಗಿ ನನ್ನ ಸೇವೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು

ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅವರ ಸೇವೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಆ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಅವರೂ ಜಂಟಲ್‌ಮನ್ನರು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಅಪರೂಪ.

ನಾನು ಹೆದರುವುದು ನನ್ನ ತಪ್ಪಾಗಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ. ಇವರು ದೇಶಸೇವೆ, ಈಶಸೇವೆ, ಧರ್ಮಸೇವೆ, ಸಮಾಜಸೇವೆ, ದೀನಸೇವೆ, ದಲಿತಸೇವೆ ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ನಿಮಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಒಂದನೆಯವನು ಸೇವಕನಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಎರಡನೆಯವನಾದರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ನೇಮಕ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಳವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನು - ಎಷ್ಟೇ ಸುಳ್ಳು ಜನ್ಮ ತಾರೀಕನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ರಿಟೈರ್ ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾನೆಂದು ನೀವು ಭರವಸೆ ತಾಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನನ್ನು ರಿಟೈರ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಅವನು ರಿಟೈರ್ ಆಗಲು ಒಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದರಲ್ಲವೇ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವುದು; ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ತನ್ನ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು - ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು ಎಂದು ಅವನ ಮತ.

ಹೋದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮೂರಿನ ದೇವಾಲಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಂದಾ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಶಯರು ಬಂದರು. ಅವರು ಸೇವಾಪರಾಯಣರಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದೆ. ಅವರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಸದ್ಯದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದೇವರಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ಕಲ್ಲು ಕರಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯದಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಸೀದೆಗಳೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಇಗರ್ಜಿಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಕೂಡ ಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಪಾಂಡವರ ಕಾಲದ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಾಲಯದ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಅದರ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಕಂಕಣಬದ್ಧ ರಾಗಿರುವುದಾಗಿಯೂ ನನ್ನಂಥ ದೇವಭಕ್ತರು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುವ ಭರವಸೆ ತಮಗುಂಟೆಂದೂ ಹೇಳಿ ರಶೀದಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದರು. "ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. "ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಹೀಗೆ ಹೇಳೋದುಂಟೆ? ದೇವರಿಗೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆಯೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ? ಏನೋ ಅವರ ಸೇವೆ ಅಂತ ನಾನೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ

ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದರು. "ಊರವರಾದರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. " ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಊರವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಾ ಆದ ಹಾಗೆಯೇ. ಸೇವಾಭಾವವುಳ್ಳವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ" ಎಂದರು. ಅವರು ಸೇವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆನಿಸಿತು. ನನಗೆ ಸದ್ಯ ಗಲ್ಲಿಗೇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ 'ಯಥಾಶಕ್ತಿ' ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಾಗಹಾಕಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವರು ತನ್ನ ಮುರುಕಲು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನ ಸೇವಕರ ಮನೆಗೆ ಪೋರ್ಟಿಕೋ ಬಂದಿತ್ತು. ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಸೇವೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. " ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಕಲೆಕ್ಟನ್ ಆದದ್ದು ಟ್ರಾವೆಲಿಂಗಿಗೇ ಸಾಲಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. "ಲೆಕ್ಕಗಿಕ್ಕ ಇಟಿದೀರಾ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. "ಏನ್ ಸ್ವಾಮೀ. ನಾನೇನಾದರೂ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ ಲೆಕ್ಕಗಿಕ್ಕ ಅಂತ ಕೇಳೋಕೆ? ಏನೋ ಸೇವೆ ಅಂತ ಹೊರಟೆ. ದೇವರ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ" ಎಂದರು. ಬಡ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವರು! ತನ್ನ ಹಿತವೇನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ತಾನೇ!

ದೇವರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆಲ್ಲರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತ ಅವನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸವೆಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ದೇವರು ಮೈನರ್ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಾಯಸ್ಥ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ರಕ್ಷಕರು ಬೇಕು. ಈ ರಕ್ಷಕರು ದೇವರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದಂಗೆಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ರಕ್ತದ ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿ ಎಂದರೆ 'ಸಾರ್ವಜನಿಕರು' ಎಂಬ ಸಾವಿರ ತಲೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ಜೀವಿ. ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'ಡಂಬ್ ಮಿಲಿಯನ್ಸ್' ಅಥವಾ 'ಮೂಕ ಕೋಟಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವೂ ನಾವೂ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಮಾತಾಡಬಹುದು. ಆದರೂ ನೀವು 'ಡಂಬ್ ಮಿಲಿಯನ್ಸ್' ಪೈಕಿಯೇ. ನೀವೂ ನಾವೂ ಕೂಡ ಮಾತಾಡುವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರರ ವಿಷಯವೇ. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಪ್ರಿಯನಾದವನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೂಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೂಕಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತೇವೆ; ಅವನು ಮೂಕಕೋಟಿಯ ಬಾಯಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕೈಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಜನಸೇವಕ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಅರ್ಹತೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಸೇವೆಗೆ ಯಾವ ಅರ್ಹತೆಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದೇ ಅರ್ಹತೆಯೆಂದರೆ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ. ಮತ್ತೆ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಎಂದರೇನೆಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತು. ತನ್ನದಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 'ಉಸಾಬರಿ' ಎಂಬ ಮುದ್ದಾದ ಹೆಸರಿದೆ.

ಉಸಾಬರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಂದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಸೇವಾಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟರೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು. ನೀವು 'ಮೂಕ ಕೋಟೆ'ಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಕೃತಿ ಮಾಡಲು ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಿತ ಅಥವಾ ವೇದನಾಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅರಿವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದೆ, ದುಃಖಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಅದಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆಯೆಂದು ಅದರ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದರ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹಾಕುವ ಮೊದಲೇ ನೀವು ಅದರ ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾಗಬಹುದು.

ಈ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಮಿತ ಸೇವಕರ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಲೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಂತೂ ಸೇವೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇವಾ ದುರಂಧರರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಇರುವವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ವಾರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬಗೆದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದಿಂದ ಜನರ ಕುಟು ಬುದ್ಧಿ ಸರಳವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರ ನಾಯೀ ಬಾಲವನ್ನು ಅವರ ಧರ್ಮದ ಅಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ವದೇಶಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದೇಶಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಕಟವಾದ ಹಟವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಯಾವುದೋ ಗುಣ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅವರ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯ ಅದ್ಯಹಕ್ಕನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ ತುದಿಗಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಘದವರು, ಸ್ವತಂತ್ರರು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರಂತೂ ತಮಗೇ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಸಿಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಇವರೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಾ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕಾದುತ್ತ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೆಡಹುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಬದುಕಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಬೆಂಬಲಿಗನಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕರಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಾದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅವರು ಕಾದುತ್ತ ಇರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ನೀವು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ಸತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸೇವೆಯ ಗುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಸೇವೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೆ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಗುಂಡು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಸೇವಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಸಂಶಯ. ಇಲ್ಲಿ ದೇಶಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಈಶ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಅನಾಥ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದುವರಿದವರ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದವರ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಜಾತಿ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸೇವಕರಲ್ಲದವರು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಮುಂದೆ ಬರುವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದರಿರುತ್ತಾರೆ ; ಕಲಾಭಿಜ್ಞರಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಾಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕರಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯ ಸೇವಾಸಂಘಗಳಿವೆ.

ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮುಗಿಬೀಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯ ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಥಿಯರಿ ಇದೆ. ನೀವು ಕಲಾವಿದರೋ ಸಂಗೀತಗಾರರೋ ಸಾಹಿತಿಯೋ ನಟರೋ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೇವಾಧರ್ಮವೇ ಒಂದು ಮಟ್ಟ. ಎಲ್ಲ ಅಳತೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಟ್ಟಗಳಿಂದಲೂ ನೀವು ವಿನಾಯತಿ ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ.

ಸೇವಕರು 'ಮೂಕ ಕೋಟಿ'ಯ ಬಾಯಿ ಕೈಗಳು ಎಂದೆನಲ್ಲವೆ? ಅಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದು. ಬಾಯಿ ಬರೇ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಾಗಿಲೂ ಆಗಿದೆ. ಕೈಯ ಸ್ವಭಾವ ತುತ್ತುಗಳನ್ನು ಇತರ ಬಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ಕೈ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ ಬಾಯೊಳಗೆ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಂತೆ ಅದನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರ ನಾರಾಯಣ ಸೇವಾ ಸಂಘದ ಸೇವಾಸಕ್ತರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಹುಬೇಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜವಾದ ಸೇವಕರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ಬಡವರುದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಭವ್ಯ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ಕ್ಯಾಡಲಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾರೆ. (ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಬಡವರ ಡಿಗ್ನಿಟಿ ಹೇಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕು?)

"ನಮ್ಮ ಸೇವಕರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು ದೇವಾ!" ಎಂದು ನಾನು ಅಲ್ಪರಿಯುತ್ತೇನೆ. "ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿಯೋ ಮಂಕೆ! ನನ್ನ ಸೇವಕರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲು ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರ" ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೂ ಹೌದು. ದಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದಾರಲ್ಲ -

ಬಿಡೆ ನಿನ್ನ ಪಾದವ
ಬಿಂಕವಿನ್ಯಾಕೋ
ಕೊಡು ಮನದಿಷ್ಟವ.

- ☞ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಸಮರ್ಥ ಸಂಪಾದಕರು
 - ☞ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಚಿಂತಕರು
 - ☞ ಸರ್ವಕುತೂಹಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರು
 - ☞ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪಂಡಿತರು
- ಇವರೇ ಲಾಂಗೂಲಾಚಾರ್ಯರು !

- ☞ ಐದು ನೂರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಹರಟೆ ಬರೆದವರು
- ☞ ಗೊಡ್ಡ ಹರಟೆಗಳಲ್ಲ ಇವು
- ☞ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು
- ☞ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ

ದಿ. ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ
- ಮಹತ್ವದವೆಂದು :

- ☞ ಉಡುಪಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ
 - ☞ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ಈ ಜಗತ್ತು
 - ☞ ಹಿಂದೂ - ಮುಸ್ಲಿಂ; ಇತರ ಕತೆಗಳು
- ಇವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

- ಶ್ರೀ. ಹಾ.